

51
30

2000

YILDIZ ONIVERSITESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

30

SİLİVRİ İMAR PLÂNINDA ÖNGÖRÜLEN YEŞİL ALANLARIN PEYZAJ PLÂNLAMASI

Mimar: Tuncer YETİŞKİN

PEYZAJ PLANLAMA
YOKSEK LİSANS BİTİRME TEZİ

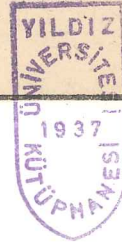
Tez Yürütücüsü : Y.Doç.Dr. Semra ATABAY
Jüri Oyeleri : Doç. Dr. M.Doğan KANTARCI
: Doç. Dr. A. Cengiz YILDIZCI

İSTANBUL - 1986

YILDIZ ÜNİVERSİTESİ
GENEL KİTAPLIĞI

Kot : R 151
Alındığı Yer : Fen Bil. Ens. 230
Tarih : 10.12.1987
Fatura :
Fiatı : 2000 TL.
Ayniyat No : 1/37
Kayıt No : 45199
UDC : 712
Ek :

YILDIZ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

SİLİVRİ İMAR PLÂNINDA ÖNGÖRÜLEN YEŞİL ALANLARIN PEYZAJ PLÂNLAMASI

Mimar: Tuncer YETİŞKİN

PEYZAJ PLANLAMA
YÜKSEK LİSANS BİTİRME TEZİ

Tez Yürütücüsü : Y.Doç.Dr. Semra ATABAY

Jüri Üyeleri : Doç. Dr. M.Doğan KANTARCI

: Doç. Dr. A. Cengiz YILDIZCI

İSTANBUL - 1986

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

TABLO LİSTESİ

GİRİŞ -----	1
1. VERİLER VE YÖNTEM -----	2
2. YEŞİL ALAN KAVRAMI VE REKREASYON İŞLEVİNİN İÇERİĞİ----	3
2.1. ŞEHİRSEL YEŞİL ALAN KAVRAMI -----	3
2.2. REKREASYON KAVRAMI -----	9
2.3. REKREASYON TÜRLERİ -----	11
2.4. REKREASYONEL AÇIDAN KULLANILABİLECEK YEŞİL VE AÇIK ALANLAR -----	17
2.5. REKREASYONDA ZAMANLAMA -----	22
2.6. YEŞİL ALAN TİPLERİ -----	25
2.7. BİR REKREASYON ALANINDA TALEPTE ETKİLİ ALAN FAKTÖRLERİ -----	36
2.8. REKREASYONA ETKİLİ FAKTÖRLER -----	37
2.9. REKREASYONA ETKİYEN DOĞAL FAKTÖRLER -----	38
2.10. REKREASYONU ETKİLEYEN ALT VE ÜST YAPI FAKTÖRLERİ-	39
2.11. REKREASYONA TALEPTE ROL OYNAYAN ÖNEMLİ FAKTÖRLER	41
3. SİLİVRİ ŞEHRİNİN YAPISI -----	45
3.1. ŞEHRİN DOĞAL YAPISI -----	45
3.1.1. YER ŞARTLARI -----	45
3.1.1.1. JEOLojİ, HİDROJEOLojİ, SİSMOLOjİ ---	45
3.1.1.2. JEOMORFOLOjİ -----	46
3.1.1.2.1. TOPOŞRAFYA -----	46
3.1.1.2.2. HİDROGRAFI -----	47
3.1.1.2.3. ANAKAYA VE TOPRAK ÖZELLİKLERİ-	48
3.1.1.2.4. EĞİM -----	50

3.1.2. İKLİM ŞARTLARI -----	50
3.1.2.1. MAKRO-MİRRO KLİMATOLOJİ -----	50
3.1.2.2. SICAKLIK -----	54
3.1.2.3. IŞIK VE GÖLGE -----	54
3.1.2.4. GÜNEŞLENME -----	54
3.1.2.5. RÜZGAR -----	54
3.1.2.6. NEM VE YAĞIŞ -----	57
3.1.3. BİTKİ ÖRTÜSÜ. -----	57
3.1.4. AV HAYVANLARI VE AVLAKLAR -----	58
3.1.5. YETİŞME ORTAMI BİRİMLERİ -----	58
3.1.6. ARAZİ YETENEK SINIFLARI -----	59
3.2. ŞEHRİN SOSYO-EKONOMİK YAPISI -----	60
3.2.1. NÜFUS VE NÜFUS HAREKETLERİ -----	60
3.2.2. KONUT -----	66
3.2.2.1. İKİNCİ KONUTLAR -----	66
3.3. ŞEHRİN KÜLTÜREL YAPISI -----	67
3.3.1. ŞEHRİN TARİHİ GELİŞİMİ -----	67
3.3.2. TARİHİ YAPILAR -----	69
3.3.3. SOSYO-KÜLTÜREL DONATILAR -----	70
3.3.3.1. EĞİTİM -----	70
3.3.3.2. EĞLENCE VE REKREASYON ALANLARI -----	71
3.4. ŞEHRİN EKONOMİK YAPISI -----	71
3.4.1. SANAYİ -----	71
3.4.1.1. KÜÇÜK SANAYİ -----	72
3.4.1.2. ALIŞ-VERİŞ -----	74
3.4.2. TARIM -----	83
3.4.2.1. TARIM SEKTÖRÜ -----	83
3.4.2.2. HAYVANCILIK -----	87
3.4.3. TURİZM -----	88
3.5. KENTİN YAPAY EŞİKLERİ -----	90
3.5.1. ULAŞIM -----	90
3.5.2. SU-ELEKTRİK-KANALİZASYON-ÇÖP -----	92
3.5.3. SAĞLIK -----	97
3.5.4. HABERLEŞME -----	97
3.6. KENTİN ARAZİ KULLANIM DURUMU -----	97
3.6.1. YERLEŞME ALANLARI -----	98

III

3.6.2. SANAYİ ALANLARI -----	99
3.6.3. TARIM ALANLARI -----	99
3.6.3.1. TARIM - HAYVANCILIK -----	99
3.6.3.2. ORMANCILIK -----	101
3.6.4. TURİZM ALANLARI -----	101
3.6.5. YEŞİL ALANLAR -----	102
4. SİLİVRİ ŞEHRİNİN PEYZAJ PLANLAMASI-----	111
4.1. VERİLER -----	111
4.1.1. ANKET -----	111
4.1.2. İMAR PLANI -----	116
4.2. PLANLAMA -----	117
4.2.1. VERİ DEĞERLENDİRMESİ -----	117
4.2.2. SONUÇ VE ÖNERİLER -----	178
4.2.2.1. SİLİVRİ'NİN YAKIN ÇEVRESİ İLE İLGİLİ ÖNERİLER	179
4.2.2.2. SİLİVRİ'NİN LİMANI VE YAKIN ÇEVRESİ İLE İLGİLİ ÖNERİLER-----	180
4.2.2.3. SİLİVRİ'NİN KANALİZASYON VE YEŞİL ALANLARIN SULANMASI İLE İLGİLİ ÖNERİLER-----	181
4.2.2.4. SİLİVRİ'NİN İÇİNDEKİ YEŞİL ALANLARIN DÜZENLENMESİ İLE İLGİLİ ÖNERİLER----	182
4.2.2.4.1. SİLİVRİ ŞEHRİ MEVCUT AÇIK VE YEŞİL ALANLARIN ISLAHI PEYZAJ VE REKREASYON AÇISINDAN İSTEKLERİNE CEVAP VERİR DURUMA GETİRİLMESİ -----	182
4.2.2.4.2. SİLİVRİ ŞEHRİ İÇİN YENİ YEŞİL ALAN ÖNERİLERİ -----	183
KAYNAKLAR -----	185

Ö N S Ö Z

Batı Marmara Bölgesi kıyılarında yer alan ve İstanbul metropolüne bağlı Silivri yerleşmesinin imar planında ön görülen yeşil alanlarının çağdaş peyzaj planlama ilkeleri doğrultusunda düzenlenmesi, doğal ve kültürel verilerinin optimum kullanıma açılması ön görülmüştür. Bu çalışmamı yönlendiren her aşamasında büyük katkıları olan tez yürütücüsü Sayın Y.Doç.Dr. Semra Atabay'a içten teşekkürü borç bilirim.

Toprak ve arazi sınıflandırması konusunda büyük yardımlarını gördüğüm Sayın Doç.Dr.M. Doğan Kantarcı'ya, İmar planlarının temininde Sayın Doç.Dr. Ahmet Cengiz Yıldızcı'ya, kıymetli fikir ve görüşlerinden istifade ettiğim Sayın Silivri Kaymakamı Ayhan Bilge'ye, Anket yapımında bana bilfiil yardımcı olan Halk Eğitim Müdürü ve yardımcılarna ayrıca anketör arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Ekim, 1986

Mimar Tuncer YETİŞKİN

TABLO LİSTESİ

TABLO: 1.	ÜLKEMİZDEKİ VE DİĞER ÜLKELERDEKİ YEŞİL ALAN MİKTARLARI -----	5
TABLO: 2.	KİŞİ BAŞINA DÜŞEN YEŞİL ALAN MİKTARI (m ²)-----	6
TABLO: 3.	ŞEHİRDEKİ AÇIK ALANLAR İŞLEV VE YER FAKTÖRLERİ	9
TABLO: 4.	ŞEHİRLERDEKİ AÇIK ALANLARIN SINIFLANDIRILMASI--	28
TABLO: 5.	1970 YILINA GÖRE BAZI ÜLKELERDE KİŞİYE DÜŞEN MİLLİ GELİR -----	42
TABLO: 6.	BAZI ÜLKELERDE OTOMOBİL SAYISINDAKİ ARTIŞLAR--	43
TABLO: 7.	TOPRAK KABİLİYETİ SINIFLARI -----	49
TABLO: 8.	SİLİVRİ ARAZİSİNİN EĞİM SINIFLARINA GÖRE DURUMU -----	50
TABLO: 9.	YILLIK ORTALAMA SICAKLIKLAR -----	51
TABLO: 10.	YILLIK ORTALAMA MAKSİMİM SICAKLIKLAR -----	51
TABLO: 11.	ORTALAMA RÜZGAR HIZI -----	52
TABLO: 12.	ORTALAMA NİSBİ NEM YÜZDESİ -----	53
TABLO: 13.	ORTALAMA YAĞIŞ MİKTARI -----	53
TABLO: 14.	GÖLGE UZUNLUK DURUMU -----	54
TABLO: 15.	SİLİVRİ İKLİM DEĞERLERİ -----	55
TABLO: 16.	SİLİVRİ ARAZİSİNİN YETENEK SINIFLARINA DAĞILIMI -----	60
TABLO: 17.	SİLİVRİ İLÇESİ MERKEZ VE KÖY NÜFUSLARI -----	61
TABLO: 18.	SİLİVRİ İLÇESİ NÜFUS DEĞİŞİMİ -----	63
TABLO: 19.	SİLİVRİ NÜFUSUNUN AİLE SAYISI ARTIŞLARI	64
TABLO: 20.	SİLİVRİ NÜFUSUNUN YILLARA GÖRE DEĞİŞİMİ -----	65
TABLO: 21.	SİLİVRİ'DE NÜFUSUN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI--	65
TABLO: 22.	KENT MERKEZİNDEKİ EĞİTİM TESİSLERİ -----	65
TABLO: 23.	SİLİVRİ'DE MERKEZ OKULLARI ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN SAYISI -----	70
TABLO: 24.	YÖREDEKİ BELLİ BAŞLI SANAYİ KURULUŞLARI-----	73
TABLO: 25.	SİLİVRİ'DE TİCARETİN TÜRLERİNE GÖRE AYRIMI----	76
TABLO: 26.	PERAKENDE TİCARET TÜRÜ -----	79
TABLO: 27.	GÜNLÜK TİCARET AYRIMI -----	79
TABLO: 28.	GEREKLİ TİCARET AYRIMI (ADET)-----	79
TABLO: 29.	GEREKLİ TİCARET AYRIMI ORAN % -----	79

TABLO: 30. SİLİVRİ'DE BULUNAN TİCARET BİRİMLERİ-----	81
TABLO: 31. OLAĞANÜSTÜ TİCARETİN AYRIMI -----	82
TABLO: 32. EKİLİ ALANLAR -----	83
TABLO: 33. SENELERE GÖRE TARIM ALANLARI -----	84
TABLO: 34. SENELERE GÖRE SEBZE EKİM ALANLARI-----	85
TABLO: 35. SENELERE GÖRE MEYVELİK ALANLAR -----	86
TABLO: 36. TARIMDA KULLANILAN ARAÇ SAYILARI -----	37
TABLO: 37. SİLİVRİ HAYVAN SAYILARI -----	87
TABLO: 38. SİLİVRİ HAYVANSAL ÜRÜN DEĞERLERİ -----	87
TABLO: 39. ARAZİ KULLANIŞ ORANLARI -----	98
TABLO: 40. TARIMSAL ARAZİ KULLANMA DURUMU -----	100
TABLO: 41. SİLİVRİ'NİN TARIM ALANLARI İLE TARIM ÜRÜNLERİNİN İSTANBUL İLİ İÇİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ -----	100

G İ R İ Ş

Ülkemizdeki hızlı şehirleşme olgusu sonucu şehirlerin nüfus ve yapı açısından yoğunlaşması ile birlikte yeni fonksiyonlar ortaya çıkarak düzensiz bir şehirleşme olmaktadır. Günümüzde yasaların boşluklarından faydalanarak tekrar üretilmesi olanaksız olan şehir arazisinin aşırı yüklenmesi ve irrasyonel kullanılması, şehir insanını doğadan kopararak yapay bir ortama itmektedir. Bu nedenle yerleşmeleri sağlıklı bir ortama dönüştürmek amacı ile imar planları yapılmaktadır. Şehirleşme süreci içinde insan yaşamı için önemli olan yeşil ve açık alanların da ana ilkeler doğrultusunda planlaması sözkonusudur.

İnsan yaşamının dört ana fonksiyonu içinde dinlenme önemli fonksiyonlardan biridir. Dinlenme fonksiyonunu içeren çeşitli rekreasyon türleri açık ve kapalı mekanlarda gerçekleşir. Bu mekanlar yeşil alanlar içinde yer alırlar. Ancak bu alanlar o yerleşim alanındaki yaşayan insan topluluklarının gereksinimlerini karşılayacak türde ve nüfus büyüklüklerine göre tayin edilirse hizmet verirler. Bu neden ile çalışma alanı imar planı henüz tamamlanmış olan ve İstanbul iline bağlı, batı Marmara bölgesinin kıyı bandında yer alan Silivri şehri için planda ön görülmüş yeşil alanların rekreatif açıdan peyzaj önerilerini kapsamaktadır.

BÖLÜM I
VERİLER VE YÖNTEM

Silivri imar planında önümüzdeki 20-30 yıllık bir süreç için ön görülen şehrsel gelişimin, şehircilik ana ilkeleri doğrultusunda fiziki mekana düzenli yansımaları için bir öneri geliştirilmiştir. Bu öneri içinde Silivri yerleşmesini oluşturan ana merkez bölümündeki dört mahallenin her biri için mahalle parkı ve çocuk oyun alanları ayrılmıştır.

Yerleşmenin merkezinde bulunan sahil bandı kamuya açık alan olarak kabul edilmiştir. Bu yeşil ve açık alanların Silivri'nin mevcut Kış, Yaz ve gelecek yıllardaki gelişmeleri doğrultusundaki nüfusa cevap verebilecek biçimde rekreatif amaçla kullanma olanağı sunacak biçimde düzenlenmesi söz konusudur.

Ancak bu çalışmayı gerçekleştirebilmek için Silivri Şehri halkının sosyo-kültürel düzeyleri, rekreasyon isteklerini ve özelliklerini saptamak üzere Silivri yerleşiminin dört mahallesinde % 8 oranında bir anket uygulanmıştır. Bu ankete halkın sosyo-kültürel ve ekonomik düzeylerine göre rekreasyon istekleri saptanmış ve bu değerler gerekli tablo ve grafiklerde gösterilerek yorum yapılmıştır. Çalışmanın içeriğini oluşturan irdeleme ve genel düzenleme ilkeleri, bir mahalle parkı, çocuk oyun yeri ve sahil bandı düzenlenerek peyzaj tasarımına yansımıştır. Çalışmaya ek olarak şehrin doğal ve kültürel verilerini değerlendirmek amacı ile makro ölçekte peyzaj çerçeve planı için genel planlama önerileri de getirilmiştir.

BÖLÜM II
YEŞİL ALAN KAVRAMI VE
REKREASYON İŞLEVİNİN
İÇERİĞİ

2.1. ŞEHİRSEL YEŞİL ALAN KAVRAMI

Şehir bütünü içinde bulunan doğal yeşil alanlarla kültürel yeşil alanların tümü şehirselsel yeşil alanlardır. Bu alanların çoğu çeşitli büyüklükteki ağaçlar, çalılar, çiçek ve yer örtüsü gibi bitkisel türdeki elemanlarla örtülüdür. Şehir çevresindeki yeşil alanlar tarım ve ziraat alanları niteliğindeki alanlar olabilirler, ancak her açık alan yeşil alan olmayabilir. Örneğin, su yüzeyleri ve sert dokulu meydanlar gibi.

Şehirselsel ve kırsal nitelikteki yerleşim alanlarını insanların çeşitli rekreatif fonksiyonuna hizmet veren yeşil elemanların yer aldığı veya dış mekanları olarak açıklayabiliriz. Şehir'in mesire yerleri, tarım arazileri, organize bitki yetiştirme alanları, akarsu, göl ve deniz makro ölçekteki yeşil alanlar olarak sayılırlar.

Yerleşimin büyüklüğü hangi boyutta olursa olsun, o yerleşimin parkları, çocuk oyun yerleri, spor alanları, meydan ve yol kenarı yeşillikleri gibi alanlarda mikro yeşil alanlar olarak kabul edilirler.(ATABAY, 1985).

Toplumun doğa ile ilişkilerini kuran doğal ve kültürel içerikli bu alanlar, ayrıca yoğun yerleşim alanlarının iklimasını düzenleyerek, çevre kirliliğini en aza indirgeyen işlevi de vardır. Şehir havasının nisbi nemi, sıcaklığı, rüzgarı ve yağış durumu etkiliyerek te büyük bir görev yüklenirler (ATABAY, 1985).

Şehirlerin yeşil ve açık alanlarının genelde işlevlerine göre şöyle özetliyebiliriz:

JEOFİZİKSEL ALANLAR

Şehrin topoğrafik ve iklimsel yapısından kaynaklanarak su, toprak ve vegetasyon gibi verilerdir ki bunlar fizik mekandaki yapı ve doğa öğeleri arasındaki bağlantıyı kurar.

BÜYÜK AÇIK ALANLAR

Önemli fonksiyonlara hizmet eden alanlardan mezarlıklar, parklar, spor alanları, hava alanları ve diğer kamu kuruluşları gibi yüzeylerdir.

TARIM ALANLARI

Şehir içi veya şehir dışında yer alan her türlü ziraat ve tarım alanlarıdır.

KAMUYA ÖZGÜ DİĞER ALANLAR

Toplumsal kullanımına özgü doğal ve yapay alanlardan örneğin; Su yüzeyleri,

Koru orman ve çayırliklar,

Mahalle parkları-çocuk oyun alanları,

Mezarlıklar,

Hayvanat bahçeleri, arboretum ve botanik bahçesi,

Spor alanları,

Ulaşım terminalleri

Açık hava tiyatrosu ve konser yerleri gibi.

Tüm bu bilgiler ışığında yeşil alanları genelde;

Şehirsels yeşil alanlar:

Konut yeşil alanı,

Komşuluk biriminde yeşil alan

Mahalle ve semt biriminde yeşil alan

Meydanlar,
Mahalle ve semt parkları
Spôr alanları,
Okul bahçeleri.

Şehir Biriminde Büyük Yeşil Alanlar

Şehir parkları,
Hayvanat bahçesi,
Botanik bahçesi,
Korular,
Kültürpark-Fuar
Biotoplar.

Kırsal Yeşil Alanlar

Bölge Parkları
Milli Parklar
Manzara Yolları
Tarım Alanları
Tatil Köyleri
Plajlar

şeklinde kademelendirebiliriz.

AÇIK VE YEŞİL ALAN ÖLÇÜTLERİ

Şehir içindeki işlevlerini yerine getirebilmeleri yeşil alanların türüne özgü nitelik ve niceliklerine bağlıdır. Şehirde yer alacak yeşil alan büyüklüğü ve içerdiği donatı öğeleri hizmet verdiği nüfusa bağlıdır. Aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi Dünya ülkelerinde çeşitli ölçütler kullanılmaktadır.

TABLO: 1. ÜLKEMİZDEKİ VE DİĞER ÜLKELERDEKİ YEŞİL ALAN MİKTARLARI (PAMAY, 1978).

DIŞ ÜLKELERDE	M2/KİŞİ	ÜLKEMİZDE	M2/KİŞİ
STOCKHOLM	80-116	ADANA	0.26
BATI BERLİN	30	ANKARA	2.3
MACHESTER	36	İZMİR	2.8
AMSTERDAM	46-57	TRABZON	10.0
ROMA	46	BALIKESİR	11.7

TABLO: 2

KİŞİ BAŞINA DÜŞEN YEŞİL ALAN MİKTARI (m²)

Dış ülkelerde	(m ² /kişi)	Türkiye'de	m ² /kişi)
Stokholm (İsveç)	80 — 116,4	Adana	0,26
A.B.D. (Amerika)	100	Ankara	2,3
Frankfurt (Almanya)	(154)	Antalya	
Stuttgart (Almanya)	(153)	Bafra	5,9
Hannover (Almanya)	78 (89)	Balıkesir	11,66
Bremen (Almanya)	(112)	Bursa	
Hamburg (Almanya)	22,0 — 42,0	Diyarbakır	
Duisburg (Almanya)	(70)	Elâzığ	
Leipzig (Almanya)	30,0	Erzurum	
Berlin (Almanya)	46	Eskişehir	
Doğu Berlin (Almanya)	26 — 37	Giresun	
Doğu Berlin (Almanya)	28 — 42	İstanbul	4,0
Köln (Almanya)	72 (119)	İzmir	2,8
Düsseldorf (Almanya)	(68)	Kars	
Aschaffenburg (Almanya)	44,5	Mersin	17,0
Biberach (Almanya)	42,8	Muğla	
Darmstadt (Almanya)	38,7	Rize	
Ludwigsburg (Almanya)	38,5	Samsun	
Manchester (İngiltere)	36,42	Sinop	
Coventry (İngiltere)	48,8	Sivas	13,9
Hook (İngiltere)	78	Trabzon	10,—
Londra (İngiltere)	16 (28)	Urfa	
Edinburg (İngiltere)	60,70	Zonguldak	
Zürich (İsviçre)	25 — 60		
Amsterdam (Danimarka)	45,5 — 56,9		
(Fransa) optimum	45,3 — 51,5		
(Fransa) yeni kentlerde	25,—		
Roma (İtalya)	45,8		
Varşova (Polonya)	18,2 (61,7)		
(Polonya) (Ort.)	15,8		
(Rusya) ...	25 — 35		
Yunanistan	0,5		

Görülüyorki ülkemiz kentlerinde kişi/başına düşen yeşil alan miktarı, çok minimal bir düzeyde bulunmaktadır.

Türkiye'de, kent plânlamaları için kişi başına :

- 4 m² Park
- 3 m² Hastane bahçesi
- 2 m² Resmi ve Askeri bina bahçesi
- 2 m² Okul-kitaplık bahçesi gibi değerler öngörülmekte; İmar Yönetmeliğinde ise genel olarak kişi başına 7 m² aktif yeşil alan ihtiyacı üzerinde durulmaktadır.

Bunların hiç birisi, yabancı ülkelerde esas alınan minimal yeşil alan standartlarına yaklaşmamaktadır.

KAYNAK: Pamay, B. 1978, Kentsel Peyzaj Planlaması

İ.Ü. Orman Fakültesi 2487, İstanbul.

Bu tabloya baktığımızda ülkemizdeki yeşil alan miktarlarının çok düşük düzeyde bulunduğu gözlenmektedir. (Bak. Tablo: 2).

Ülkemizde imar yönetmeliklerinde öngörülen 7 m²/kişilik yeşil alan ölçütü baz alınarak imar planlarında yeşil alan miktarları saptanmaktadır. Ancak bu 7 m²/kişilik yeşil alan miktarı hangi ölçüt kriterine göre alındığı yeteri kadar açıklığa kavuşmamıştır. Doğal verileri çok zengin veya çok kısıtlı olan yerleşmelerde aynı ölçütlerin kullanılması, toprak kullanım politikası, yerleşimin gelişimi ve biçimlenmesi açısından bazı sakıncalar ortaya koymaktadır.

Aktif yeşil alanların gereksindiği bazı alansal ve boyutsal ölçütler vardır. Bu ölçütler dünya ülkelerinin hemen hepsinde aynısı olarak kullanılır. Ülkemiz için de geçerli bazı ölçüt önerileri aşağıdaki Tablo: 1 'den izlemek mümkündür. Ancak bu ölçütleri taban ve tavan olarak algılamamak gerekir (ATABAY, 1985). Tarımsal alanlar, orman ve çayırların dışında, aşırı şehirleşme sürecinde bulunan şehirler için önerilecek yeşil alanlar 35 m²/kişiden aşağı olmamasına dikkat edilmelidir (Bak. Tablo: 2). (ATABAY, Semra, 1985).

AÇIK ALAN, KENTSEL DOKU VE YEŞİL DOKU KAVRAMLARI

Açık Alan Kavramı

Kent planlama çerçevesinde, açık alanların geliştirilmesi boş zamanları değerlendirme olanakları yönünden olduğu kadar çeşitli kirlenme ve rahatsız edici iklimsel etmenlerin nötralize edilmesiyle, anarşik kent gelişimini önleme açısından da zorunludur. Bunun için herşeyden önce "Açık alan" ile "Yeşil alan" kavramlarını açıklamak gerekir.

Açık Alan: "Gerek belirli bir araziyi kullanma özelliğine sahip (Tarım, orman, funda, göl vb.) gerekse belirli işlevlere cevap veren (Park, bahçe, meydan, gezinti yeri vb.) kent içindeki veya kent dışındaki inşa edilmemiş boş alanlardır (x).

Bu genel tanımlamadan hareketle açık alanlara değin şu iki kavramı ayırdetmek mümkündür. Eğer açık alanları işlevsel açıdan ele alırsak açık kavramı geniş anlamda "boş" veya "yeşil" kavramı ile aynı olacaktır.

Boş alanları inşaa edilmemiş alanlar, yeşil alanları ise fiziki yönden açık olmıyan fakat işlevleri yönünden açık olan alanlar olarak kavrayabiliriz.

Burada açıklık kavramı kurallandırma kavramı ile ortak kullanılmalıdır. Şayet açık alan tanımını fiziki açıdan ele alırsak "devamlı ve belirlenmiş hiç bir kullanışa ayrılmamış fakat geçici birçok işlevleri (oyun, sergi, pazaryeri, meydan) vb. yerine getirilebilen inşa edilmemiş boş alanlardır

Bu yerlerin toplam yaşamı için önemi büyüktür ve hiç bir yapının kabul edemeyeceği karşılaşma ve toplantılara olanak veren açık hava yerleridir. Bu denli açık alanlar değişik adlarla her yerleşme merkezinde bulunurlar.

Ortak noktaları arazinin boş olmasıdır. Kuşkusuz bu yerlerde ağaç ve ağaçcıklara da rastlanır. Ancak süs olarak ve arazinin serbestce kullanımını etkilememek koşuluyla
YILDIZCI, A.C. 1982

Yeşil Alan

Adındanda anlaşılacağı gibi bitki ile örtülü alanlardır. Yeşil alanların değişik işlevleri vardır. Yeşil alan, göz için derinliği olmayan bir fon bir maske, bir perde olduğu gibi havanın temizlenmesi, gürültünün hafifletilmesi, tozların tutulması, havanın suya dengelenmesi içinde gereklidir.

Yeşil alanları meydana getiren kitle, ağaçlar, ağaçcıklar, çimenler ve çiçeklerle bütünlük kazanır.

Her iki halde de açık alanlar, kentin merkezine yaklaştıkça sayıları azalan bir eğriyi takip etmekte ve yüzölçümleri küçülmektedir.

Buna karşın kullandırılmaları daha sıkı ve çeşitli olanaklara açık olmaları da daha sınırlıdır. Daha büyük bir nüfusa hitap edecek küçük bir alan bu nüfusun artan gereksinimlerine cevap verebilmek için daha iyi donatılmalıdır

Şehirlerdeki açık alanlar, işlev yer faktörleri belirlenerek (Tablo 3)'de verilmiştir.

TABBO: 3

KONUT GRUBU . 1400 kişi	Voleybol Basketbol Yüzme havuzu
KOMŞULUK DÜZEYİ . 5000 kişi	Tenis Kapalı spor salonu Açık yüzme havuzu
MAHALLE DÜZEYİ . 15.000 kişi	Futbol Atletizm Yüzme havuzu (50 m.) Spor Salonu)
KENT DÜZEYİ . 100.000 kişi	Sandalcılık, (park içindeki bir Kapalı yüzme havuzu gölde Spor salonu Stad
METROPOL DÜZEYİ . 1.000.000 kişi	Yüzme havuzu (olimpiyat ölçeği) Olimpiyad stadı Spor merkezi (Uluslararası stan.)

Kaynak : Yıldızcı, A.C., 1932.

2.2. REKREASYON KAVRAMI

Rekreasyon, insanın günlük yaşamı içinde önemli bir fonksiyon olarak insanı dinlendiren, ona yeniden çalışabilmesi için güç kazandıran yenileme olanağı veren bir fonksiyondur. Rekreasyonu (Philips, 1970) boş zaman içinde yapılan çeşitli eylemler olarak, (Bitter, 1969) kişiye bedensel, ruhsal ve

yaratıcılık yönünden güç kaynağı olan ve kişinin zorunlu olarak değil, istemle katıldığı eylemler olarak tanımlarlar.

Sefley (1973) rekreasyonu temelde günlük işlerden bir tür kaçış, Brochman (1973) ise boş zamanların hoş giden ve yapıcı bir türde değerlendirilmesi olarak tanımlamışlardır.

Genç ve yaşlı her türlü sosyo-ekonomik ve kültürel yapıya sahip bireylerin boş zamanlarını çeşitli türlerde değerlendirmelerini rekreasyon olarak tanımlı olacaktır. Diğer bir deyimle rekreasyon kelimesinin anlamı, kişinin kendisini yeniden yaratma-biolojik ve ruhsal yenileme olanağı veren bir fonksiyondur.

Doğal olarak bu fonksiyon bireyin sosyo-kültürel ve ekonomik yapısına göre çeşitli türlere ayrılır. Bunun yanısıra şehir insanının boş zaman kavramı, miktarı ve kullanılış biçimi büyük farklılıklar gösterir.

Kırsal kesim insanının boş zaman değerlendirmesi veya rekreasyon yapma gereksinimi söz konusu olmamaktadır. Tarımsal uğraşlar, yeşil ve açık alanların içinde çalışma ve yaşama doğal olarak bu gereksinmeyi karşılayarak bir istem konusu olmamaktadır (ATABAY, 1935).

REKREASYON GEREKSİNİMİNİ ETKİLEYEN ETMENLER

Şehirsel nitelikte yerleşme halkının yaş, eğitim ve ekonomik düzeyi ve mülkiyeti rekreasyonel alanlara olan gereksinim türlerini ve biçimlerini etkiler.

Sosyal yapının, yaş gruplarının ve cinsiyet özelliklerindeki farklılıklar rekreasyona olan ilgilerde de farklılıklar ortaya koyar. Şöyle ki küçük çocukların ve gençlerin rekreasyon istek ve seçenekleri yaşlılara karşın değişik türde olması doğaldır. Aynı şekilde ailenin rekreasyon türleri, tek bireye karşın farklıdır.

Gelir düzeyi ve kültür yapısı rekreasyonel türlerini ve eğilimlerini doğrudan etkiler. Değişik menşeli kültür ortamlarından gelen insanların rekreasyon kültürü istemlerine ve kullanım biçimlerine yansır.

Her bölge ve şehrin kendine özgü doğal arazi biçimi ve buna koşut arazi kullanım biçimi vardır. Nüfusun hızla

arttığı bölge ve şehirlerde ekonomik, sosyal ve kamusal donatım gereksinimleri de artar (ATABAY, 1985).

Gereksinimlerin olabilirlik içinde karşılanabilmesi için planlama süreci içinde yerli halkın istek ve eğilimlerini anket yöntemi ile saptamak zorunludur. Bu yöntem plancıya kullanıcıların istemini doğrudan iletir.

Şehirleşme, gelir ve kültür düzeyinin artması, hareketliliğin rekreasyon fonksiyonuna olan gereksinmeye ve onu biçimlendirmeye neden olmaktadır. Başka bir deyişle;

o Şehirleşmenin oluşturduğu yapısal yoğunluklar, insanın doğadan kopmasına neden olurlarken, bahçeli düzenden katlı konutlara geçiş oranının yüksek olduğu şehirlerdeki yeşil alan istem oranı da yüksek olduğu saptanmıştır. (ALTAN, 1975 - UÇANER, 1986).

o Bireyin gelir düzeyinin artması, rekreasyon yapması için itici bir güçtür. Çoğunlukla tatil aylarında turlarla ve özel olanakları ile rekreasyon istemleri, şehir içinde çoğalan spor ve eğlence tesisleri isteminin yüksek oluşu,

o Günlük ve haftalık çalışma saatlerindeki indirimler boz zaman miktarını arttırmıştır. Gelecekte otomasyondan dolayı çalışma saatler 26 saate kadar ineceği ve boş zamanın artması varsayılmaktadır.

2.3. REKREASYON TÜRLERİ

Daha önce değişik biçimlerde de değinildiği gibi insandan kaynaklanan, insana ait bir yaşam olan rekreasyonun, zamana, mekana, ya da özelliklerine bağlı olarak ister istemez birçok türlere ayrıldığını görmekteyiz. Çeşitli temel noktaları olan ve rekreasyonun ayrı durumlarını yansıtan bu gruplar genellikle rekreasyonel eylemler ve rekreasyon yerlerinin gruplarının gereklerinden ya da zamansal olduğu gibi, rekreasyonun sürdürülme zamanlarındaki farklılıklardan doğmaktadır (ATABAY, 1985).

Bazı özel türlerin dışında, genel olarak dört ayrı rekreasyon gruplaması karşımıza çıkmaktadır.

1- Yapısal gruplama: (Mekanın temel yapısal özelliğine bağlı gruplama:

İç mekân ve dış mekân ayırımına dayanan ve geniş boyutları olan bu gruplamaya göre rekreasyon kapalı yer rekreasyonu ve açık hava rekreasyonu olarak iki türe ayırabiliriz.

Kapalı yer rekreasyonu (Kapalı mekan rekreasyonu) konutlar başta olmak üzere çeşitli kapalı mekanlarda sürdürülen ya da kapalı mekanlara bağlı olan rekreasyondur. Açık hava rekreasyonu ise, açık hava ve doğa koşullarına bağlı, daha geniş kapsamlı, bireylere daha çok devinim olanağı sağlayan ve açık havada sürdürülen bir rekreasyon grubudur. Eisner'e göre açık hava rekreasyonunun, halkın boş zamanlarında açık havada yaptığı hemen herşeyi kapsayacak kadar değişken bir yapısı vardır. Bir kaynak değil, rekreasyoncular ve rekreasyon çevrelerinden ibaret iki ögeden oluşan bir eylemler bütünlüğüdür. Kaynaklar ise örneğin ormanlar kırlar, çeşitli su yüzeyleri ya da arazide mevcut diğer doğal yapılardır.

2- Yersel Gruplama: Rekreasyon mekanının bulunduğu yere göre gruplama;

Rekreasyonun sürdürüldüğü mekanın yerleşim alanlarının içinde ve dışında yer almasına dayanan ve daha çok rekreasyon yerlerinin ayrımı amacı ile yapılan bir gruplamadır.

Rekreasyon "kent içi rekreasyon" ve "kent dışı rekreasyon" olarak ikiye ayrılır. Çok kısa süre içinde araçla erişilebilmesi yeşil alanlardaki rekreasyondur. Yerleşme alanları içinde kalan yay veya yerleşme alanlarının dışında kalan, kırsal nitelikli, doğaya dönük ve çoğunlukla açık hava rekreasyon çeşitlerini içeren rekreasyon ise kırsal rekreasyon olarak nitelendirilir.

3- Devinimsel gruplama: (Rekreasyonel eylemin hareketliliğine bağlı gruplama):

Rekreasyonları biçimlendiren eylemlerin gerektirdiği düşünsel ve bedensel devingenliğin durumuna göre yapılan bu sınıflamada ise rekreasyon ikiye ayrılmaktadır (BURCH, 1970).

Aktif ve pasif olarak adlandırılan gruplamalarda eylemlerin içeriği gözönüne alınmaktadır. Yoğun hareket gerektiren ve genellikle bedensel uğraşları kapsayan rekreasyona aktif rekreasyon daha çok dinlenmeye ve düşünsel eylemlere dönük hareket gerektirmeyen rekreasyona ise pasif rekreasyon olarak tanımlanır.

4- Zamansal gruplama: (Rekreasyonun oluştuğu sürelerle göre gruplama):

Rekreasyonel kullanıma elverişli boş zaman sürelerinin, zamana dağılımını temel alan bu gruplama, boş zaman ayrımlarına göre çeşitlilik kazanmaktadır. Genellikle günlük ve tatil rekreasyonu olarak başlıca iki grup göze çarpar. Tatil rekreasyonu, haftalık ve yıllık rekreasyon olarak iki alt bölüme ayrılır.

1- Günlük rekreasyon

2- Tatil rekreasyonu

a. Haftalık rekreasyon (Hafta sonu ve Bayram tatili)

b. Yıllık tatil rekreasyonu (Yıllık izin)

3. Değişken rekreasyon (Belirli zamana bağlı olmayan)

Günlük rekreasyon daha çok yakın yaşam çevresinde gününbirlik ve oldukça kısa sürelerde gerçekleştirilen rekreasyondur. Haftalık rekreasyon hafta sonu tatillerinde ve yaşam çevresinden uzak bir rekreasyon grubudur. Haftalık rekreasyonda gidilen uzaklık zamanlı sınırlıdır. Yıllık tatil rekreasyonu yılın belirli bir zaman diliminde, yıllık izinlerin geçirilmesi amacıyla yakın yaşam çevresi dışında bir yerde ve çoğunlukla bütün tatil boyunca konaklanarak sürdürülen, serbest davranma olanağı veren ve zama-

nın daha az etkili olduğu rekreasyon grubudur. Değişken rekreasyon ise üçüncü yaz döneminde herhangi bir zaman sınırlamasına bağılı olmaksızın, çok değişken zaman dilimlerinde sürdürülen rekreasyonel eylemlerden oluşur. Değişken rekreasyon günlük, haftalık, ya da yıllık zaman birimlerinin hepsini içerebildiği gibi, bunların dışında düzensiz herhangi bir zaman diliminde de yer alabilir. (KARATAŞ 1984).

Farklı çıkış noktaları olan bu sınıfların hepsi de aslında tek bir olguyu, yani rekreasyon olgusunu çeşitli yönleri ve çeşitli boyutlarıyla yansıtmaya çalışmaktadırlar (PEHLİVANOĞLU, 1976).

Rekreasyonel Eylem Çeşitleri:

Kapalı Mekan Rekreasyonu Eylem Türleri

- 1- Konut içi eylemler,
- 2- Sinema ve tiyatrolar
- 3- Oyun salonları
 - Kağıt oyunları,
 - Bilardo,
 - Bowling
 - Santraç.

Diğer kapalı salon eylemleri

- 4- Kahveler ve pastahane,
- 5- Gazinolar,
- 6- Gece klüpleri,
- 7- Aile gazinoları
- 8- Çeşitli kapalı yer kültürel eylemlere katılma ya da izleme
 - Konserler,
 - Opera ve bale,
 - Çeşitli kültür şenlikleri
 - Diğerleri
- 9- Alışveriş merkezlerinde gezinti ve zevk için alışveriş yapma,
- 10- Mimari değeri olan yapıları gezme,
- 11- Tarihsel yapıları gezme,

- 12- Müzeleri gezme,
- 13- Kütüphanelere gitme,
- 14- Festivallere katılma,
- 15- Zevk için çeşitli kurs ya da eğitim eylemlerine katılma.

Açık hava Rekreasyon Eylem Çeşitleri

- 1- Kamping
 - Açık havada çadırılı kamp,
 - Açık havada karavan kamp,
 - Kalıcı kamp tesisleri,
- 2- Piknik yapma,
- 3- Yürüyüş,
 - Doğaya dönük yerlerde (orman ve diğer yabanıl yerlerde) yürüyüş,
 - Kentiçi çeşitli yerlerde yürüyüş,
- 4- Gezinti,
 - Yaya gezinti,
 - Bisiklet gezintisi,
 - Motosiklet gezintisi,
 - Oto gezintisi
- 5- Avcılık
 - Kara avcılığı,
 - Kuş avı,
 - Yaban avı,
 - Sürek avı,
 - Amatör su avcılığı,
 - Balık tutmak,
 - Diğer su ürünleri avcılığı
- 6- Atıcılık,
- 7- Binicilik,
- 8- Dağcılık,
- 9- Kış sporları
 - Çeşitli kâr oyunları
 - Ski,
 - Diğer kış sporları
- 10- Paten
 - Buz pateni
 - Tekerlekli paten

- 11- Su kayağı,
- 12- Kürek çekmek,
- 13- Kanoculuk (Akıntılı sularda kürek çekmek),
- 14- Motorlu kayıkçılık,
- 15- Yelkencilik,
- 16- Yatçılık,
- 17- Yüzme,
 Plajlarda yüzme (Deniz kıyılarında yüzme)
 Tatlısularda yüzme (Akarsu, göl, vb.)
 Açık yüzme havuzlarında yüzme
- 18- Dalıcılık
 Amatör su altı dalıcılığı,
 Amatör su altı çalışmaları
- 19- Kür yapmak,
 Kum kürü
 Güneş kürü
 Kaplıca kürü
 Çamur banyoları
- 20- Zevk için doğa araştırmaları yapmak,
- 21- Uçuculuk
 Amatör uçuculuk,
 Planörcülük,
 Amatör paraşütçülük,
- 22- Doğa merkezlerini ziyaret (Ulusal parklar,Doğal anıtlar vb.).
- 23- İzcilik,
- 24- Tarihsel alanlarda gezinti,
- 25- Arkeolojik alanlarda gezinti,
- 26- Uçurtmacılık,
- 27- Model uçakçılık,
- 28- Manzara seyri,
- 29- Çay bahçelerinde dinlenme,
 Lunaparklarda eğlence,
 Kır kahvelerinde dinlenme (Açıkhavayla ilintili)
 kırsal yerlerde),
 Kır gazinolarında eğlence (Açıkhavayla ilintili
 kırsal yerlerde)
- 30- Deniz ya da diğer su kenarlarındaki çeşitli tesis-
 lerde dinlenme

- 31- Kentiçi ve kentdışı parklarda gezi ve dinlenme
(Orman parkları dışında)
- 32- Fuarlara katılma,
- 33- Çeşitli açık hava kültür etkinliklerine katılma
ya da izleme,
- 35- Her çeşit açık hava spor etkinliklerine katılma
Futbol oynama
Basketbol oynama,
Güreşme,
Atletizm,
Diğerleri.
- 35- Her çeşit açık hava spor etkinliklerini izleme,
- 36- Kentiçi açık hava gezilerine (Turlara) katılma,
- 37- Diğer rekreasyonel etkinlikleri sürdürme, (PELHİVAN-
OĞLU, 1976).

2.4. REKREASYONEL AÇIDAN KULLANILABİLECEK YEŞİL VE AÇIK ALANLAR

O.R.R.R.C. (The Outdoor Recreation Resources Review Commission) (1962) nın A.B.D. için rekreasyon planlama çalışmalarında kullandığı, Rekreasyon yönünden potansiyeli olan alanların makro ölçekte sınıflandırılması konusunda bir araştırma yapılmıştır, şöyleki;

Yüksek nitelikte ve yoğunluğu fazla olan alanlar:

Doğal istekler: Genelde doğal çevre olduğu kadar, topoğrafya, toprak tipi, drenaj vb. özel durumların, yoğun bir rekreasyona kullanış ve gelişim yönünden yeterli olması, üstün derecede ilgi çekici alanlar tercih edilirse de, kültürel yöntemlerle kazanılan alanlar da kabul edilir. Özel bir ölçüsü yoktur. Alandan alana farklılık gösterebilir.

Genellikle büyük yerleşim merkezlerinin içinde veya yanında yer alır. Bununla beraber, yerleşim merkezlerinden uzak olan bazı üniteleri (Ormanlar, Milli Parklar) içerebilir.

Günlük veya hafta sonu kullanımları için su sporları, kış sporları, piknik, toplu çim oyunları vb. aktiviteler değişken boz zamanlarda yoğun yüklenme kapasiteli olabilir. Bütün yıl boyunca da daha az yoğun kullanışa hizmet ederler.

Rekreasyon tiplerinin fazlaca değişim göstermesi, oldukça sık ve fazla yatırım gerektirir. Gelişim, iyi ulaşım yolları, park alanları, plajları, yat limanları, kapalı yüzme havuzları, yapay gölleri, oyun alanlarını, sağlık ve beslenme ünitelerini kapsayacaktır.

Genellikle yöresel, kentsel, bölgesel veya ülkesel yönetimlerin denetimi altındadır. Kent merkezindeki nüfusun rekreasyon gereksinmesinin büyük bir kısmını yüklenir, ticari yönü fazla aktiviteler sağlar.

Genel Rekreasyon Alanları

Topoğrafik değişiklikler, ilginç flora ve fauna vb. içinde doğal veya yapay çekici özellikler bulunan yerler, geniş ölçüde bu sınıfa girerler. Birkaç dekardan, çok geniş arazi parçalarına kadar değişim gösterir.

Rekreasyonun önemli kısmını parklar, ormanlar, kampigler, piknik alanları, av parkları, karavan parkları, kayak alanları, akarsu kıyıları, göller, sahiller teşkil eder.

Bu tür alanların sağlayabileceği bütün aktiviteler. Balık tutma, avlanma, kuş, kış sporları vb. gibi. İyi ulaşım yollarını kapsasa da gerekli değildir. Ulaşım yolları, otoparklar, piknik alanları, yat limanları, plajlar, göller (doğal-yapay), akarsular vb. alanlar gibi ve basitten mükemmele kadar değişim gösteren yerlerdir. Örneğin kamp yerleri sağlık ve yangın kontrolü için basit ekipmanları içerebileceği gibi, daha gelişmiş birçok tesis ve hizmetleri de kapsayabilir. Sıcak-soğuk su, çamaşırhane, kantin, kafeterya, sosyal toplanma merkezi, küçük kütüphane, farklı yaştakiler için oyun alanları..gibi. bu sınıfta tarım-rekreasyon ikilisi içinde bazı çiftlikler rekreas-

yon için hizmet veren tesislerde donatılabileceği gibi lüks otel, motellerin yapımı da gelişim tasarılarında yer alabilir.

Yöresel, bölgesel ve ülkesel kuruluşlarda görevli rekreasyon otoritelerinin denetimi altında ve bu kuruluşların, özel klüplerin, diğer özel acentaların işleyimindedir.

Doğal çevre özelliği gösteren Alanlar: İlgi çekici arazi formlarını, gölleri, akarsuları, doğa içinde ilginç bitki ve hayvan topluluklarını (Flora-Fauna) içeren fevkalade doğa parçalarını kapsar.

Bu alanlar yerleşim merkezine olan uzaklıkları genellikle çok daha fazladır. Kırsal peyzaj karakterine yönelik bir durumda olabilir. Hafta sonları, günlük ve yıllık tatiller için çok yönlü eylemlere olanak sağlarlar: Doğa araştırma, piknik, kamping, su sporları, avcılık, dağcılık vb. Bu sınıftaki kaynaklar geliştirilmeye ve daha fazla rekreasyon hizmeti vermeye uygundurlar. Bu alanları kullanan rekreasyonistler doğal çevrenin serbesti sağlayan atmosferinde cesaret gerektiren eylemlere de yönelebilirler. Bu da kendilerini kanıtlama duygusunun mutluluğunu sonuçlandırır.

Ulaşım yolları, piknik ve kamp tesisleri, mera otlakçılığı, kereste üretimi, havza amenajmanı, maden üretimi ve yerleşme alanlarına su temini için gereken tesisler. Bunlardan birkısmı rekreasyona direkt olarak olanak sağlarsa da, bazı aktivitelerin gelişmesine doğal yapısı gereği uygunluk sağlamayabilir.

Yöresel, bölgesel veya ülkesel kuruluşlarda görevli otoritelerin ve özel kuruluşların sorumluluğu ve işleyimindedir.

Korunmuş Doğal Alanlar: Olaganüstü doğal özellikleri kapsayan alanlardır. Bugünün olduğu kadar yarının kuşakları için de korunan ve sınırlı bazı rekreasyon türleri için planlanan alanlardır. Aşırı rekreatif kullanışlar doğal potansiyeli tehlikeye sokabilir. Bir veya birkaç büyük bir

yönetim biriminin bir kısmında bulunabileceği gibi, bir kaçı içinde yer alabilen bir Milli Park veya Doğa Parkı, Orman Parkı olabilir. Bazen olağanüstü tek bir özellik bile bu alanların ayrılıp korunmasını gerektirirken, birçok hallerde de birden fazla özellik ve güzellik içerir. Örneğin ender bulunan bitki toplulukları veya bitki türü ile çok ilgi çekici jeomorfolojik özellikler vb. gibi.

İçerdiği özelliklere göre ve çevreye hiç zarar vermeyecek aktiviteler. Doğa içinde dinlenme, doğa araştırması, önemli yerleri gezerek görme, dağa tırmanma, bazı su sporları vb. gibi koruma alanının doğal potansiyelinin ortaya koyduğu rekreasyon türleridir.

Koruma esas amaç olduğu için, gelişim minimum düzeyde düşünülebilir. Alan içinde ilkel ulaşım olanakları; patikalar, at yolları vb. ile sağlık tesisleri. Bu ve benzeri asgari tesislerin bile mutlak koruma alanları dışında kalması gerekir. Ziyaretçiler iç kısımlara doğal yollardan gidebilmelidirler.

Primitif Alanlar: Özellikle yaban yaşamının dominant olduğu ve hiçbir değişime uğramadığı, uygarlık için korunması gereken doğal alanlardır. Bu özellikteki bir çevre ticari amaçlar için bozulmamalıdır. Alan çok büyük bir doğa parçasını kapsayabildiği gibi, nispeten küçük bir yöre içinde de olabilir. Ülke içinde farklı ölçüler gösterebilir. Rekreasyonistler için "Yaban Yaşamı"nı tanıma olanaklarını içerir. Bu tür alanlar bireyleri etkilemek, onlara ilham vermek bakımından eşsizdirler. Peyzaj güzelliği, avantajı olabilir ve genellikle yerleşim merkezine uzaktırlar.

Herhangi bir mekanik araçla zedelenmeksizin kamplama olabilir .

Yol gelişimi ile rekreasyon aktiviteleri için alan ve tesislere yer yoktur. Alanın ticari kullanımı çok iyi organize edilmiş bir örgüt tarafından yapılabilir veya hiç izin verilmeyebilir.

Yöresel, bölgesel veya ülkesel ilgili kuruluşlar, çevre koruma örgütleri, özel otorite gruplarının denetimindedir. (Örneğin; yüksek dağlık alanlardaki ormanlarda kereste üretimi yapan veya maden işleten gibi).

Tarihsel ve Kültürel Sitler: Yöresel veya bölgesel alanlarda tarihi, kültürel mirasların korunma ve onarımını içerir. Yönetimler restorasyon ve etkin bir koruma programı ile burada yer alacak aktivitelerin içeriğini saptayabilirler. Bu alanlara ulaşım sağlanabilir, bunun dışında başka bir arazi kullanımına yer verilmez. Sitlerin değerini düşürücü hiçbir gelişmeye, sit alanı çevresinde de yer verilmemelidir.

Bu tür yerleri görme, gezme, tarihsel ve kültürel araştırma yapma biçimindedir.

Doğal talepler kısmındaki gibidir.

Yöresel, bölgele veya ülkesel ilgili kuruluşlar, çevre koruma örgütleri, tarihi ve kültürel alanların koruma ve restorasyonlarıyla ilgili kuruluş ve görevliler (AKDOĞAN, 1983).

2.5. REKREASYONDA ZAMANLAMA

Rekreasyonel gereksinimlerin karşılanmasında kullanılacak zamanlar kısa veya uzun süreli zaman dilimleri içine girmektedir. Bu durum rekreasyonel planlamada rekreasyonun ne zaman hangi yoğunlukta olacağına ilişkin saptamaları yönlendirir. Rekreasyona temel olan boz zaman dilimleri değişik türlere ayrılır (ATABAY, 1985).

1- Günlük boş zamanlar:

Yaklaşık olarak 180 okul günü, 240 iş günü içinde 3 ila 6 saat civarındadır.

A- Günü çalışmayı içeren aktif bölümündeki boş zamanlar,

a) Yetişkinlerin çalışma saatleri arasındaki boş zamanlar,

b) Çocukların okulda ve okuldan sonraki boş zamanları,

B- Günü pasif bölümündeki boş zamanlar (Çalışmanın bitimi ile başlayan boş zamanlar)

2- Haftalık boş zamanlar (Hafta sonu tatilleri)

Yılda yaklaşık 100 gün, günde 12 saate kadar çıkabilir.

3- Yıllık boş zamanlar

Yıllık olarak tatil için 75 ila 90 gün öğrenciler de 20-30 gün işçelerde

A- Düzensiz tatilleri içeren boş zamanlar, (Resmi ve Dini bayramlar)

B- Yıllık tatilleri içeren boş zamanlar (Yıllık izinler)

4- Değişken boş zamanlar (Emeklilik sonrası boş zamanlar)

Bir yıl içinde (İş günü, bayram ve hafta sonları ile izin günleri) serbest zaman olarak kişilere kalan 2675 saat/yıl'ın kullanış biçimleri üzerinde yapılan araştırma ise:

Harcanan Boş Zaman	Saat	%
Evde veya ev çevresinde	920	34.4 (İş günlerinde)
	995	37.2 (Hafta sonlarında)
ARA TOPLAM	1915	71.6
İskan alanı dışında	500	18.7 (Hafta sonu ve bayramlarda)
	260	9.7 (Yıllık tatillerde)
GENEL TOPLAM	2675	100.

Gene Hannover'de yapılan bir diğer araştırmada açık havada serbest zamanların kullanış biçimleri şöyle bir dağılışı göstermektedir:

Rekreasyon alanlarında (Açık)

Zevk için araba kullanmak
yüzmek, yelken, gezinti vb. % 56.8

İskan Alanlarında

Şehirde gezinti, açık havaa.
Bahçede çalışma, hayvanat b., % 39.5

Belirtilmeyen Uğraşlar % 3.7

TOPLAM	% 100
--------	-------

(AKDOĞAN, 1983)

Amerika'da bu boş zamanlarla ilgili bazı tahminler yapılmış ve bir ulusal zaman bütçesi tahmin edilmiştir. Bu tahminler 1900, 1950 ve 2000 yılları için yapılmıştır.

Bu üç dönemde de en büyük kullanım uyku için ayrılmıştır, bu yaklaşık olarak % 40'dır.

İş için harcanan zaman 1900 % 13'den 1950'de % 10 düşmüş 2000 de ise % 7'ye düşmesi beklenmektedir.

1- Rekreatsyonel eylemler yaşamın bir parçasıdır ve bireylerin tek ya da toplu davranışlarında gerçeklik kazanır.

2- Rekreatsyonel eylemler bir gereksinim olarak ortaya çıkar ve bireyin kendi istek ve içgüdüsüne göre yönelir.

3- Rekreatsyonel eylemler genel anlamıyla, yaşam için harcanan tüm zorunlu zamanların dışındaki boş zamanlarda yer alır.

4- Rekreatsyonel eylemler bireylerin ruhsal ve bedensel yapıları ile sosyo-ekonomik yapılarına göre biçimlenir.

5- Rekreatsyonel eylemlerde düşünsel ve bedensel bir devingenlik vardır.

6- Rekreatsyonel eylemlerde bir zorunluluk yoktur, istenilerek yapılır.

7- Rekreatsyonel eylemler sürdürüldüğü sürece bireye ruhsal doygunluk ve zevk verir. Bu zevk eylemin yapısında vardır.

8- Rekreatsyonel eylemler bireyi yaşama bağlar, yaşama gücü ve isteğini arttırır ve ona yeni değerler katar.

9- Rekreatsyonel eylemler önceden tasarlanabilir, belirli bir programa bağlanabilir, ya da anında karşılaştırılabilir.

10- Rekreatsyonel eylemler bir ya da birkaç eylemi kapsamaz. Bireylerin boş zamanlarında yaptıkları eylemlere bağlı olarak, kesin bir içerik sınırlaması taşımayan ve geniş bir içerik sınırlaması taşımayan ve geniş bir değişim gösteren çeşitliliğe sahiptir.

11- Rekreatsyonel eylemlerde parasal bir kazanç sağlama amacı yoktur.

12- Rekreatsyonel eylemler her sosyal yapıda ve hemen her yaştaki insanı içerir. Yalnızca eylem çeşitleri bireyin yapısı ve yaşı ile sınırlıdır.

13- Rekreatsyonel eylemlerde kesin bir mekan sınırlaması yoktur (PELHİVANOĞLU, 1976).

2.6. YEŞİL ALAN TİPLERİ

Yeşil alan tipleri yeşil dokunun veya kent dokusunun egemen karakter taşımasına göre kent içerisindeki yeşil alanlar ve doğal yeşil alanlar olmak üzere iki bölümde incelenecektir.

2.6.1. KENT İÇİNDEKİ YEŞİL ALANLAR

Yaş, kültür, meslek, sosyal ve ekonomik durumlarına göre farklı olan insan toplulukları yeşil alan gereksinimleri yönünden de farklılık göstermektedirler. Bu çeşit gereksinimlere cevap vermek her yerde aynı tip bir bahçenin veya parkın tesisiyle olanaksızdır. Bu nedenle çeşitli insan gruplarının değişik yeşil alan gereksinimleri kentlerde çeşitli tipte yeşil alanların doğmasına neden olmuştur. Yeşil alan tipleri, etki alanlarına ve işlevlerine göre, bina düzeyinde, komşuluk düzeyinde, mahalle düzeyinde ve kent düzeyinde olmak üzere dört grupta açıklanacaktır (YILDIZCI, 1981).

2.1.1. BİNA DÜZEYİNDE YEŞİL

Yeşil alanların temel birimi bina düzeyinde incelenecektir. Bu düzeyde bina içerisindeki yeşil ve özel bahçe binaya bütünlük kazandırmaktadır. "Her sanat eseri, değişik öğeleri dengeli ve homojen bir bütünde toplama prensibi üzerine kuruludur. Öyle ki birini ortadan kaldırmak genel uyumu yok etmek demektir. Esas öğeye bağlı öğeler yerine konursa birlik ancak sağlanır". Demek ki bir bina, yeşil elemanlarla yaratılan kontrastlar, mekanlar, içim ve renk ritimleriyle estetik değer kazanır. Eğer bu kontrastlar, mekanlar, bazı oranlara, bazı boyut, yüzölçüm, hacim, renk ilişkilerine göre yapılmışsa estetik sonuca maksimum derecede yaklaşırlar. Bütünlük kavramı ayrıca bina karakterine, insan ve çevre ölçeğine de bağlı olmalıdır. Bunun için kütlelerin, yüzeylerin, formların, renklerin, dengeli kompozisyonunu;

- . Gerek bitkiler arasında yeşil birlik yaratılırken),
- . Gerek bitkilerle-mimari elemanlar arasında aramak gereklidir.

2.6.2. KOMŞULUK ÜNİTESİ DÜZEYİNDE YEŞİL

- . Nüfusu : 500 kişi
- . Alanı : min. 15 Ha.
- . Yoğunluğu: max. 350 kişi/Ha.

Bu düzeydeki yeşil alanlar, çocuk bahçeleri ve toplu konut bahçelerinden oluşurlar.

2.6.2.1. ÇOCUK BAHÇELERİ

Çocuk bahçeleri, çocuğa aile çevresinden ayrı bir yerde oynayacağı, yaratma yeteneklerini geliştirebileceği ortamı sağlarlar. Bu ortamda çocuk her etkiden uzak kendi içgüdü, beğenisi ve taklit eğilimi içinde oyun şeklini, araçlarını ve beşeri çevreyi bulabilmelidir. Oyun ile birlikte sorumluluk duygusuna sahip olmayı öğrenebilmeli, bedensel ve ruhsal gelişmesi sonucu ileride toplumun, aktif ve iştirakçi unsuru haline gelebilmelidir. Bu nedenledir ki oyun pedagojisi istekleri, çocuk bahçelerinin tanziminde önemle dikkate alınmalıdır.

Çocuk bahçeleri, çeşitli yaş gruplarındaki çocukların oyun eğilimlerine ve yeteneklerine uygun şekilde donatılmalıdır. Bunlar da üç grupta toplanabilir.

2.6.2.2. TOPLU KONUT BAHÇELERİ

Konutları çevreleyen bahçeler genellikle konut sakinlerine ayrılmıştır. Bazen grup konut bahçeleri, mahalle parkları niteliğini alabilirler. Şayet konut bahçeleri halka açık bir park gibi düşünülmediği ve bir duvarla ayrılmadığı zaman komşu konut bahçeleriyle ilişkili olup, sokağın dekorunu güzelleştirmede katkısı olmaktadır. Günümüzün eğilimi, binalar arasındaki duvar ve çitleri kaldırarak geçiş kolaylığı, geniş görüş açısı ve sınırlandırmayı ortadan kaldırma gibi yararlar sağlamaktadır. Bu tür bahçelerin tanziminde, çeşitli yaş gruplarına cevap verebilecek çocuk bahçeleri, gezinti yolları, dinlenme yerleri seçilmedir.

DEĞİŞİK YAŞ KÜMELERİNİN GÜNE YERİL ALAN GEREKSİNİMLERİ VE GEREKTİRDİĞİ DONATIM

Yaş	Gereksinimler	Donatım ve Nitelikleri	Gerekli Alan	Konut - Çevre
0-2	- Sessizlik - Korunma - Güneşlenme - Kum, taş, toprak, tahta, yapraklar, çiçekler, su gibi doğada bulunan doğal gereçler arasında ayırım yapma	- Annenin çabukca ulaşabileceği, gözetiminde bulun- durabilecek sessiz alanlar. - Bitkisel perdeleme. - Gerekliğinde sığınabilecek kapalı bir yer. - Kum havuzları, nemli kum model masası, ağaç kü- tükleri, su havuzları. - Oturma sıraları, köpeklerin geçmesine engel ola- cak alçak parmaklık.	- En çok 10 anne ve 10 çocuk için - 30 - 60 m² - Konut başına 1 m² (4-50 oyun havuzları 50 gez- yolları ve oturma yerleri).	En çok 10 anne ve 10 çocuk için
3-6	- Değişik öğelerin birbiri ile karşılaştırılması sonucunda düşünme alışkanlığının uyanması. - Beden ve fikir çalışmaları. - Gözetim ve korunma altında bulunma. - Ruhsal ve duygusal gelişime uygun bir ortam. - Aşğıdaki nitelikte gereçler ve düzenler bulmak. - Sağlam fakat tehlikesiz gereçler (genellikle tahtadan) - Çocuğun kendi düşünce gücü ile gerçek yada ger- çek dışı kullanışlara olanak vermesi açısından ilgi çekici. - Çocuğun adale gelişmesine yardımcı oyuncaklar ve oyun düzenlerine uygun yerler.	- Kum havuzları. - Salıncak, kızak, düğme dolap, tahtaravallı. - Üzerinden atlanabilen alçak duvarlar. - İçinde yürünebilen derin (olmayan su havuzları) - Çesmeler - Sıvı ucu bulunmayan kayalar (1m dolayında) - Tahta silindire, merdiven - Düşmeleri karşı kum zemin üzerinde yatay, eğimli ya da dik duran ağaç kütükleri. - Toprakta içi boş oyuncaklar. - Değişik büyüklükte bitkisel perdeler çiçekler. - Alçak kapılar. - Büyükler için oturma yerleri Ana Okulunda - Yukarıda sıralanan donatım. - Motorlu ulaşım yolu ile kesilmeyen yaya yolları.	- Konut başına 2 m² Öğrenci başına - 3 m² bahçe - 1 m² açık hava dersliği - 1 m² eğitim bahçesi. - 4 m² dikili alan (toplam 9 m²).	150 m.
7-11	- Uğraş alanının genişletilmesi - Fizik ve Düşünme yeteneklerinin genişle- tilmesi. - Kişisel yapıcı çalışmalar. - Konut ve konsuluk çatısında günlük yaşantısının gerektirdiği çalışmalara katılma.	Okul - Top oyunları için yerler. - Spor alanları. - Bitki dikilmiş yerler, küçük ağaçlık ve çi- menlikler. - Güneşli ve gölgeli yer. Mahalle Bahçeleri: - Top oynama yerleri. - Paten ve bisiklet düzlükleri. - Uilye, uçtas, dokuztas vb. oyun yerleri. - Ip atlama yerleri. - Hazır oyun aklar. - Su, taş, tahta, kum - Bu gibi yerler 50 linge bırakılmalı, 50 düzenli oyun alanları olarak (Voleybol, futbol, vb.) düzenlenmelidir. - Spor ya ildiği gözönüne alınarak temiz havaya önem verilmelidir. - Derinliği az su havuzları. - Güze güzel görünen bitkisel ortam. - Holge parkı ve bir sonraki yaş kümesi için Robenson oyunu diye adlandırılan sovalyelik, askerlik, masal kahramanı olma gibi oyunlarına sık sık katılmayı kolaylaştırıcı bağlantı alan- ları ya da yollar.	- Öğrenci başına 4 m² i yeşil çevre Konut başına 4 m² i yeşil çevre	200 m. 100 - 150 m. Bu gibi yer- lerle arada- kı uzaklık en çok 350 m.
12-15	- Herfor fizyolojik değişimlerin sonucunda çıkan gereksinimler. - Bağımsızlık eğilimi. - Davranışlardaki günlük değişimler. (Aşırı can- lilik, okulda takım spor çalışmalarına katılma ma ve hareketlilikten sessizliğe dönme-yalnız geçiler, hayak kurma, ufak marangozluk çalışma- ları, kitap okuma, müzik dinlenme gibi). - Kişisel ya da takım çalışmalarında üstünlük gösterme eğilimi. - Gececi ve muddayı amaçlayan donatım ile sürekli olarak kullanılan arasında ayırım yapma.	- İnlanları aelonları, yeterince çıkışı sağlanmalı- dır). - İtir önceki yaş kümesinin (7-11 yaş) oyunlarına sık sık katılmayı kolaylaştırıcı düzen, özellikle: başarı kazanma çabası, bütün bu hareketler - Macera gereksiniminin giderildiği alanlardaki oyunları - Bir çalıştırıcının denetimindeki Robenson oyun- larına ve sokak oyunlarına elverişli (toprak ungebelerinin, yığın durumundaki yapı gereçle- rinin bulunduğu sağlam zeminli yerlerde). - Dış görüşü kesen ve oyun alanlarını çevreleyen perdeleyici bitkiler. - Bus oyun düzlükleri. (Buralar cımlendirilebilir) - Ancak cımlerin dayanabilmesi için yüzölçümleri en az 1 hektar olmalı. - Değişik sosyo profesyonel ortamlardan doğan ve değişik davranışları olan çocuk grupları.	Konut başına 14 m² (ye- sillendirilmiş alanlar- la birarada).	En çok 350 m
16-20	- Daha geniş bağımsızlık anlayışının gerektirdiği gereksinim. - Aile çevresi dışında yetişkinlerle tartışma ve onlar gibi davranabilme olanağının aranması. - Atölyeler, okullar, toplum ulaşım araçları gibi kilitli havali yerlerde geçen zamanın kötü etkile- rini gidermek için açık hava.	- Konutla okul ya da işyeri arasında göze hoş görü- nen dinlendirici yeşil yollar. - Tatil günlerinde yetişkinleri tatil edebilmeye- rine yardımcı yerler. - Yüzme havuzları, spor merkezleri, alıs-veriş yerleri gibi ilgi çekici yerler.		Kent dışında ya da yakın çevrede.
21-60	- Dinlenme gereksinimi. - Rahatlık arama, sessizlik, yalnız geziler, açık hava kahveleri - Kültürel eğlenceler (dinletiler, müze açık hava tiyatrosu, ağaç ve çiçek sergi bahçesi, botonik bahçe, hayvanat bahçesi gibi). - Eylem gereksinimi. (Çeşitli spor ve oyunlar) - Toplumsal (baska sosyal yaşantı grupları ile top- lanma, bir araya gelme ve kent yaşantısına katıl- ma).	- Değişik toplum ve meslek dilimlerinde ki aile ve kislere göre düzenlenecek: - Yapı adaları içindeki bahçeler (okumak, baskası ile bulusmak için yer bankolar konulmalıdır) - Çiçekli odalar, parklar, (ilgi çekici manzarala- ra açılan, çesme, heykel, su yüzeylerinin yanın- dan geçen dinlendirici gezi yolları, folklor ve yoresel bayramlar için gösteri yerleri dostların biraraya gelebilmelerine uygun toplantı yerleri, değişik uğraşlar için değişik oyunlara olanak sağ- layan araç ve gereçle donatılmış genç ve orta yaş- lılar için oyun yerleri, üstü örtülü oyun yerleri, tebesirle resim yapılabilecek duvarlar, zeminli be- tonlanmış podyumlar, dolasma ve gezi yerlerinde dinlenme bankaları, yeşillik içinde açık hava ti- yatrosu, top oyunlarına, atletizm ve yüzme sporla- rina elverişli araç ve gereçle donatılmış spor alanları, hipodrom, binicilik yapılabilecek düzlük- ler vb. - Konut bahçeleri (ekilebilecek yerler özen gösteril- miş sus çitleri, çiçekli bordürler, kum ya da çakıl kaplanmış gezi yolları, çocuklar için oyun yerleri, su yüzeyleri ya da kanallar)		En çok 1 km.
60dan yüze- ri	- Baskaları ile konuşma ve ilgi çekici olaylara ta- nık olma gereksinimi (sokağı görme ve çocuklarla bir arada bulunma). - fesil alanlarda dinlenme.	- Genellikle çocuk bahçeleri çevrelerinde gezinti,yol- ların kenarlarında ya da dolaşma alanlarının uygun yerlerinde yeşillara ayrılan gölgelik ve güneşli otur- ma yerleri. - Yaşlılar için düzenlenen huzur verici alanlar.		

2.6.3. MAHALLE DÜZEYİNDE YEŞİL

- . Üç komşuluk ünitesi
- . Nüfusu : 15.000
- . Alanı : 45 Ha.

2.6.3.1. MAHALLE PARKLARI

Halka açık kentsel yeşil alanlarının en küçük elemanlarından birisi olan mahalle parkları, daha çok bir geçiş yeri olarak teşkil edilen yeşil alanlardır. Minimum 8 dekar olması gereken mahalle parklarının etki alanı 800 m.yi geçmez. Mahallenin karakteristik işlevine göre tanzim edilirler. Her çeşit insanın, çocuğun ve yaşlıların günlük rekreasyon gereksinimlerini karşılayabilecek bir donatımı içermelidir.

Gürültüye ve trafiğe karşı iyi korunmuş ve donatılmış çocuk oyun alanları, parkın büyüklüğüne göre ayarlanmalıdır. Bir mahalle parkı herşeyden önce yaşanabilir olmalı, ziyaretçiler için burada dinleneceği, eğleneceği, seyredeceği mekanlar yaratılmalıdır. Mahalle parkı planlamasında dikkat edilecek diğer bir konu da, bu tür parkların düzenlenmesinde bir botanik bahçesi gibi çok sayıda türlerle süslemekten kaçınılmalıdır.

2.6.3.2. SPOR ALANLARI

Spor alanları devamlı spor yapılan yer olarak düşünülmemeli, aynı zamanda bir yeşil alan olarak ta ele alınmalıdır. Spor alanları sadece sporcuların atreman ve oyunlarına hizmet eden bir yer olmayıp, onların ailelerinin de devam ettiği bir spor merkezi ve dinlenme yeri olarak veya bir okul donatımı ile birlikte düşünülmelidir.

Çeşitli yerleşme birimlerinde olması gerekli spor donatımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

TABLO: 4. ŞEHİRLERDE AÇIK ALANLARIN SINIFLANDIRILMASI

ALAN	YERİ	İŞLEVİ	TERTİP HAKKINDA DÜŞÜNCELER
JEOFİZİKSEL Arazi, su, vejetasyon	Şehrin her tarafında	Şehrin fiziksel yapısına iştirak	Topoğrafi ve su faktörü, planlamayı sınırlandırır veya imkân sağlar. Şehir tertibinin başlangıç noktasıdır. İnsan yapısı elemanlarla, tabiat varlıkları arasında bağlantı kurar.
BOYUK AÇIK ALANLAR Resmî müesseseler Mezarlıklar Rezerve edilmiş alanlar Parklar Golf sahaları Hava alanları	Şehrin merkezinden uzakta	Toplanma alanları	Geniş ölçüde araziye gereksinim gösterir. Yapı kitleleri arasında optiğimize önemli derecede etki eder. Bu tip alanlarda küçük alanlara oranla kullanma yoğunluğu daha azdır.
TARIM ARAZİLERİ	Şehrin çevresinde ve ya içinde	Rezerve edilmiş açık alan; taşıması kolay ve taze zirai mahsul üretimi;	Şehrin fizyonomisiyle kontrast bir peyzaj meydana getirir. Sakin görünüşü ile şehir insanlarına huzur verir.
SİRKOLASYON Vasıt Yaya	Şehrin her tarafında ve çevresinde	İnsan ve eşyanın mekân değişimi	Şehrin bütün açık alanları ile yapı kitlelerini birbirlerine bağlar. Açık alanların diğer tiplerinden daha fazla kullanma işlevine sahip, hareket kolaylığını sağlayacak düzende olmalı.
KÜÇÜK AÇIK ALANLAR Çarşı meydanlıkları Büyük meydanlar Küçük meydanlar Endüstriyel İkamet Parklar	İmar alanları içinde merkezi iş bölgesinde Endüstriyel bölgede İkamet bölgesinde Şehrin her tarafında..	Yayaların toplanması dağılması Eşyaların yüklenmesini temin, rekreasyon Hijiyen, rekreasyon Rekreasyon	Kesif bir aktivite; çok yönlü ve sürekli kullanış; bina gruplarının yerleşmelerine kolaylık. Tampon ödevini görür. Rekreasyonel hizmet. Her gün ve bütün sene kullanış Çok yönlü işe yarayışlılık.
YARDIMCI ALANLAR Bina girişleri Dekoratif yeşil sahalar	Şehrin her tarafında	Yaya girişini temin Estetik	Sürekli kullanış Estetik
ÇEŞİTLİ Oto-park Bakış noktaları	Binalara yakın. Yüksek yerler	Oto-park Seyretmek	Yeterli, derli toplu bir saha Manzaraya hakim bir yer olmalı.

Kaynak: YILDIZCI, A.C., 1982

2.6.3.3. MEYDANLAR

Meydanlar geçit yerleridir. Kompozisyonları dekoratif ve işlevseldir. Dikimler, ulaşım ve görüş açısına olumsuz etki yapmamalıdır. Çevresindeki binaların ölçeği gözönüne alınarak sade ve basit bir düzenleme düşünmelidir. Satış alanları, pazar yerleri, gezici satıcılar için düzenlenmiş çarşı meydanları ve alanlarda dekoratif ve hassas bitkiler dikilmemeli ve bu dikimlerde bitkiler, satıcı ve müşteriler için bir engel olmamalıdır. Buralarda gölge veren ağaçlar dikilebilir ve sıra ağaçlamaları önerilebilir.

2.6.4. KENT DÜZEYİNDE YEŞİL

Yerleşmeler nüfusca büyüdükçe ve yapı yoğunluğu arttıkça yeşil alan gereksinimi büyümeye başlar. Kent düzeyindeki yeşil alanlar, etki alanı itibariyle bütün bir kent halkına hizmet edecek büyüklük ve işlevlere sahiptirler.

Kent içi yeşil alanlar için alınan kabuller aşağıda görülmektedir.

TIPLER	NÜFUS YÖNÜNDEN ALINAN KABULLER		GEREKLİ ALAN
Oyun yerleri	800	nüfus için 4000 m ²	2-4 Ha.
Mahalli parklar	1000	nüfus için 4000 m ²	0.8 Ha veya daha fazla
Eğlence merkezi	800	nüfus için 4000 m ²	6-8 Ha.
Spor alanları	800	nüfus için 4000 m ²	4-12 Ha.

Bu bölümde kent düzeyindeki yeşil alanlar olarak şehir parkları, hayvanat bahçeleri, botanik bahçeleri, kent içi yollar, refüjler ve yaya yolları ile mezarlıklar incelenecektir.

2.6.4.1. ŞEHİR PARKLARI

Şehir parkları, mahalle parklarından daha büyük bir çerçevede kent halkına fiziksel, psikolojik ve sağlık yönünden

Önemi olan, bazı grup elemanlarıyla donatılmış büyük yeşil alanlardır. Modern şehircilikte kullanılan yeşil alan standartlarına göre kişi başına 10-40 m²'lik bir park alanı hesaplanmaktadır. Buna göre kentin büyüklüğü, nüfusi gibi etkenlere göre bir şehir parkı 40-400 Ha. bir alana sahip olmalıdır.

2.6.4.2. HAYVANAT BAHÇELERİ

Bir hayvanat bahçesinin genel çizgileri ve düzenlenmesi sadece arazi durumu ve topografyasına bağlı olarak, ne hayvanlar ne de ziyaretçiler için tek taraflı düzenlenmemesi gereklidir. Hayvanların teşhir olanaklarının işlevlerini oluşturan programın tehlikesiz olması gereklidir. Burada hayvanların karakterlerini daha iyi anlayabilmek için yarı serbest şekilde tutacak bir planlamaya gidilmelidir. Komşu hayvanın parkından ayıran bir hayvana hapis esir hissini vermeyecek etkili bir çit uygulamalıdır. İç tarafta hayvanlar çeşitli bölümlerde teşhir edilmeli, bunlar bazen bir çitle ayrılmalı bazen de birbirlerini izliyeabilmelidirler.

Yine düzenlemenin diğer bir ana noktası ise hayvanların yaşadığı doğa ortamını verecek bir peyzaj stilinin onlara sağlanmasıdır (Irmak, göl, bataklık, kaya). Olanak dahilinde, dikimler hayvanların orijin bölgelerinin koşullarına uygun gelebilecek türlerde gerçekleştirilmelidir. Bir hayvanat bahçesinde dinlenme yerleri, gezinti yerleri, tabiat köşeleri, hayvan müzeleri ve şehir parkındaki bazı donatımlar bulunmalıdır.

2.6.4.3. BOTANİK BAHÇELERİ

"Botanik bahçeleri, bilimsel amaçlar yönünden çeşitli bitki türlerinin bir araya getirildiği sahalardır". İlk botanik bahçesi, eğitim amacıyla tıp öğrencilerine ayrılmış tıbbi bitkileri sergileyen bahçe şeklinde idi. Daha sonra bunların yararlılığı artarak diğer ülkelerden getirilen ek-

zotik tür bitkilerin de bunlara eklenmesiyle ağaç, ağaçcık dekoratif bitki ve serlerin sergilendiği bir minyatür doğa haline gelmiştir.

2.6.4.4. KENT İÇİ YOLLAR, REFÜJLER VE YAYA YOLLARI

"Şehrin geniş veya dar birçok caddeleri, sokakları vardır. Modern şehirlerde bu yollar ekseriya geniş tutulduğu için, beton kütleleri arasına gömülmüş olan monoton görünüşlü şeritleri yeşil objelerle, özellikle ağaç, ağaçcıklarla çim ve çiçeklerle, keza diğer süs bitkileriyle süslemek zorunluluğu vardır". Kent peyzajına, estetiğine ve insan sağlığına yaptığı olumlu etkiler nedeniyle kent içi yollarda bunların genişliğine göre (yaya yolları, sokaklar, caddeler, büyük arterler) yol ağaçlamaları ve yeşil refüjler gibi çeşitli tipte yeşil alanlar yapılmalıdır.

Yol boyunca dikilmiş ağaçlar, yakınlarından geçen araçların çıkardığı gazların olumsuz etkilerini azaltmaktadır. Bu yol ağaçlarının tesisinde,

- . Yol genişliği,
 - . Komşu binanın yüksekliği,
 - . Komşu binaya olan mesafesi ile bir uyum sağlayabilecek form ve büyüklükte bir ağaç seçimine,
 - . Peyzaj değeri olan, zararlı gazlara dayanıklı ve ekolojik koşullara uyabilecek türler olmasına,
- dikkat edilmelidir.

Yaya Yolları:

Yayaların şehir merkezinde günlük aktivitelerinin geçtiği hareketli yerlerdir. Yaya yollarında ne araç ezme korkusu, ne de eksoz gazlarının kirli havası olmalıdır. Yayalar gezinme, görme, karşılaşma isteklerinden doğan gezinmelerle yer değiştirirler. Bu gezinti yerlerinde yayaların araçlarını yakınına park edeceği bir otopark ve toplu ulaşımaya cevap verecek bir durak olmalıdır. Eski kent merkezindeki ulaşımaya elverişli olmayan dar yollar trafiğe kapatılarak yalnız yayalara

ayrılacak, yenilenmiş bir merkeze yeni elemanlar ilave edilmiş olacaktır. Aktivitede yeni elemanlarla, eski elemanların bir uyumu olmalıdır. Yeni merkezler içinde, yaya yolları, yeni merkez programlarının anahtarlarıdır. Bunlar çeşitli aktivite alanları içinde organize olurlar. Gezinti yollarının hava kirlenmesine karşı olumlu bir katkısı vardır.

Gezinti yolları düzenlemesi şehir merkezi ulaşım planı ile ilgili olarak etüd edilmiş olmalıdır. Bu etüd bize toplu ulaşım hizmet eden merkezin güvenliğini iyileştirici aktif bir yaya taşıt ulaşım birliğine götürecektir. Gezinti yolları düzenlemeleri merkez gelişmesinin hareketlerini arttırmak için etkili ve bu merkeze uyabilecek bir ölçekte olmalıdır.

2.6.4.5. MEZARLIKLAR

Kasvetli, etrafı duvarlarla çevrili, genellikle mimari değeri tartışma konusu olabilen mezar ve yapıtlardan oluşan geleneksel mezarlıklarımız kent peyzajını çirkinleştirmektedir. Bu nedenle şehircilik çalışmaları içinde mezarlıkların titizlikle ele alınması gereklidir. Mezarlıklar, yalnız ölülerin toprağı gömüldüğü bir yer olarak kabul etmiyerek, halka açık ve daha geniş bir yeşil alan içine alınmış yerler olarak düşünülmelidir. Mezarlıkları planlarken dikkat edilecek en büyük özelliklerden birisi, mezarlığın bir park özelliği kazanmasıdır.

Arsa seçiminde, stadyum, hipodrum, havaalanı, fabrika gibi gürültülü alanlara yakın olmamasına, toprağının geçirgen ve kumlu olmasına dikkat edilmelidir. Ağır killi topraklarda cesedin çürümesi çok geç ve yavaş olur. Mezarlıklarla ilgili çeşitli standartlar belirlenmiştir. Bunlardan Auzelle "Dernières Demeures" adlı eserinde bir kentin mezarlık gereksinimini şöyle formüle etmiştir.

$$S = \frac{N \times R}{A} \times 2 \text{ m}^2 \times K$$

S : Mezarlık için gerekli alan,

N : Düşünülen nüfus,

R : Ölünün yer değiştirme zamanı,

A : Ortalama ölüm yaşı,

K : Katsayı (2 veya 3 alınabilir) Yeşil alan-ulaşım için gereken öneme göre.

2.6.5. DOĞAL YEŞİL ALANLAR

2.6.5.1. BÖLGE PARKLARI

Kent içinde birkaç yüz hektar büyüklüğünde bir park kurmak oldukça güçtür. Bölge parkları kent çevresinde doğal ortamın hakim olduğu kır ve ormanlarda tesis edilirler. Bölge parkları, koruma amacı ağır basmakla birlikte değişik eğlen-ce oyun ve spor alanlarını da içermelidir (Atla gezinti yerleri, sergi bahçeleri, doğal bitki köşeleri vb.). Bu eğlence ve canlılık elemanları çevre peyzajı ile bir uyum sağlamalıdır.

Bölge parkları, kent insanına bir sükunet, gezinti ve gözlem kürünü verecek tüm moral ve fizik dinlenme ile zaman zaman doğayı yeniden tatma gereksinimini karşılamaktadır.

Bölge parkları, bir orman alanı içinde tesis edilirse Orman parkı, Av amacına tahsis edildikleri takdirde av parkı olarak da adlandırılır.

2.6.5.2. MİLLÎ PARKLAR

"İlk önce 1872 yılında A.B.D.de doğan ve oradan bütün dünyaya yayılan Milli Park kavramı bir refleks-tepki ve bir düşünceden hareket eder. Bazı doğal anıtların güzelliği önünde bunları meydana getiren morfolojik ve jeolojik olguların

garipliği veya muhteşem görüntüleri ile ihtiva ettikleri bitkisel ve hayvânsal türlerin enderliği veya zenginliği, geleceği gören uzmanlarca dünyazımı tahrip eden teknik ve uygarlık tarafından yozlaştırılması istenmiyordu. İşte Milli Parkların özel statüsünün tanımı bu koruma tepkisinden doğmuştur. Arkasından da şu düşünce gecikmeden geliverdi: Doğayı korumak gerekiyor ama insanlığın yararına".

Milli Parklar doğal bir alanı, donatılmış bir toprak parçası haline getiren, başka bir deyişle doğa parçasını kutsallaştıran, onu insanların hoşça vakit geçirmelerine, dinlenmelerine ve kültürüne açan, gelecek kuşaklara bunu el değmemiş bir şekilde teslim etme gerekliliğini hatırlatan, bir işletme şeklini bize göstermektedir.

Doğayı taprip eden etkilerin yayıldığı her yerde milli parklar kurulmuştur. Önce insan etkisinin az olduğu topraklarda, sonra da yoğun işgallere uğramış eski uygarlık bölgelerinde milli parklar tesis edilmişlerdir.

Milli parklar, türlerin ve ekosistemlerin korunmasını, kültürel değerleri, turizmi ve doğa sporlarının yapımıyla çevre bölgelere ekonomik canlılık kazandırmayı amaçlamaktadır.

Y. Betolaud "Fransız Milli Parkları" konulu yazısında bir milli parkta gerçekleştirilecek işletme şeklini şöyle açıklamaktadır:

Her şeyden önce bölgeyi çevreye bağlayan yollar tesis etmek gerekmektedir. Yolun sonunda gizli otoparklar tesis etmek gerekir ki oradan itibaren doğanın esrarlı alanına girme olanağı bulunabilsin. Bu alanı, niteliğini bozmadan halkın hizmetine açmak ve doğanın meraklı tarihini halka sunmakla amaca erişilmiş olunacaktır. Her şeyden önce yollar, kentin büyük kalabalıklarından çıkmış olan huzursuz insanı, doğa dünyasını görecektir gözlere sahip dikkatli bir

insan haline getirecek şekilde olmalıdır.

Manzara ile birleşen güzel bir binada her türlü danışma bilgisi ziyaretçinin hizmetine sunulmalıdır. Yakınında özgürlük içinde hayvan ve bitki koleksiyonunu bulma olanağına sahip olmalıdırlar. Park içinde patikaların da önemi büyüktür. Bu patikalar yaya, at sırtında veya sezonuna göre kayakla gezilebilir.

Tercümanlı geziler, anlatıcı bir kitabın yardımı ile yapılan yeni buluşlar, kayak yarışları, fotoğraflı safari seferleri, parkların zenginliklerini bulmaya yardım ederler. Tırmanma, balık avlama gibi çeşitli doğa sporları da buralarda yapılabilir. Sadece bu muhteşem çevre içinde dinlenmek, hoş vakit geçirmek isteyenler, barınacak küçük dağ evleri bulabilmelidirler.

Milli parkın amaçlarından birisi de eğitim ve halk kültürüdür. Her şey halkın merakını çekmek ve onu tatmin etmek için yapılmalıdır. Milli park çok büyük bir araştırma alanıdır. Bilimsel komisyonlar burada, araştırmalara açık entegral rezervler bulacaklardır (YILDIZCI, 1982).

2.7. BİR REKREASYON ALANINDA TALEPTE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLER

Rekreasyona talepte en önemli faktör ziyaret maliyetidir. Bunun yanında özellikle gelir, kültürdüzeyi, ulaşım, idare, boş zaman gibi faktörler bu talebi etkiler.

Eğer bir kişi içerilen bütün ilişkileri bilirse ve verilen durumdaki faktörlerin herbirinin büyüklükleri için kabul edilebilir doğrulukta bilgiye sahipse o kişi olacak olan rekreasyon talebinin hacmini veya saptanan zaman periyodunda özel bir alanın alacağı ziyaretçi sayısını tahmin edebilir.

Bazı ilişkiler veya faktörler en azından bir yıl boyunca bazen daha fazla bir zaman için nispeten değişmeyecektir. Bazıları çok sıklıkla değişecektir. İklimle ilgili olduğu sürece günlük değişimler bile görülecektir.

Altındaki faktörlerin bir yıl, bir yaz, bir hafta, hatta bir gün gibi özelliştirilmiş bir zamanda özel bir açık hava rekreasyon alanında talebi bir dereceye kadar iyice etkileyebileceği görülebilir.

- 1- Bireyler olarak olası rekreasyon kullanıcılarına bağlı faktörler.
 - a- Onların çevreleyen bağımlı alanda bulunan toplam sayıları,
 - b- Onların bu bağımlı alandaki coğrafi dağılımları (ne kadar yakın ve ne kadar uzak oldukları)
 - c- Onların yaş, cinsiyet, meslek, aile büyüklüğü ve karışımı, sosyo-ekonomik karakterlerine, eğitsel durumu ve ırkları.
 - d- Onların ortalama gelirleri ve bireyler arasındaki gelir dağılımı

- e- Onların ortalama boş zaman ve o boş zamanın zamansal dağılımı,
- f- Onların özel eğitimleri, geçmiş deneyimleri ve şimdiki açık hava rekreasyonuna ilişkin bilgileri,
- g- Onların açık hava rekreasyonu için zevkleri.

2- Rekreasyon alanının kendisi ile ilişkili faktörler:

- a- Onun normal kullanıcı tarafından yargılanan doğal çekiciliği,
- b- Bir rekreasyon alanı olarak onun işletilmesinin yoğunluğu ve özelliği,
- c- Alternatif rekreasyon alanlarının bulunması ve bunların incelenen alan için yerini tutabilirlik dereceleri,
- d- Rekreasyonistleri yerleştirecek alanların kapasitesi,
- e- Alanın iklimsel ve hava özellikleri

3- Olası kullanıcılar ve rekreasyon alanı arasındaki ilişki.

- a- Evden alana yolculuk için gerekli zaman ve dönüş zamanı,
- b- Yolculuğun konforu veya rahatsızlıkları,
- c- Alana yapılacak rekreasyon ziyaretinde içerilen paraya ait maliyet
- d- Reklam yolu ile yönlendirilen talep derecesi.

2.8. REKREASYONA ETKİLİ FAKTÖRLER:

- 1- Rekreasyonel Doğal Faktörler;
Yüzey şekilleri,
İklim,
Alan kullanımı,
Diğer çevre koşulları.
- 2- Rekreasyonel Alt ve Üst Yapı Faktörleri.
Rekreasyonel alt yapı,

Rekreasyonel üst yapı,
Diğer servisleri.

3- Rekreasyonel Sosyal Faktörler.

Sosyo kültürel faktörler,
Sosyo ekonomik faktörler,
Sosyo psikolojik faktörler.

2.9. REKREASYONU ETKİLEYEN DOĞAL FAKTÖRLER

1- Yüzey şekilleri,

2- İklim,

Sıcaklık,

Yağış,

Güneşlenme.

3- Alan kullanımı

Orman :

İğne Yapraklılar,

Yapraklılar,

Karışık Ormanlar.

Su ve yüzeyleri:

Görsel etkili su yüzeyleri,

Spora uygun sular,

Plajlar,

Serbest alan kullanımı:

Tarla,

Çayırliklar,

Bağ-bahçe.

4- Diğer çevre kuşları:

Hava temizliği:

Toz,

SO₂

Su temizliği,

Sessizlik.

2.10. REKREASYONU ETKİLEYEN ALT VE ÜST YAPI FAKTÖRLERİ

1- Rekreatsyonel Alt Yapı:

Teknik alt yapı hizmetleri,
 Su temini,
 Çöplerin yok edilmesi,
 Artık sular,
 Soğutma-Isıtma,
 Haberleşme,
 Çevre ile ulaşım ağı,
 Alan içi ulaşım ağı,
 Otoparklar,
 Gezinti Patikaları.

2- Rekreatsyonel Üst Yapı Hizmetleri:

Oyun ve sportif tesisler,
 Çocuk oyun alanları,
 Spor alanları,
 Kapalı spor alanları,
 Açık yüzme havuzları,
 Kapalı yüzme havuzları,
 Yetişkinler için oyun alanları,
 Diğer çeşit spor alanları,
 Rekreatsyonel konutlar,
 Özel dinlenme evleri,
 Genel dinlenme evleri,
 Kamplar,
 Otel ve moteller.

3- Diğer servisler

Rekreatsyonel satış yerleri
 Diğer özel servisler,
 Diğer kamu servisleri.

REKREASYONU ETKİLEYEN SOSYAL FAKTÖRLER

1- Sosyo-Kültürel Faktörler:

Geçmiş kültür ve tarih

Tarihsel anıtlar,
Yapısal anıtlar,
Müze ve sanat zenginliği,
Yaşayan kültürel faktörler,
Genel kültür yaşamı
Geleneksel kültür

2- Sosyo-Ekonomik Faktörler:

Ekonomik faktörler,
Ana para,
Ana mal ve kredi,
Uğraş ve eğitim faktörler
Uğraş potansiyeli,
Eğitim potansiyeli,
Organizasyon düzeyi
Yönetim düzeyi
Organize ilgi,
Bağlar ve ilişkiler.

3- Sosyo-Psikolojik Faktörler

Rekreasyona yönelik fonksiyon,
Değişimine uyabilme ve ilgi,
Sosyal ilgi,
Yabancıya ilgisizlik,
Yabancıya aktif ilgi,
Ek uğraş ilgisi,
Temel uğraş ilgisi.
Otellere ilgi,
Rekreasyonel tesislere ilgi,
Diğer tesislere ilgi,
Öğrenme yeteneği,
Yerleşim ve peyzaj düzenleme,
Kooperatıf sel çalışmaya ilgi,
Rekreasyona yönelik,
Fonksiyon değişimine uyabilme yeteneği
Düzenleme yeteneği,
Fantazi,
Beğeni,
Geleceklere uyum

Öğrenme yeteneği,
 Sosyal İlişki yeteneği,
 İlişki kurabilme-İçtenlik,
 Dürüstlük,
 İş idaresi yeteneği,
 Rizikoya girebilme-bağımsız,
 Karar verebilme-ekonomik hesaplama-
 gerçekçilik-örgütlenme yeteneği-kabul
 ettirme yeteneği-güvenli girişim.

2.11. REKREASYONA TALEPTE ROL OYNAYAN ÖNEMLİ FAKTÖRLER

Rekreasyon Nüfus İlişkileri:

Her ülkenin rekreasyon eğilimlerinin farklı olduğunu gösteren araştırmalar, bu konuda nüfus desenlerinin önemli bir faktör olduğunu göstermektedir. Ülkelerin yaş, cinsiyet, eğitim durumu, medeni hali, gelir düzeyi, milliyet ve din gibi etmenlere bağlı olarak, rekreasyona yönelişleri, nicelik ve nitelik yönünden farklılıklar gösterir. Ülkenin ekonomik ve kültürel koşulları ile de değişmekle birlikte, farklı toplum katlarında yaş ve cinsiyet rekreasyon eğilimlerinin biçimlenmesinde çok etkindir. Farklı yaş gruplarındaki kimselerin, cinsiyete de bağlı olarak çok farklı rekreasyon isteklerinin olduğu ortaya çıkmaktadır. Gençlerin ergin kişilerden ve yaşlılardan farklı ve daha aktif rekreasyona yönelecekleri doğaldır (AKDOĞAN,1983).

Nüfus faktörünün en önemli etkileri nüfus artışları ile görülmektedir. Nüfusun artışı kentlerde yaşayan kişilerin sayısını artırmakta, kentlerin geliştiği güzel gelişmesine yol açmakta, bu da insanların doğal ortamdan koparak suni bir ortamda yaşamasına sebep olmaktadır. Dolayısı ile bu durum aşırı bir rekreasyon talebine yol açmaktadır.

Gelir Düzeyi-Rekreasyon İlişkisi: Boş zamanların artışı kadar önemli bir konuda toplumun gelir düzeyidir. Zira rekreasyonun birçok türü belli bir harcamayı gerektirmektedir. Özellikle aktif rekreasyonlarda araç gereç önemli bir konudur. Yapılan araştırmalar rekreasyon harcamalarının

hemen bütün gelir grupları için % 4-7 arasında değişmekte olduğunu göstermektedir. Milli gelir dağılışı ile rekreasyon harcamaları arasında olumlu bir ilişki vardır. Nitekim gelir düzeyi yükseldikçe toplum rekreasyonu yaşamının önemli bir bölümü olarak kabul etmekte ve planlamaktadır.

TABLO: 5. 1970 YILINA GÖRE BAZI ÜLKELERDE KİŞİYE DÜŞEN MİLLİ GELİR

BATI ÜLK.	₺	SOSYALİST ÜLK.	₺	DİĞER ÜLK.	₺
KANADA	3700	RUSYA	1790	BREZİLYA	420
DANİMARKA	3190	ÇEKOSLAVAKYA	2230	NİJERYA	120
İNGİLTERE	2270	MACARİSTAN	1600	ENDENEZYON	80
HOLLANDA	2430	POLONYA	1400	HİNDİSTAN	110
A.B.D.	4760	ROMANYA	930	JAPONYA	1930

(AKDOĞAN, 1983)

Ulaşım Rekreasyon İlişkisi

Ulaşım sistemi, rekreasyonu direkt olarak etkileyen bir alt yapı ögesidir. Ulaşılamayan bir alanın rekreasyon potansiyelinden söz etmek yersizdir. İster kent içinde, ister kent dışında olsun, yeterli bir ulaşım sistemi geliştirilememişse, rekreasyon tesis ve kaynaklarından yararlanma sınırlandırılmış olur. Özellikle kırsal alanlardaki kaynaklardan yararlanmada ulaşım sistemi çok daha etkin bir faktördür. Rekreasyon alanlarının kullanılma yoğunluğu, bu alanları yerleşme merkezlerine bağlayan ulaşım ağları ile yakından ilişkilidir.

"Ulaşılabilirlik" diyebileceğimiz bu çevre bağlantısı ise bir taraftan rekreasyon alanlarının coğrafik durumu, diğer taraftan yolların geometrik ve fiziksel standartları ile yakından ilişkilidir. Bu ise "Ulaşılabilirlik" kavramının km. olarak uzaklıktan ziyade, yolda harcanan zaman olarak düşünülmelidir.

Motorlu araçlardaki gelişmelere paralel olarak rekreasyon alanlarına giden mobil nüfusta artış olmuştur, otomobil bu konuda en etkin araçtır. Özellikle kent dışı rekreasyon aktiviteleri için kaynaklara ulaşmada özel oto çok önemli bir etken olmuştur. Araba kullanmanın kendisi bile bir rekreasyon türü olarak gelişmiştir.

Yapılan araştırmalarda A.B.D.'de yapılan seyahatlerin 1/3'ünü sosyal ve rekreasyonel amaçlı olduklarını ortaya koymaktadır.

TABLO: 6 . BAZI ÜLKELERDE OTOMOBİL SAYISINDAKİ ARTIŞLAR
(BİN OLARAK)

ÜLKELER	1953	1963	1970	Oto Başına Kişi
KANADA	2.513.8	4.788.9	6.602.2	3.03
DANİMARKA	157.5	605.0	1.076.1	4.52
İNGİLTERE	2.797.7	7.482.6	11.666.0	4.62
A.B.D.	46.460.1	68.683.0	88.840.0	2.28
JAPONYA	114.7	1.234.0	8.779.0	10.18

(AKDOĞAN, 1983)

Fonksiyonun Nitelendirilmesi:

Estetik fonksiyonu nitelendiren ve bu fonksiyonun estetik etkisini arttıran elemanlar, aşağıdaki biçimde gruplandırılmıştır (ARAN, 1966).

1- Arazinin Morfolojisi, endojen (iç) kuvvetlerin meydana getirdiği Jeomorfolojik gösteriler ile eksojen (dış) kuvvetlerin törtüleyerek şekillendirdiği arazi formlarıdır. Arazi Morfolojisi deyince orografik yapının heybetli kitlesi, horizon çizgisi, içsiluetler, vertikal ve yatay çizgiler, dağ ve yayla düzlükeri, durgun su yüzeyi, akarsular ve coşkun sular ile kayalıklar anlaşılır. Bunlara ek olarak, yağmur, sis, bulut, kar vs. gibi illuziyon ve refleksiyon yapan atmosfer olayları, morfolojik yapıyı tamamlar. Arazi morfolojisinin kitle gösterisi ve çizgilerinin, statik yapılı ve stabil görünüşlü olmasına karşılık, akarsular akustik meydana getirmeye, durgun su yüzeyleri de yansımalar yapmak suretiyle, morfolojik yapıdan varyasyon ve hareket sağlar.

2- Doğal Bitki Örtüsü: Doğal fizyonomiyi tamamlayan, onu kuru görünürlü, çıplak, cansız ve ıssız hatta korkunç olmaktan kurtaran peyzajı bezeyen ve süsleyen en önemli varlık yeşil bitki örtüsüdür. Bu bitki örtüsü ağaç, ağaçcık, otsu bitkiler ve yosunlardan oluşmuştur. Bitki örtüsü ve özellikle orman, peyzaja biyolojik bir ortam özelliğini ve niteliğini verir. Hayatın mevcudiyetini anlatır.

3- Hayvan Varlığı Fauna; Doğal peyzajın bünyesinde yer alan, onu bir kat daha anlamlandıran ve tamamlayan önemli bir varlıktır.

4- Bütün varlıkların oluşturduğu Doku ve Desen; Doku ve Desen, arazi, toprak, kaya, su ve bitki örtüsü ile hayvansal menşeli varlıkların kaynaşmasından meydana gelmekte, doğal peyzajı ve onun güzelliğini yaratmakta, mevsimden mevsime değişen biçim ve renklerde görünmektedir. Ormanların teşkil ettiği tepe çatılarının yeşilliği ile ormanın alt florası arasındaki ilişkiler ve görünüşler, ağaçgövdelerinde ve kayalıklarda yer alan sarmaşık ve yosunlar, su kıyılarını tespit eden çimenlikler, kır çiçekleri ile bezenmiş çayırlar, sular içindeki bitkilerin ve çiçeklerin çizdiği desen, doğal peyzajı yaratan ve süsleyen elemanlardır. Bu peyzaj içinde orman, canlı varlıklar için bir yaşama ortamı ve biyolojik bir mekan sağlar.

5- Ormanın açıklanan bu estetik fonksiyonunun, hemen hemen bütün fonksiyonlarla ve özellikle Hidrolik fonksiyon, Aiterozyonal Fonksiyon, Klimatik Fonksiyonu, Rekreasyon Fonksiyonu ve Bilimsel Fonksiyon ile çok sıkı ilgi, ilişki ve ortak noktaları bulunmaktadır.

BÖLÜM III
SİLİVRİ KENTİNİN YAPISI

3.1. KENTİN DOĞAL YAPISI

3.1.1. YER ŞARTLARI

3.1.1.1. JEOLojİ, HİDROJEOLojİ, SİSMOLOJİ (1)

Belgelere göre Silivri bölgesini, zemini tersiyer yaşlı tortul kayalar ve kuaterner yaşındaki formasyonlar oluş - turmaktadır. 45 km.lik sahil şeridi ve devlet karayolunun üstünde kalan sahada zemin boydan boya üst miosen formas - yonlarından ibarettir. Hakim formasyon olarak kumtaşı, killi kum ve şeylden oluşan bu formasyonlar, yer yer kil tabakalı kumtaşı veya kil, şeyl, konglamera ardalanması şeklinde de görülürler. Bazı yerlerde linyit bantlarının da bulunması bu formasyonların denizlerden göl fasiesine geçiş sedimentasyon şartını göstermektedir. Miosen sonunda güneye doğru iyice çekilen denizden boşalan göle kum, killi kum, kil ara tabakalı gevşek kumtaşları ve konglemeralar çökel - miştir. Kuaterner, bölge içinde dere vadilerinde ve çok in - ce şeritler halinde sahil kısmında kumsal şeklinde görül - mektedir. Hakim formasyon silt, kum ve kil olup, bunlara ufak çakıllar karışmıştır. Alüvyonun kalınlığı ortalama 5-15 m. arasındadır. Yer altı suyunun yüksek olduğu alüv - yon zeminde su seviyesi yüzeye çıkmış olup, bataklık halini almıştır.

Miosen formasyonları yapılaşma açısından gerek topoğ - rafiya ve gerekse dış etkenlerle değişik durumlar göster - mektedirler.

Doğudaki Bizim köy ve Parkköy civarındaki yamaçlar ve tepeler konglamere veya konglamera ara bantlı kumtaşların - dan oluşmuştur. Ancak tabanda hakim formasyon kil olduğun - dan ve özellikle yoldan itibaren deniz kenarına doğru açı - lan dik çevreler zemine büyük bir eğim kazandırdığından, yol üzerinde yapılan inşaatlarda, temele bindirdiği yük nedeniyle, zemin duraylılığını kaybetmiş ve yer yer aktif heyelanlara neden olmuştur.

Merkez yerleşimin kuzey batısında, karayolunun üst tarafındaki yamaçlarda kil bantlı kum tabakaları arasın -

(1) Silivri İmar A.R.

da kömür bantları görülmüştür. Bu kısımda da başta eğim olmak üzere gerek kil bantlarının etkisi ve gerekse zaman zaman kömür tabakalarından boşalan zemin nedeniyle oturma ve kum tabakalarında koparak düşme gibi zemin hareketleri görülmüştür.

Bu kısımdan itibaren batıya doğru gidildikçe büyük bir alanda yatay tabakalı kum ve gevşek kumtaşları bulunmaktadırlar. Osmanlı Bankasına ait arazinin batısında tekrar tabandaki kil ve kilitaşı tabakaları kendini göstermekte ve üstteki kumlar da daha ince bir yapıda olan silt tabakaları şekline dönüşmektedir.

Batıya doğru yazlık evlerin bitiminden sonra başlayan dik yamaçlar, tamamen kum ve gevşek kumtaşları ile arada bloklar halinde bulunan konglomeralardan ibarettir. Sahilde, gerek denizin gerekse eğimin etkisi ile yatay tabakalar halinde bulunan kum tabakaları yıkılarak, arada sivri bloklar halinde konglomeralar kalmıştır. Konglomeralar bu kesimde, zemini tutucu özellik göstermektedirler.

Mahallinden elde edilen bilgilere ve jeolojik raporlara göre bölgede deprem hissedilmekte fakat zarar yapmamaktadır. Bu hususlar gözönüne alındığında uygulamalarda deprem yönetmeliğinin kullanılması gerekmektedir.

3.1.1.2. JEOMORFOLOJİ

3.1.1.2.1. TOPOĞRAFYA (2)

Silivri'nin yerleştiği alan Silivri Deresi'nin doğusunda yeralan Karılar dereден doğruya doğru yükselen bir yamaç görünümündedir. Eski kent, limanın hemen üstündeki kale ve çevresinde kurulmuştur. Daha sonra genişleyen şehir Karılar dere çevresindeki taban araziye de kaplamıştır.

Kentin batısındaki Silivri Deresi geniş bir taban arazi oluşturmakta ve bu taban arazi denize geniş bir plaj ile açılmaktadır. Dere jeolojik çağlardan beri getirip

(2) Irmak, A.-K. Kurter, -M. D. Kantarcı 1930'den ve arazideki gözlemlerden.

yığıldığı bu aluvyal tabanın içinden akmaktadır. Bu taban arazi zaman zaman gelen yüksek yağışların etkisi ile taşkın sularının altında kalmaktadır (Tablo 1).

Silivri Deresi'nin doğusunda ve Silivri kentinin arkasında 100 m. yükseltide geniş Kavaklı Platosu yer almaktadır. Bu plato Silivri Deresine olduğu kadar, Silivri kentine ve kentin doğusunda denize oldukça dik yamaçlarla inmektedir. Silivri Deresi'nin batısında da yine 100 m. yüksekliğindeki Seymen Platosu yer almaktadır. Silivri Deresi bu iki platonun arasına gömülmüştür.

3.1.1.2.2. HİDROGRAFI

Su kaynaklar: Bölgede su kaynaklarını yer üstü ve yer altı olmak üzere iki kısımda inceleyebiliriz.

Yer üstü suları: Silivri ve çevresinde yer üstü akarsuları, üzerinde önemli durulacak nitelikte bir kaynak olarak görülmemektedir. Genellikle akarsular dere ve çay şeklinde olup, rejimleri düzensizdir.

Başlıca yerüstü suları Silivri bölgesinde Karılar ve Tuzluca dereleri, Celaliye bölgesinde Kamiloba ve Güvercin dereleridir. Yamaçlar arasında oluşan kuru dereler tahrip-kâr olmayıp duvar, sedde ve kanallarla kontrol altına alınmıştır. Bazı bölgelerde dere yamaçları heyelana müsaittir.

Yer altı suları: Silivri bölgesinde yer altı suları genel olarak alüvyonlu arazide 1 m. civarında olup yer yer yüze çıkarak bataklık alanlar oluşturmaktadır. Kum ve kumtasından oluşmuş alanlarda yer altı suları 7-8 m.nin altındadır. Bu husus yapı temellerinde bazı sakıncalar doğurmaktadır. Celaliye bölgesinde yer altı suları topoğrafyaya göre 1-4 m. arasında değişmektedir. Arazinin ince kumdan oluştuğu düşünüldüğünde bu hususun gözönüne alınması gerekmektedir.

İçme suları: İçme suları bölge içinde Ayazma bölgesinden temin edilmektedir.

3.1.1.2.3. ANAKAYA VE TOPRAK ÖZELLİKLERİ (3)

Silivri ve yakın çevresinde toprakların oluştuğu anakayalar ve anamateryaller birbirinden farklı yapıdadırlar.

Bu anakaya ve anamateryaller aşağıda sıralanmıştır.

- 1) Kum taşları,
- 2) Killi tortullar,
- 3) Alüvyonlar,
- 4) Kıyı kumları,
- 5) Kale içi dolgu materyali.

Silivri'nin kuzeyinde ve doğusunda yeralan yüksek plato kumtaşlarından oluşmuştur. Silivri'nin yüksek kesimi olan Fatih Mahallesi de bu kum taşı formasyonunun üstündedir. Kum taşları kil çimentolu ve az miktarda kireçlidir. Kum taşlarından oluşan topraklar kumlu kil-balçık türünde, orta derin, taşsız ve hafif alkalen-nötr reaksiyondadırlar.

Kum taşlarının altında yeralan ve özellikle yamaçlarda ortaya çıkmış olan killi tortullar taşsız ve kireçlidirler. Killi tortullardan oluşan topraklar derin, kil türünde, taşsız ve nötr-hafif alkalen reaksiyonludurlar.

Silivri Deresi'nin taban alüvyonu kil türünde, derin, taşsız ve nötr-hafif alkalen reaksiyonlu topraklar vermiştir. Silivri'nin yeni mahalleleri de bu taban alüvyonları (Karılar Dere Alüvyonu) üstündedir.

Alüvyon materyallerinde tabansuyu yerine göre 1 m. derinlikte bulunabilmektedir. Kıyı boyunca yeralan kumluk alandaki deniz kumları henüz topraklaşmamıştır. Kumların da altında tabansuyu bulunmaktadır. Kumlar deniz hayvanlarının kabuklarının kırıkları (kavkı) ile karışık- tır. Taban suyu da kireçlidir.

Kale içindeki dolgu toprak derindir. Bu toprakta genellikle taşsız, killi balçık türünde ve az miktarda kireçlidir.

TABLO: 7. TOPRAK KABİLİYETİ SINIFLARI

Kabiliyet Grupları		Kabiliyet Sınıfı	Alanı Ha.	Planlama Al. %
TARİMA ELVERİŞLİ ARAZİLER	SÜRÜME ELVERİŞLİ ARAZİLER	I	Bölgede yetişen her türlü bitkiyi yetiştirmeye elverişli, meyilleri düz, iyi drene olmuş, kolay işlenebilir, derin ve verimli arazilerdir.	90 0.61
		II	Her çeşit bitki yetiştirmesine birinci sınıftan daha az elverişlidir. Toprak ve su muhafazasına ait özel tedbirler almak gerekir.	10.525 71.36
		III	Toprak, topografya ve yüzey akımına ait şiddetli tahdit faktörlerine sahiptir. Ekilen mahsul çeşidi ilk iki sınıfa nazaran daha azdır. Özel muhafaza tedbirlerine ihtiyaç gösterir.	1.121 7.60
		IV	Toprak derinliği, taşlılık, yaşlık ve meyil yönünden çok şiddetli tahditlere sahiptir. Özel birkaç bitki cinsi için uygun sürümle tarım yapılabilir. Kullanmaları çok dikkat ister.	1.285 8.71
	SÜRÜME ELVERİŞLİ OLMAYAN ARAZİLER	V	Sürümle tarım yapılamayan düz-düze yakın meyilli, taşlı veya çok yaş arazilerdir. Genellikle çayır veya ağaçlık olarak faydalanılır.	38 0.26
		VI	Meyil, toprak sığlığı gibi aşırı tahditlere sahiptir. Sürüm yapılamaz. Çoğunlukla mera veya ağaçlık saha olarak kullanılabilecek arazilerdir.	182 1.23
		VII	Toprak sığlığı, taş, kaya, meyil, erozyon gibi çok şiddetli tahdit faktörlerine sahiptir. Tarımsal yönden ekonomik değildir. Ancak zayıf mera veya orman ağaçları dikimi için müsaittirler.	670 4.54
		VIII	Toprakta yoksun, bitkisel ürün getirmeyen arazilerdir. Eğlence sahası ve av hayvanları barınağı olarak değerlendirilebilir.	- -
TARİMA ELVERİSSİZ ARAZİLER				
MESKUN ARAZİ			839	5.69
TOPLAM ALAN			14.750	100.0

Silivri ve çevresindeki topraklar bitki yetiştirme bakımından olumsuz özelliklere sahip değildirler. Ancak bu toprakların ve iklimin özelliklerine göre tür seçimi gerekmektedir. (Tablo: 7).

3.1.1.2.4. EĞİM

Silivri ve yakın çevresindeki kıyı kuşağı güneye eğimli ve açık bir arazidir. Bu kuşaktaki arazinin önemli bölümünde eğim % 10'dan azdır. Arazinin % 48,8'inde eğim % 5 ten az olup, % 44,9'unda ise eğim % 5-10 arasındadır. Eğimi % 10-20 arasındaki arazi kıyı kuşağının % 0,9'unu, eğimi % 30'dan fazla olan arazi ise % 0,3'ünü kaplamaktadır.

TABLO: 8. SİLİVRİ ARAZİSİNİN EĞİM SINIFLARINA GÖRE DURUMU
(Kaynak: Silivri A-P. Raporu)

	EĞİM %					
	5	5-10	10-20	20-30	30	TOPLAM
ALAN Ha.	7.200	6620	762	125	43	14750
ORAN %	48,8	44,9	5,2	0,9	0,3	100,0

Not: 14750 Ha'lık alan Silivri ve yakın çevresindeki Celaliye, Selimpaşa ve Değirmenköyü kapsayan kıyı kuşağıdır.

3.1.2. İKLİM ŞARTLARI

3.1.2.1. MAKRO-MİKRO KLİMATOLOJİ

Güney Trakya iklim özelliklerine sahip olan Silivri ve çevresi W. Köppen'in iklim sınıflandırmasına göre "sıcak-ılık-yağmurlu" iklimler grubunun "sıcak-yazı kurak" derecesi ile karakterize edilebilir. Yörede yazlar kurak ve sıcak, kışlar ise serin ve yağışlı geçer. Yörenin iklim ayrıntıları Marmara denizi kıyılarında ince bir şerit halinde uzanan bölgedeki Tekirdağ, Çoğrlu ve Florya meteoroloji istasyonlarının verilerinden yararlanarak ortaya konmuştur. Bu şerit üzerinde yıllık ortalama sıcaklıklar 14° C bulmaz.

Tekirdağ'da 13.8° , Çorlu'da 12.7° C, Florya'da 12.6° C). Buna karşılık yıllık ortalama max. sıcaklıklar daha yüksektir ve Trakya'nın iç kısımlarından farklı değildir. (Tekirdağ 37.6° C, Çorlu 39.0° C, Florya 38.6°) Tablo: 8-9. Ortalama donlu günler 10 günü bulmaz.

TABLO: 9. YILLIK ORTALAMA SICAKLIKLAR ($^{\circ}$ C)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Yıllık
Tekirdağ	4.3	5.2	6.7	11.5	11.6	20.8	23.4	23.5	19.7	13.3	11.4	7.3	13.8
Çorlu	2.8	3.9	5.8	11.0	16.0	19.9	22.4	22.2	18.4	14.0	10.4	5.7	12.7
Florya	4.3	4.3	5.3	9.4	14.7	19.5	22.1	21.7	17.9	13.8	10.7	7.2	12.6

TABLO:10. YILLIK ORTALAMA MAX. SICAKLIKLAR ($^{\circ}$ C)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Yıllık
Çorlu	17.8	20.2	27.8	30.4	34.2	36.8	36.7	39.0	36.2	32.1	25.8	19.2	39.0
Tekirdağ	18.9	22.2	28.1	34.3	33.8	34.0	37.6	37.2	34.0	29.5	27.9	21.6	37.6
Florya	19.4	21.0	25.6	28.0	31.6	35.3	36.7	38.6	36.6	29.6	25.7	20.0	38.6

Kaynak: Devlet Meteoroloji İşleri Gn.Md. 1984.

Silivri Marmara Denizi kıyısında olmasına rağmen hakim rüzgarların kuzeydoğu ve kuzey yönlerinden estiği görülmektedir. Bu rüzgarlar taşıdıkları nemi kuzeydeki dağlık mıntıkalara bırakarak, iç Trakya'da, ısınmış ve kurumuş olarak planlama bölgesine ulaşmaktadır. Yalnız Silivri'nin batısı Marmara Ereğlisinden Çantaköye kadar olan yörede topografik özelliklerinden dolayı bu rüzgarların etkileri azalmaktadır. Bu rüzgarların en çok etkili olduğu alan Çantaköy-B.Çekmece arasında kalan Celaliye-Kamiloba ve Kumburgaz yerleşme bölgeleri ve çevresidir. Tablo.11).

Nisbi nem oranı incelendiği zaman 12 nolu tablo'danda görüleceği gibi, Nisbi nemin yaz mevsiminde azalması Temmuz ve Ağustos aylarında dahi fazla belirgin değildir. Yörede yağışın azlığı yönünden Trakya bölgesinin iç kısımlarının karakterini yansıtmaktadır.

ORTALAMA RÜZGAR HIZI (W/sec) ve EN HIZLI RÜZGAR YÖNÜ VE HIZI (W/sec)

TEKİRDAĞ

CONTO

FLORYA

Bakanlığı Devlet Meteoroloji İşleri Gn.Md. Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1974.

TABLO: 12. ORTALAMA NİSBİ NEM YÜZDESİ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Yıllık
Tekirdağ	81	79	77	74	74	70	66	66	71	76	81	82	75
Çorlu	85	83	79	72	71	67	64	66	72	76	82	86	75
Florya	80	79	77	76	76	72	68	69	73	78	79	80	76

Trakya bölgesi Marmara sahil şeridi içerisinde kalan bölgede Silivri ilçesi en az yağış alan yer olarak görülmektedir. Tablo 13. Burada yıllık ortalama yağış miktarı 525.9 mm. olurken Tekirdağ'da 590.5 mm, Çorlu'da 568.6 mm. ve Florya'da 649.1 mm. olmaktadır. Yörede yaz kuraklığı belirlidir. Maksimum yağış Aralık ayına isabet etmekte olup 100 mm.ye yaklaşmaktadır.

TABLO: 13. ORTALAMA YAĞIŞ MİKTARI (mm)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Yıllık
Silivri	62.5	53.5	42.3	44.1	27.2	27.0	11.3	5.2	40.8	45.1	68.7	98.2	525.9
Tekirdağ	71.8	57.7	56.0	43.1	35.7	37.5	19.2	9.2	29.8	52.2	82.6	95.8	590.6
Çorlu	72.6	53.8	47.4	38.2	40.7	39.1	15.4	19.6	28.7	45.7	76.0	91.3	568.6
Florya	90.2	73.3	63.1	43.9	28.9	24.0	18.4	20.0	40.1	59.2	83.9	104.	649.1

Kaynak: Devlet Meteoroloji İşleri Gn. Md. 1974.

Silivri'deki meteoroloji istasyonu yalnız yağış ölçmeleri yapmaktadır. Diğer iklim değerleri için çevredeki meteoroloji istasyonlarından yararlanmak gerekmektedir. Silivri'nin yeraldığı kıyı kuşağı ile benzer özelliklere sahip olan kıyı Florya-Yeşilköy Meteoroloji İstasyonlarının yeraldıkları kıyı kuşağıdır. Bunların da kuzeyinde, kuzey rüzgarlarını engelleyen önemli bir yükselti (sırtlar) yoktur. Buna karşılık Tekirdağ kuzeyindeki sırtlarla serin kuzey rüzgarlarından korunmuş durumdadır. Çorlu ise tamamen karasal iklimin hakim olduğu İç Trakya'da yer almaktadır. Bu nedenle Silivri'nin iklim özelliklerinin incelenmesinde Florya Meteoroloji İstasyonunun verileri daha yakın bulunmuştur.

3.1.2.2. SICAKLIK

Ortalama sıcaklıkların (Florya'ya göre) kış aylarında 5.0°C 'tan aşağı düşmediği, yaz aylarında ise 23.3°C 'a ulaştığı görülmektedir. Ortalama düşük sıcaklıklar kış aylarında ancak 2.5°C 'a kadar düşmekte, buna karşılık ortalama yüksek sıcaklıklar yaz aylarında 28.8°C 'a kadar yükselmektedir.

3.1.2.3. IŞIK VE GÖLGE

Kentin ışık ve göle durumu enlem değişmediğinden dolayı İstanbul kenti ile benzerlikler göstermektedir. Bu nedenle aşağıdaki İstanbul ile ilgili veriler Silivri için de kullanılabilir.

İstanbul'da 100 cm uzunlukta, ufuk düzlemine dik olarak duran bir çubuğun yatay gölge uzunlukları öğle durumuna ve yılın belli günlerine göre aşağıda belirtilmiştir:

TABLO: 14.

22 Haziran	17 açı altında	30.57 cm gölge boyu			
18 Mayıs - 27 Temmuz	23 açı altında	42.44			
19 Nisan - 25 Ağustos	30 " "	42.44 "	"	"	"
21 Mart - 23 Eylül	40 " "	83.90 "	"	"	"
21 Şubat - 22 Ekim	51 " "	123.48 "	"	"	"
24 Ocak - 19 Kasım	60 " "	173.20 "	"	"	"
22 Aralık	63 " "	196.26 "	"	"	"

Gölge boyları en uzun gün ile en kısa gün arasında 6 katına kadar değişme göstermekte, en uzun günde cismin % 30 kadar olan gölge en kısa günde % 196 sına kadar çıkabilmektedir.

2.1.2.4. GÜNEŞLENME

Silivri'de (Florya'ya göre) bulutlu gün sayısı 5,1 gün/yıl, sisli gün sayısı 13,3 gün/yıl'dır. Yazın hava bulutsuz sissiz ve açıktır.

2.1.2.5. RÜZGAR

Hakim rüzgarlar kuzeyden esmektedirler. Bu rüzgarlar Trakya'dan geçerken ısınmaktadırlar.

TABLO: 15. SİLİVRİ İKLİM DEĞERLERİ
(Meteoroloji Bülteni, 1974)

Silivri iklim değerleri (Meteoroloji Bülteni 1974)														
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	YILLIK	
ORT.YAĞIŞ mm	62,5	53,5	42,3	44,1	27,2	27,0	11,3	5,2	40,8	45,1	68,7	98,2	525,9	
GÜNLÜK EN YÜKSEK ¹⁾ YAĞIŞ mm/24 saat	43,6	54,7	49,7	50,5	38,8	31,7	43,4	55,7	54,5	112,5	86,0	64,8	112,5	
ORTALAMA BUHARLAŞMA ¹⁾	23,1	22,9	29,0	37,5	44,9	62,5	91,6	93,2	67,0	45,0	31,2	27,6	575,4	
ORT.SICAKLIK C°	5,1	5,5	6,7	10,9	15,8	20,6	23,2	23,3	19,7	15,5	11,9	8,0	13,8	
ORT.YÜK.SIC. C° ¹⁾	7,9	8,6	10,5	15,5	20,6	25,6	28,7	28,8	25,0	19,9	15,3	10,8	18,1	
ORT.DÜŞ.SIC. C° ¹⁾	2,5	3,1	3,7	7,3	11,8	15,8	18,4	18,7	15,8	12,1	9,1	5,4	10,3	
NİSBE NEM % ¹⁾														
SAAT 7.00	83	83	84	83	83	79	76	79	82	85	84	84	82	
14.00	76	73	69	66	67	60	53	53	59	64	71	74	65	
21.00	82	81	80	78	79	78	75	76	78	81	83	82	79	
EN DÜŞÜK NİSBE NEM ¹⁾ %	35	34	24	24	21	22	13	12	24	31	34	33	12	
ORT.BULUTLU GÜN ¹⁾ SAYISI	7,3	6,9	6,6	5,7	4,8	3,5	2,4	2,3	3,4	5,0	6,3	7,1	5,1	
ORT.KAR YAĞIŞLI ¹⁾ GÜN SAYISI	3,1	2,8	1,3	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,5	7,8	
ORT.KARLA ÖRTÜLÜ ¹⁾ GÜN SAYISI	3,4	2,6	0,8	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,9	7,7	
ORT.SİSLİ GÜN SAYISI ¹⁾	1,2	1,5	1,3	1,2	1,1	0,4	0,5	0,6	1,0	1,5	1,6	1,2	13,3	
ORT.KIRIĞILI ¹⁾ GÜN SAYISI	2,6	3,1	3,5	0,4	-	-	-	-	-	-	0,5	2,0	12,1	
	ÇORLU			TEKİRDAĞ										
ORT. YAĞIŞ mm	568,6			590,5										
GÜNLÜK EN YÜKSEK YAĞIŞ mm/24 saat	231,7			86,0										
ORT. SIC. C°	12,7			13,8										
ORT. YÜK. SIC. C°	17,7			17,6										
ORT. DÜŞ. SIC. C°	8,0			10,3										
ORT.BULUTLU GÜN SAYISI	5,1			4,5										
ORT.KAR YAĞIŞLI GÜN SAYISI	9,0			5,1										
ORT.KARLI GÜN SAYISI	10,3			7,5										
ORT.SİSLİ GÜN SAYISI	16,7			5,8										
ORT.KIRIĞILI GÜN SAYISI	18,1			14,0										
ORT. BUHARLAŞMA mm	912,8			877,2										

3.1.2.6. NEM VE YAĞIŞ

Silivri'de ortalama yıllık yağış 525,9 mm'dir. Silivri-de Florya istasyonu esas alınırse yaz aylarında ortalama nisbi nemin % 53'e kadar, en düşük nisbi nemin ise % 12'ye kadar düştüğü anlaşılmaktadır. Bu değerlere paralel olarak yaz aylarındaki buharlaşma miktarı 93.2 mm/2'ye ulaşmaktadır. Yağış ise yaz aylarında 5.2 mm'ye kadar düşmektedir. Yağış, sıcaklık, nisbi nem ve buharlaşma değerleri Silivri'nin bulunduğu kıyı kuşağında yazın şiddetli bir kuraklığın ve yüksek bir su açığının sözkonusu olduğunu ifade etmektedir. Hakim rüzgârların kuzeyden esmesi ve Trakya üzerinden geçerken ısınmaları ayrıca Silivri ve çevresinin güney bakılı yamaçlarda yer alması sözkonusu yaz kuraklığının diğer sebepleridir. Silivri Marmara Denizi'nin kıyısında yer aldığı halde, Marmara Denizi Silivri üzerinde deniz etkisi yapamamaktadır. Bu olayın sebebi kuzey rüzgarlarının hakim oluşuna bağlanmıştır. Kar yağışlı gün sayısı 7.8 gün/yıl, karla örtülü gün sayısı 7.7 gün/yıl'dır. Kırğılı gün sayısı ise 12.1 gün/yıldır. Silivri'nin yer aldığı kıyı kuşağında kışlar sert değildir.

3.1.3. BİTKİ ÖRTÜSÜ

Silivri ve yakın çevresinde doğal orman alanı ve orman artıkları yoktur. Arazi tarım ve mera alanıdır. Taban arazide de doğal olarak söğüt ve kavak ağaçları bulunmamaktadır. Taban arazide juncus conglomerata grupları yer almaktadır.

Silivri'de kent içinde yetiştirilmiş olan Salkım ağacı (*Robinia pseudoacacia*), Çınar (*Platanus orientalis* ve *P. occidentalis*), badem, erik, elma, dut, armut, ayva, incir gibi meyve ağaçları ve üzüm asmaları yöre iklimine uyum sağlamış türlerdir. Çok uzun zamandan beri yörede yetiştirilen bu türler(ve diğerleri) artık buranın doğal türleri olarak kabul edilebilir.

Silivri yazlık evlerinde, E-5 karayolu kenarındaki Murat Çeşme Parkı'nda (özellikle çınarlar) ve Semizkumlar mevkiinde çiftlik arazisinde yetiştirilmiş olan servi

(*Cupressus sempervirens* var. *horizontalis* ve var. *pyramidalis*), kızılçam (*Pinus brutia*), Doğu Mazısı (*Thuja orientalis*), Karaçam (*Pinus nigra*), sedir (*Cedrus libani*) vb. türler de yöreye uyum sağlamışlardır.

3.1.4. AV HAYVANLARI VE AVLAKLAR

Silivri'nin çevresinde deniz ve kara avcılığı alanları olmak üzeri iki av alanı vardır.

Deniz avcılığı genellikle balıkçılıktır. Marmara Denizi'nin yerli ve göçmen balıkları Silivri kıyılarında ve açıklarında avlanabilmektedir. Son yıllarda Marmara denizinin kirlenmesi nedeni ile balık türlerinde ve sayısında önemli azalmalar olmuştur. Silivri henüz deniz kirliliğine yol açacak kadar gelişmemiştir. Ancak yağ fabrikasının Karılar dere yolu ile denize akıttığı asitler sulara karışmakta ve kıyıda kirlenmeye sebep olmaktadır. Yerleşme alanlarının kanalizasyonlarının yapımı halinde denize akacak artık suların içindeki deterjanların da önemli bir deniz kirliliğine yol açacağı tahmin edilmektedir.

Kara avcılığı alanı geniş olmakla beraber av hayvanları bakımından fakirdir. Kurt, tilki, karaca gibi av hayvanları hemen hiç kalmamıştır. Tavşan, keklik, çil pek azdır. Toy hiç kalmamıştır. Domuz ve göçmen kuşlardan yabani güvercin ile bıldırcın başlıca av hayvanlarıdır. Çevrede göl olmadığı için ördek ve kaz avı söz konusu değildir. Bu nedenle geniş bir avlık alanı bulunduğu halde avcılık yaygınlığını kaybetmiştir.

3.1.5. YETİŞME ORTAMI BİRİMLERİ (4)

Silivri ve yakın çevresinde bitki yetiştirme bakımından; yeryüzü şekli, toprak ve iklim özellikleri gözönüne alınarak üç yetiştirme ortamına birimi ayrırtedilmiştir.

1) Kuru Yetiştirme Ortamı Birimleri

- Sırt düzlüklerindeki ve hafif eğimli arazideki kuru yetiştirme ortamları
- Eğimli yamaç arazideki kuru yetiştirme ortamları

(4) Kantarcı, M.D. 1980'den faydalanılarak.

- Silivri Fatih mahallesindeki kuru yetiştirme ortamları
- Kumluklarda tabansuyu etkisi olmayan yerler.

2) Taze Yetiştirme Ortamları

- Silivri Deresi ve Karılar Dere (kent içinde kaldı) taban arazisindeki taze yetiştirme ortamları,
- Fatih mahallesindeki dolgu toprakların bulunduğu bahçeler (sulanırsa nemli)

3) Tabansuyu Yetiştirme Ortamları

- Kumluklardaki tabansuyu yetiştirme ortamları
- Dere kıyısındaki tabansuyu yetiştirme ortamları.

Kuru yetiştirme ortamlarında toprak suyu kurak ve yaz döneminde tükenmektedir. Buharlaştırmanın yaz aylarında (VII ve VIII. aylarda) 90 mm'nin üstüne çıkması, buna karşılık yağışın 5-10 mm arasında kalması yaz aylarındaki kuraklığı ortaya koymaktadır. Taze yetiştirme ortamlarında toprağın ilkbaharda sahip olduğu tabansuyu yaz boyunca süren kuraklığı azaltıcı etki yapmaktadır. Tabansuyunun yaz boyunca derinlere çekilmesi nedeni ile bu toprakların bulunduğu yetiştirme ortamları taze olarak nitelenmiştir. Tabansuyu yetiştirme ortamlarında ise yaz döneminde de tabansuyu etkisini sürdürmektedir. Tabansuyunun varlığı yaz kuraklığının etkisini ortadan kaldırmaktadır. Ancak taban suyunun özellikle (Karılar dere çevresindeki gibi) kirli olması halinde bitkiler üzerindeki etkisinin olumsuz olabileceği de gözönünde tutulmalıdır.

3.1.6. ARAZİ YETENEK SINIFLARI

Silivri ve yakın çevresindeki kıyı kuşağındaki arazi esas itibariyle tarıma uygun niteliktedir. Arazinin % 79,4'ü I + II + III. sınıf grubunda olup tipik tarım alanıdır. Toprak koruma tedbirleri alınarak tarım yapılabilecek olan IV. sınıf arazi % 9,0 oranındadır. Böylece tarıma uygun alan bu yöredeki kıyı kuşağının % 88,6'sını kapsamaktadır. Bataklık olan V. sınıf arazi % 0,3, eğimli olan VI + VII. sınıf arazi grubu ise % 5,7 oranındadır. Yerleşim alanları son 20 yılda çok genişlemiş ve hemen bütün kıyı yazlık evlerle kaplanmıştır. Yerleşim alanlarının oranı % 5,6'ya ulaşmıştır.

TABLO: 16

Silivri arazisinin yetenek sınıflarına dağılımı

Kaynak: Toprak-Su Gn.Md.lüğü Raporlar Serisi 54-1972)

	ARAZİ YETENEK SINIFLARI							YERLE-	TOPLAM
	I	II	III	IV	V	VI	VII	ŞİM	
Alan Ha.	90	10525	1121	1285	38	182	670	839	14750
Oran %	0.6	71.2	7.5	9.0	0.3	1.2	4.5	5.6	100

Not: 14750 ha'lık alan Silivri ve yakın çevresindeki Cella-
liye, Selimpaşa ve Değirmenköyü kapsayan kıyı kuşağı-
dır

3.2. KENTİN SOSYO-EKONOMİK YAPISI

3.2.1. NÜFUS VE NÜFUS HAREKETLERİ

İstanbul metropoliten alanı içinde nüfus ülke ortala-
masına ve Marmara Bölgesindeki diğer illere göre büyük bir
artış göstermektedir. Yine bu alan içinde nüfus yoğunluğu
1980 sayımında 830 ki/km²'dir. Büyük İstanbul Nazır Plan
hudutları içinde yer alan Silivri ilçesi ve çevresindeki
yerleşmeler nüfus yönünden İstanbul gibi bir artış göster-
memekte, fiziki yönden bölgenin içinde yer aldığı Trakya
kesimi ile uyum sağlamaktadır. Trakya bölgesi içindeki Edir-
ne, Kırklareli ve Tekirdağ illerinde ortalama nüfus yoğun-
luğu 53 ki/km² iken Silivri ilçesinde bu yoğunluk 68 ki/km²
dir (1980).

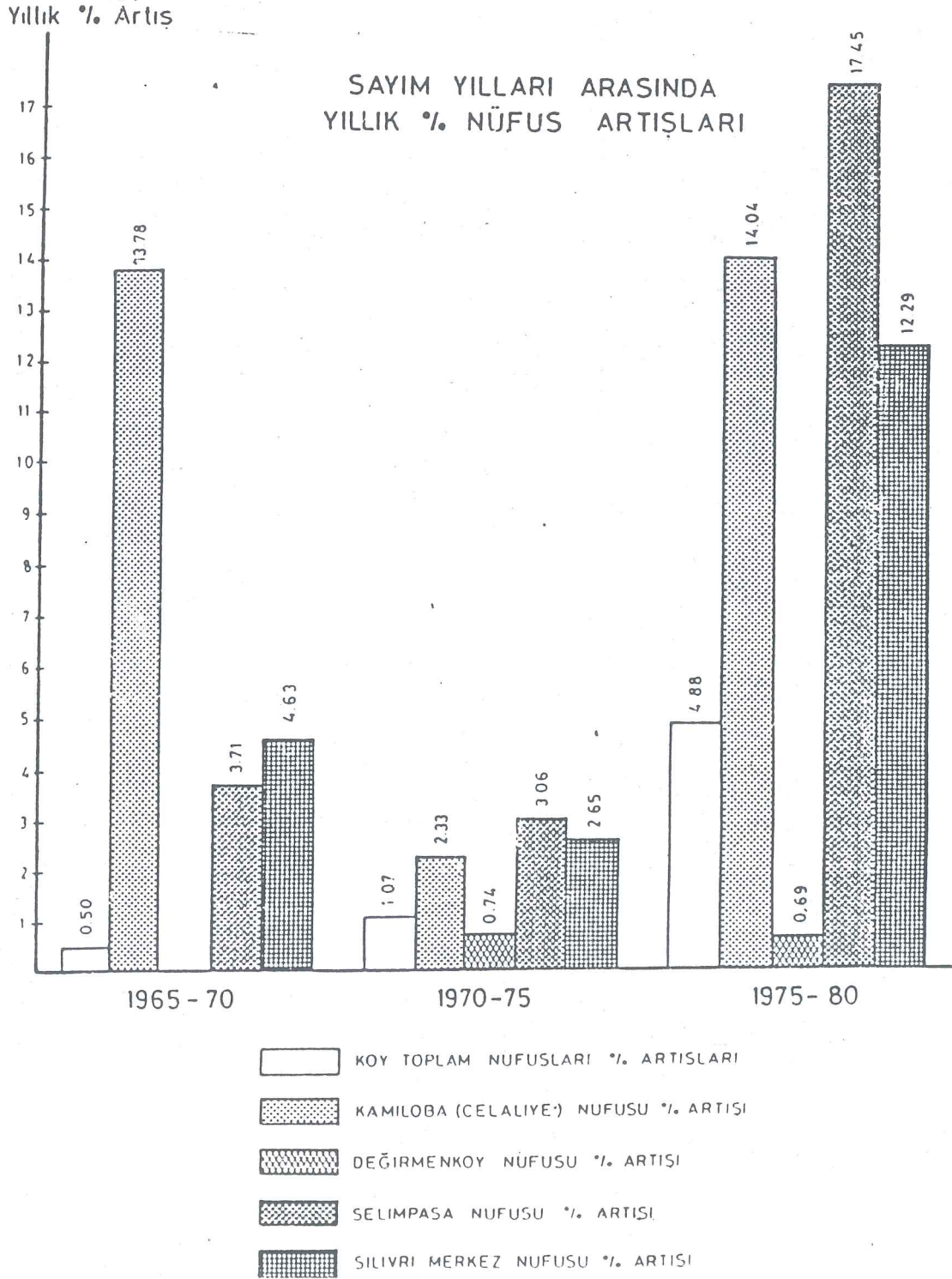
1965-1980 yılları arası Silivri ilçesi ve çevresindeki
kırsal yerleşmelerin nüfus değişimleri aşağıdaki çizelgede
izlenmektedir.

TABLO: 17. SİLİVRİ İLÇESİ MERKEZ VE KÖY NÜFUSLARI

	1965	YILLIK % Artış	1970	YILLIK % Artış	1975	YILLIK % Artış	1980
Akören	1 339	-0.70	1 292	0.31	1 312	0.91	1 372
Alipaşa	589	3.53	693	0.92	725	19.70	1 439
Celaliye (K.Oba)	1 415	13.78	2 390	2.33	2 669	14.04	4 542
Çanta	1 875	-1.77	1 709	-0.25	1 688	1.84	1 843
Çeltik	787	0.00	784	-0.69	757	4.70	935
Değirmen	3 302	-0.16	3 275	0.74	3 396	0.69	3 513
Fener	2 351	-0.14	2 334	-0.87	2 233	-0.77	2 147
Gazitepe	695	2.39	778	1.29	828	2.42	928
Kadıköy	1 393	2.10	1 539	-1.30	1 439	0.21	1 454
Gümüşyaka	599				1 147	16.34	2 084
Kavaklı	1 160	1.24	1 088	2.89	1 245	2.28	1 387
K.Kılıçlı	257	2.80	293	-1.30	274	-0.44	268
Ortaköy	1 674	0.11	1 683	-1.05	1 595	-19.91	1 588
Selimpaşa	1 936	3.71	2 295	3.06	2 646	17.45	4 959
Seymen	1 080	0.67	1 116	-2.15	996	1.67	1 079
Yolaçtı	544	0.74	524	-3.13	442	1.09	446
Sinekli	584	-1.58	538	-2.19	479	-0.92	457
Bekirli	470	0.85	490	-2.94	418	9.76	622
Beyciler	1 101	-1.65	1 010	-0.91	964	5.60	1 234
B.Çavuşlu	1 349	-0.36	1 325	2.37	1 482	6.18	1 940
B. Kılıçlı	994	-2.52	869	-0.07	866	1.62	936
Çayırdere	955	0.57	982	0.88	1 025	1.83	1 119
Danamandır	807	0.47	826	2.81	942	1.70	1 022
Kurfalı	1 110	1.51	1 194	-3.08	1 010	-1.47	936
Sayalar	621	2.67	704	0.09	707	2.15	783
K.Sinekli	260	1.23	244	4.26	296	3.72	241
Bucaklar Toplamı	29 247	0.50	29 975	1.07	31 581	4.88	39 289
SİLİVRİ (Merkez)	6 114	4.63	7 528	2.65	8 525	12.29	13 763
TOPLAM	35 361	1.21	37 503	1.39	40 106	6.46	53 052

KAYNAK _ DİE GENEL NUFUS SAYIMI SONUÇLARI

GRAFİK: I.

KAYNAK: Silivri İmar A.P.

TABLO: 18.
SİLİVRİ İLÇESİ NÜFUS DEĞİŞİMİ

Yerleşme	Yıllık %		Yıllık %		Yıllık %		1980
	1965	Artış	1970	Artış	1975	Artış	
Silivri Topl.	35361	1.21	37503	1.39	40106	6.46	53052
Silivri Merkez	6114	4.63	7528	2.65	8525	12.29	13763
Silivri Köyl.	29247	0.50	29975	1.07	31581	4.88	39289

DİE 1981 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (1965-1970-1975-1980) ve Silivri İmar A.R.

Silivri ve köylerinde 1965-1975 arası nüfus artışı azdır. Silivri merkez nüfusunda 1965-1970 döneminde % 4,63 bir artım, 1970-1975 döneminde merkezde nüfus artışı azalarak % 2,65'e düşmüştür. 1975-1980 döneminde ise nüfus artışı büyük bir ivme kazanmış ve Silivri merkezinde % 12,29, olmuştur. Bölgenin kıyı kesiminin yaz aylarında büyük bir nüfus artımıyla karşı karşıya kalması yöredeki donatım alanlarını bu nüfusa yetecek duruma getirmekte ve böylece bu donatımlar da nüfus çekimine neden olmaktadır.

Görülüyorki; Silivri nüfusu özellikle 1975-1980 döneminde çok büyük bir hızla artmış ve kentin sosyal ve ekonomik dokusu değişmiştir. Değişen sosyo-ekonomik strüktür fiziksel yapı değişiminde de etken olmuştur. Yazlık nüfus gereksinmelerinden doğan hizmet sektörü gelişimi yöreye göçleri sağlamış ve Silivri nüfusu artmıştır. Hizmet sektörü dışında yapı işlerinde çalışanlar, aileleri ve yeni sanayi kuruluşları da nüfus çekiminde etken olan unsurlardır.

Silivri'de hızlı nüfus artımına paralel olarak çocuk sayısında ne oranda bir artım olduğunu izleyebilmek için okul öncesi çocuk sayısını saptamak güç olacağından ilk ve orta öğrenimdeki öğrenci artışları incelenmiş, çocuk oranı artımı konusunda fikir edinilmiştir Tablo: 12. Öğrenim kurumlarındaki öğrenci ve öğretmen sayıları 1966 ve 1981 verileri olarak belirtilmiştir.

TABLO:19. SİLİVRİ NÜFUSUNUN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI VE
AİLE SAYISI ARTIŞLARI (KİŞİ OLARAK)

Mahalle Adı	1960	1965	1970	1975	1980
PİRİPAŞA					
Nüfus	1.146	1.308	2.488	3.046	5.171
Nüfus Artışı	162	1.180	558	2.125	
Aile Artışı	36	262	124	472	
Yıllık Aile Artışı	7	52	25	95	
FATİH					
Nüfus	1.892	1.682	1.740	1.982	2.174
Nüfus Artışı	-	58	242	192	
Aile Artışı	-	13	54	42	
Yıllık Aile Artışı	-	2.5	11	8.5	
ALİBEY					
Nüfus	1.781	2.458	3.296	3.358	6.270
Nüfus Artışı	677	838	62	2.912	
Aile Artışı	150	186	14	647	
Yıllık Aile Artışı	30	37	3	129	
BELİRSİZ					
Nüfus	130	666	4	139	148
Aile Artışı	536	-	135	-	
Aile Artışı	119	-	30	-	
Yıllık Aile Artışı	24	-	6	-	

KAYNAK: Silivri İmar A.R.

TABLO: 20. SİLİVRİ'DE NÜFUSUN YILLARA GÖRE GELİŞİMİ
(Kaynak: DİE - 1981)

	YILLAR							
	1945	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980
NÜFUS	4129	4164	4611	4949	6114	7528	8525	13763
ARTIŞ (35 YILLIK)	-	35	482	820	1985	3399	4396	9634
PERİYODİK ARTIŞ % (5 YILLIK DEVRELER İÇİN)	-	34	447	338	1165	1414	997	5238
PERİYODİK ARTIŞ % (5 YILLIK DEVRELER İÇİN)	-	0.01	0.11	0.07	0.24	0.23	0.13	0.61

Not: Silivri merkezindeki nüfusun 2000 yılında 50000 kişiye çıkması beklenmektedir (Silivri İmar A.R.

TABLO: 21 . SİLİVRİ'DE NÜFUSUN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI
(Kaynak: Silivri A.P. Raporu)

	MAHALLELER			
	PİRİ PAŞA	FATİH	ALİBEY	BELİRSİZ
1980 Yılı	5171	2174	6270	148
1960 Yılı	1146	1892	1781	130

Not: Piri Paşa ve Alibey Mahallelerindeki nüfus artışı hızlı.

TABLO 22. KENT MERKEZİNDEKİ EĞİTİM TESİSLERİ ÖĞRENCİ VE
ÖĞRETMEN SAYILARI

Okul Adı	Öğrenci	Öğre.	Öğrenci	Öğret.
Piri Mehmet Paşa İlkokulu	480	12	833	29
Turgut Reis İlkokulu	326	10	546	28
Silivri Lisesi	435	12	1179	39
Silivri Kız Meslek Lisesi	-	-	95	13

1966 Verileri: Silivri İmar Planına Göre, İstanbul İl Yıllığı

1980 Verileri: Yerinde Yapılan Tespitlere Göre, Silivri İmar P.

1966-1981 arası Silivri'deki hızlı nüfus artımına paralel olarak ilköğrenim çağındaki 6-11 yaş grubu çocuk sayısında da % 70 bir artım görülmektedir.

Aynı dönemde orta öğrenime katılan öğrenci adedinde ise % 171 gibi çok yüksek bir artış vardır. Bu oran artışı Silivri'deki nüfus artımından çok, mersetde ve kırsal yerleşmelerde eğitim bilincinin gelişmesi ile açıklanabilir.

3.2.2. KONUT

Silivri'de iki tür yapılaşma vardır. Eski kent bütününde özellikle fatih mahallesinde iki katlı küçük bahçeli ahşap veya kagir evler hakimdir. Genelde bu kesimde mülkiyete dayalı bir yerleşim mevcuttur.

Diğer taraftan yeni gelişen mahalleler artan nüfusun ve göçün etkilediği çarpık bir yapılaşmaya sahiptir. Bunlar çok katlı yapı yoğunluğu fazla yerleşimlerdir.

3.2.2.1. İKİNCİ KONUTLAR

İstanbul metropolünün rekraasyon bölgelerinden biri olan Kumburgaz-Silivri sahil şeridinde ikinci konutların oluşumundaki etkenleri şöyle sıralıyabiliriz.

- o Yörenin İstanbul kentine yakınlığı,
- o Önemli ulaşım aksı üzerinde bulunması,
- o Kumsal ve denizin yüksek kaynak potansiyeli göstermesi
- o Düzgün bir kıyı şeridine sahip olması,
- o Arazinin ucuz olması,
- o Arazinin şahıslar elinde olması,
- o İmar planının yapılmamış olması.

Celaliye kıyı kesiminde 1965'den sonra tek evler ve lüks konutlar şeklinde bir ya da iki katlı yoğunluğu düşük bahçeli ikinci konut tiplerine rastlanmaktadır. 1970 lerden sonra Kumburgaz çevresinde çok yoğun bir şekilde ikinci konut gelişimi başlamış, çok kâr getiren site inşaatları alabildiğine geniş sahaları kaplamıştır. 1972-1973 yılları arasında ise Selimpaşa çevresinde tek katlı siteler oluşma-

ya başlamış ve aynı oluşum Silivri çevresine de zamanla yayılmıştır. Bunlar daha ziyade çok yoğun almayan villa tipi tatil evleridir.

Daha sonraki yıllarda tüm sahilde hiç boş yer kalmamacasına, iç içe ve dar bir alanda çok ailenin barınabileceği konut tipleri yapılmaya başlamıştır. Şehirde bile rastlanmıyan yoğunluk yüklenmesi, donatım alanlarından yoksun kıyıya dik bir şekilde uzayan masif çok katlı site blokları oluşmuştur.

3.3. KENTİN KÜLTÜREL YAPISI

3.3.1. KENTİN TARİHİ GELİŞİMİ

İlçe adının nereden geldiği: İlçenin kurulduğu yerde ilk yerleşmeler ve şehir kuranlar Megalılar'dır. Megalılar bilindiği gibi ayrı ayrı başkanların gözetiminde gelmişlerdi. Büyük kolun başında Vizans (Bizans) vardı. Diğer kollarından birini de Silibra yönetmekteydi.

İlçenin kurulduğu yere gelen Megara kolu Silibrea'nın emri altında bulunuyordu. Silibrea burada bir şehir kurdu. Kısa zamanda şehir gelişti. Şehre kurucusunun adından ötürü Silibrea denildi. Türkler zamanında ilçe daha da önem kazandı. Rumcadaki v harfi bazı zamanlar b harfine, bazen de b harfi v harfine dönüştüğünden, Visans sözcüğü Bizans; Silibrea sözcüğü de Silevrea'ya olarak kullanılmaya başlandı. Yine Rumca'da ea harfleri i gibi okunduğundan ilçe adı, Türkçe'de Silivri olarak yerleşti ve öylece kaldı.

Şehrin Kuruluşu: Silivri Megaralı Silibrea tarafından kurulmuştur. Etrafı surlarla çevrilen bu ilk şehre ait sur kalıntıları bugün bile görülebilir.

Şehir zamanla gelişmiş ve içinde yaşayanlar kısa bir süre sonra sur dışına çıkmak zorunda kalmışlardı.

Silivri MÖ 440 yılında Atinalı kumandan Alkibyades tarafından ele geçirilmiştir. Pera savaşları sırasında ol-

dukça harap olan şehir, Makedonya Kırallı II Filip tarafından alınmıştır. II Filip'in kurduğu Helen birliğine asker ve para veren şehir MÖ 300 yılında tahta geçen Büyük İskender zamanında da Helen kalmıştı. Büyük İskender'in ölümünden sonra generalleri arasında çıkan anlaşmazlık sırasında Silivri Makedonya hakiminin eline geçmişti. Daha sonraki tarihlerde öteki Hellen Kırallıkları gibi Makedonya, Roma imparatorluğu tarafından alındı.

Roma döneminde imparatorlar arasında çıkan anlaşmazlıklarda etkilenip etkilenmediğini kesinlikle bilmediğimiz Silivri 395 yılında Doğu Roma'nın payına düşmüştü. Doğu Roma imparatoru Arkadius aynı tarihte karısı Evdoksiya adına Silivri kalesini kurdurmuştur. Bizans imparatoru Anastasius İstanbul'u kuzeyden gelen Barbarlardan korumak için 507-511 yılları arasında Silivri'nin 2 km. batısından başlamak üzere Karadeniz'e kadar 60 km. uzunluğunda bir sur inşa ettirmiştir. Bu gün bu surlara hala rastlamak mümkündür.

Silivri İmparator III. Leon zamanında Araplar tarafından kuşatılmıştı. V. Leon devrinde ise Bulgarların ve daha sonra da Peneçenek ve Macarların kuşatmalarına uğrayan şehir hayli haraplanmıştı.

Osmanlıların Rumeliye yerleşmelerinden sonra Silivri yine Bizanslıların elinde kalmıştı. Orhangazi ve Bizans imparatoru Kautakuzenos'un kızı Teodora'nın düğünleri Silivri'de yapılmıştı. Çünkü Bizans geleneklerine göre Bizans'ta yabancılara gelin giden kızların düğünleri bu ilçede yapılırdı.

Silivri sağlam bir kale ile korunduğundan ancak 1453'te İstanbul'un Fethinden sonra Osmanlıların eline geçmişti. Silivri Osmanlılar zamanında daha da gelişmiştir. Bilhassa Yavuz Sultan Selim ve Oğlu Kanuni Sultan Süleyman sadrazam Piri Mehmet Paşa'nın buraya önem vermesi ile ilçe çok gelişmişti.

1923 den önce Silivri'de Türk, Rum, ve Museviler vardı. Rumlar değiştirilmeye tabi olarak Yunanistan'a dönmüşler, Museviler olarak ise İstanbul'a ve İsrail'e gitmişlerdir.

3.3.2. TARİHİ YAPILAR

Silivri'de en muhteşem eser Kanuni'nin sadrazamı tarafından yaptırılan ve kendi adı ile anılan Piri Mehmet Paşa Cami'dir. Bundan başka Mimar Sinan'ın üç gözlü bir köprüsü bulunmaktadır.

TARİHİ ESERLER LİSTESİ

- 1- Piri Mehmed Paşa Camii ve Müstemilatı (A)
- 2- Çeşme (Piri Mehmed Paşa Camii (E) kapısı dışında)
- 3- Çeşme (Piri Mehmet Paşa Camii (G) kapısı karşısı (A)
- 4- Çeşme (İskele karşısında) (A)
- 5- Danişmend Mescidi (Dede sokağında) yıktırılmıştır.
- 6- Said Baba tekkesi ve hazirezi(Caddede) yıktırılmıştır.
- 7- Hacı Pervanenin mezarı (Hükümet konağı arkası civarı(A)
- 8- Çeşme (Hükümet konağı arka yanı sokak sökesinde) (A)
- 9- Meydan çeşmesi (Orta kalekapısı önünde) kaldırılmıştır.
- 10- Meydan çeşmesi (Orta kalekapısı önünde) kaldırılmıştır.
- 11- Kârgir bina (Fatih camii sokağı başında)
- 12- Ermeni okulu, yıktırılmıştır.
- 13- Turgut Reis İlkokulu-Eski metropolit binası
- 14- Rum klisesi (Eşref bey bahçesi denilen yerde)yıkılmış.
- 15- Rıza bey hamamı (Ziraat bankasının bulunduğu yer)
- 16- Çakır dede türbe ve tekkesi (Piri paşa ilkokulu sahası) yıktırılmıştır.
- 17- Kundaklı Çeşme-Meydan çeşmesi (Piri Paşa ilkokulu arkasındaki meydanda) yıktırılmıştır.
- 18- Ali Bey Camii (Dispanser binası sahası) yıktırılmıştır.
- 19- Çeşme (Hamam sokağı 16 no.lu evin altında) (A)
- 20- Kasımpaşa Camii (Hamam sokağı çeşmenin karşısındaki apartman sahası) yıktırılmıştır.
- 21- Çukur Çeşme (Ali bey mahallesi çukurçeşme sokağında) (A)
- 22- Kır caii-yıktırılmıştır.
- 23- Reçep Kaptan çeşmesi (Yeni Harmanlık sokak) (A)

- 24- Adem Hoca eşmesi (Mezarlık altında)
- 25- Mezarlık (A)
- 26- eşme (Elektrik santralının önündeki havuz başında (A)
- 27- Fatih Camii (Kale çinde) yıktırılmıştır.
- 28- Hamam - yıktırılmaktadır.
- 29- Ermeni Klisesi (Kışlık sinema) Yıktırılmaktadır.
- 30. Sinagog (Havra) ve okul binası.
- 31- eşme (yıktırılan hamamın arka tarafından meydana havuz başında)
- 32- Silivri Köprüsü-Karılar deresi üzerindeki Mimar Sinan Yapısı küçük K. (A)
- 33- Garipler mezarlığı (kaldırılmıştır)
- 34- Silivri Köprüsü-Silivri çayı üzerindeki Mimar Sinan yapısı 32 gözlü izin köprü, (A)

3.3.3. SOSYO-KÜLTÜREL DONATILAR

3.3.3.1. EĞİTİM

Eğitim donatımı da yörede yeterlidir. Bölgede, Silivri de 2 ilkokul (çit tedrisatlı) çevresindeki yerleşmelerde 29 ilkokul olmak üzere toplam 31 ilkokul bulunmaktadır. Bu 29 ilkokulda tek tedrisatlı öğretim yapılmaktadır.

TABLO: 23.SİLİVRİ'DE MERKEZ OKULLARI VE ÖĞRENCİ-ÖĞRETMEN SAYISI

(Kaynak: Silivri A.P. Raporu)

	<u>Öğrenci Sayısı</u>		<u>Öğretmen Sayısı</u>	
Piri Mehmet Paşa İlkokulu	480	833	12	29
Turtgut Reis "	326	546	10	28
Silivri Lisesi (Karma)	435	1179	12	39
Silivri Kız Meslek Lisesi	-	95	-	13
TOPLAM	1241	2653	34	109

3.3.3.2. EĞLENCE VE REKREASYON ALANLARI

Şehir dışında E-5 üzerinde Silivri'nin batısında Karılar çeşmesi ayrıca şehir içinde kale parkı kıyı bandı rekreasyon alanı olarak kullanılmaktadır. Eğlence yerleri de gazino, lokanta vb. yerler olarak kıyı bandında yer almaktadır. Fakat Silivri kentinin ihtiyaçlarını karşılayacak sayıda ve nitelikte değildir.

3.4. KENTİN EKONOMİK YAPISI

Silivri çevre düzeni planlama hudutları içinde ekonomik yaşantı genellikle tarıma dayanır. Ancak, kıyı kesiminde yaz mevsiminde oluşan dinlenme ve rekreasyon etkinlikleri nedeniyle kıyı yerleşmelerinde yan hizmet alanlarına kaymıştır. Bölge içinde sayıları 12-13 civarında endüstri kuruluşu bulunmaktadır.

3.4.1.1.SANAYİ

Selimpaşa-Değirmenköy arasında aralıklı bir şekilde yerleşen sanayi kuruluşlarının uğraşı alanı genellikle, tarıma dayanmaktadır.

Bölge içinde yer alan belli başlı sanayi kuruluşlarının isimlerini, kuruluş yıllarını, senede ürettiği maddeleri, arsa ve bina büyüklüklerini, üretim ve tüketimini ve kuruluştaki çalışan personel sayısını göstermektedir.

Sanayi tesislerinin % 35.5 u yörede yetiştirilen buğday'a dayalı un fabrikalarıdır. Bunlar yanında % 12.5 yine yöredeki ürünlere dayanan yem fabrikasıdır. Geri kalan % 50 si de kağıt, ambalaj ve boyaya dayanan yan sanayi hizmet mallarını yapmaktadır. Bu fabrikalar yörede 16 hali bir alan üzerine kurulmuş olup, tüm planlama alanının % 0.11 ini kullanmaktadırlar. Genellikle 1 katlı bazı idari bölümleri iki kat olarak inşa edilmiş olan bu büyük sanayi kuruluşlarının bir tanesi çelik, diğerleri betonarme-karkas olarak yapılmıştır. Bu fabrikalarda senede toplam yaklaşık 105000 ton un, 256 ton boya, 80.000 paket kağıt ve 1850000 adet tuğla üretilmektedir ki bu da bize

bölge ekonomisi üzerinde söz sahibi olacaklarını göstermektedir. Çoğunun 1979 dan sonra kurulduğu göz önüne alınırsa gelişmelerine normal olarak bakılabilir.

3.4.1.2. KÜÇÜK SANAYİ

Yöreden büyük kuruluşlar dışında küçük sanatlar imalathaneler ve tamir atölyeleri yerleşmelerin merkezinde yer almaktadır. Silivri ilçe merkezinde ülke çapında isim yapmış yoğurt peynir imalathaneleri, ayçiçeğinden yağ çıkaran 2 adet yağhane bulunmaktadır. Bunlar yanında 4 tornacı, 5 radyo teyp tamircisi, 4 buzdolabı, 9 kaporta, 2 pompa, 21 oto, 12 oto elektrik, 5 elastik, 5 balata, 2 radyatör tamircisi olmak üzere toplam 69 tamirci 16 kaynakçı bulunmaktadır ki bu küçük sanatlar yönünden büyük bir potansiyeli ifade etmektedir.

Selimpaşa'da 2 oto, 2 oto elektrikçisi, 5 kaynakçı, 2 lastik tamircisi ve 1 oto boyacısı bulunmaktadır. Bunlar dışında gerek Silivri'de gerek Selimpaşa'da 2 buz imalathanesi vardır.

Yörede kurulan gerek büyük fabrikalar, gerek küçük imalathaneler, ham madde temininde zorluk çekmemektedirler. Genellikle bölgede yetişen ürünleri işleyen kuruluşlar olarak avantajları büyüktür. Bölgede hayvancılığın önemli bir yeri vardır. Bu nedenle süt çok miktarda temin edilmekte, dolayısıyla peynir ve yoğurt imalathaneleri iyi iş yapmaktadırlar. Genellikle fabrika ve imalathanelerin Londra asfaltı üzerinde olması gerek ham madde taşımında gerek üretimlerin pazarlaması için, büyük kolaylıklar yaratmaktadır. Üretimler karayolu ile gönderilmekte ve taşınımında kamyonlardan istifade edilmektedir.

Yörede alt yapı yönünden kolaylıklar bulunmaktadır. Fabrikaların Londra asfaltı üzerinde bulunması alt yapı yönünden avantajlarını sağlamaktadır. Enerji olarak elektrik köyler elektrik kurumundan temin edilmektedir. Fabrikalarda motorların çalışması elektrik ve butangaz ile temin edilmektedir. Anbarlı santralinin yakınlığı işleri kolay-

TABLO: 24. YÖREDEKİ BELLİ BAŞLI SANAYİ KURULUŞLARI

KURULUŞ İSMİ	KURULUŞ YILI	ÜRETİĞİ MADDE	SERMAYESİ TL	BİNA BÜ-YÜKLÜĞÜ (m2)	ARSA BÜ-YÜKLÜĞÜ (m2)	İNŞ. CİNSİ	ÜRETİMİ	TL.	TÜKETİLEN HAMMADDE MİKTARI TL.SAYISI	ÇALIŞAN İŞÇİ TL.SAYISI
MARMARA KAĞIT SANAYİ	1974	Kaba Kağıt	4.000.000	1572	13320	Çelik	80.000 P.	104.000.000	3000 Ton	48
SARTEN ANBA-LAJ SAN.	1978	Teneke Baskı Amb. Boya İmalatı	20.000.000	4093	18560	B.A.		250.000.000	1500 Ton	123
RENKSAN BOYA KİMYA SANAYİ			1.557.500	1120	3000	-	256.873 Kg.	30.000.000	400 Ton	20
ÖZYEM YEM	1968	Karma Yem Üretimi	18.000.000	9710	43000	B.A.	48.000000 Kg.	799.670.630	48000 "	100
İPEK UN GIDA SANAYİ	1978	Un-Kepek	50.000	12600	Toplam	B.A.	15.000000 Kg	-	150000 "	30
HAMOĞLU GÜNEŞ TOPRAK SANAYİ	1980	Tuğla	30.000.000	3096	9225	Beton	18750000 Ad.	-	5000000 Top.64	
VARNALI YAĞ-UN YEM SANAYİ	1979	Yağ-Un Yem	12.000.000	3391	9963				40000 Buğ.86	
MEHMET DOĞAN UN FABRİKASI	1981	Un		1398	24681	B.A.			50000 Buğ	

Kaynak: Silivri İmar Planı

laylaştırmaktadır. Su bakımından da yöredeki yer altı sularından istifade edilmektedir.

Yöredeki sanayi tesislerinde çalışan eleman bulmak büyük bir sorun olmaktadır. Bu fabrikalar civar yerleşmelerden kendileri için yeterli personel bularak çalıştırmaktadırlar. Yerleşmelerin mesafeleri ulaşılabilir olduğundan, hemen hemen her fabrikanın servis arabaları bulunduğundan personelin fabrikaya gidip gelmesi sorun olmamaktadır. Fabrikaların bazıları örneğin hasat zamanında çift vardiya çalışmaktadır. Bunlar yanısıra tek vardiyalı çalışan sanayi tesisleri de bulunmaktadır. Genellikle tarıma dayalı olan yağ, yem ve un fabrikalarında kalifiye işçiye pek ihtiyaç duyulmamaktadır. Bu nedenle işçi temininde büyük zorluklar söz konusu olmamaktadır.

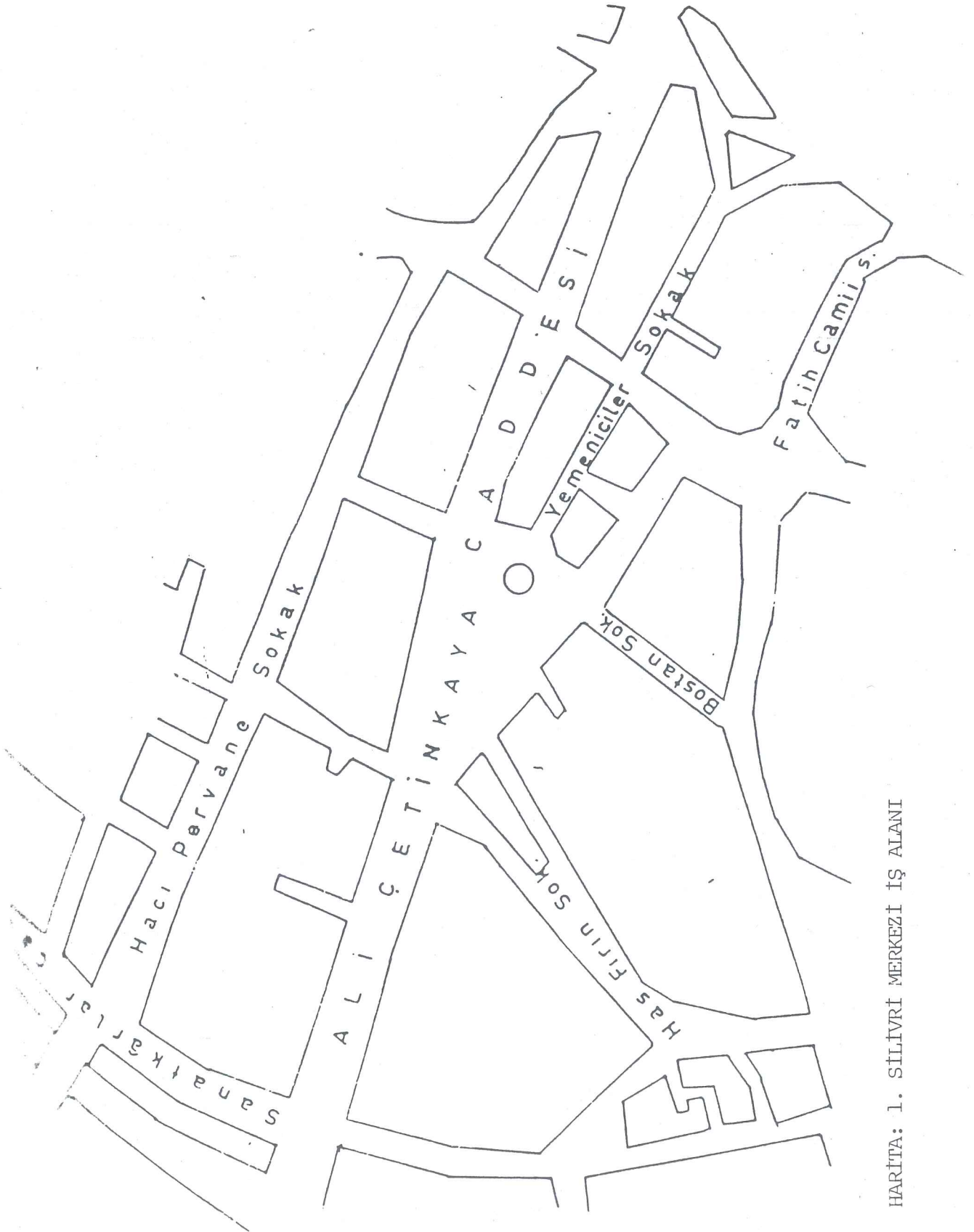
3.4.1.3. ALIŞ-VERİŞ

Silivri yöresinde ticaret sektörü 3. sektör gelişmeleri içinde en fazla gelişim gösterinidir. İkinci konut bölgelerine göre Silivri'nin merkezi bir yerde olması ve yöretimsel hizmet ünitelerini içermesi, yöredeki ticaret sektörünün burada yoğunlaşmasına ve 1970'lerden sonra büyük bir gelişim göstermesine neden olmuştur.

Toptan ve perakende ticaretin yanısıra, yönetsel ticaret de çok gelişmiş, bankalar ve bürolar merkez ticaret alanında yer almışlardır.

Perakende ticaret içinde günlük ve gerekli alışveriş ünitelerinin yanısıra olağanüstü ticaret çok gelişmiştir. Satılan mallar İstanbul'un herhangi bir yerinde satılan standarttır.

Ayrıca ticaret sektörünün bu hızlı gelişimi sonucu şehrsel doku da değişmiş ve merkezde büro binaları, bankalar resmi kurumlar ve özellikle olağanüstü ticaret birimleri yer alırken yeni yapılan konutların altları da ticari birimlere ayrılmış ve merkez ticaret alanı büyüdükçe büyümüştür.

HARİTA: 1. SİLVİRİ MERKEZİ İŞ ALANI

Bugün için ticaret Ali Çetinkaya Caddesinin belediye binasından sonraki bölümünden başlar ve yol boyu devam ederek karılar deresine kadar gider. Dereden sonra yeni gelişen bölümde de günlük ve gerekli alışveriş yerleri ve tamirhaneler vardır. Sanatkârlar caddesi boyunca ise küçük sanatlara dayalı bir ticaret türü etkindir. Bu tür Sanatkârlar Caddesini dik kesen ve Ali Çetinkaya Caddesine paralel olan Hacı Pervane Sokağında da sürer. Meydana ve Ali Çetinkaya Caddesine çıkan sokaklar da MİA içinde yer alırlar. Harita: 1.

Silivri'nin kıyı kesiminde çok katlı konut bloklarının altında da olağanüstü ticaret birimlerine (butik, spor malzemeleri satıcısı gibi) ve manav, bakkal gibi günlük ticaret birimlerine rastlanır.

Silivri'de % 7.5 toptan ticaret, % 66 perakende ticaret, % 14 küçük sanatlara dayalı ticaret, % 6.5 idari ticaret (Banka, komisyoncu, büro, yazıhane vb. gibi) ve % 6 dinlenme ve eğlenceye yönelik ticaret erbabı bulunmaktadır.

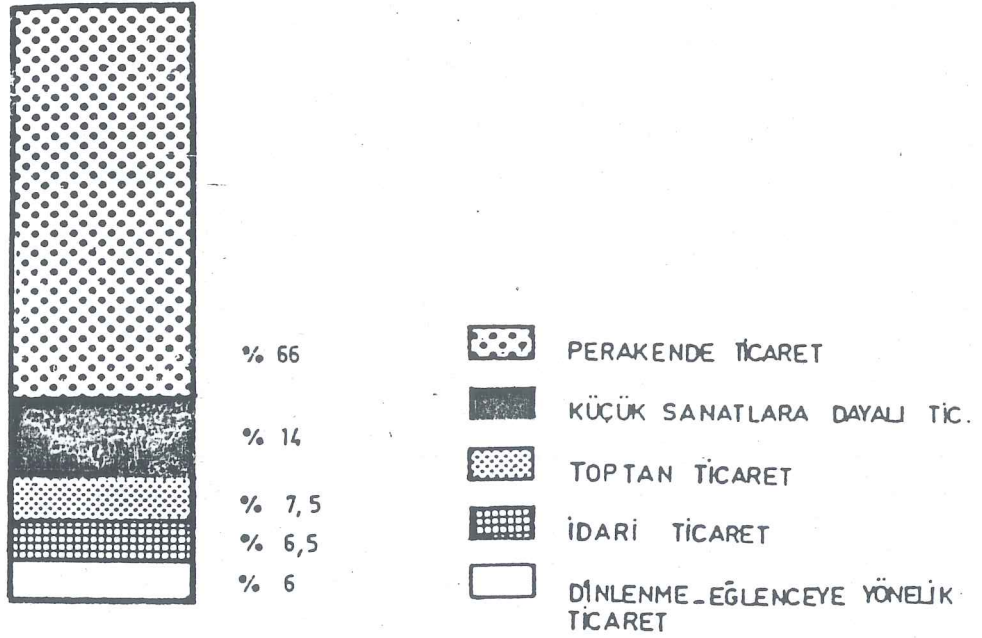
TABLO: 25

Silivri'de Ticaretin Türlerine Göre Ayrımı

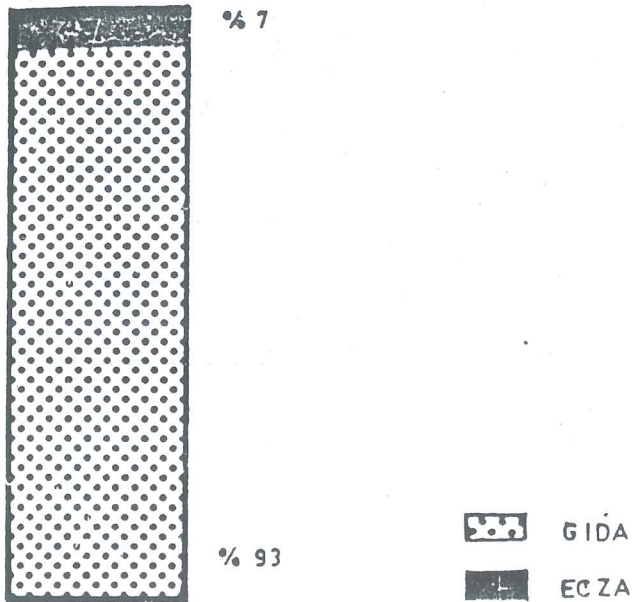
Türü	Oranı %
- Toptan ticaret	7,5
- Perakende ticaret	66
- Küçük sanatlara dayalı ticaret	14
- İdari ticaret	6,5
- Dinlenme-Eğlenceye yönelik ticaret	6

KAYNAK: Silivri İmar A.P.

Görülmektedir ki; Silivri merkez ticaret alanında perakende ticaret, tüm içinde oranı en fazla olandır. Bu husus, genel olarak büyük kentler için geaerli olan perakende-toptan ve yönetsel ticaret oranlarına uymaktadır. Böylece buradan çıkarılması gereken sonuç Silivri'nin bir gelişme süreci içinde olduğu ve büyük kent hizmetlerini yansıtabilecek şekilde ticaret sektörüne sahip olduğunu göstermektedir. Silivri merkez ticaret alanı, kent donatım ilkelerine göre yazdönemindeki 250-300 bin nüfusa yeterli hizmeti sağlayabilecek ticari donatımlara sahiptir.

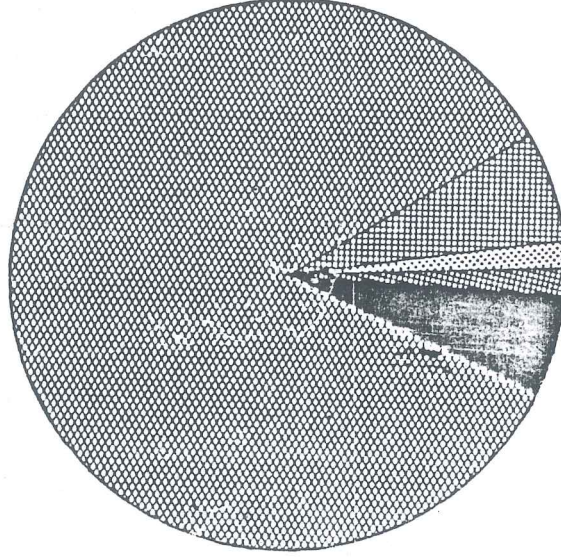
GRAFİK 2. Silivri'de Ticaretin Türlerine Göre Ayrımı
KAYNAK: Silivri İmar A.R.

Günlük Ticaretin Ayrımı

KAYNAK: Silivri İmar A.R.

GRAFİK: 3 TARIMSAL ARAZİ KULLANIŞI

	ALAN (Ha)	%
 MERA	1240	7.54
 BAĞ - BAHÇE	170	1.03
 KURU TARIM	13756	83.62
 SULU TARIM	190	1.16
 MESKUN ALAN	1094	6.65
TOPLAM	16450	100.00

KAYNAK — YERİNDE YAPILAN TESPİTLER ve ANALİZ ÇALIŞMALARI 'na göre
Silivri İmar A.R.

Perakende Ticaretin Ayrımı

Perakende ticaret türü kendi içinde ticari birimlerin kullanım sıklığı temeline dayanarak üç gruba ayrılmaktadır: Günlük ticaret, gerekli (haftalık ticaret), olağanüstü ticaret.

Günlük Ticaretin Ayrımı

Günlük ticaret içinde % 93 oranı gıda satan ticaret birimleri oluşturmaktadır. % 7 oranı ise eczanelerdir.

Tablo: 26. Grafik: 3.

<u>Tür</u>	<u>Adet</u>
Büfe	3
Bakkal	20
Manav	6
Kasap	8
Fırın	2
Eczane	3
Market	1
TOPLAM	43

Kaynak: Silivri İmar A.R.

TABLO: 27. GÜNLÜK TİCARETİN AYRIMI

<u>Tür</u>	<u>Oran</u>
Gıda	% 93
Ecza	% 7

Kaynak: Silivri İmar A.R.

TABLO: 28. GEREKLİ TİCARETİN AYRIMI

<u>Türü</u>	<u>Adet</u>
Kırtasiye	5
Kuruyemişci	3
Tuhafiye	12
Nalburiye	7
Berber	7
Tesisatçı	2
Şarküteri	1
Tekel bayii	1

Kaynak: Silivri İmar A.R.

<u>Türü</u>	<u>Adet</u>
Yoğurt ve Yumurta satıcısı	1
Balıkçır	1
Yufkacı	3
Ayakkabı tamircisi	2
Kuru temizleme	1
TOPLAM	46

Gerekli (haftalık) ticaret içinde de % 19.5 luk bir pay gıdaya ayrılmakta, tuhafıye % 26, nalburiye % 15, berber % 15, kırtasiye % 11 payı oluşturmakta, geri kalanı ise tesisatçı, ayakkabı tamircisi, kuru temizleme, tek el bayii gibi ticari kuruluşlara dağıtılmaktadır.

TABLO: 29.

GEREKLİ TİCARETİN AYRIMI

<u>Tür</u>	<u>Oranı %</u>	
Gıda	19.5	
Tuhafiye	26	
Nalburiye	15	Kaynak: Silivri İmar A.R.
Berber	15	
Kırtasiye	11	
Diğer	13.5	

Görüldüğü gibi haftalık ticaret içinde tuhafıye en önemli payı alırken, gıda ticareti içinde ihtisaslaşmış ticari birimlere rastlanmaktadır. Yufkacı, şarküteri, yoğurt ve yumurta satıcısı, kuruyemişçi gibi. Buradan Silivri'nin büyük kentlere özgü niteliklerden birini taşıdığını ve büyük kentler gibi tek tip gıda satan ticari birimlere sahip olduğunu görmekteyiz.

Olağanüstü Ticaretin Ayrımı

Silivri merkez ticaret alanında olağanüstü ticaret birimlerinin oranı, günlük ve gerekli ticarete göre, daha önemli bir payı oluşturmaktadır. İlçedeki merkez ticaret alanında yer alan olağanüstü ticaret birimleri ve sayıları şöyledir:

TABLO: 30. SİLİVRİ'DE BULUNAN TİCARET BİRİMLERİ

<u>Türü</u>	<u>Adet</u>
Mobilyacı	13
Ayakkabıcı	12
Konfeksiyon	8
Züccaciye	8
Terzi	16
Elektrikçi	6
Sıhhi Tesisatçı	6
Kuyumcu	2
Anahtarcı	1
Tüpgaz bayii	2
Matbaa	1
Radyo tamircisi	2
Tamirci	1
Av malzemeleri satıcısı	2
Bisikletçi	1
Elektrikli ev aletleri satıcısı	2
Koşum takımı tamircisi	1
Plak-bant stüdyosu	4
Mermerci	1
Yorgancı	2
Fotoğrafçı	4
Manifaturacı	2
TV tamircisi	1
Saatçi	1
Çeyizci	1
Mefruşat	1
Elişi ve parfümeri	1
Parfümeri	1
Spor malzemeleri satıcısı	1
Buzdolabı tamiri	3
Oto yedek parça	8
Oto elektrik	5
Camcı	3
Oto lastik	2
Kum-çakıl	1
Yem ticaret	1

Tablo:30. devam

<u>Türü</u>	<u>Adet</u>
Alüminyum doğrama	3
Kimyevi madde satıcısı	1
Civatacı	2
Zirai aletler	2
Akaryakıtçı	1
Demir doğramacı	14
Oto fren	1
Ziraat mahuslleri satıcısı	1
Rot-balans	1
Oto-makas	1
Ote egzost	1
Oto radyatör	1
Demir ticareti	1

TOPLAM

159

KAYNAK: Silivri İmar A.R.

Olağanüstü ticaret içinde % 26'si giyim-lüks eşya, % 12.5'u oto malzemeleri, % 19'u ev eşyaları, % 22'si yapı malzemeleri satıcıları, % 5'i elektrik alet ve diğer tamirciler, geriye kalanlar da son derece ihtisaslaşmış başka lüks tüketim malları ve tarımsal ürün satımına yönelik ticarettir.

TABLO: 31.

OLAĞANÜSTÜ TİCARETİN AYRIMI

<u>Türü</u>	<u>Oranı %</u>
Giyim-lüks eşya	26
Ev eşyaları	19
Yapı malzemeleri satıcıları	22
Tamirciler	5
Diğer	28

KAYNAK: Silivri İmar A.R.

En fazla payı % 26 ile giyim ve lüks eşya almaktadır. Bunun ardından ise % 22 ile yapı malzemeleri satıcıları ve % 19 ile ev eşyaları satıcıları gelmektedir. Bu bilgilerden edinilen fikir Silivri'nin lüks tüketim malları ticareti yönünden bir büyük kente özgü gelişim gösterdiğini, bunun nedenlerinin yazlık nüfusun lüks eşya gereksinmesini kar-

şılamak ve Silivri merkezi çevre kırsal yerleşmelerin satın alma güçlerinin ve yöredeki değişimlerden etkilenererek taleplerinin artması olduğu söylenebilir. % 22 payı ise yörede hızla artan yapılaşmanın getirdiği malzeme gereksiniminden doğan payı malzeme ticareti oluşturmaktadır.

Sonuç olarak, perakende ticaret içinde % 17 si günlük, % 19 gerekli, % 64 ise olağanüstü ticarettir. Günlük ve gerekli ticaretin birbirine yakın oranda olmasının karşısında, olağanüstü ticaret yörede sayıca ve netelikçe gelişim göstermiştir.

3.4.2. TARIM

3.4.2.1. TARIM SEKTÖRÜ

Yaklaşık 14 bin hektarlık bir alanda kuru ve sulu tarım ile bağ bahçe tarımı yapılmaktadır.

Kuru tarım alanlarında başlıca buğday, ayçiçeği, yulaf, mısır gibi ürünler yetiştirilirken sulu tarım yapılan yerlerde meyva ve sebze üretimi yapılmaktadır. Sulu tarım alanları genellikle yerleşmelerin içinde ya da yakınında yer almaktadır.

Sebze ekim alanlarında 1980 den sonra bir düşme görülürken, ekin ekilen alanlarda ise 1977'den başlayarak bir artma görülmektedir.

TABLO: 32. EKİLİ ALANLAR (DEKAR)

Alanlar	1977	1978	1979	1980	1981
Tahıl Taneli Bitkiler	399.725	410.350	419.025	725.720	431.255
Sebze Alanları	6.750	6.600	8.350	9.100	8.900
Meyvelikler (Ağaç adedi)	100.250	106.740	110.320	115.275	118.040

Ayrıca tarım çalışmalarında makinalaşma son yıllarda büyük bir artım göstermiş, toprağın işlenmesinde bilimsel yöntemlerin kullanılışı, araç ve gereçlerin türlerinin ve sayılarının artımı ekili alanların ve tarımsal üretimin artımını sağlamıştır.

TABLO: 33. SENELERE GÖRE TARIM ALANLARI

	1 9 7 7		1 9 7 8		1 9 7 9		1 9 8 0		1 9 8 1	
	Ekiliş Alanı (Dekar)	%	Ekiliş Alanı (Dekar)	%	Ekiliş Alanı (Dekar)	%	Ekiliş Alanı (Dekar)	%	Ekiliş Alanı (Dekar)	%
Bostan	9.000	2.25	10.00	2.44	9.000	2.15	10.000	2.36	10.000	2.32
Buğday	270.000	67.55	275.000	67.02	280.000	66.82	285.000	66.95	290.000	67.25
Çavdar	6.000	1.50	5.000	1.46	3.000	0.72	3.000	0.70	3.000	0.70
Arpa	20.000	5.00	20.000	4.87	20.000	4.77	15.000	3.52	15.000	3.48
Yulaf	32.000	8.01	35.000	8.53	40.000	9.55	45.000	10.57	45.000	10.43
Mısır	48.500	12.13	49.000	11.94	50.000	11.93	50.000	11.74	50.000	11.59
Kuru Fasulye	700	0.18	750	0.18	800	0.19	900	0.21	1.000	0.23
Fiğ	6.000	1.50	7.000	1.71	8.500	2.03	10.000	2.36	10.000	2.32
Kaplıca	4.000	1.00	4.000	0.97	4.000	0.95	3.000	0.70	3.000	0.70
Hayvan Pancarı	25	0.01	-	-	25	0.01	20	-	255	0.06
Şeker Pancarı	3.500	0.87	3.600	0.88	3.700	0.88	3.800	0.89	4.000	0.92
TOPLAM	399.725	100.00	410.350	100.00	419.025	100.00	425.720	100.00	431.255	100.00

SİLİVRİ TEKNİK ZİRAAT MÜDÜRLÜĞÜ

TABLO: 34. SENELERE GÖRE SEBZE EKİM ALANLARI

Sebze Mahsulleri	1 9 7 7		1 9 7 8		1 9 7 9		1 9 8 0		1 9 8 1	
	Ekiliş Alanı (Dekar)	%	Ekiliş Alanı (Dekar)	%	Ekiliş Alanı (Dekar)	%	Ekiliş Alanı (Dekar)	%	Ekiliş Alanı (Dekar)	%
Domates	2.750	40.74	3.000	39.47	3.500	41.92	3.800	41.76	4.000	44.94
Patlıcan	400	5.93	500	6.58	500	5.99	500	5.49	500	5.62
Kabak	400	5.93	500	6.58	500	5.99	500	5.49	500	5.62
Bamya	300	4.44	300	3.95	300	3.59	300	3.30	300	3.36
Hıyar	450	6.67	500	6.58	500	5.99	600	6.59	700	7.87
Biber	400	5.93	500	6.58	500	5.99	600	6.59	650	7.30
Taze Fasulye	600	8.89	650	8.55	700	8.38	700	7.69	700	7.87
Taze Bezelye	500	7.41	550	7.24	600	7.19	700	7.69	700	7.87
Taze Bıkla	300	4.44	300	3.95	400	4.78	400	4.40	400	4.49
Lahana	550	8.14	550	7.24	700	8.38	800	8.80	250	2.81
Karnabahar	100	1.48	250	3.28	150	1.80	200	2.20	200	2.25
TOPLAM	6.750	100.00	7.600	100.00	8.350	100.00	9.100	100.00	8.900	100.00

SİLİVRİ TEKNİK ZİRAAT MÜDÜRLÜĞÜ

TABLO: 35. SENELERE GÖRE MEYVELİK ALANLAR

Meyveler	1 9 7 7		1 9 7 8		1 9 7 9		1 9 8 0		1 9 8 1	
	Ağaç Adedi	%	Ağaç Adedi	%	Ağaç Adedi	%	Ağaç Adedi	%	Ağaç Adedi	%
Elma	37.000	36.91	40.000	37.47	42.000	83.07	44.000	38.17	45.000	38.12
Armut	15.000	14.96	17.000	15.93	18.000	16.32	19.000	16.48	20.000	16.94
Ayva	6.500	6.48	7.000	6.56	7.000	6.35	7.300	6.33	7.700	6.52
Badem	1.800	1.80	1.800	1.69	1.800	1.63	1.800	1.56	1.800	1.52
Ceviz	450	0.45	460	0.43	460	0.42	475	0.41	475	0.40
Dut	1.750	1.75	1.770	1.66	1.770	1.60	1.770	1.54	1.775	1.50
Erik	5.750	5.74	6.000	5.62	6.000	5.44	6.100	5.29	6.200	5.25
İncir	4.600	4.59	4.650	4.16	4.650	4.22	4.650	4.03	4.700	3.98
Kiraz	2.500	2.49	2.700	2.53	2.750	2.49	3.150	2.73	3.150	2.67
Muşmula	2.600	2.59	2.600	2.44	2.630	2.38	2.630	2.28	2.630	2.23
Şeftali	11.500	11.47	11.750	11.01	12.000	10.88	12.400	10.76	12.500	10.59
Vişne	7.600	7.58	7.750	7.25	8.000	7.25	8.700	7.55	8.800	7.48
Uzüm	9.000 (Dekar)		9.000 (Dekar)		9.000 (Dekar)		9.000 (Dekar)		9.000 (Dekar)	
Zerdali	3.200	3.19	3.260	3.05	3.260	2.95	3.300	2.87	3.310	2.80
TOPLAM	100.250	100.00	106.740	100.00	110.320	100.00	115.275	100.00	118.040	100.00

SİLİVRİ TEKNİK ZİRAAT MÜDÜRLÜĞÜ

TABLO: 36. TARIMDA KULLANILAN ARAÇ SAYILARI

Araç Sayıları		
Araç Türü	1966	1981
Pulluk	416	534
Biçerdöver	115	225
Motopomp	63	483
Traktör	291	2091

3.4.2.2. HAYVANCILIK

Silivri çevresinde tarımın yanısıra hayvancılık ve buna bağlı süt, yoğurt, krema, peynir, yumurta gibi hayvansal gıdalar ve yapağı üretimi yapılmaktadır.

TABLO: 37. SİLİVRİ HAYVAN SAYILARI

Hayvanlar	1966	1972	1981
Sığır	11.421	11.175	12.188
Koyun	50.688	38.388	26.384
Keçi	1.982	1.596	3.670
At	4.690	1.131	455
Kanatlı	39.000		60.750

1966 ve 1972 verileri: İstanbul İl Yıllığı

1981 verileri: yerinde yapılan tespitlere göre Silivri İmar A.P.

1966-1981 arası sığır, keçi ve kümes hayvanları adedinde artım görülürken, at ve koyun sayısı azalım göstermiştir.

Hayvansal ürün 1980 değerleri ise aşağıdaki çizelgede verilmektedir.

TABLO: 38. SİLİVRİ HAYVANSAL ÜRÜN DEĞERLERİ

Ürün	Üretim
SÜT	
o İnek Sütü	29.000 ton/yıl
o Manda Sütü	850 "
o Koyun Sütü	700 "
o Keçi Sütü	110 "
KREMA	229 "
PEYNİR	710 "
YOĞURT	22.500 "
YAPAĞI	
o Koyun	32.500 "
o Keçi Kılı	1.450 Kg/yıl

Kaynak: Silivri
İmar A. P.

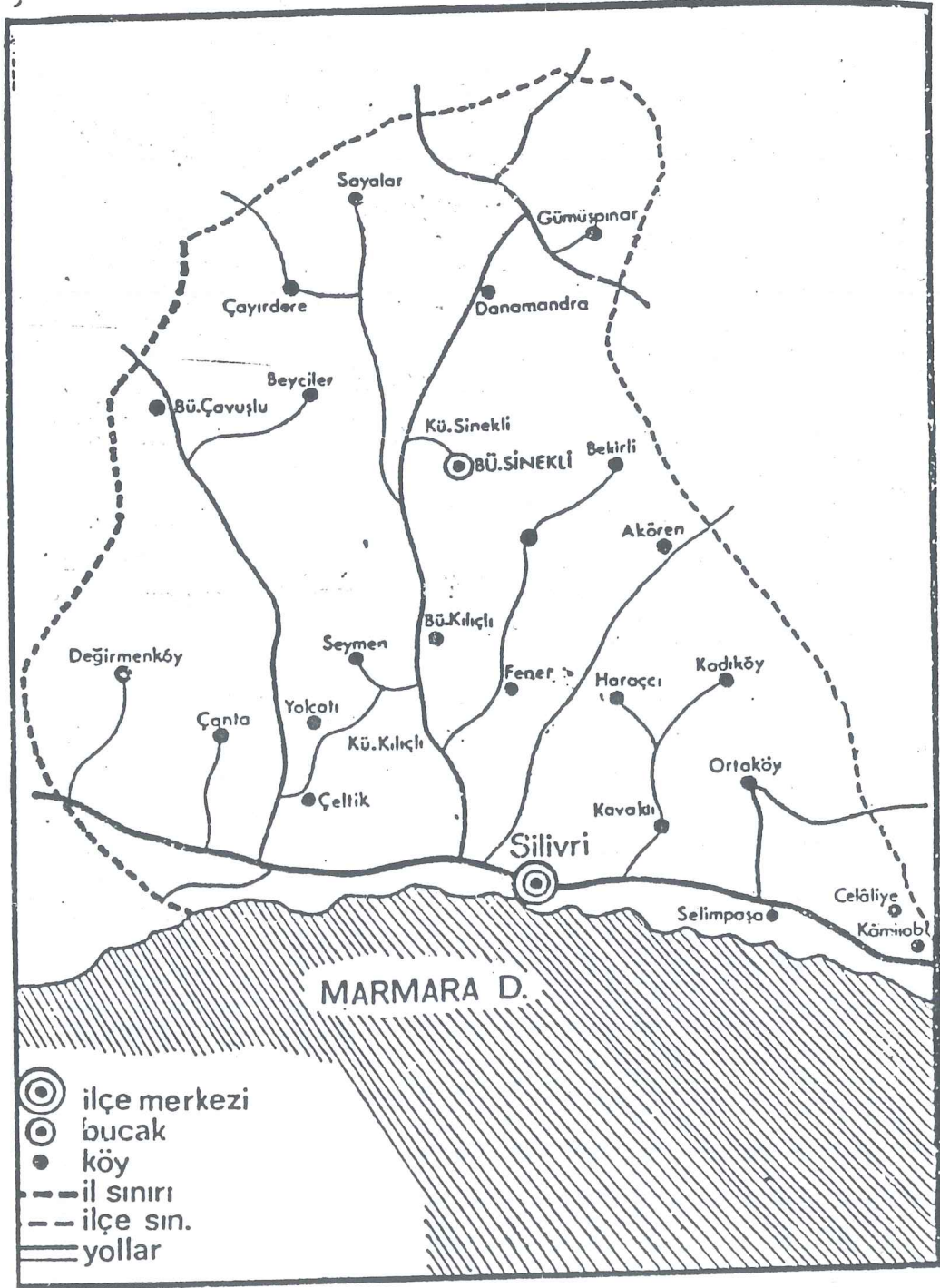
Silivri ve çevresinde üretilen hayvansal gıdaların et, süt, yoğurt, yumurta, peynir bir bölümü burada tüketilirken, büyük bir kısmı da İstanbul ve çevre yerleşmelere pazarlanmaktadır. Yörede hayvansal gıda üretimine dayalı küçük çapta imalathaneler (yoğurt, peynir imalathanesi) yer almaktadır.

3.4.3. TURİZM

Kıyı kesimi, iklimtopoğrafya, jeolojik yapı yönünden güzellikleri üzerinde toplanmıştır. Bu yöre 1970 den sonra cazibesini arttırmıştır. Yazlık rekreasyon eylemleri için "bulunmaz alan" niteliğini taşımıştır. Bu nedenlerle kıyı kesimi süratle gelişmiştir. Ancak bu alan dış turizmden ziyade iç turizm ve ikinci konut, alanlarına hizmet etmektedir, kıyıda ince dokulu kum alanlarının bulunması ve yer yer yer bu alanların genişlemesi plaj yerleri için olanak vermektedir. Ancak, kıyı kesiminde kamu mülkiyetindeki arazi çok azdır. 1970 den sonra büyük bir gelişme gösteren ikinci konut bölgelerinin çoğu, siteler halinde kıyıda çok dar plaj alanları bırakarak inşa edilmişler ve kıyı kesimlerini kendi mülk sahipleri tarafından kullanılmak için açmışlardır. Ancak, mücavir sahalarda 1605 yasanın Ek 7-8 yönetmeliğinin kabulünden sonra kıyı kesimindeki yapılaşmanın bir nizam içine alınması gerekmiştir ki bu yöre için geç kalınmıştır. Sahillerin halkın hizmetine sunulması için 1981 yılında İmar İskan Bakanlığı tarafından kıyı kenar çizgisi geçirilmiştir. Ancak bazı bölgelerin tasdik işi gecikmiştir. Silivri çevre düzeninde kıyıların çok yapılaşmış olduğu gözönüne alınırsa, kıyı, kenar çizgisinin gerçekleşmesi için çok zaman gerekecektir.

Yörede, turizm hizmetlerine açık 6 otel ve 2 motel bulunmaktadır. Bunların hizmet süreleri süreklidir. Ayrıca 5 plaj yeri vardır. Selimpaşa girişindeki geniş düzlük ve kıyı kesimindeki plaj alanı, turizm eylemleri için çok uygundur.

HARİTA: 3. SİLİVRİ İLÇESİ İDARİ HARİTASI

KAYNAK: Silivri İmar A.R.

3.5. KENTİN YAPAY EŞİKLERİ

3.5.1. ULAŞIM

İstanbul iline bağlı olan Silivri kasabası İstanbul'a 1 no.lu karayolu ile 66 km. olup, deniz yolu ile 41 mil uzaklıktadır. Trakya'daki diğer önemli merkezlere uzaklıklar aşağıdaki gibidir:

Tekirdağ	70 km.
Çorlu	31 km.
Lüleburgaz	85 km
Babaeski	100 km.
Edirne	166 km.
Kapıkule (Bulgaristan)	184 km.
Pazarkale (Yunanistan)	171 km.

İstanbul'dan başlıyan E.5 Londra asfaltı kasaba merkezinin boydan boya kuzey sınırını teşkil etmekte olup, kasaba denizle yol arasında kalan yaklaşık 200 metrelik, batıya hafif meyilli bulunan alanda kurulmuştur. Eski Edirne yolu kasabanın merkezinden geçen ana cadde niteliğini korumaktadır.

Yakın zamana kadar geçimini yalnızca tarımdan ve balıkçılıktan sağlayan Silivri kasabası, günümüzde turistik tesislerle ikinci konut yapımının çevre sahillerine yayılmasıyla giderek canlanmış ve ekonomisi yeni boyutlar kazanmıştır. Mevcut küçük sanatlara ilave olarak un fabrikaları, ayçiçeği yağı fabrikası, yem sanayi, ambalaj teneke kutu, tuğla ve kullanılmış kağıt işliyen fabrikalar faaliyete başlamış durumdadır. Yazın büyük ölçüde artan nüfus ticarete ve hizmet sektörüne canlılık getirmektedir.

Silivri de ulaşım durumu kasaba içinde yakın çevresinde bugün bir sorun yaratmamakla beraber, yerleşmenin İstanbul bağlantısını sağlayan Londra asfaltının, gidiş-geliş ayrılmamış kısmıyla, dar boğaz niteliği ortadadır. Bu dar

boğazı rahatlatmak amacıyla 1981 yaz aylarında deneme seferleri yapan "hydrofoil" tipi gemi seferleri de ekonomik açıdan başarılı olamamış bulunuyor. Trakya oto yolunun gerçekleşmesi yanında mevcut Londra asfaltının Büyük Çekmece'ye varan gidiş-geliş ayrıntılı kısmının Silivri'ye kadar uzanması kasabanın İstanbul bağlantısına büyük rahatlık getirecektir.

Silivri kasabasının mevcut yollarının yaklaşık % 40'ı taş parke ve % 60'ı adi kaldırımdır. Son yıllarda yapılan kasaba giriş yolunun betonlanmasına karşın yeni yapılaşan alanlarda ham toprak yollar da giderek artmaktadır. Mevcut plana göre yollar 4-14 m. arasında değişmektedir.

Silivri içinde kullanılan araç sayılara aşağıya çıkartılmıştır.

Taksi	58 adet
Özel araba	150 adet
Minibüs (Dolmuş)	32 "
At arabası	14 "
Motorsiklek	20 "
Bisiklet	55 "
Kamyon	85 "
Kamyonet	30 "
Balıkça motoru	15 "
Kayık	10 "
İtfaiye arabası	1 "
Çöp arabası	4 "

(İkisi sıkıştırmalı, ikisi damperli olup 14 personeli vardır).

Günde taşınan yolcu adedi Silivri-İstanbul 200-300, İstanbul-Silivri 160 kişi civarındadır. Yaz aylarında bu sayılar fazlasıyla artmaktadır. Genellikle ikinci konut gelen sakinler özel araba kullanmaktadırlar.

Silivri'nin civar köyler ile ulaşımı minibüsler ve taksilerle sağlanmaktadır. Londra asfaltı üzerinde, Edirne yönündeki yerleşmelere transit otobüsler erişme imkânı vermektedir. Çevre köylere ulaşım sağlayan minibüsler 10,

taksiler 5 yolcu almakta olup, ücretler Belediyece kabul edilmiş tarifelere göre saptanmaktadır. Minibüslerin sabit zaman tarifeleri olmadığından dolmuş esasına göre çalışmaktadırlar.

Silivri kasabasının yaklaşık 25 m. uzunlukta bir iskelesi mevcut olup iki adet mendirekle hakim güney rüzgarlarına karşı korunmuştur. Balıkçı motorlarından ayrı Silivriye sanede 100 ile 10000 tonilato arasında 300 adet gemi gelmektedir. Taşıdıkları yükler genellikle kum, saman ve tahıl ürünleridir.

Balıkçıların yılda 30 ton civarında yakaladıkları çeşitli balıkların 5 tonu Silivri'de, 25 tonu İstanbul'da satılmaktadır. Yazın mendirekler arası gezi tekneleri içinde elverişli bir barınak olma imkânı yaratmaktadır.

3.5.2. SU-ELEKTRİK-KANALİZASYON-ÇÖP

Silivri kasabasının, İller Bankası su ve kanalizasyon dairesi tarafından 15.8.1979 tasdik edilmiş "Kanalizasyon Tatbikat Projesi" mevcut bulunmaktadır. Bu projenin "gereke raporundaki" bilgilere göre, Silivri kasabası, Karılar deresinin doğusundaki yükselti üzerinde yer almış ve batıdaki düzlük saha üzerinde inkişaf etmiş bir yerleşmedir. Bu düzlük Karılar deresinden itibaren doğuya doğru 65-70 m. kotlarına kadar yükselmektedir.

Kasabanın jeolojik durumu yüzey şekilleri bakımından nisbeten sade bir görünüm arzetye, yerleşmenin yapıldığı saha üç türlü formasyondan oluşmaktadır.

Kalenin bulunduğu kısım (Fatih mahallesi) grelerden ibarettir. Greler içi çakıllı ve esas malzemesi kuartzdır. Kumtaşı içinde yer yer kil adeseleri mevcuttur.

Grelerin altında şist ve mikası olan killer geniş bir saha kapsamaktadır. Gere ve killer neojen yaşındadır. Kasabanın batısındaki düzlük ise alüvyoner sahadır. Sahile yakın kısımlar deniz tarafından doldurulmuş olup sahil tamamen kumsaldır. Ayrıca eski kalenin içinde 7-8 m. kalınlığında bir enkaz dolgu kısmı mevcuttur.

Akarsular-kasabanın hemen kenarında "Karılar" deresi geçmektedir. Yaz aylarında kuruyan dere tahripkar olmamakla beraber taşkınlara karşı duvar sedde ve kanallarla kontrol altına alınmıştır. Mimar Koca Sinan Köprüsünün bulunduğu yerden ise Tuzluca deresi geçmektedir. Dereler üzerinde herhangi bir ölçüm yapılmamıştır.

Yeraltı suyu-yeraltı suyu nafu seviyesi belediye yanında 7-8 m. civarındadır. İnkişaf bölgesi olan batıdaki düzlükte ise takriben 2.5 m. derinliktedir. Bazı özel kuruluşlar dışında yeraltı suyu içme maksadı ile kullanılmaktadır.

Kasabanın halihazır haritası 1966 yılı sonunda onanmış ancak o günden günümüze bilhassa sahillerde yoğun yapılaşma gözlenmektedir. Yürürlükte bulunan kanalizasyon projesi yalnızca kasabanın 160 hektarlık kısmı için uygulanacağına göre sahil ve diğer yerleşmelerde fosseptik kullanılması gerekmektedir. Yaz aylarında denizin sağlıklı kullanımı bakımından da bu kaçınılmaz görülmektedir.

Kasabada bodrumlu yapılar merkezi kısımda olup sayıları az olması yanında esasen bodrumların iskân edilmek amacıyla kullanılamıyacaklarına göre pis su mecralarının derinleştirilmesi gerekmiyecektir. Diğer yandan kasabada inşaat güçlüğü doğuracak dar yol bulunmamaktadır. Kasabada fenni bir pis su şebekesi mevcut değildir. Yalnız $\varnothing 30$ ve $\varnothing 60$ lık büzlerden teşkil olunmuş bir mecra ile bu kısım tüm pis suyu toplamakta ve mezbahanın yanından denize verilmektedir. Diğer evlerde kanalizasyon sorunu fosseptiklerle halledilmektedir.

Silivri kasabasının enerji sorunu "Şebeke Tevsi ve İslah" projesinin gerekçe raporunda açıklanmaktadır. Mart 1977 tarihli olan bu raporda amaç, kasabanın yetersiz kalan OG ve AG elektrik şebekesinin tevsi ve islah edilmesi olarak belirtilmiştir. Halen TEK tarafından sağlanan elektrik tesisatındaki abone adedi 3651 dir. Mevcut OG şebeke ve trafo postalarının durumu aşağıdaki gibidir.

Hadımköy-Çatalca üzerinde SBA direk ve 1/0 iletkenle Silivri'ye ulaşan 34,5 Kv. gerilim, kasabada 34,5/15 Kv indiriciyi Varnalılar yağ, un ve yem fabrikalarını, ikinci bir yem fabrikasını ve sentetik iplik fabrikasını besleyerek başka münferit yükleri ve köyleri beslemek üzere demir direkli olarak TEK mülkiyetinde Çorlu yönüne devam etmektedir. 2,5 MVA kapasitesindeki 34,5/15 Kv Silivri indiricisi tamamen radyal olarak, biri bina diğerleri direk tipi (üçü özel) 8 adet dağıtım trafosunu beslemektedir. Murat çeşme ile Selimpaşa belediyesi arasındaki 5 adet tatil köyü trafosu Kumburgaz Köy Elektrik Birliği hava hatından beslenmektedir. Bu hat ile Silivri indiricisi arasında kullanılmayan bir 1/0 iletkenli demir direkli 34.5 Kv hava hattı balantısı mevcuttur.

Kasaba içinde 15 Kv devreler yer yer beton veya demir müşterek direklidirler.

Belediye hudutları içindeki OG şebeke, 34,5 Kv ve 15 Kv olarak iki işletme orta gerilimiyle; TEK, Kumburgaz Köy Elektrik Birliği ve Belediye olarak üç enerji satıcısıyla ve emniyetsiz tertibiyle tamamen yeniden düzenlenmeye muhtaçtır. Bunun dışında, mesnet izalatörlü hava hatında kuş kirletmemisinin sık sık neden olduğu hava hattı arızaları işletme için şikayet konusu olmaktadır.

AG şebekesi özellikleri; SBA ve demir direkli AG şebeke genellikle bakır iletkenlidir. Şebekeye yer yer putrel ve boru direkli eklentiler yapılmıştır. Sokak aydınlatması akkor flamanlı, floresan ve civa buharlı lambalarla yapılmaktadır.

AG şebeke özellikle gerilim düşümü yönünden yetersizdir. Eski santral binasında 4.00 V çıkışlı 250 KVA gücünde çalışır durumda bir dizel-jeneratör grubu vardır.

Güç ihtiyacının tesbiti aşağıdaki gibidir;

- Abone ve sokak aydınlatması ihtiyacı,
- Kasaba 1988 yılı nüfusu tahmini (turizm mevsimi)
- 80.000 kişi, kişi başına güç tüketimi 100 W.

Nüfusa göre güç ihtiyacı 8000 Kw.

- Mevcut sanayi ihtiyacı,

Mevcut çeşitli boyutlardaki sanayinin kurulu gücü 3000 Kw., 0,4 diversiteli güç ihtiyacı 1200 Kw'tır.

Silivri elektrik projesi gerekçe raporunda kayıplarla birlikte toplam güç ihtiyacı 14.300 Kw-17875 KVA olarak saptanmış bulunmaktadır.

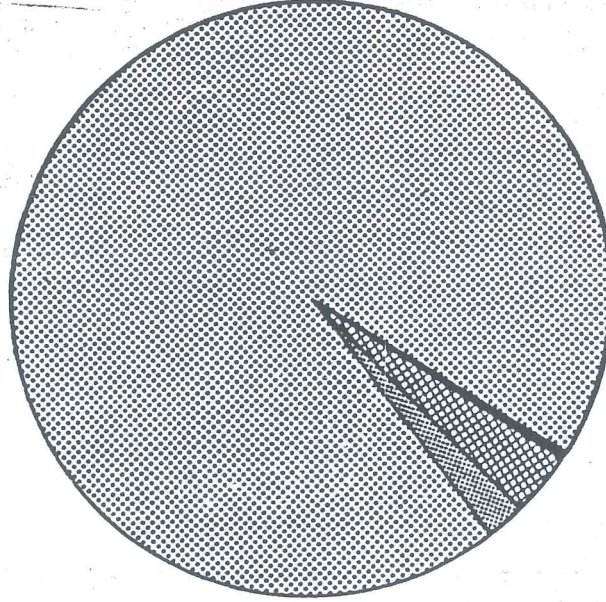
- Enerji Araştırmaları:

Mevcut Hadımköy-Çatalca-Silivri 34,5 KV hava hattı Silivri kasabası için tek enerji kaynağı olmakta devam etmektedir. Özellikle Hadımköy-Çatalca arasında TEK tarafından tesis edilmekte olan çift devreli bağlantı ile bu hattın güvenilebilirliği artmaktadır. Ancak uzun dönemde Silivri'nin ve çevrenin enerji dağıtımı güvenilebilirliği yönünden bazı yeni planlamaların yapılması uygun olacaktır.

1971 yılında tevsi edilmiş olan içme suyu şebekesi bugün için 1979 yeterli durumdadır. Belediye ilgililerince ifade edildiğine göre içme suyu şebeke boruları, şartnameye göre üzerlerinde en az 1.00 m. dolgu yapılmak suretiyle döşenmiştir. Gelecekte artacak nüfus ile yazlık talebi karşılamak üzere inşasına başlanan B.Çekmece barajı ön görülmektedir. Bu baraj, gölün batı yakasına, Silivri'ye kadar uzanan sahil şeridinde su verecektir. 1985 ve 1995 yılı yaz, kış ayları nüfus tahminleri ile yerleşme alanları tesbit edilerek B. Çekmece Tepecik Köyü, Mimar Sinan, Güzelceköy, Kumburgaz, Kamiloba, Celaliye, Selimpaşa ve Silivri'de 1995 yılında 22×10^6 m³/yıl su kullanılacağı tahmin edilmektedir. Yaz günü su ihtiyacı da tahmin edilip isale hattının boru çapları tespit edilmiştir.

B.Çekmece-Silivri isale hattı, B.Çekmece arıtma tesislerindeki pompa istasyonundan başlayarak, Silivri kasabası yerleşim bölgesine yaklaşırken 85.00 m. kotunda son bulur. Toplam 31698 m.dir. Bu isale hattı boyunca 3

GRAFİK: 4. PLANLAMA ALANINDA ARAZİ KULLANIŞ ORANLARI

	Alan (ha)	%
 MESKUN	351	2.13
 İKİNCİ KONUT+TURİZM	727	4.42
 SANAYİ	16	0.10
 TARIM+YEŞİL ALANLAR + BOŞ ALANLAR	15 356	93.35
TOPLAM	16 450	100.00

KAYNAK: Silivri İmar Planı

adet bronzman, 31 adet vantuz, 25 adet tahliye, 1 adet Londra asfaltı geçişi ile 1 adet B.ekmece göl ayağı geçişi düşünölmüştür. Silivri'de halen 2870 su abonesi bulunmaktadır. Mevcut su debisi de 35 lt/su.dur.

3.5.3. SAĞLIK

Bölgede sağlık donatımı yönünden:

- 1 Sağlık merkezi (20 yataklı)
- Silivri merkezi sağlık ocağı
- Silivri A..S. dispanseri
- Silivri - Çatalca eğitim ve araştırma grubu başkanlığı
- Fener sağlık ocağı
- Değirmenköy sağlık ocağı
- Küçük sinekli sağlık ocağı

olarak 8 tesis bulunmaktadır.

Silivri dışındaki yerleşmelerin nüfuslarına göre bu tesislerin yeterliliğinden söz edilebilir. Diğer yönden yerleşmeler arası mesafelerin az olması, ulaşım yollarının muntazam ve her zaman geçit vermesi, iletişim olanaklarının bulunması, bu yerleşmelerde sağlık yönünden büyük sorunlar yaratmayacaktır.

3.5.4. HABERLEŞME

Kasabada PTT binası mevcut olup, telefon şebekesi otomatik sistemle çalışmaktadır.

3.6. ŞEHRİN ARAZİ KULLANIM DURUMU

Silivri, Selimpaşa, Kamiloba, kent merkezlerindeki fiziksel doku incelendiğinde, kentleşme sürecinde bir yapı ile karşılaşılmaktadır. Merkezlerde belirli bir fonksiyonel farklılaşma görölmektedir. Alanların büyük bir bölümünü ticaret donatımı kaplamaktadır. El sanatları, sanayi arşısı gibi hizmetler Silivri'de kent merkezi içinde Karılı dere çevresinde yer almaktadır. Endüstri ise Silivri'nin kuzeyinde E-5 yolu üzerinde yer almaktadır. Genellikle tarıma dayalı olarak işletilen bu tesis-

lerin çevre kirlenmesi yaratmayacak şekilde kurulmasına izin verilmiştir. Tarım ve hayvan ürünlerine dayalı imalathaneler Silivri merkez kesiminde toplanmıştır. Silivri bir ilçe merkezi olduğundan Sağlık, Eğitim ve Kültür hizmetleri yanısıra idari fonksiyonları içine alan Merkezi ve mahalli teşkilatlara ait büro, müdürlük ve şubeler, kent merkezi içinde kaymakamlık ve belediye binaları çevresinde yer almıştır.

İşyerleri ile ilişkili olarak, farklı sosyal grupları barındıran konut bölgelerinde üst grupların merkeze yakın ve kıyı kesimlerinde yerleştikleri görülmektedir. Bunlar yanısıra Silivri'de kent merkezinin kuzey kesimlerinde gecekondü mahallesi bulunmaktadır.

3.6.1. YERLEŞME ALANLARI

Silivri ve çevresinde konut bölgelerinde görülen en büyük özellik, kış-yaz kullanılan konutların, mevcut 4 belediye içinde kent merkezi ve çevresinde bulunmaları, bunlar yanısıra yalnız yazın kullanılan konutların, a) Kamiloba-Selimpaşa, b) Selimpaşa-Silivri, c) Silivri-Gümüşyaka arasında kıyı kesimlerinde yer almalarıdır. İkinci konut üniteleri olarak adlandırdığımız bu bölgelerde çeşitli yoğunluk gruplarına rastlanmaktadır. Bu bölgeler yalnız yaz mevsiminde ve tatil günlerinde kullanıldıklarından içinde bunları hizmet edecek günlük alış-veriş alanları çocuk bahçeleri ve oyun alanları ile otopark gibi hizmet alanları bulunmakta, bunlar dışında okul, kültür ve sosyal tesis gibi donatım alanlarına rastlanmamaktadır. Silivri ve çevresindeki fonksiyon bölgeleri ve yüz ölçümleri aşağıdaki Grafik: 4'te belirtilmiştir.

TABLO: 39. ARAZİ KULLANIŞ ORANLARI

Alan Türü	Alan (ha)	%
Yerleşik Meskün Arazi	296.7	2.01
Alan İkinci Konut	526.3	3.57
Turizm		
Sanayi	16.0	0.11

Tablo 39 .devam

	Alan (ha)	%
Tarım alanları		
Boş alanlar	13911	94.31
TOPLAM	14750	100

KAYNAK: Silivri İmar A.P.

3.6.2. SANAYİ ALANLARI

Yörede sanayi, İstanbul-Edirne yolu üzerinde belirli bir bölgede olmayıp, dağınık bir şekilde yerleşmiştir. Büyük sanayi kuruluşlarının adedi yaklaşık 12 civarında olup, uğraşı alanları tarıma dayalıdır. Bunlar genellikle gıda ve un fabrikalarıdır.

Selimpaşa-Değirmenköy arasında yer alan sanayi tesislerinin bu yörede yerleşme nedenleri incelendiğinde ham madde teminindeki kolaylıkların, ulaşım ve alt yapı yönünden yeterli olanakların olduğu görülmektedir. Üretilen malların karayolu ile taşınması, enerji ve suyun bulunması, işçi temininde çevre yerleşmelerinden yararlanılması bu tür kuruluşların gelişmelerine yardım etmektedir.

Ayrıca kentiğinde yöredeki tarım ve hayvancılığa dayalı pek çok imalathane vardır. Bunlar bir bölgede toplanmamışlardır. Şehrin çeşitli yerlerine dağılmış bir halde 50'ye yakın atölye ve imalathane mevcuttur.

3.6.3. TARIM ALANLARI

3.6.3.1. TARIM - HAYVANCILIK

Yörede tarım Silivri-Selimpaşa, Kamiloba, Değirmenköy, Gümüşyaka düzlüklerinde, 1,2,3, 4 sınıflı topraklar üzerinde yapılmaktadır. Bu topraklar yaklaşık 14.302 ha. olup, üzerinde kuru ve sulu tarım alanları bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda planlama alanındaki tarımsal arazi kullanma durumu görülmektedir.

TABLO: 40 . TARIMSAL ARAZI KULLANMA DURUMU

Arazi Kullanış Türü	Alan Ha.	Planlama Alanı % 'si
Bağ-Bahçe	170	1.03
Sulu Tarım	190	1.16
Mera	1240	7.54
Kuru Tarım	13756	83.62
Yerleşik alan	1094	6.65
TOPLAM	16450	100.00

KAYNAK: Silivri İmar A.P.

Kuru tarım alanlarında, başlıca, Buğday, Ayçiçeği, Yulaf, Mısır, gibi ürünler yetiştirilirken, sulu tarım yapılan yerlerde, bostan ve meyvalıklar yer almaktadır. Bu tür alanlar daha ziyade yerleşme içinde veya yakınında bulunmaktadır.

Yörede 1977'den bu yana ekin ekilen alanlarda artma izlenirken, sebze alanlarında 1980'den sonra bir düşüş görülmektedir. Aşağıdaki tabloda ekim alanlarındaki senelere göre gelişim izlenmektedir.

TABLO: 41. SİLİVRİNİN TARIM ALANLARI İLE TARIM ÜRÜNLERİNİN İSTANBUL İLİ İÇİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

	ALAN HEKTAR			ÜRÜN (TON)		
	İSTANBUL	SİLİVRİ	ORAN %	İSTANBUL	SİLİVRİ	ORAN %
BUĞDAY	55660	30000	54	159323	91933	58
YULAF	17036	4600	27	30555	10000	32
MISIR	3891	1000	26	9516	1500	15
BAKLA	1028	1017	98	2770	2750	99
Ş.PANCARI	360	419	48	28910	15650	54
AYÇİÇEĞİ	15572	10962	70	22600	14774	65
ELMA	707380	47883	0.6	33871	1745	05
	(Ağaç Sa.)	(Ağaç Sa.)		Ton	Ton	
ARMUT	27050	21252	0.7	9952	389	
	(Ağaç Sa.)	(Ağaç Sa.)		Ton	Ton	
ÜZÜM	1321	898	64	5921	4692	79
				Ton		

KAYNAK: Tarımsal Yapı ve Üretim, 1983. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara.

Yörede Ekim alanlarındaki artış üretimi de etkilemektedir. Son senelerde toprağın işlenişindeki farklılıklar, araç ve gereç-

lerin artış ve türlerinin çeşitliliği üretimin artmasında rol oynamaktadır.

Örneğin: 1966 Pulluk adedi	416 iken 1981 de	534
1966 Biçerdöver	115 iken 1981 de	225
1966 Motopomp	63 iken 1981 de	483
1966 Traktör	291 iken 1981 de	2091 olmuştur.

Tarımsal üretimin yapıldığı alanlarda hayvancılık da yapılmaktadır.

3.6.3.2. ORMANCILIK

Silivri'nin yakınında orman yoktur. Ancak Silivri'nin hemen kuzeyinde Çantaköy-Seymen (Küçükseymen)-Büyükkılıçlı-Fener-Akören köyleri ve bunların kuzeyi orman arazisidir. Buradaki orman düzenli işletilen baltalık ormanı ve bozuk meşe baltalıklarından ibarettir. Düzenli işletilen meşe baltalıklarında İmar-ihya çalışmaları yapılmaktadır. Bozuk orman alanları ise ağaçlandırılmaktadır. Ormancılık alanındaki bu çalışmalar Silivri merkezine yakın mesafede (0,5 - 1 saat arasında) geniş rekreasyon ve av alanları kazandırmaktadır.

3.6.4. TURİZM ALANLARI

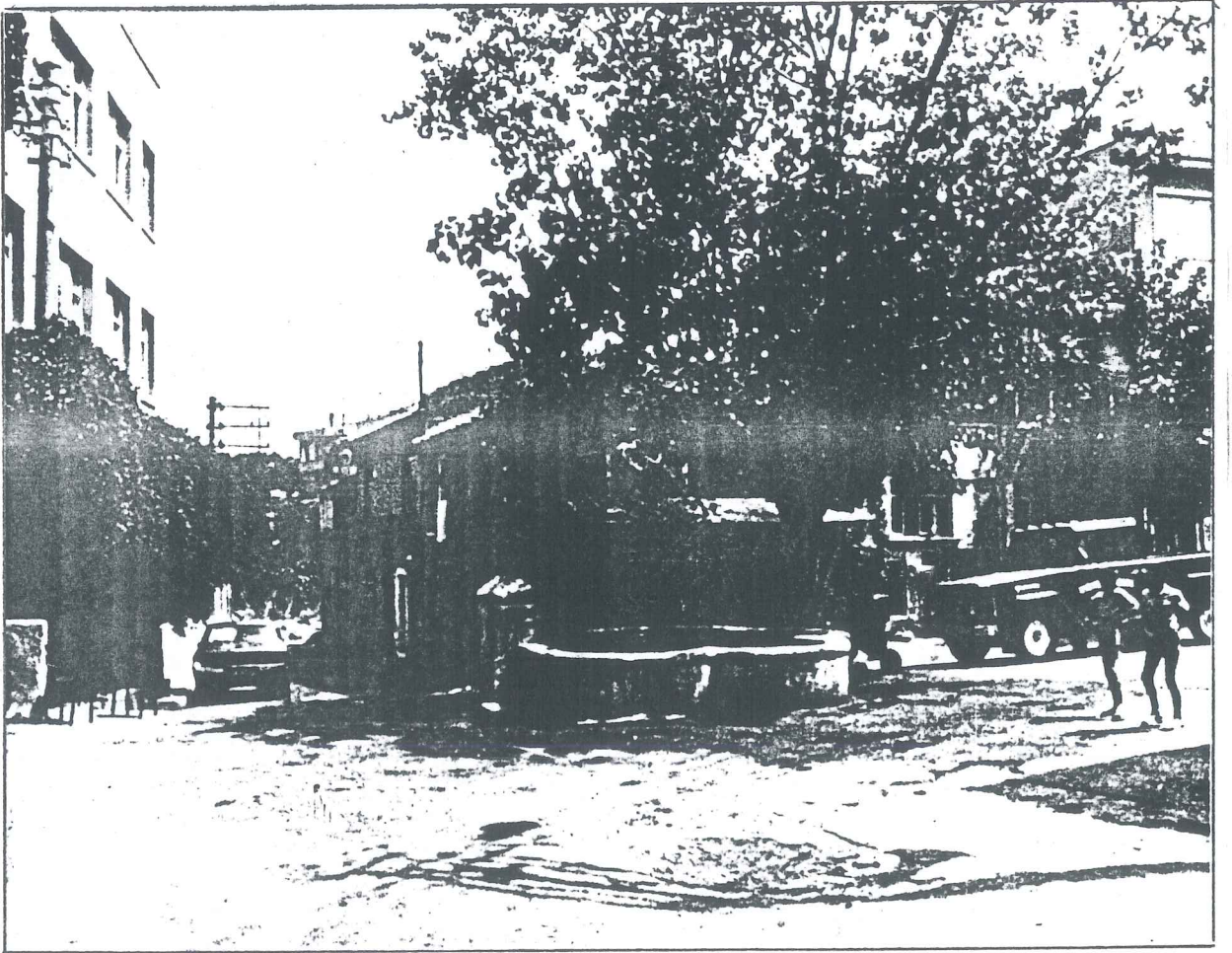
Silivri çevre düzeni içinde kıyı alanlarının kumluk olması, deniz suyunun az tuzlu ve sıcak olması, iklim şartlarının elverişliliği turistik çekme yönünden çok olumludur. Ancak, yoğun kullanışlar, hizmet alanlarındaki eksiklikler, alt yapı yönünden olanaksızlıklar turiste ters etki yapan, faktörlerdir. Bu nedenle Kamiloba-Gümüşyaka arasında bulunan Otel, Motel, eğlence yerleri bugün dış turizmden ziyade iç turizme hizmet etmektedir. Ayrıca yörede, turist için büyük bir önem taşıyan tarihi eser, doku, kalıntı ve silüetlerin de olmadığı Gayri Menkul Eski Eserler ve Anıtlar Kurulu tarafından belirtilmiştir. Yöre içinden E-5 karayolu geçmektedir. 1930 de bu yoldan İstanbul'a giren turist sayısı 340.006 olup, bu İstanbul'a giren toplam turist sayısının % 27.9 dur. Karayolundan gelen turistler için kıyı kesiminde kullanıma sunulacak çok az yer bulunmaktadır.

3.6.5. YEŞİL ALANLAR

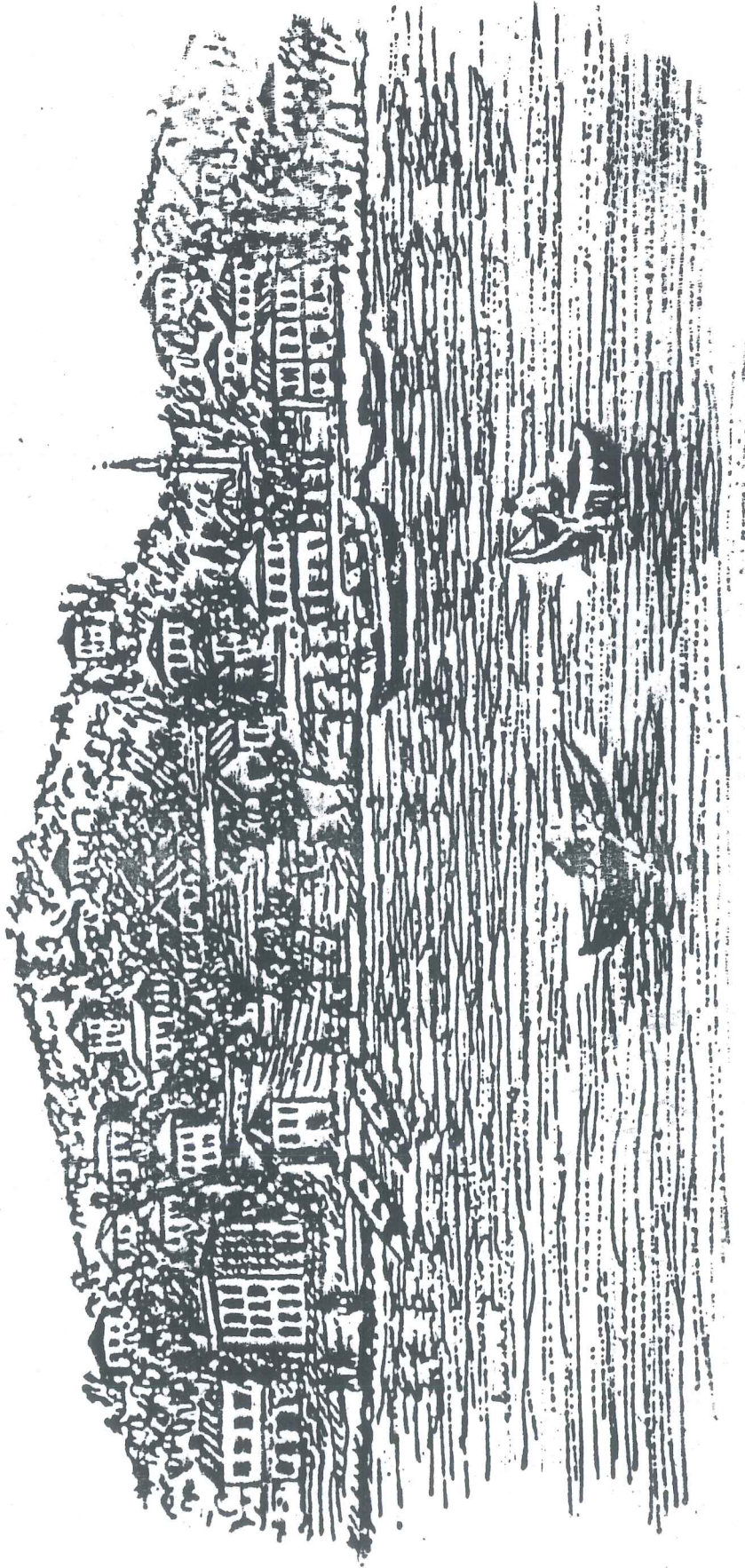
Şehiriçi yerleşmelerde şehir, semt ve mahalle parkı olarak düzenlenmiş donatılmış park ve bahçe gibi dinlenme alanlarına rastlanmamaktadır. İmar planında düşük yoğunluklu konut bölgelerinin de kişi başına 14 m² yeşil alan düşecek şekilde hesaplanmış olmasına karşın eski yerleşim alanları içinde iki katı geçmeyen binaları birbirine yakınlığı nedeniyle çok küçük bahçelerle birkaç ağaçla yetinilmiş yeşil örtüsü almayan birimler olduğu görülmektedir. Mahalle meydanlarında mahalle kahvesi önünde yeşil bir alan, çocuk oyun yeri, gençlerin ve yetişkinlerin toplanacağı bir yer yoktur. Yalnız Fatih Mahallesiinde küçük bir meydancık güzel bir çeşme ve havuz ile bütünleşmiş iki kahve bir satış birimi yeşil örtüsü az olmasına karşın güzel bir mekandır. (Resim: 1).

1965'lere kadar, yapılaşmada kentin sosyal yapısı ve halkın yaşama biçiminin etkisi ile Silivri yıllar boyu İstanbul'a bağlı bir tarım kenti niteliğini sürdürmüş halkın büyük bir çoğunluğunun çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşması nedeniyle evlerin yanında bahçe içinde ahır ve erzak depoları yapılmış, bahçelerinde meyvalıklar oluşturulmuştur. (Resim 2, Gravür).

Park olarak, Kale parkı, Fatih mahallesi içinde Silivri kentinin güneyinde Marmara sahilinde denizden 20-30 m. yüksekte deniz ve Silivri koyunu kuşbakışı algılayan 15 dönüm büyüklüğünde deniz cephesi 100 cm. duvar ve tel örgü ile, diğer iki sınırı kalın taş duvarlarla eski Osmanlı Mimarisi tarzında inşaa edilmiş 3.50 m. yüksekliğinde duvarlarla sınırlı Fatih mahallesine açılan batı ve Kuzey yönünde iki kapı ile dışa açılmaktadır. Bu kapılar kullanılan malzeme ve yapım şekli ile sur ve Kale görünüşü vermektedir. Doğu sınırı 1.00 - 1.50 m. yüksekliğinde taş duvar ile turistik tesis için ayrılmış olan arsadan ayrılmaktadır.

RESİM : 1 FATİH MAHALLESİNDEKİ TARİHİ MEYDAN

RESİM:2: SİLİVRİ'NİN YÜZYILLAR ÖNCE YAPILMIŞ GRAVÜRÜ

Kale parkı toprak yapısı itibariyle 8-10 m. derinlikte toprak dolgu ile dolmuş, içinde birçok galerilerin bulunduğu bir arazidir. Arazinin morfolojik eğrilerinin bir kaç metrelik kot farklılıkları göstermesine rağmen tekdüze bir yapıya sahiptir. Semt yapı olarak 1 su deposu bir kahve ve WC ile çocuk oyun yeri, gezi yolu dışında başka bir eleman mevcut değildir. WC yeri ve konumu manzara ile bütünleşmesi için bilhassa seçilmiş gibidir. Alanın yol ve dolşma, oturma alan düzeni yeşili yok edecek biçimde içinde bulunan ağaç ve bitkinin yaşamını zorlaştırmak için planlanmış, çok küçük çim alanlar geniş gayri muntazam plansız ve fonksiyonsuz yollarla parçalanmış ve sıkıştırılmıştır. Alanın içinde eski kullanımdan ve dışarıdan getirilmiş birçok kolon, kolonbaşı ve bizans medeniyetinden kalma yazılı taş mermer parçaları bulunmaktadır.

Bitki Örtüsü: Cins forum ve sıhhat bakımından Alan içindeki bitkilerin adetleri cinsleri, forum ve büyüklükleri bakımından çok ilginç olmamasına rağmen iyi bir planlamada kullanılabilecek nitelik ve kapasiteye sahiptirler. Genel olarak Konafer cinsi nebatlar çoğunlukta olmasına rağmen orta büyüklükte Çınar, Akasya gibi yapraklı ağaçlar da mevcuttur. (Bak: Plan 2, Resim 5.)

Kamu kuruluşu olarak en önemli bahçe: Kentin ana meydanı olan Belediye, Kaymakamlık ve Belediye'ye ait iş yerinin üzerinde bulunduğu yaklaşık 60 x 35 m. boyunda dikdörtgen şeklindeki dört tarafını çevreleyen Ali Çetin Kaya Caddesi, Hacı Pervan Çeşme Sok. Hacı Pervan Sok. ve Fevzi Çakmak Caddeleri ile sınırlanan alandır. Bu alanda en yüksek kot ile en düşük kot 3,000m gibi bir kot farklılığı göstermektedir. Alan üzerinde bulunan yapılara bu farklı kotlardan girildiği için binalar farklı platformlara oturmuştur, bu platformlar arasındaki bahçeyi meydana getiren kısımlar geliş güzel eğimlerle birbirine bağlanmıştır. Buralarda zamanla aşınmış ve bozulmuş bordür ve yaya yolları bakımsız onarılmaya ilgiye muhtaç bir görünüm arz etmektedir. Bitki Örtüsü; olarak Kaymakamlık Önünde binanın inşasında dikilmiş hisi veren konafer türü ağaçlar alt-

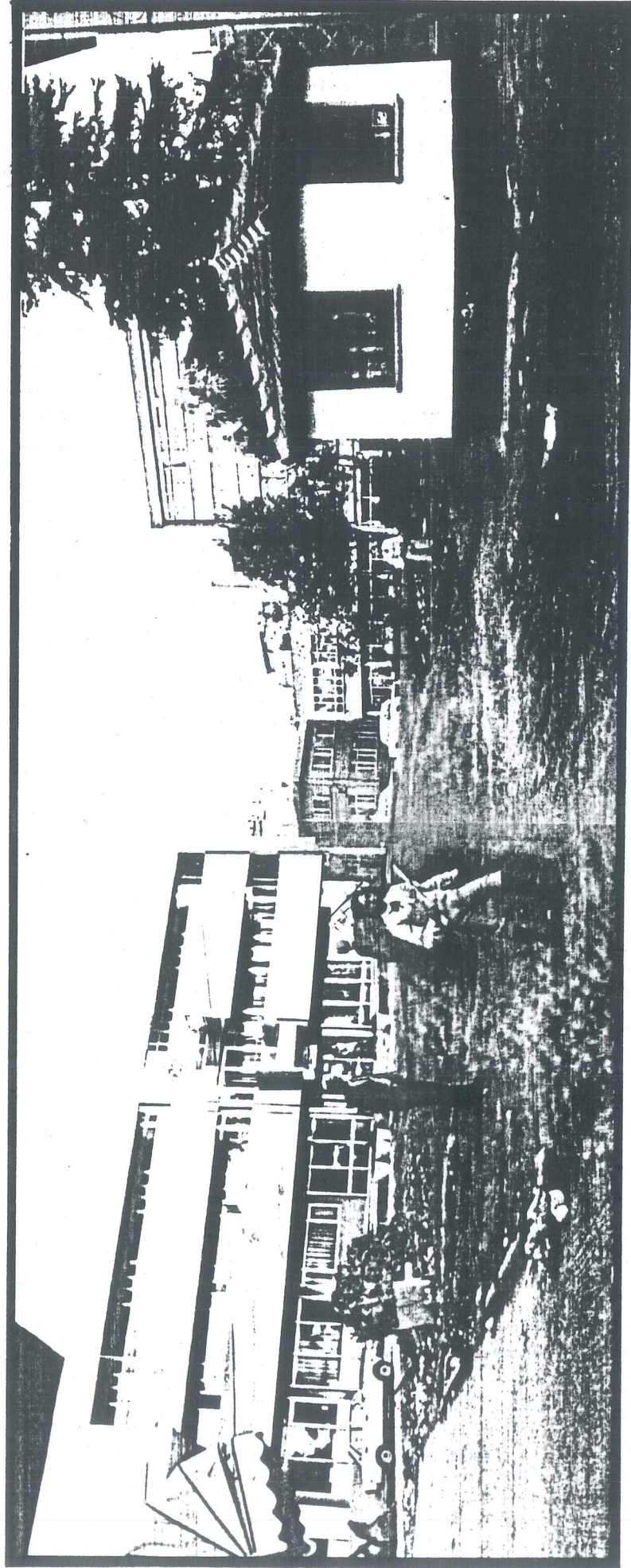
dallarından budandığı için dalların uçlarında ve tepe noktalarda yaşam savaşı vermektedir. Belediyenin giriş cephesinde çiçek bordurleri gelişi güzel mevsim çiçekleri ile doldurulmuş bu alan tümüyle ele alınıp fonksiyonuna ve hüviyetine yakışır hale getirilmelidir.(Resim: 3-4)

Yol kenarları: Silivri kenti yeşil alan problemleri bakımından bir sahil kenti olmasına rağmen kara iklimli su problemleri olan taşra kenti görünüşüne sahiptir.Yaya yolları ve yol kenarları da bu etki ve görünüş içinde bulunmaktadır.

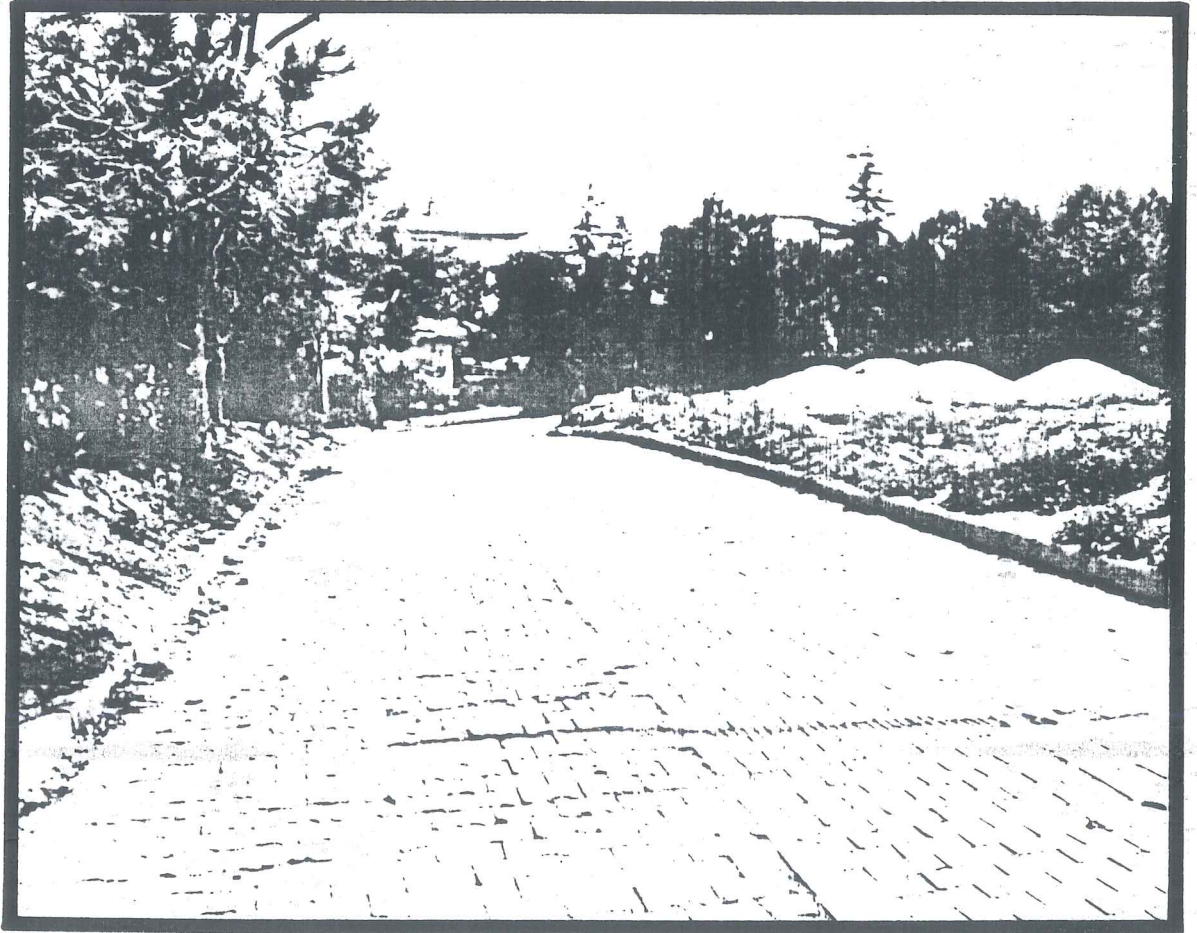
Çocuk oyun yeri: Silivri çevresinde bulunan yazlık sitelerinin tam olmasa da özel çocuk oyun yerleri var. Ancak Silivri kent içinde biri Kale parkta olmak üzere diğeri iskele meydanına çok yakın iki trafik yolu arasına sıkıştırılmış gölgeliği yeşil alanı olmayan yeni yapılmış çocuk oyun yeri mevcuttur.(Bak. Resim-8-9)

Silivri kıyı bandı Silivri deresi taban arazisinden başlamak üzere doğuya Kale çevresine doğru uzamaktadır. Kıyı boyunca uzayan kıyı bandı İskele ve Mendirekten sonra Fatih mahallesine yaklaştıkça arazinin yükselmesiyle dikleşmekte ve kayık çekekleriyle ağaçlanma alanına dayanmaktadır. İskele meydanının odak noktası Atatürk Heykeli kaidesi ile başlayarak doğuya ve batıya uzanan geniş platform oluşturmaktadır. Bu platformun elde edilmesi için yapılan dolgu kıyıdan kopuk geniş bir alan kazandırmıştır.

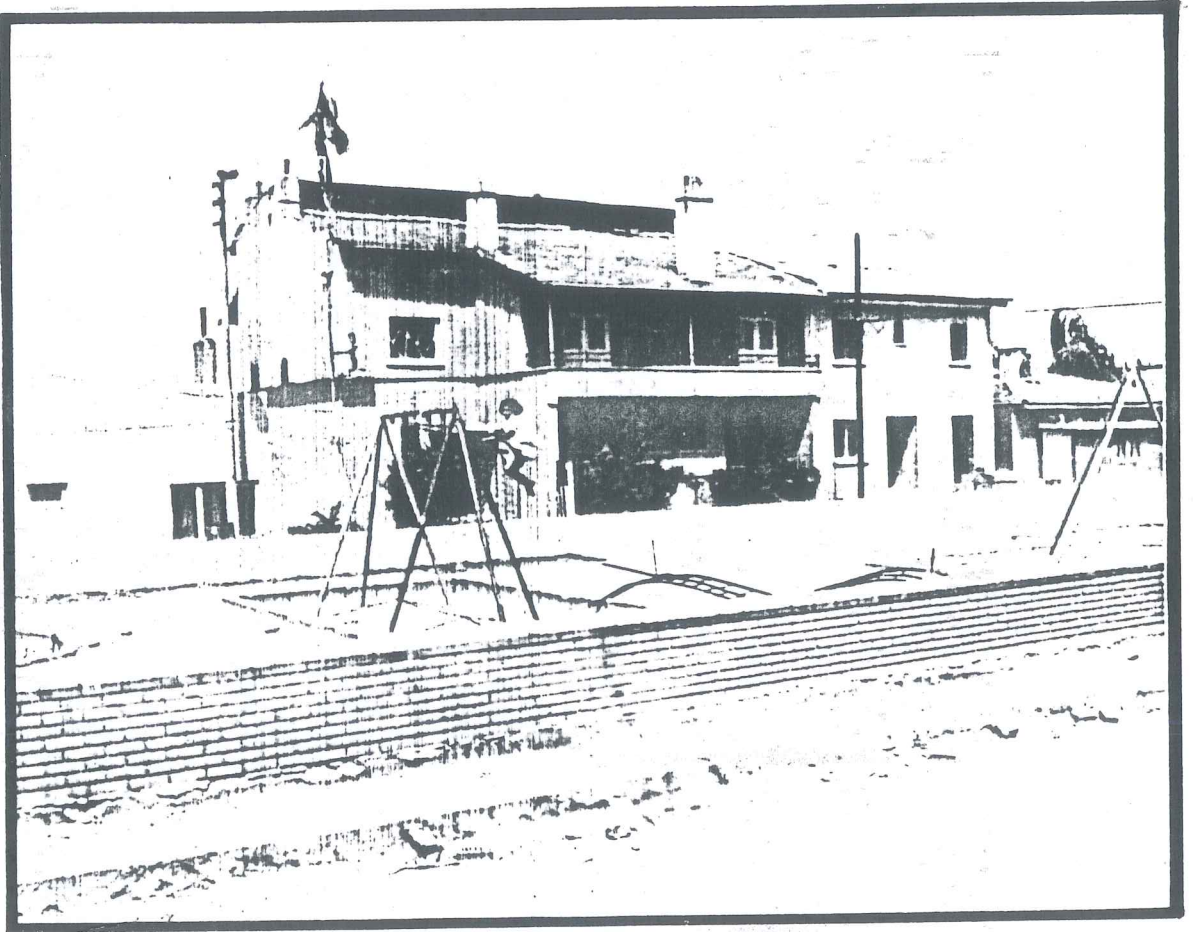
Bitki potansiyeli olarak bu bant üzerinde yeni hiç bir girişim olmadığı gibi daha önce bulunan bitki grupları alçak duvarlarla bu banttan soyutlanmıştır. Kıyı badında yeşil örtüye hiç yer verilmemiştir. Zeminde geniş beton yüzeyler ve gölgeliği olmayan mekanlar oluşturulmuştur. Bak. Resim 6-7.

RESİM : 3 BELEDİYE BAHÇESİ MEVCUT DURUMU

RESİM: 5- KALE PARK

RESİM: 8. ÇOCUK OYUN YERİ

RESİM: 9. ÇOCUK OYUN YERİ

BÖLÜM IV
SİLİVRİ ŞEHİRİNİN
PEYZAJ PLANLAMASI

4.1. VERİLER

4.1.1. ANKET

YILDIZ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ PEYZAJ PLAN-
LAMA YÜKSEK LİSANS DALI

SİLİVRİ KENTİ YEŞİL ALAN DÜZENLEMESİ İÇİN ANKET SORULARI

SORULAR	CEVAPLAR
Ailenin sosyo kültürel durumu:	Adınız Soyadınız:.....
1. Oturduğunuz mahallenin adı?	
2. Cinsiyetiniz?	
3. Kaç yaşındasınız?	
4. Aile menşei?	 () Yerli () Ülke içinden Nereden:..... () Ülke dışı
5. Öğrenim durumunuz nedir ?	() Yok () İlk () Orta () Meslek lisesi () Lise () Yüksek okul
6. Mesleğiniz nedir?	() İşçi (esnaf-tüccar () Öğrenci () Memur () Serbest meslek () Ev hanımı () Emekli () diğerleri
Ailenin Rekreasyon düzeyi:	
1. Mahallenizde çocuk oyun yeri var mı?	() Evet () Hayır
2. Çocuk oyun yeri varsa hangi yaştaki çocuklar genellikle burada oynuyor ?	() 3-6 () 7-14 () 14-18
3. Çocuklarınız mevcut çocuk oyun yerlerinden hangilerinde oynamasını tercih edersiniz?	() Sokak () Meydan () Arsa () diğerleri
Tercih nedeniniz ?	
4. Çocuklar oyun alanı veya bahçesi olarak nereleri kullanıyor?	() Sokak () Meydan () Arsa () Çocuk oyun yeri () Diğerleri

5. Hafta sonunda neler yapıyorsunuz ?

- () Spor () Sinema () Evde
 () Park () Maç () Kahve
 () Komşu veya akraba
 () Piknik () Televizyon
 () Sahil bandında gezi
 () Diğerleri

6. Mahallenizde boş zamanınızı değerlendirmek için ne gibi tesislerin olmasını istersiniz ?

- () Mahalle parkı
 () Çocuk oyun yeri
 () Spor Alanı
 () Diğerleri.

7. a- Şehrinizde park var mı?

- () Evet () Hayır

b- Var ise beğendiğiniz

özellikleri nelerdir?

- () Gölgeyi oluşu () Tenha oluşu
 () Güneşli oluşu
 () Doğal güzelliği
 () Düzenlenmiş

8. Bu parta ne gibi tesislerin olmasını isterdiniz?

- () Oturma () Gezi
 () Oyun (kahve ve çayhane)
 () Bahçe sergisi () Oyun
 () Diğerleri

Neler istersiniz?.....

9. Sahil bandında (yalı) yer almasını istediğiniz tesisler nelerdir ?

- () Oturma dinlenme
 () Seyir yerleri
 () Çay ve kahvehane
 () Restorantlar
 () Plaj
 () Yüzme havuzu
 () Çocuk oyun yeri
 () Balık tutma yeri
 () Su sporları
 () Spor tesisleri

- ☐ Açık hava sineması
- ☐ Heykel
- ☐ Havuz
- ☐ Resim yapma yeri
- ☐ Resim veya plastik sergileme
- ☐ Gösteri alanı (Halk oyunu tiyatrosu, konser vb.)
- ☐ Kapalı gösteri alanı
- ☐ Klüp
- ☐ Piknik
- ☐ Büfe
- ☐ WC

10. Parkta vaktinizi nasıl geçiriyorsunuz ?

- ☐ Dinlenerek
- ☐ Yürüyüş yaparak
- ☐ Oturarak
- ☐ Çevreyi seyrederek
- ☐ Okuyarak
- ☐ Çocuğunuzla ilgilenerek
- ☐ Spor yaparak,
- ☐ Diğerleri
- ☐ Neler ?.....

11. Parka ve sahil bandına kiminle birlikte gelirsiniz
(Tek tercih)

- ☐ Yalnız ☐ Komşu ile
- ☐ Ailece ☐ Arkadaşlarla
- ☐ Çocukla

12. Parka ve sahil bandına ne zaman gidersiniz ?

- ☐ Sabah ☐ Öğleden sonra
- ☐ Akşam

13. Parka veya sahil bandına ne zamanlar geliyorsunuz ?

- ☐ Hafta içi
- ☐ Hafta sonları
- ☐ Belli olmaz
- ☐ Bayram tatilinde
- ☐ Yıllık izinde

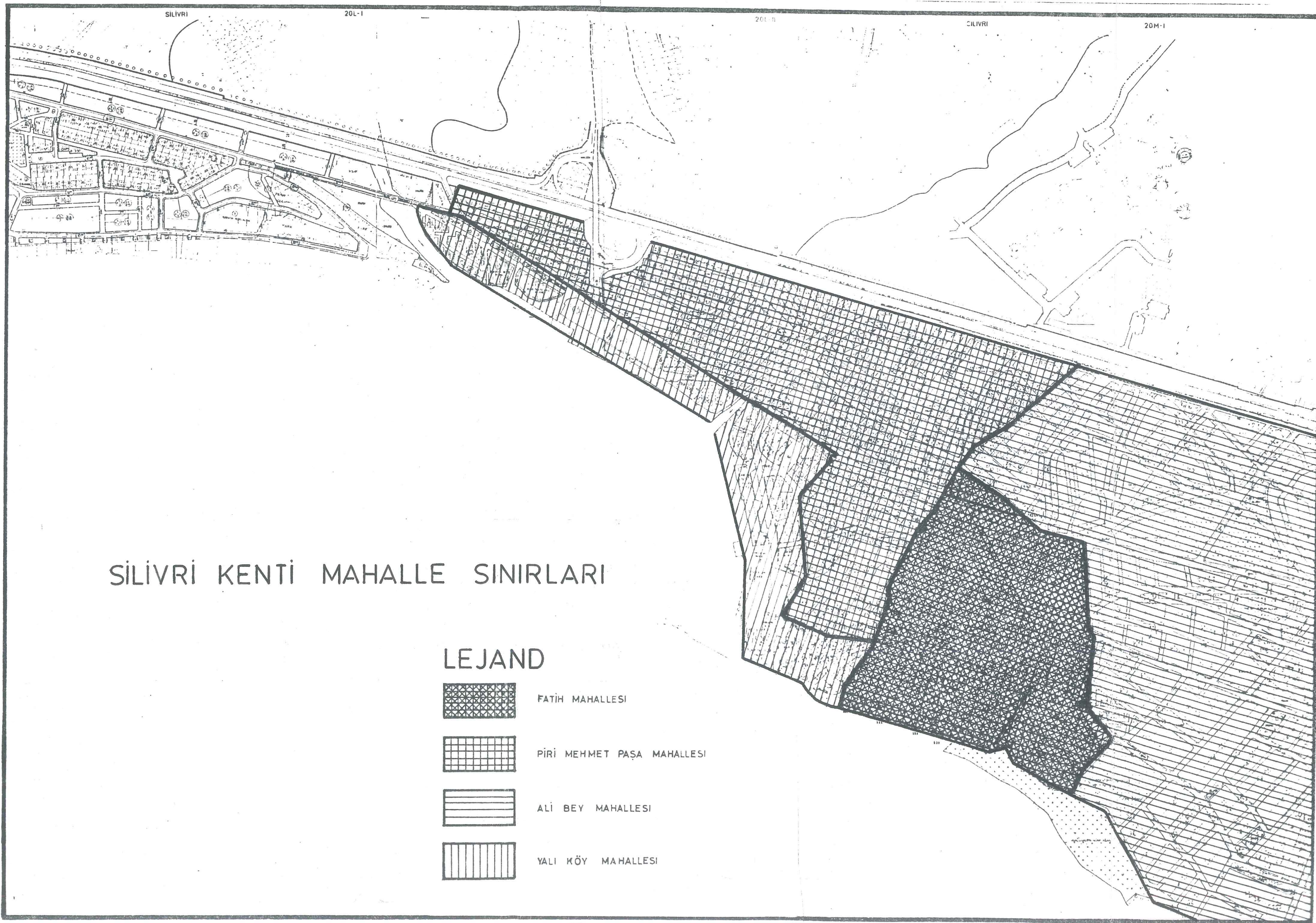
14. Ailenizin aylık geliri ne kadardır ?

.....

15. Şehir parkına ne zaman gidiyorsunuz ? ☐ Hafta içi ☐ Hafta sonu
☐ Tatilde.
14. Sizce yeşil alan nedir ?
17. Kentiniz için hangi türde yeşil alan olmasını istersiniz ? ☐ Çayırılık ☐ Ağaçlık
☐ Tesisleri olan yeşil
18. Sahil bandında gezerken sizi rahatsız eden olaylar nelerdir ? ☐ Toz
☐ Çöp
☐ Çamur
☐ Gürültü
☐ Hava kirliliği
☐ Deniz kirliliği
☐ Titreşim ☐ Koku
☐ Diğerleri
19. Şehir parkında sizi rahatsız eden faktörler nelerdir. ☐ Toz ☐ Çöp ☐ Çamur
☐ Gürültü ☐ Hava kirliliği
☐ Titreşim ☐ Fikrim yok
☐ Diğerleri
20. Şehir parkına yaya olarak ne kadar sürede erişebiliyorsunuz? ☐ 5 dakika
☐ 10 dakika ☐ 20 dakika
☐ 30 dakika ☐ daha fazla
21. Kıyı bandına yaya olarak ne kadar zamanda erişebiliyorsunuz ? ☐ 5 dakika ☐ 10 dakika
☐ 15 dakika ☐ 20 dakika
☐ 30 dakika ☐ Daha fazla
22. Dinlenmek ve gezmek için nelerlere gidiyorsunuz ? ☐ Şehir parkı
☐ Mesire yeri
☐ Sahil bandı
☐ Çocuk oyun yeri

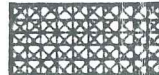
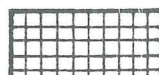
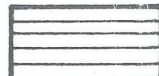
23. Dinlenmek ve gezmek için
ve sahil bandına gittiği-
nizde harcamalarınız ne
kadardır ? ☐ HaftalıkTL.
☐ AylıkTL.
24. Yaz mevsimlerinde akşamları
şehir park ve sahil bandına
gittiğinizde sorunlar neler-
dir? ☐ Karanlık park yolu
☐ Gözü rahatsız eden ser
aydınlatma
☐ Ters ışık yansıması
☐ Yayın gürültüsü
25. Park ve sahil bandına
gittiğinizde yanınıza neler
alırsınız ? ☐ Yiyecek, ☐ Oyun aleti
☐ Oturma gereçleri,
☐ Mangal, ☐ Müzik aleti,
26. Aile ferdi sayısı ?
1-..... 2-.....
3-..... 4-.....
5-.....
Yaş
1-.....2-.....3-.....
4-.....5-.....
Cinsiyet
1-.....2-.....
3-..... 4-.....
5-.....
Öğrenim
1-..... 2-.....
3-..... 4-.....
5-.....
27. Spor alanı olarak neleri
tercih edersiniz ? ☐ Basket ☐ Voleybol
☐ Tenis ☐ Paten alanı
☐ Atletizm ☐ Futbol
☐ Ping pong ☐ Su sporları
☐ Koşu ve bisitlek parkuru.
28. Park ve sahil bandında
ne kadar süre kalırsınız? ☐ 15 dakika ☐ 30 dakika
☐ 45 dakika ☐ 1 Saatten fazla

4.1.2. İMAR PLANI

SİLİVRİ KENTİ MAHALLE SINIRLARI

LEJAND

- FÂTİH MAHALLESİ
- PİRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİ
- ALİ BEY MAHALLESİ
- YALI KÖY MAHALLESİ

4.2. PLANLAMA

4.2.1. VERİ DEĞERLENDİRMESİ

DEĞERLENDİRME - 1 (Bak. Grafik: 5-21)

Piri Mehmet Paşa Mahallesi.

Bu mahallede Fatih mahallesine karşın 17-17 yaş grubu % 23-5 oranında katılmıştır. 18-34 yaş grubu ise yine % 23 oranında bütünü ile genç kuşağı oluşturmaktadır.

Katılımcıların çoğu % 31.5 ilkokul ve % 26 sı ise lise tahsillidir. Meslek açısından bakıldığında % 36.8 öğrenci ve % 26 sı memur olması belli bir kültür ve meslek durumlarını göstermekten (Bak. Grafikler).

Alibey Mahallesi:

Ankete katılanların çoğunluğunu (% 44.8) 18-34 yaş grubu teşkil etmektedir. 6-11 yaş grubu azınlıkta (% 7,8) bulunmakta olup diğer yaş grupları 12-17, 35-54 ve 55 yaş üzerindekiiler hemen hemen aynı % 15.8 gibi oranla ankete katılmışlardır. Çoğunlukla % 47 si ilk okul eğitimi düzeyinde ve meşguliyetleri % 34 ev kadınıdır (Bak. Grafikler).

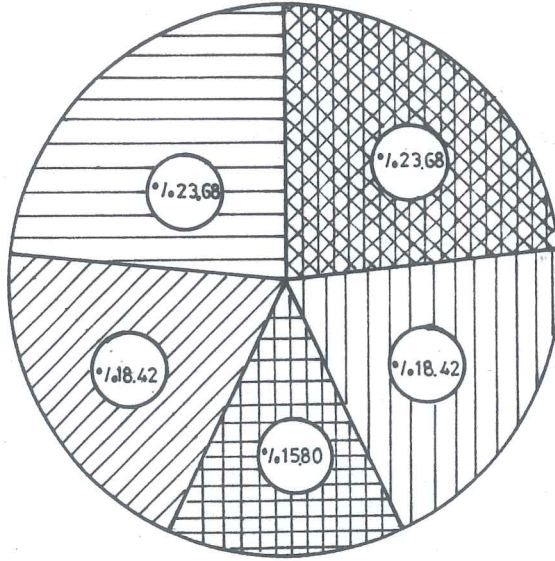
Yalıköy Mahallesi:

Silivri sahil bandında yer alan bu mahallede II konut yerleşimleri ile tatil sitesi yer almaktadır. Burada uygulanan ankete % 44.8 olarak katılım sağlanmıştır. 18-34 yaş grubu % 38 ve 12-17 yaş grubu ise % 31 oranında katılmıştır % 58'i lise çağında ve öğrenciler.

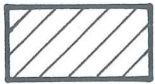
Fatih Mahallesi:

Fatih mahallesinde en çok 6-11 yaş grubu ile 18-34 yaş grupları katılmıştır. 12-17, 35-55 yaş ve 55 den yukarı yaş grupları ise % 12 ile % 17 arasında bir oranla katılmışlardır (Bak. Grafikler). Burada ilkokul çağı öğrenci (% 31) çocukları ile yetişkinler ve ev hanımı Memur, serbest meslek gibi meslek dağılımında mevcuttur. Ankete katılım % 41.3 ilkokul ve % 17 meslek okulu tahsili olan bir kültür düzeyi çoğunluktadır (Bak. Grafikler).

GRAFİK: 5

SİLİVRİ PİRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE ANKETE
KATILANLARIN YAŞ DURUMU

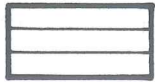
LEJAND

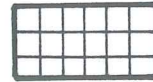
6-11 YAŞ

12-17 YAŞ

18-34

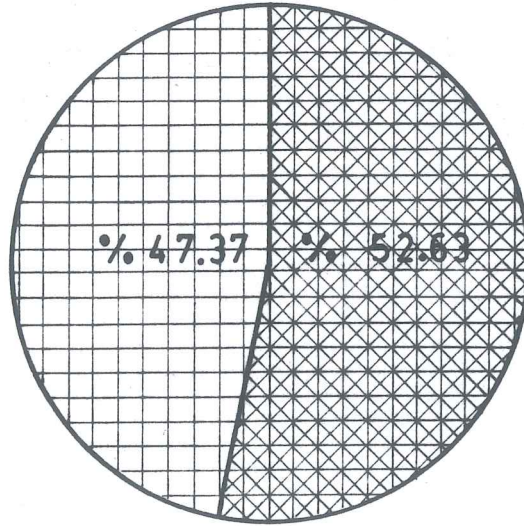
35-54 YAŞ

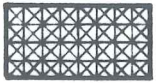
55-... YAŞ

GRAFİK 6

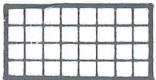
SİLVİRİ PİRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE ANKETE
KATILANLARIN CİNSİYET DURUMU

LEJAND

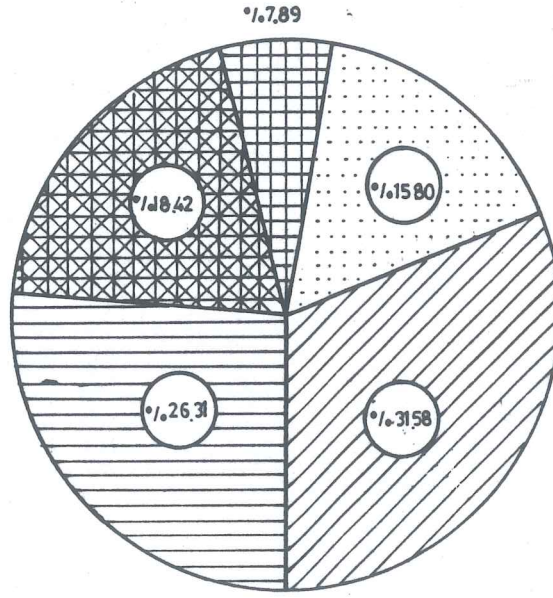
ERKEK

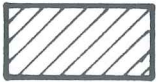
KADIN

GRAFİK: 7

SİLİVRİ PİRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE
KATILANLARIN KÜLTÜREL DURUMU

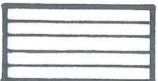
LEJAND

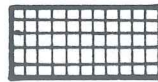
İLK OKUL

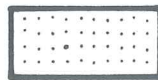
ORTA OKUL

LİSE

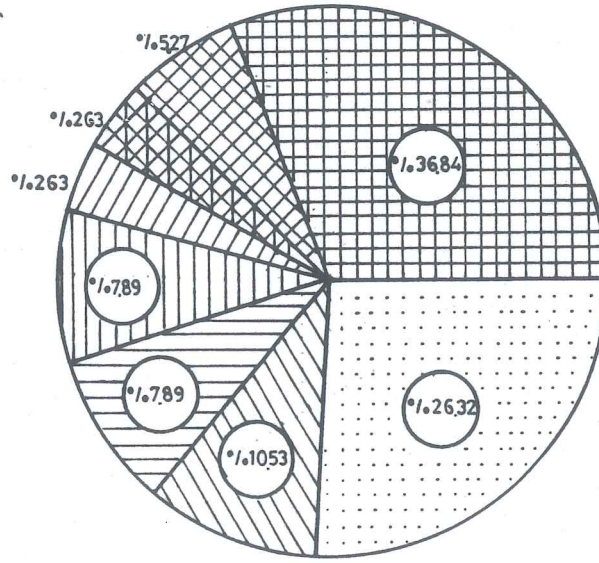

M. LİSESİ

Y. OKUL

SİLİVRİ PİRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE ANKETE
KATILANLARIN MESLEK DURUMU

LEJAND

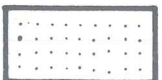
İŞÇİ

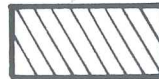
ESNAF

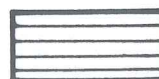
ÖĞRENCİ

MEMUR

SERBEST MES.

EV HANIMI

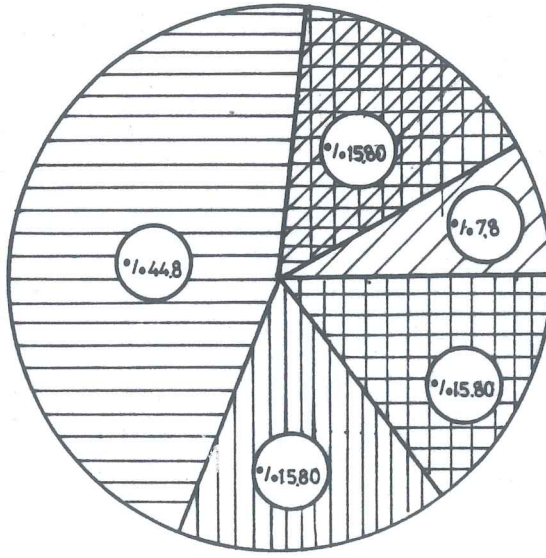
EMEKLİ

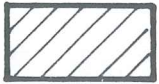
DİĞERLERİ

GRAFİK: 9

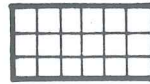
SİLİVRİ ALİBEY MAHALLESİNDE ANKETE KATILANLARIN YAŞ DURUMU

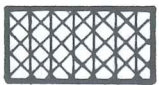
LEJAND

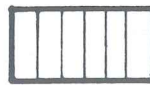
6-11 YAŞ GURUBU

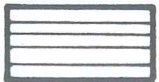
35-54 YAŞ GURUBU

12-17 YAŞ GURUBU

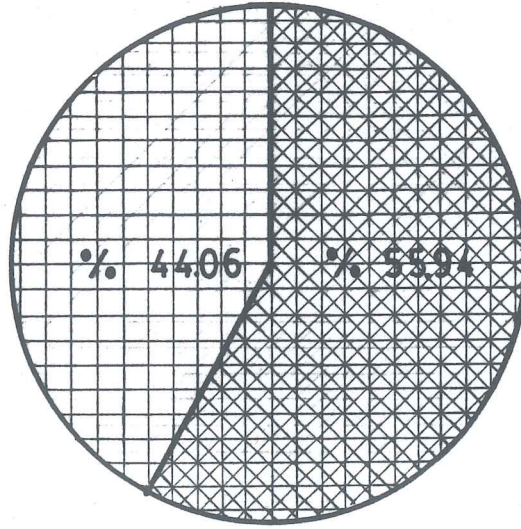
55.....YAŞ GURUBU

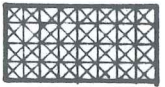
18-34 YAŞ GURUBU

GRAFİK 10

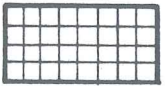
SİLİVRİ ALİBEY MAHALLESİNDE ANKETE
KATILANLARIN CİNSİYET DURUMU

LEJAND

ERKEK

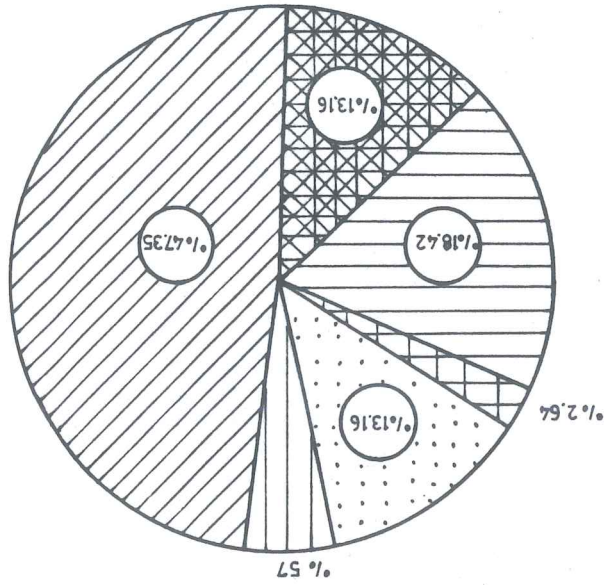

KADIN

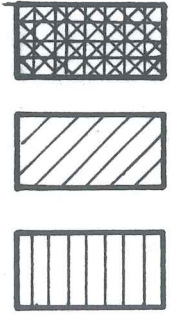
SİLİVRİ ALİBey MAHALLESİNDE ANKETE KATILANLARIN KÜLTÜREL DURUMU

124

GRAFIK: II

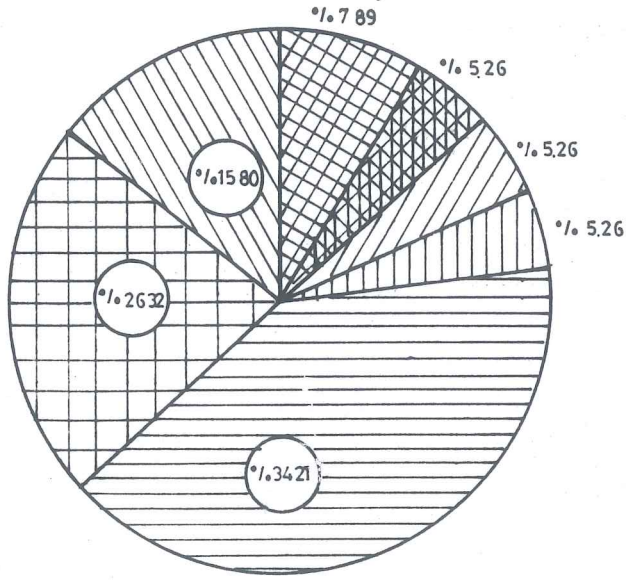
LEJAND

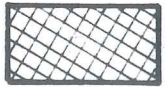
ORTA OKUL
İLK OKUL
TAHSİL YOK

YOKUL
M. LİSESİ
LİSE

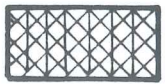
GRAFİK: 12
SİLİVRİ ALİBEY MAHALLESİNDE ANKETE
KATILANLARIN MESLEK DURUMU

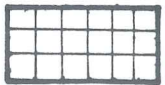
LEJAND

İŞÇİ

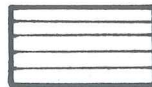
ESNAF

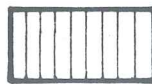
ÖĞRENCİ

SERBEST

EV HANIMI

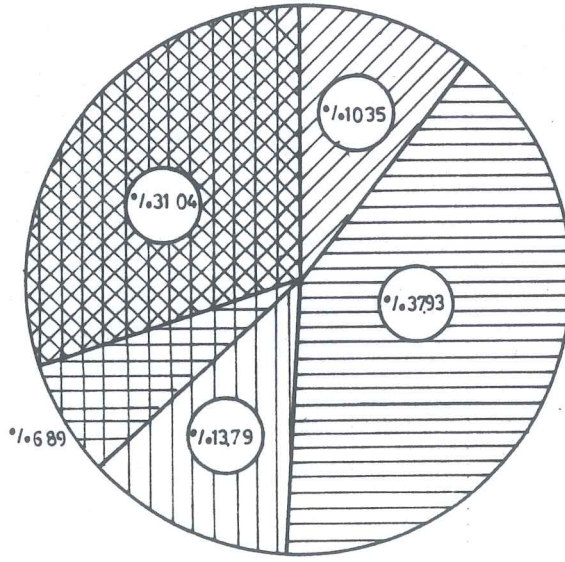

EMEKLİ

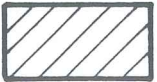

DİĞERLERİ

GRAFİK: 13

SİLİVRİ YALIKÖY MAHALLESİNDE ANKETE
KATILANLARIN YAŞ DURUMU

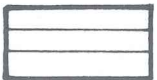
LEJAND

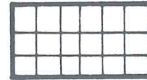
6-11 YAŞ

12-17 YAŞ

18-34 YAŞ

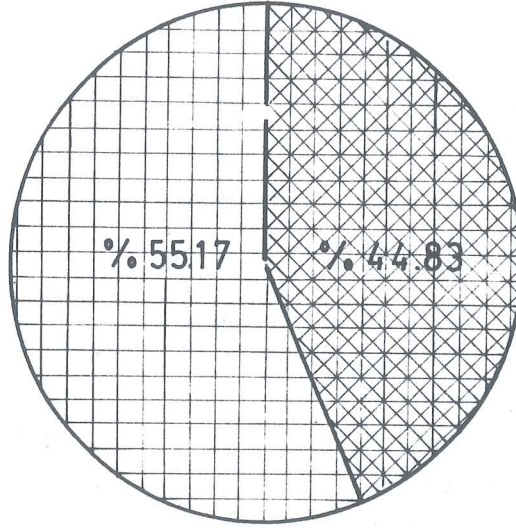
35-54 YAŞ

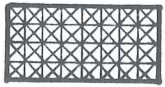
55 YAŞ

GRAFİK 14

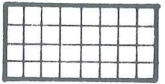
SİLİVRİ YALIKÖY MAHALLESİNDE ANKETE
KATILANLARIN CİNSİYET DURUMU

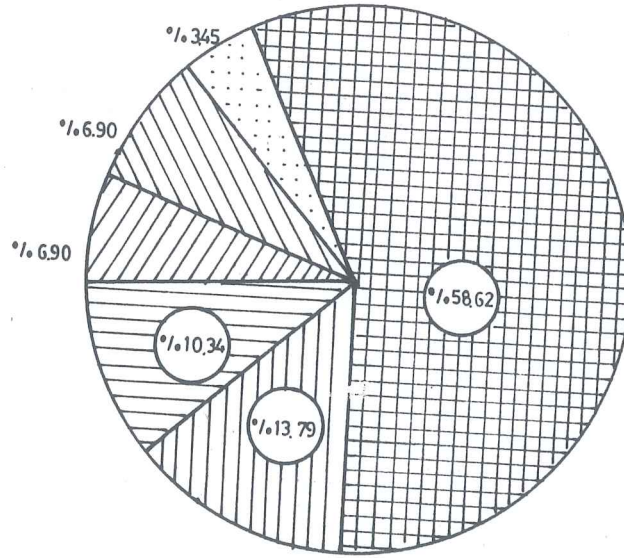
LEJAND

ERKEK

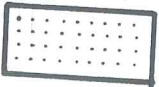
KADIN

SİLİVRİ YALIKÖY MAHALLESİNDE
KATILANLARIN MESLEK DURUMU ANKETE

LEJAND

ÖĞRENCİ

MEMUR

EMEKLİ

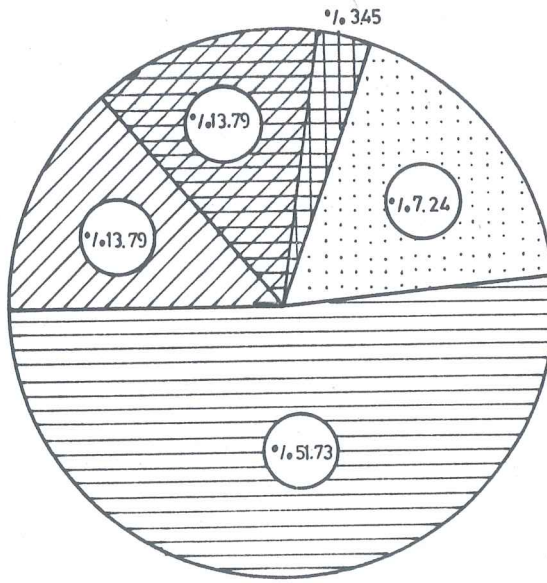

SERBEST MES.

DİĞERLERİ

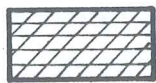
GRAFİK: 16

SİLİVRİ YALIKÖY MAHALLESİNDE ANKETE
KATILANLARIN KÜLTÜREL DURUMU

LEJAND

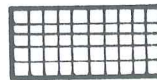
İLK OKUL

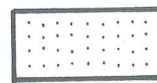
ORTA OKUL

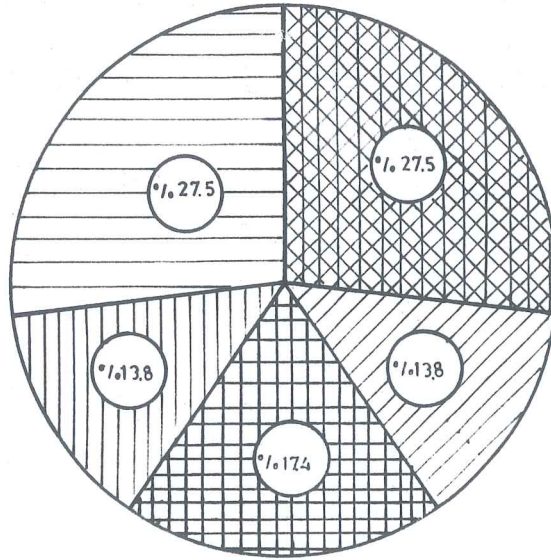
LİSE

M. LİSESİ

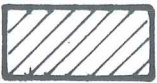
Y. OKUL

SİLİVRİ FATİH MAHALLESİNDE ANKETE
KATILANLARIN YAŞ DURUMU

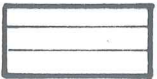
LEJAND

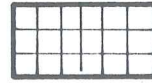
6-11 YAŞ

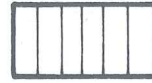
12-17 YAŞ

18-34 YAŞ

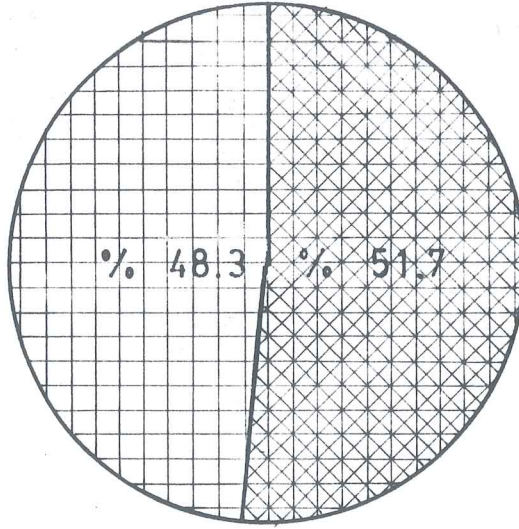
35-54 YAŞ

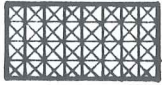
55 YAŞ

GRAFİK 18

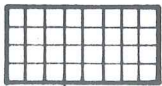
SİLİVRİ FATİH MAHALLESİNDE ANKETE
KATILANLARIN CİNSİYET DURUMU

LEJAND

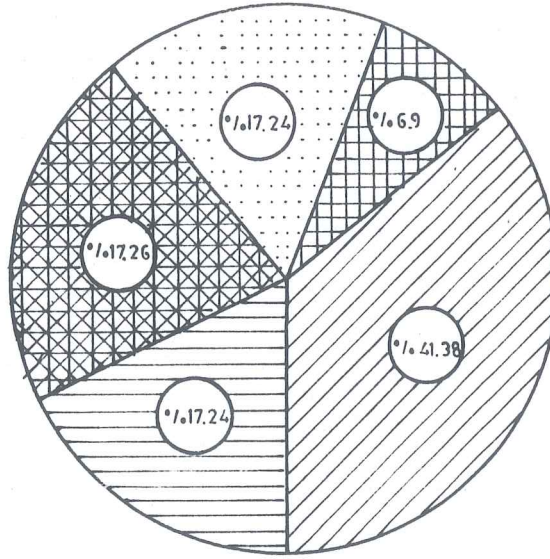

ERKEK

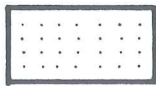

KADIN

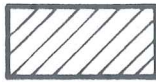
GRAFİK: 19
SİLİVRİ FATİH MAHALLESİNDE ANKETE
KATILANLARIN KÜLTÜREL DURUMU

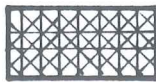
LEJAND

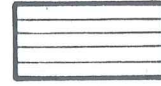
TAHSİL YOK

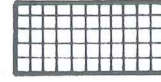
İLK OKUL

ORTA OKUL

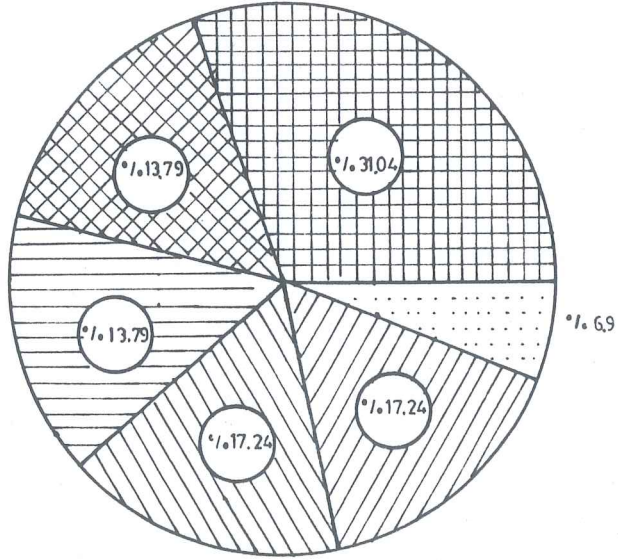
LİSE

M LİSESİ

GRAFİK: 20

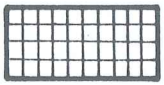
SİLİVRİ FATİH MAHALLESİNDE ANKETE
KATILANLARIN MESLEK DURUMU

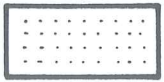
LEJAND

ESNAF

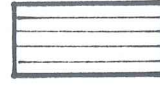
ÖĞRENCİ

MEMUR

SERBEST MES.

EV HANIMI

DİĞERLERİ

DEĞERLENDİRME 2 (Bak. Grafik: 21-85)

ANKET SONUÇLARINA GÖRE
Alibey Mahallesi

Mahalle halkı hafta sonlarını genellikle evde ve sahilde değerlendirmektedir. Sahil rekreasyonları en fazla kadınlara ve 18-34 yaş arasındaki mahalle sakinlerine hitap etmektedir. Erkeklerin çoğu hafta sonlarını evde ev hanımları da TV karşısında değerlendirmektedirler. Piknik türü rekreasyonlar ise en fazla ilkokul öğrenimlilerin ilgisini çekmektedir.

Mahalle halkı parka dinlenme amacıyla, akşam ve yıllık izin zamanları gitmektedir. Gidenlerin çoğunluğunu 18-34 yaş arasındakiler, kadınlar ve ilkokul mezunları oluşturmaktadır.

Piri Mehmet Paşa Mahallesi

Mahalle halkı hafta sonlarını genellikle sahilde, evde veya komşu da değerlendirmektedir. Sahil rekreasyonları en fazla kadınlara, 18-34 yaşları arasındakilere ve lise mezunlarına hitap etmektedir. Erkekler de hafta sonlarında sahile gitmektedirler. Sahile en fazla öğrenciler ilgi duymakta ve bunun yanında sporla da ilgilenmektedirler.

Mahalle halkı parka dinlenme ve yürüme amacı ile akşamları gitmektedir. Gidenlerin çoğunluğunu öğrenciler ve lise mezunları oluşturmaktadır. Parkın 55 yaş üstündekileri de hitap ettiği gözlemlenmiştir.

Yalıköy Mahallesi

Mahalle halkı hafta sonlarını genellikle sahilde ve sporla uğraşarak geçirmektedir. Sahil genellikle 18-34 yaş arasındakilere, kadınlara, öğrencilere ve lise mezunlarına hitap etmektedir. Spor ise çoğunlukla 6-11 yaş arasındakilerin ve lise mezunlarının uğraş alanı olmaktadır.

Mahalle halkı parka etrafı seyretmek amacıyla akşamları gitmektedir. Gidenlerin çoğunluğunu öğrenciler, 18-34 yaş arasındakiler ve kadınlar oluşturmaktadır.

Fatih Mahallesi

Mahalle halkı hafta sonlarını genellikle evde, sahilde ve spor yaparak değerlendirmektedir. Sahil rekreasyonu ortaokul mezunlarını ve 18-34 yaş arasındakilere hitap ederken, ilkokul mezunları ve kadınlar hafta sonlarını evde geçirmektedirler. Öğrenciler ve lise mezunları ise sporla uğraşmaktadırlar.

Mahalle halkı parka dinlenme amacıyla akşamları gitmektedir. Gidenlerin çoğunluğunu erkekler, öğrenciler, ilkokul mezunları oluşturmaktadır. İş yeri çevresi olduğundan serbest meslek sahipleri de akşamları parka uğramaktadırlar.

DEĞERLENDİRME:

SİLİVRİ KENTİ

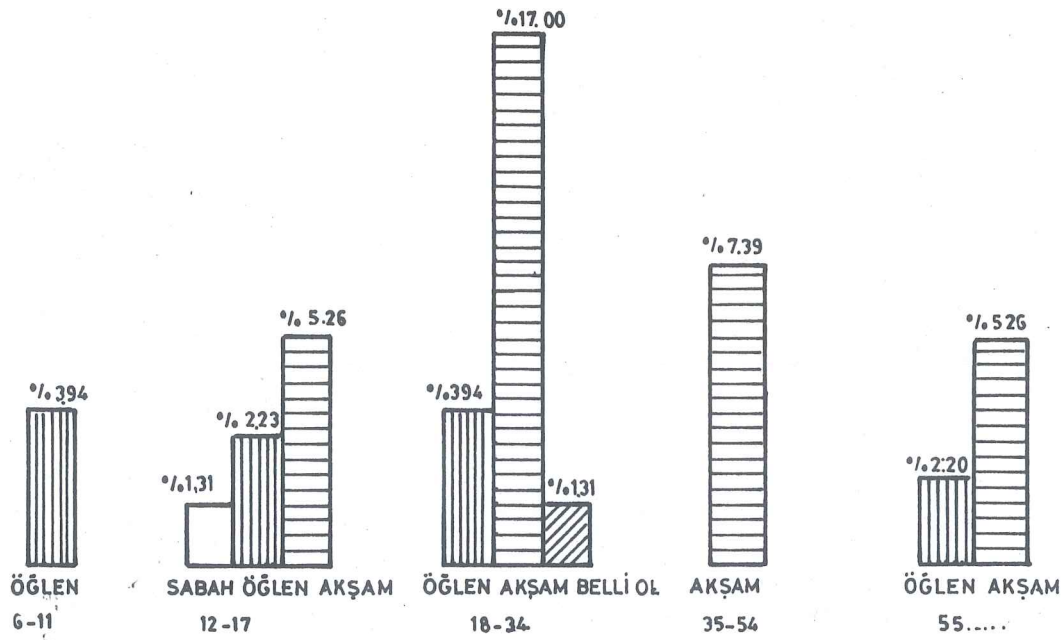
Kent halkı hafta sonlarını sahilde ve evde geçirmektedir. Sporla da uğraşanlar bulunmaktadır. Sahil en çok kadınlara ve öğrencilere hitap etmektedir.

Kent halkı parka ise dinlenme amacıyla ve akşamları gitmektedir. Gidenlerin çoğunluğunu ise öğrenciler ve 18-34 yaş arasındakiler oluşturmaktadır.

GRAFİK: 21.

ALİBEY MAHALLESİNDE
GÖRE ZAMANLAMA

YAŞ DURUMLARINA

LEJAND

SABAH

AKŞAM

ÖĞLEN

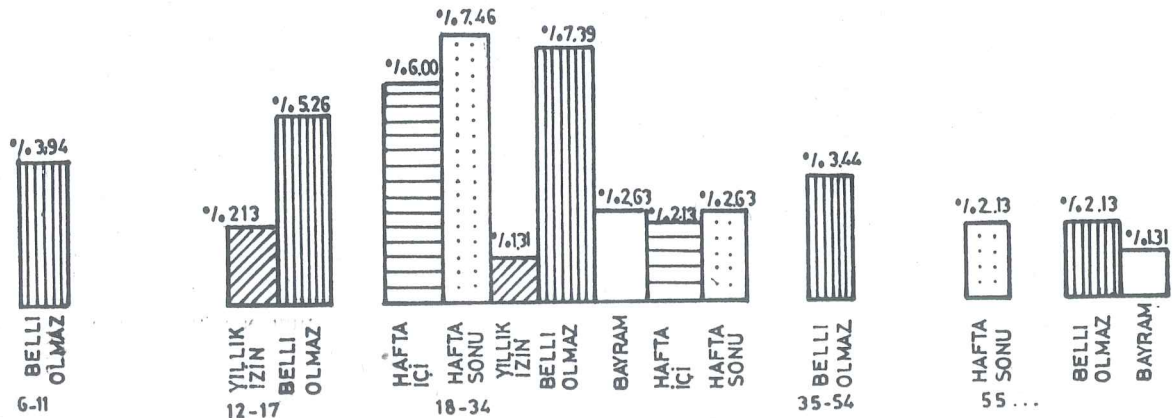

BELLİ OLMUZ

GRAFİK: 22.

ALİBEY MAHALLESİNDE
GÖRE ZAMANLAMA

YAŞ DURUMLARINA

LEJAND

BELLİ OLMUZ

HAFTA İÇİ

BAYRAM

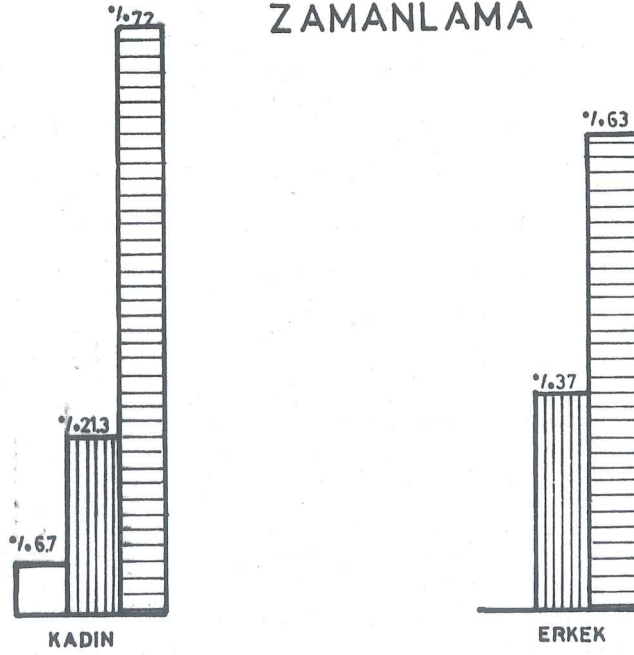

YILLIK İZİN

HAFTA SONU

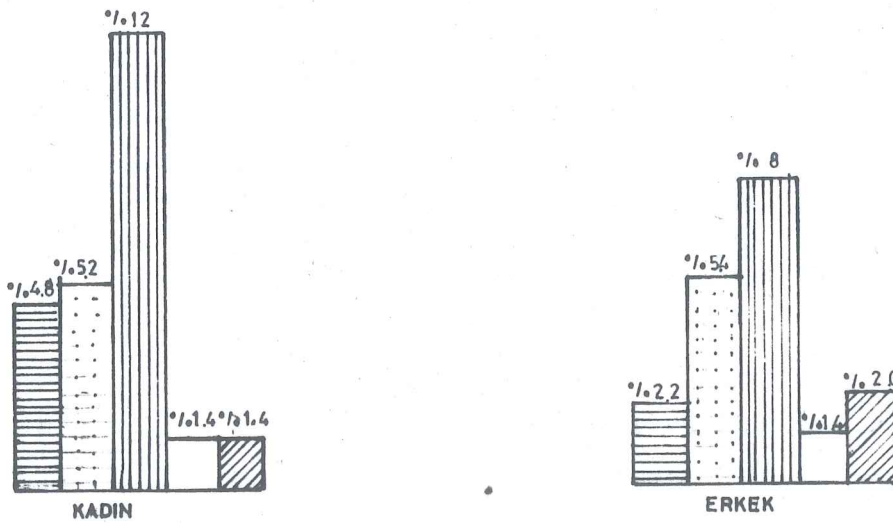
GRAFİK : 23.

ALİBEY MAHALLESİNDE CİNSİYETE GÖRE
ZAMANLAMA

LEJAND

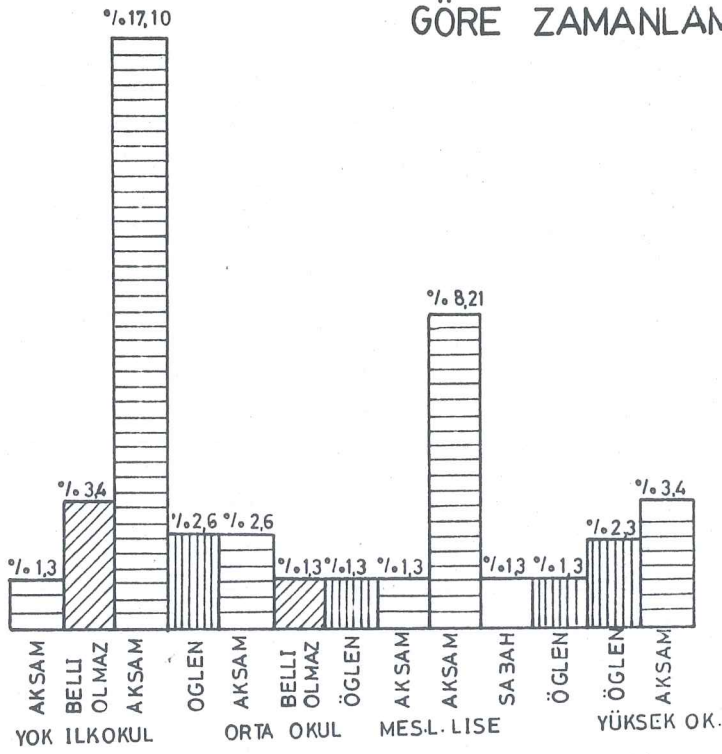
GRAFİK : 24

ALİBEY MAHALLESİNDE CİNSİYETE
GÖRE ZAMANLAMA

LEJAND

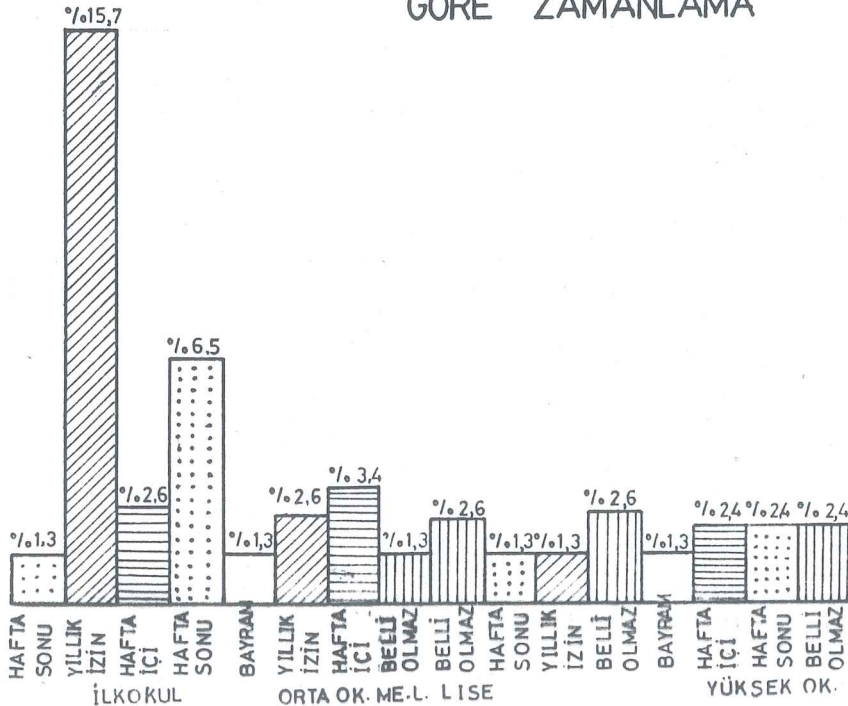
GRAFİK: 25.

ALİBEY MAHALLESİNDE ÖĞRENİM DURUMLARINA
GÖRE ZAMANLAMA

LEJAND

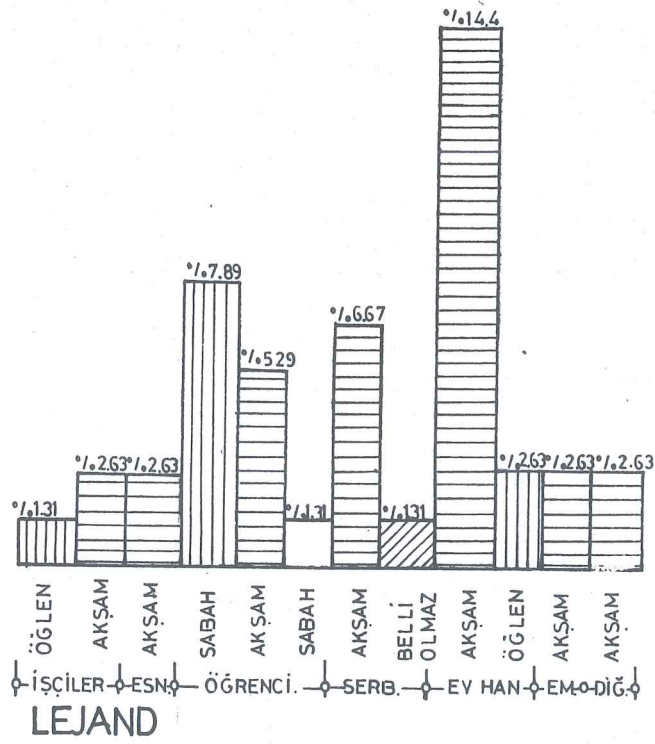
GRAFİK: 26.

ALİBEY MAHALLESİNDE ÖĞRENİM DURUMUNA
GÖRE ZAMANLAMA

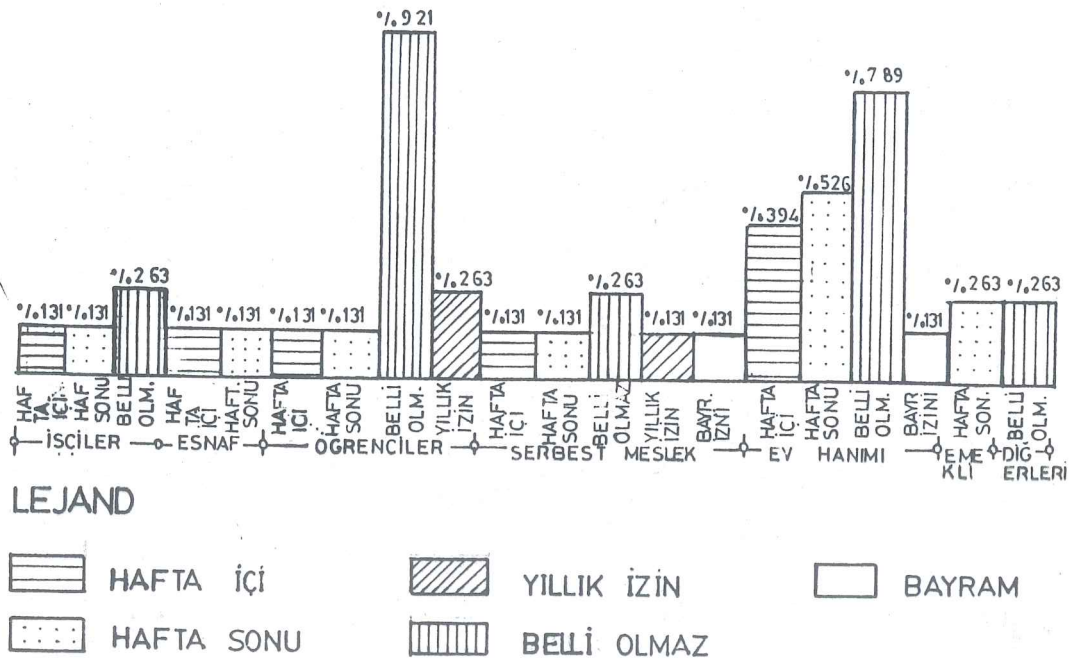
LEJAND

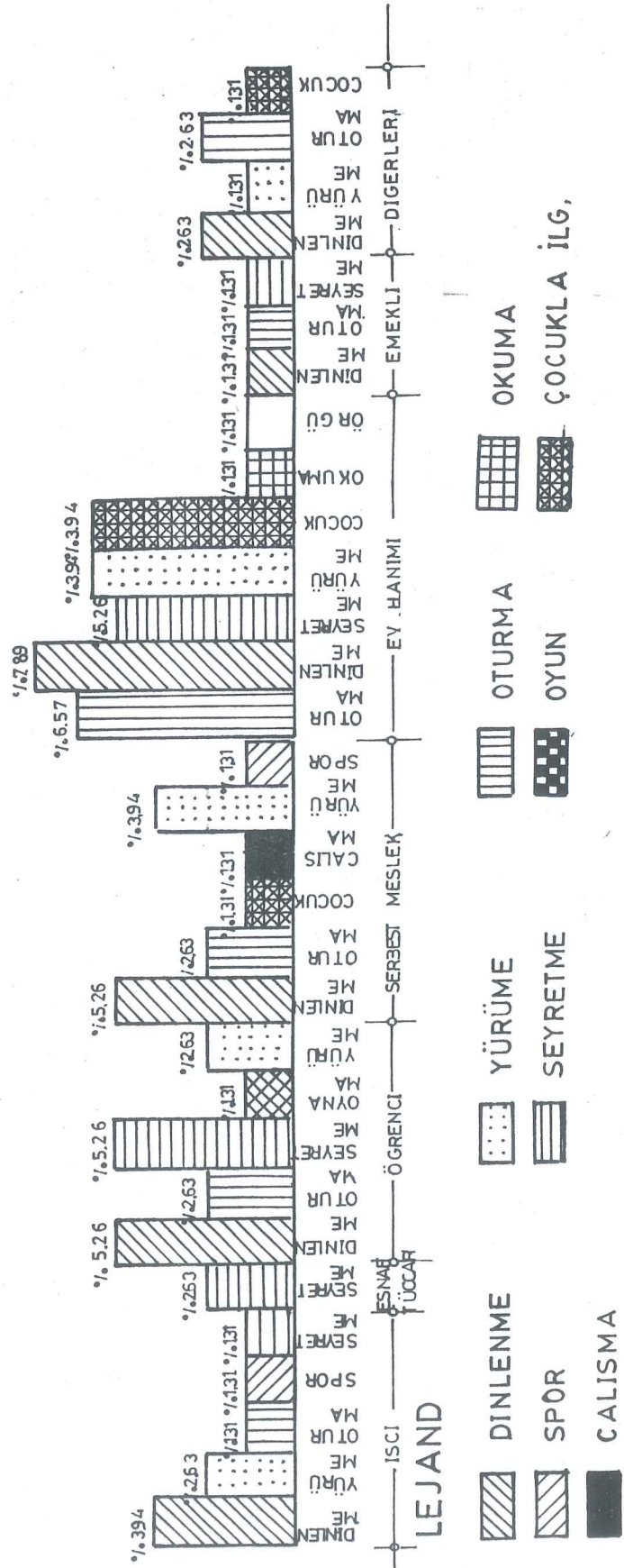

GRAFİK ; 27. ALİBEY MAHALLESİNDE MESLEK DURUMLARINA GÖRE ZAMANLAMA

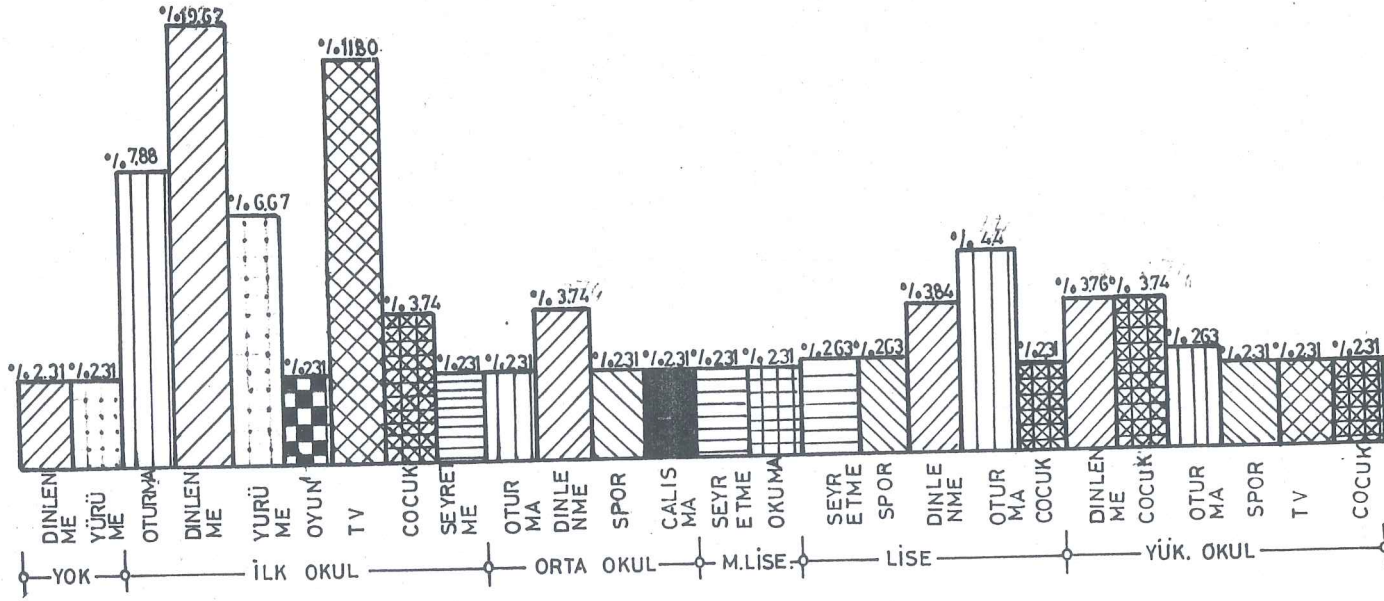

GRAFİK ; 28. ALİBEY MAHALLESİNDE MESLEK DURUMUNA GÖRE ZAMANLAMA

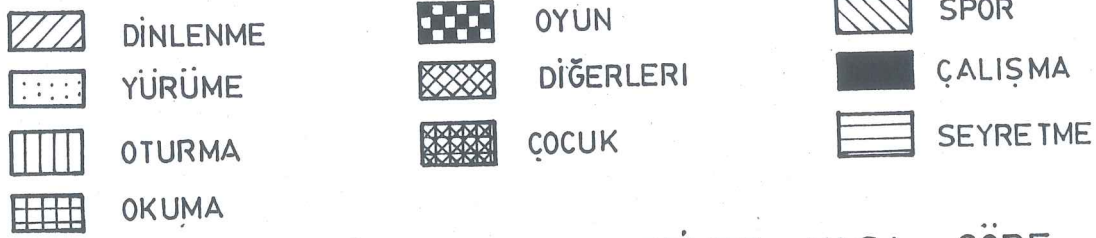

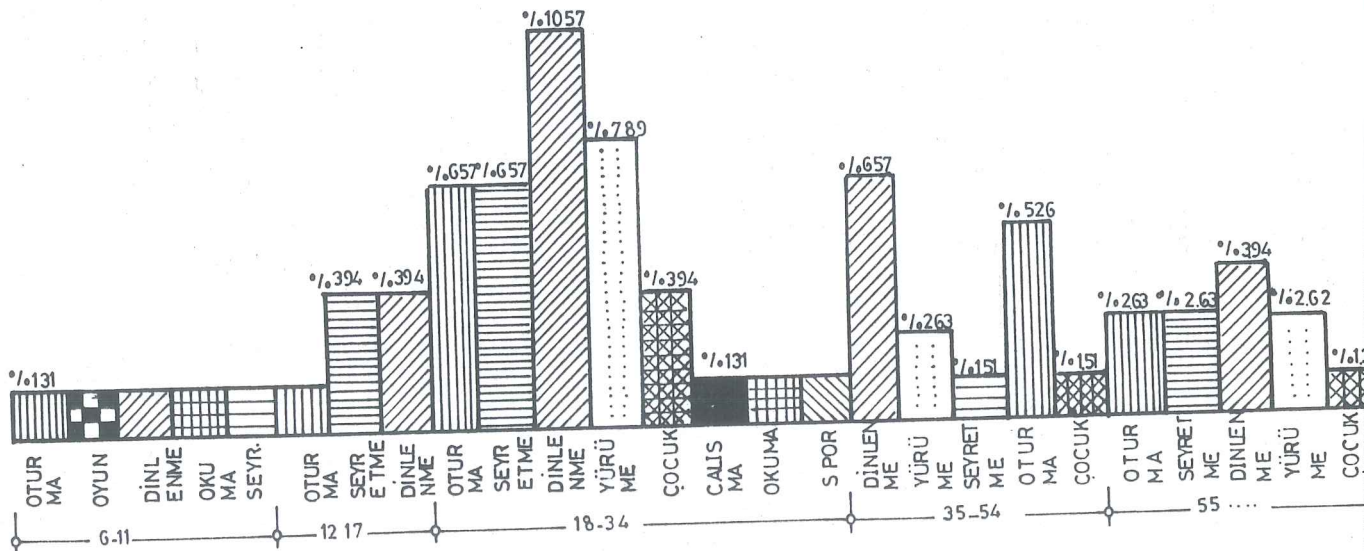
GRAFİK: 30. ALİBEY MAHALLESİNDE ÖĞRENİME GÖRE PARKDA NASIL VAKİT GEÇİRDİKLERİ

LEJAND

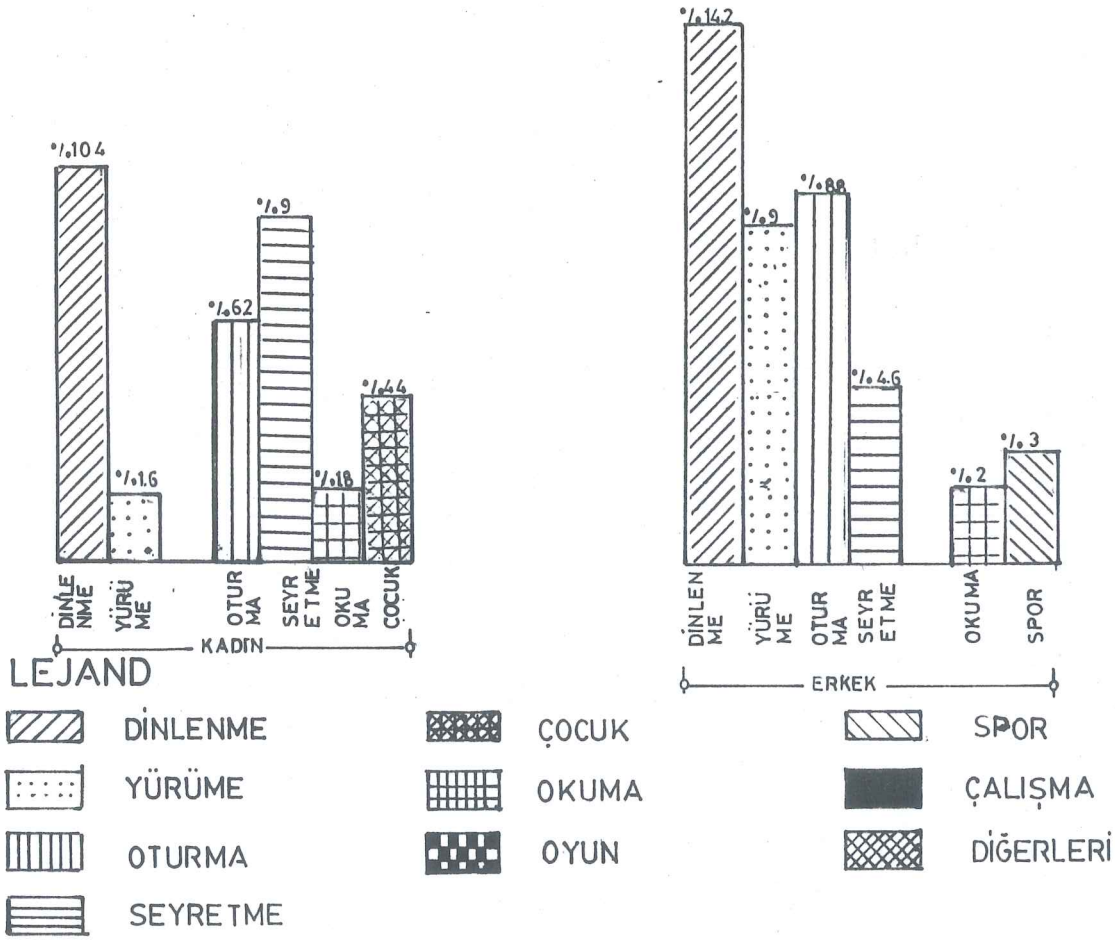
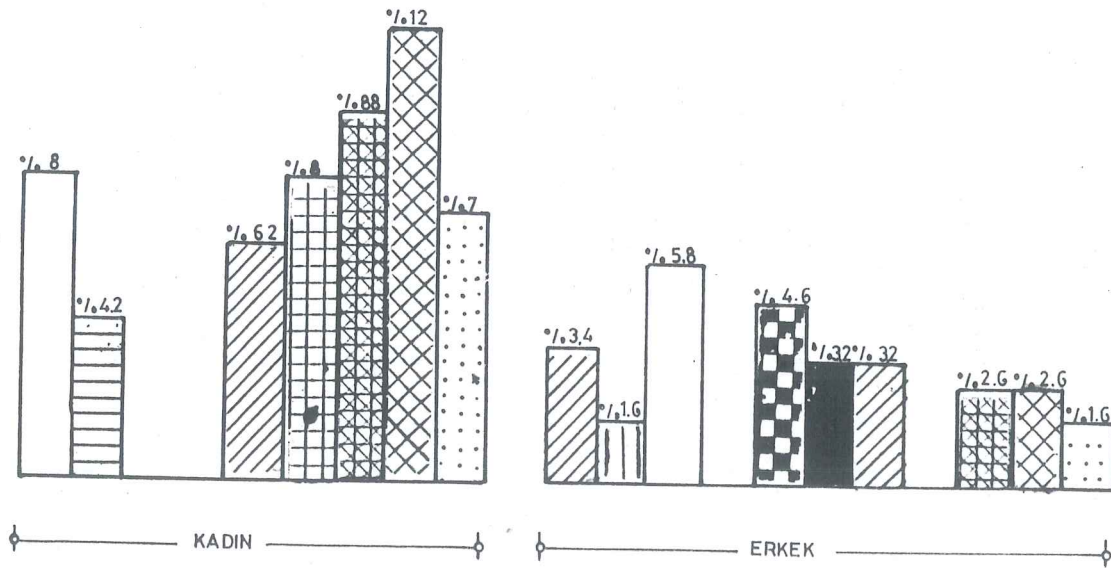
GRAFİK: 31. ALİBEY MAHALLESİNDE YAŞA GÖRE PARKDA NASIL VAKİT GEÇİRDİKLERİ

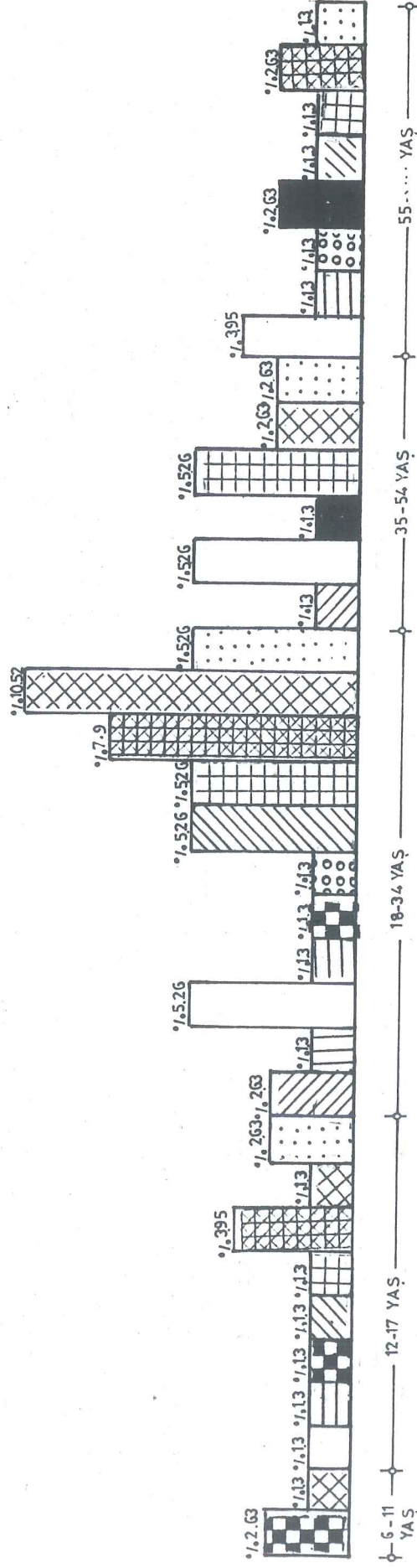
LEJAND

GRAFİK : 32.

ALİBEY MAHALLESİNDE CİNSİYETE GÖRE
PARKDA NASIL VAKİT GEÇİRDİKLERİGRAFİK: 33, ALİBEY MAHALLESİNDE CİNSİYETE GÖRE HAFTA
SONU REKREASYONLARI

GRAFİK: 34. ALİBEY MAHALLESİNDE YAŞA GÖRE HAFTA SONU REKREASYONLARI

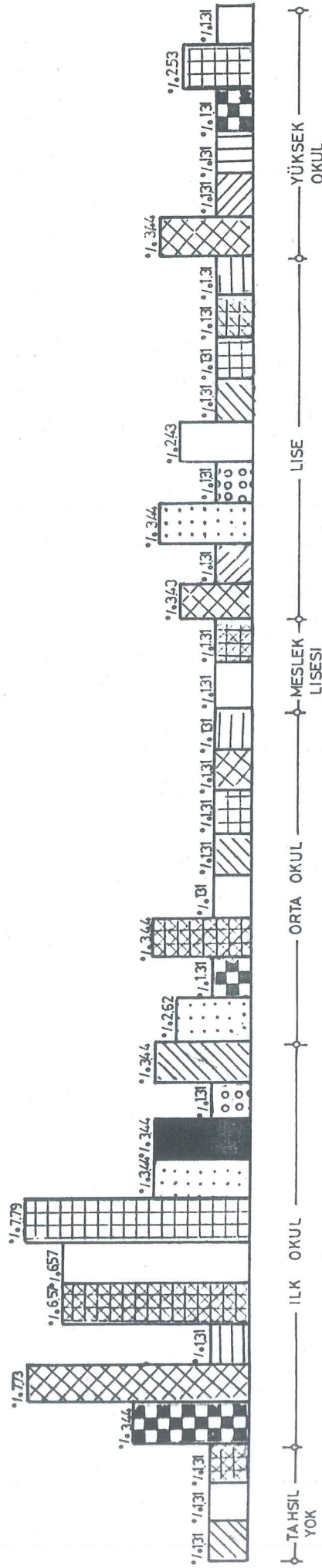
LEJAND

SPOR	MAÇ	SAHİL	Diğerleri
SİNEMA	KAHVE	PIKNİK	KOMŞU
PARK	EVDE	T.V.	ÇALIŞMA

GRAFİK: 35.

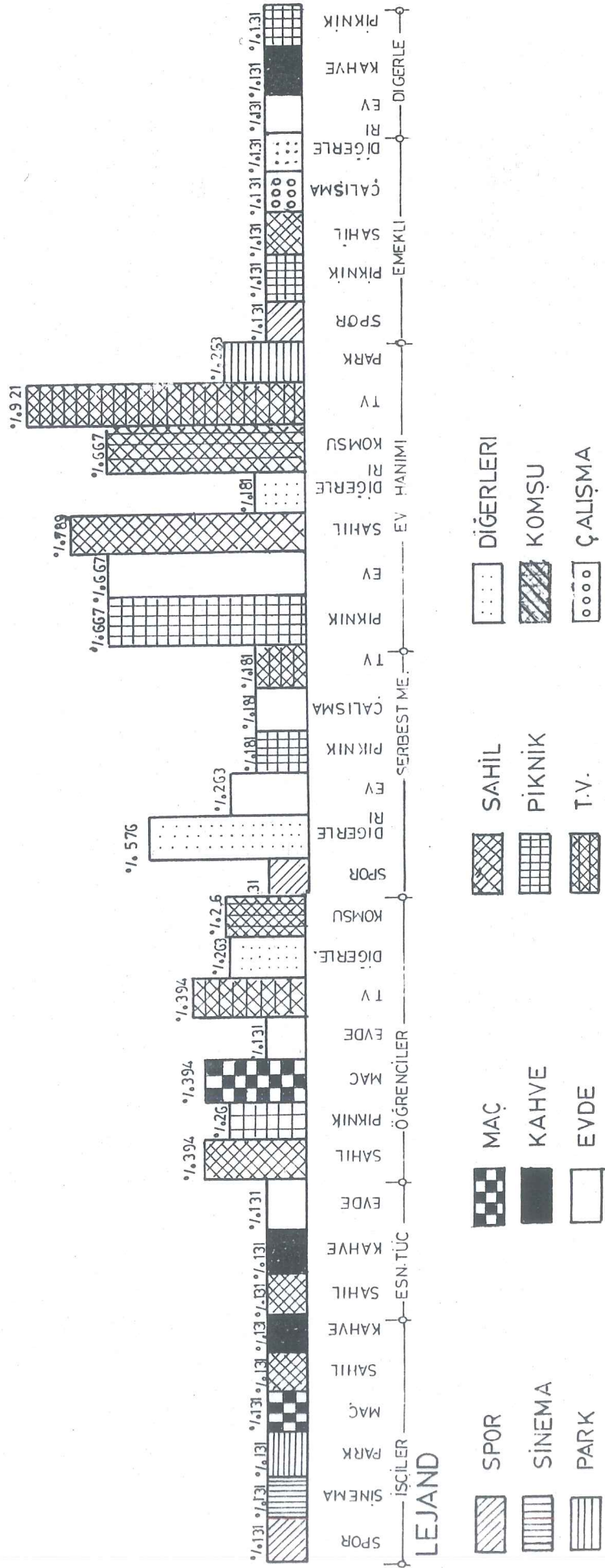
ALİBEY MAHALLESİNDE
SONU REKREASYONLARI

ÖĞRENİM DURUMUNA GÖRE HAFTA

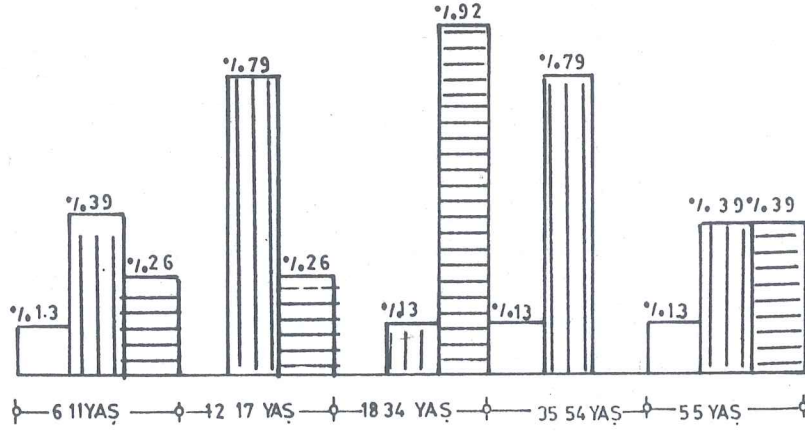
LEJAND

	SPOR		MAÇ		SAHİL		DİĞERLERİ
	SİNEMA		KAHVE		PIKNİK		KOMŞU
	PARK		EVDE		T.V.		ÇALIŞMA

GRAFİK: 37.

İRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE YAŞA
GÖRE ZAMANLAMA

LEJAND

SABAH

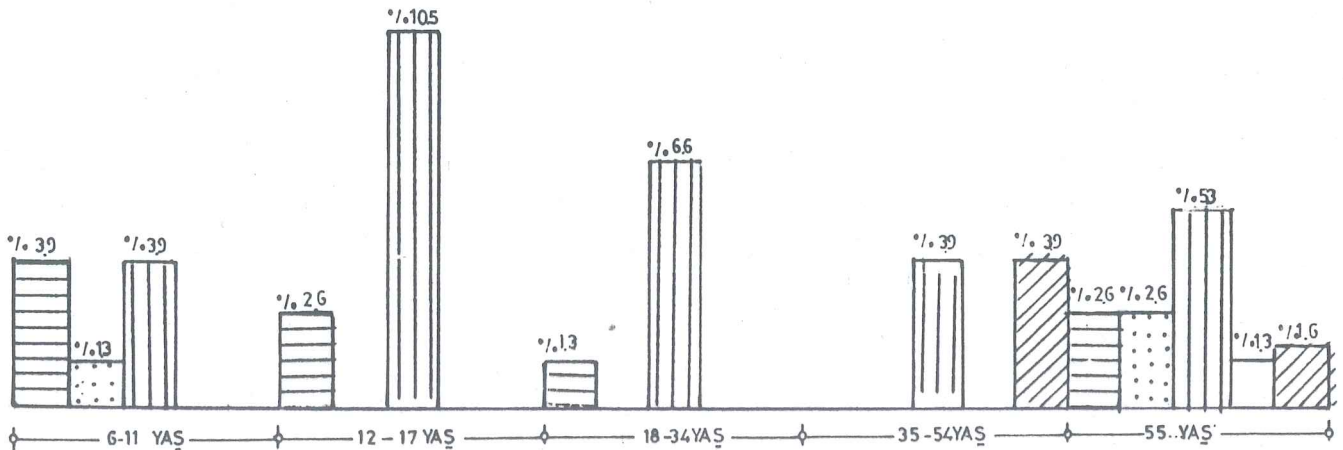
AKŞAM

ÖĞLEN

BELLİ OLMUZ

GRAFİK: 38.

İRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE YAŞA
GÖRE ZAMANLAMA

LEJAND

HAFTA İÇİ

YILLIK İZİN

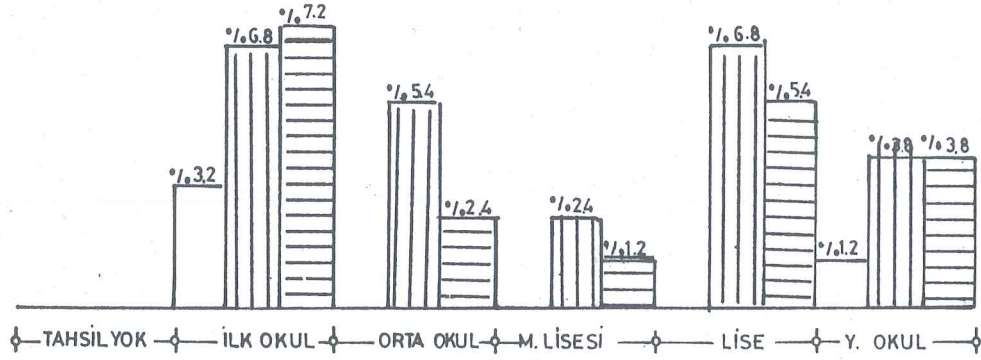
BAYRAM

HAFTA SONU

BELLİ OLMUZ

GRAFİK: 39.

PİRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE ÖĞRENİME
GÖRE ZAMANLAMA

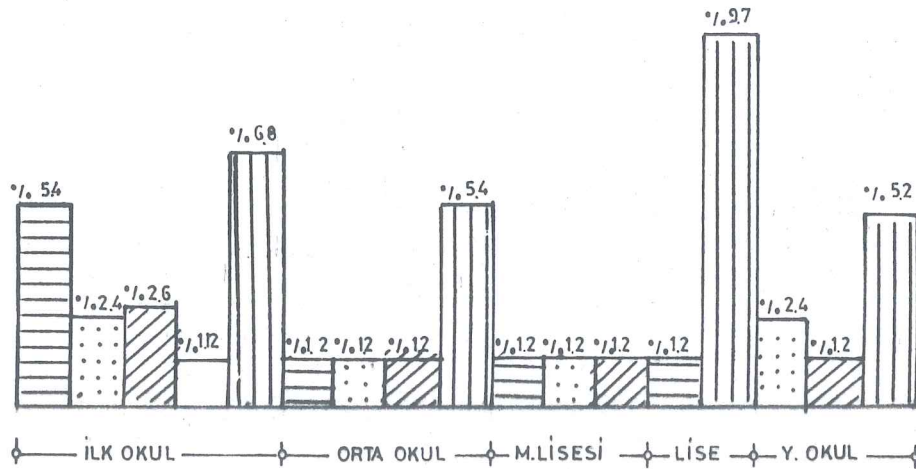

LEJAND

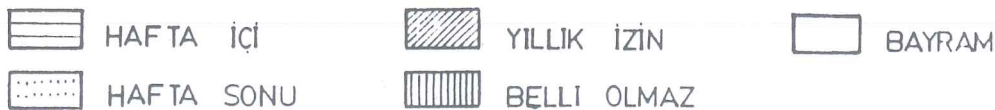

GRAFİK: 39.

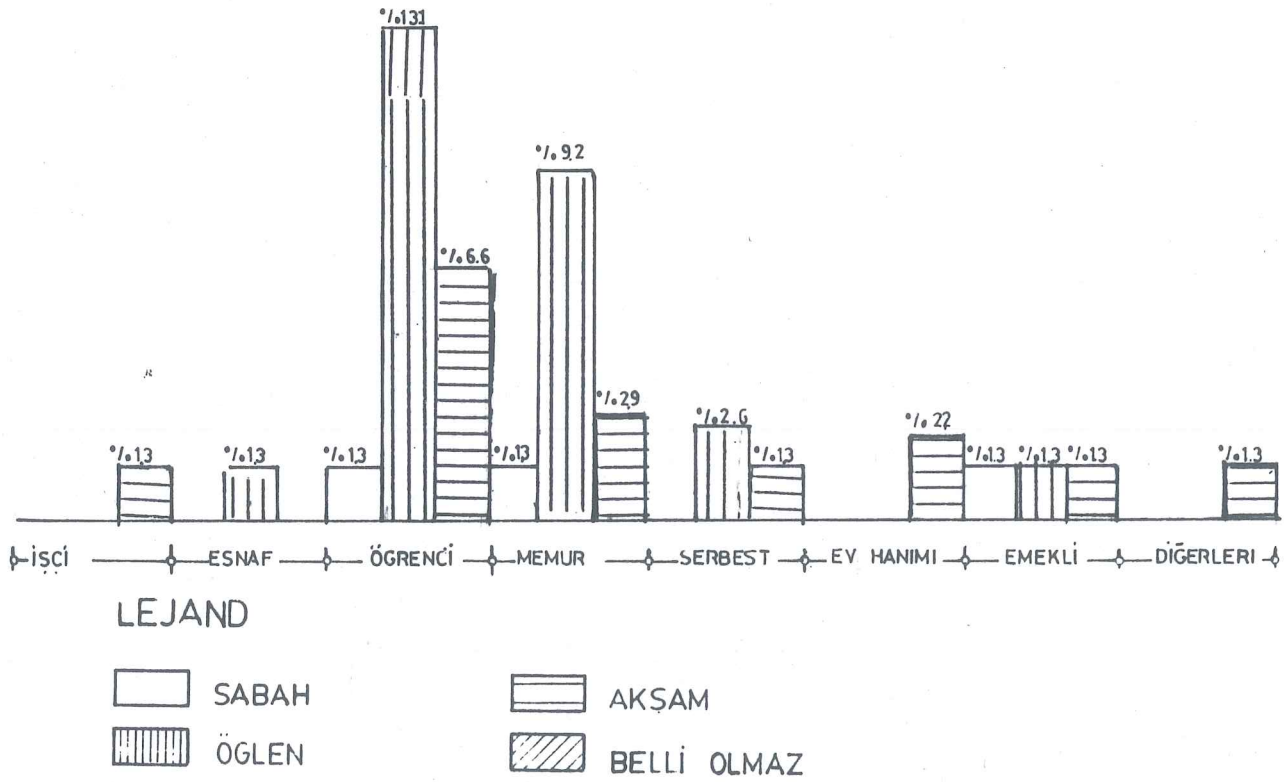
PİRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE ÖĞRENİME
GÖRE ZAMANLAMA

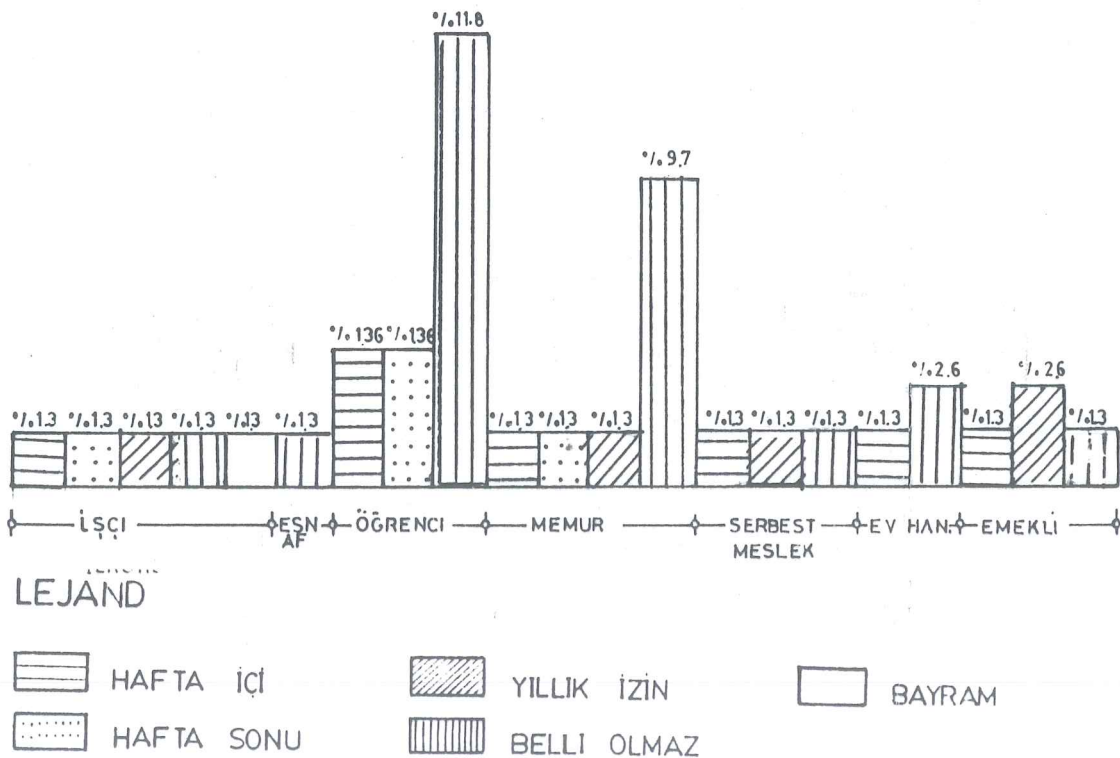
LEJAND

GRAFİK: 41. PİRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE MESLEĞE GÖRE ZAMANLAMA

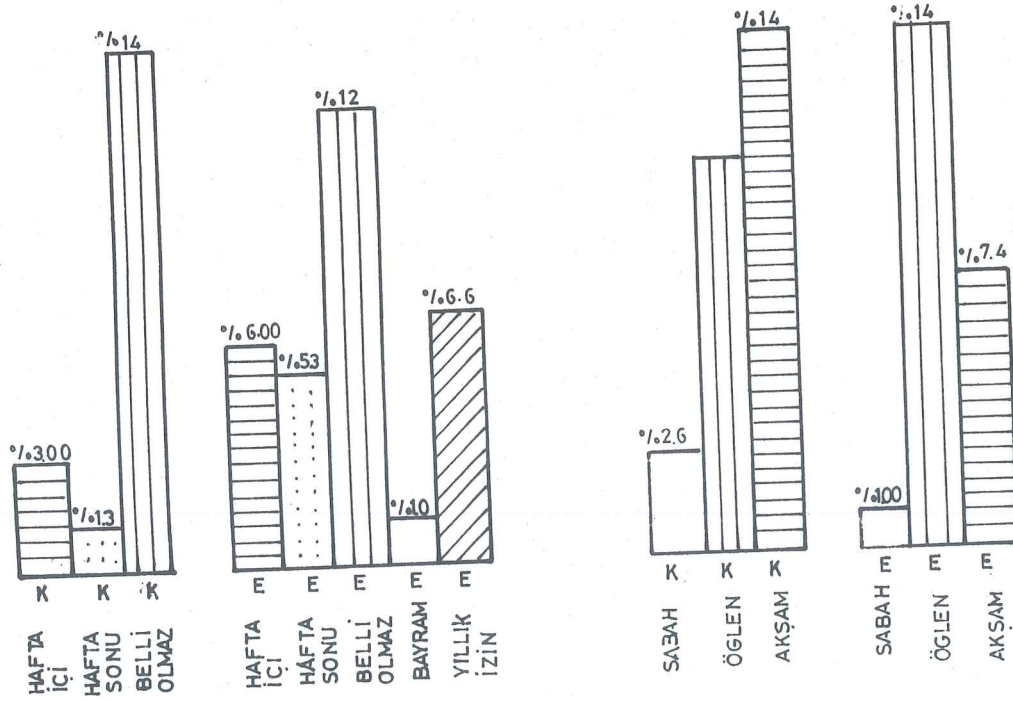

GRAFİK: 42. PİRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE MESLEĞE GÖRE ZAMANLAMA

GRAFİK : 43.

PİRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE CİNSİYETE GÖRE ZAMANLAMA

LEJAND

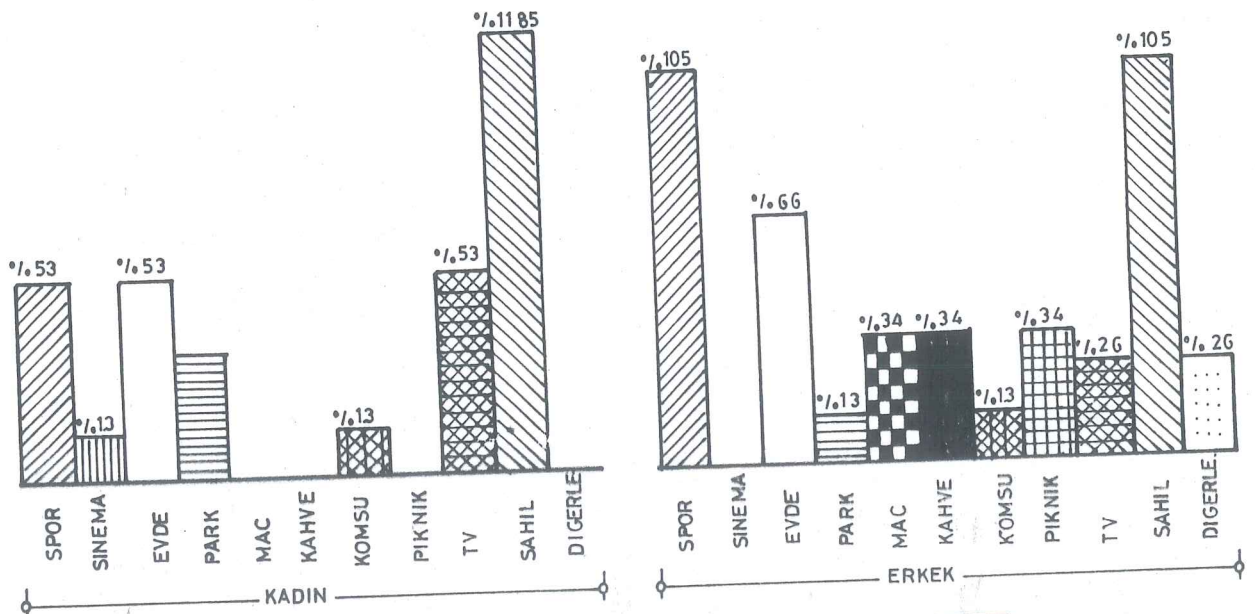
HAFTA İÇİ
HAFTA SONU
BELLİ OLMUZ

BAYRAM
YILLIK İZİN
SABAH

ÖĞLEN
AKŞAM

GRAFİK: 44.

PİRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE CİNSİYETE GÖRE HAFTA SONU REKREASYON

LEJAND

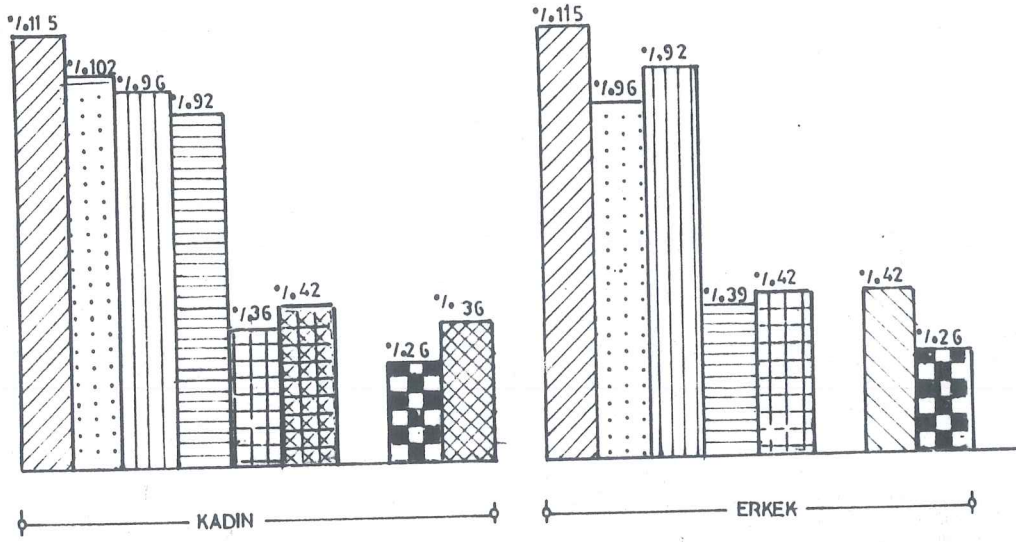
SPOR
SINEMA

EVDE
PARK
MAC

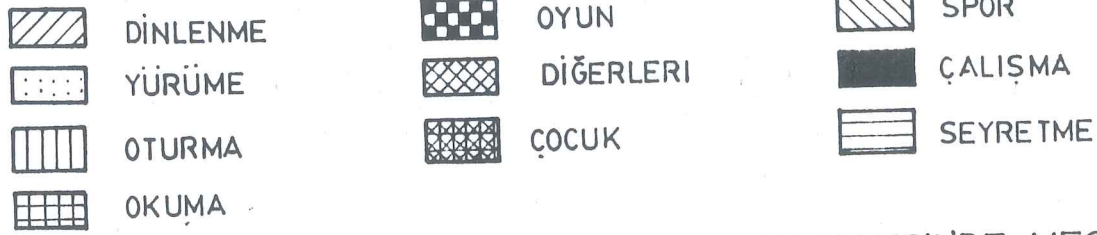
KAHVE
KOMŞU
PIKNIK

TV
SAHİL
DİĞERLERİ

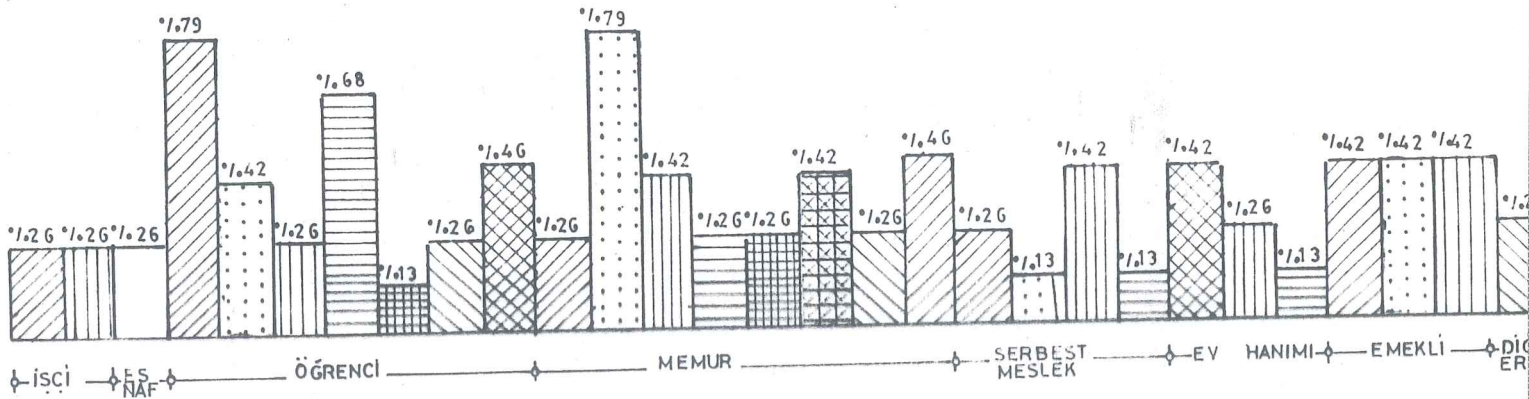
GRAFİK: 45. PIRI MEHMET PASA MAHALLESİNDE CINSİYETE GÖRE PARKDA NASIL VAKIT GEÇİRDİKLERİ

LEJAND

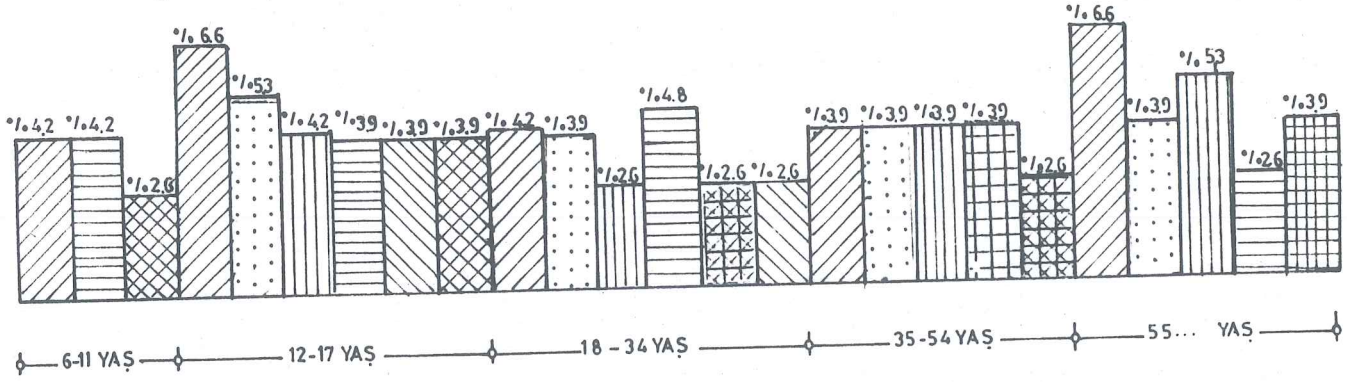
GRAFİK: 46. PIRI MEHMET PASA MAHALLESİNDE MESLEK DURUMUN GÖRE PARKDA NASIL VAKIT GEÇİRDİKLERİ

LEJAND

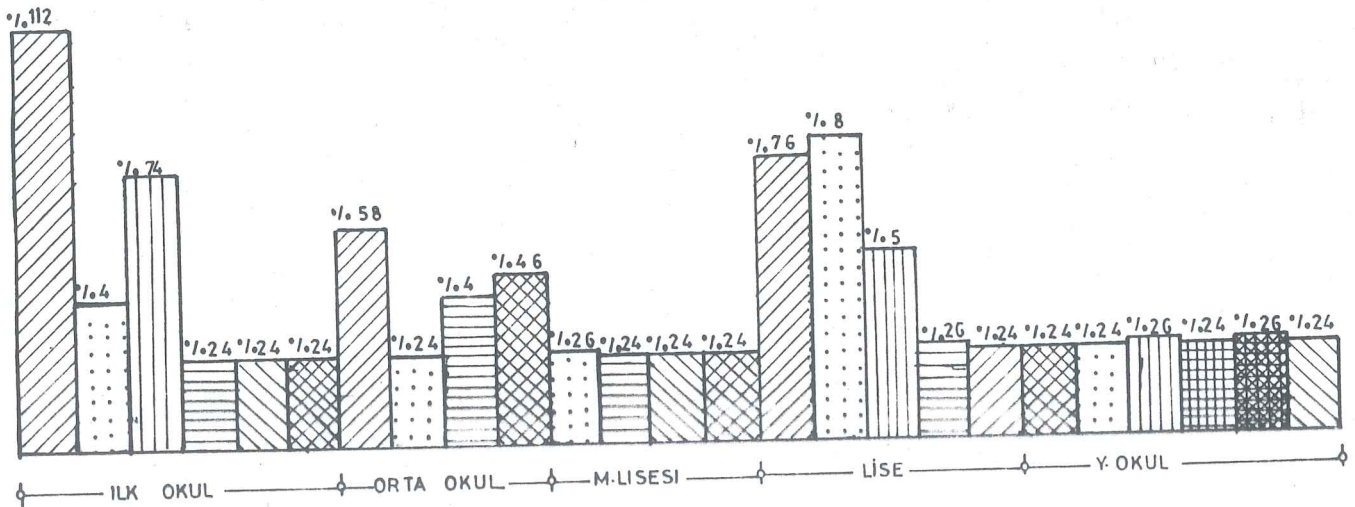
GRAFİK: 47. PIRI MEHMET PASA MAHALLESİNDE YAŞ DURUMUNA GÖRE PARKDA NASIL VAKIT GECİRDİKLERİ

LEJAND

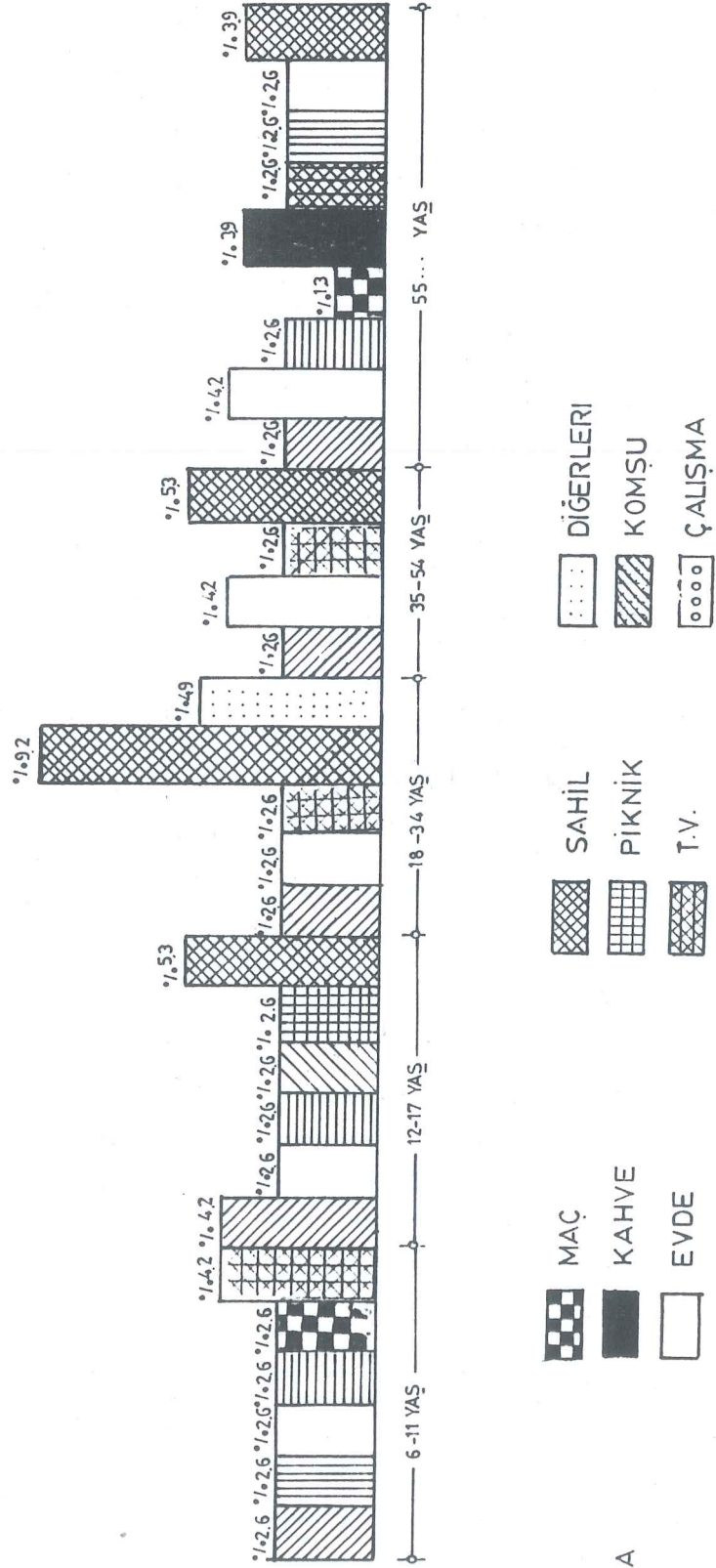
GRAFİK: 48. PIRI MEHMET PASA MAHALLESİNDE ÖĞRENİME GÖRE PARKDA NASIL VAKIT GEÇİRDİKLERİ

LEJAND

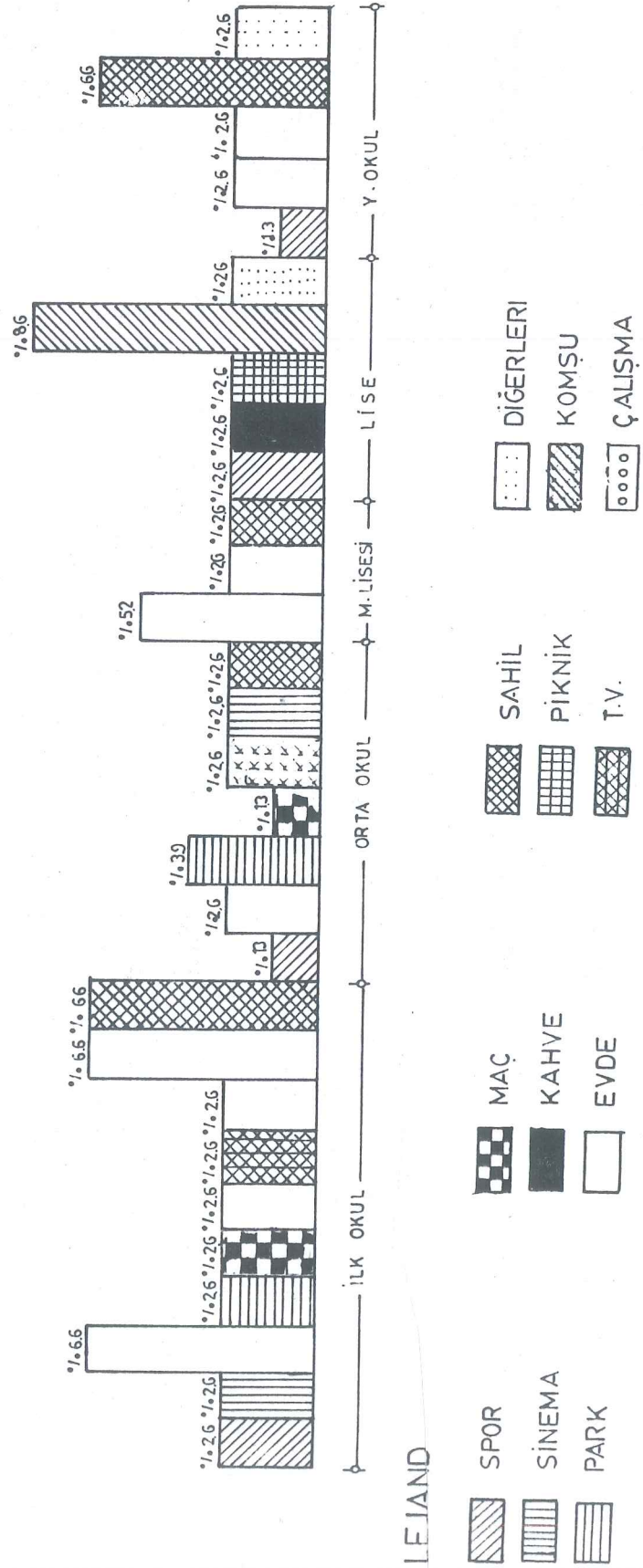
GRAFİK: 49. PİRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE YAŞA GÖRE HAFTA SONU REKREASYONLARI

LEJAND

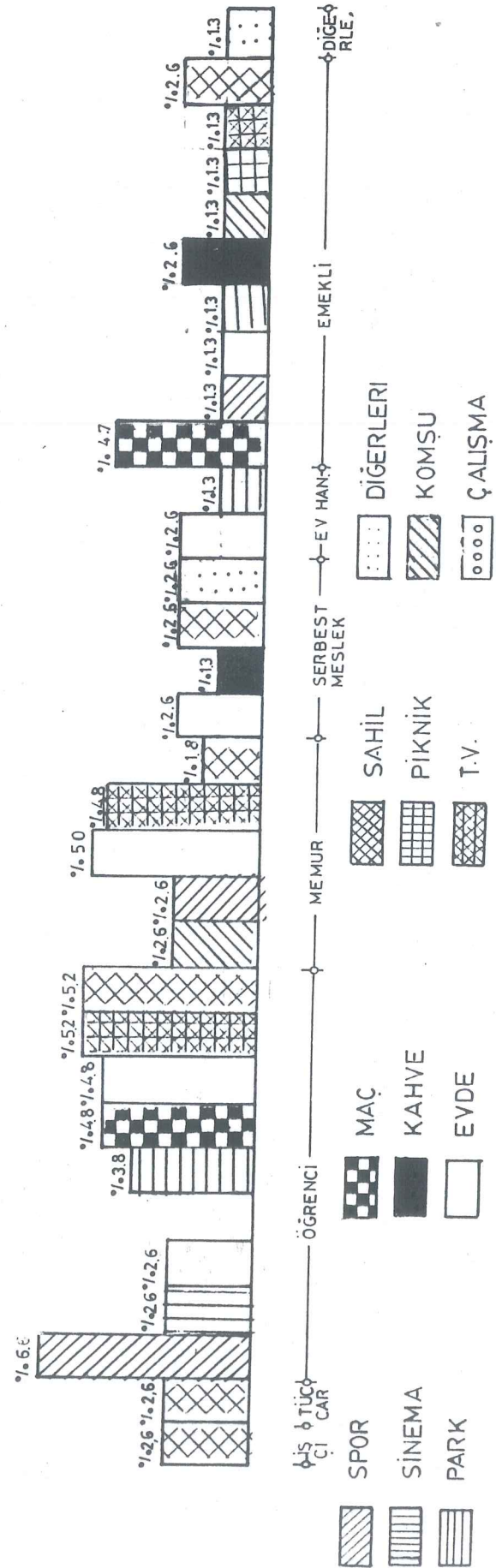
	SPOR		MAÇ		SAHİL		DİĞERLERİ
	SİNEMA		KAHVE		PIKNİK		KOMŞU
	PARK		EVDE		T.V.		ÇALIŞMA

GRAFİK: 50. PİRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE ÖĞRENİM DURUMUNA GÖRE HAFTA SONU REKREASYONLARI

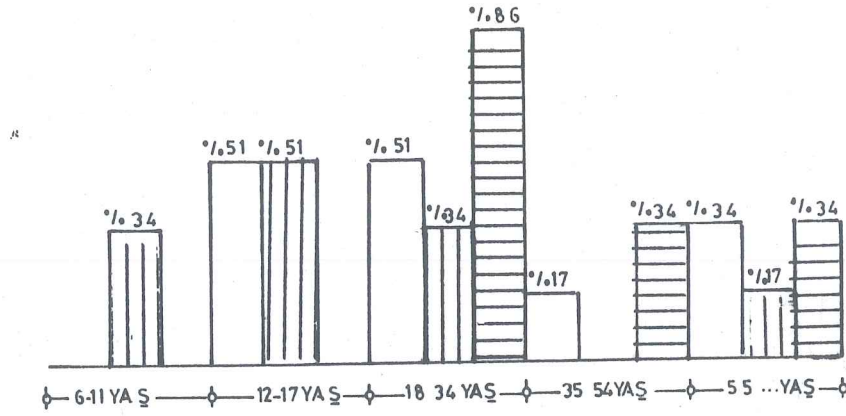

GRAFİK: 51.

PIRİ MEHMET PAŞA MAHALLESİNDE MESLEGE GÖRE HAFTA
SONU REKREASYONLARI

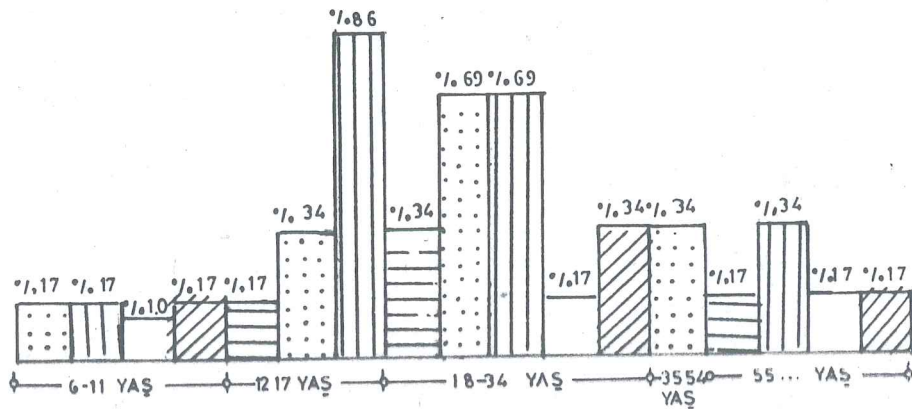
GRAFİK: 52.

YALI KÖY MAHALLESİNDE YAŞA
GÖRE ZAMANLAMA

LEJAND

	SABAH		AKŞAM
	ÖĞLEN		BELLİ OLMUZ

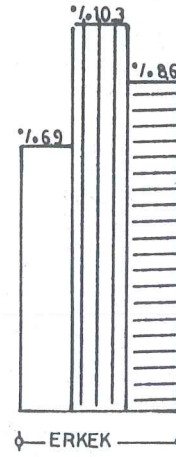
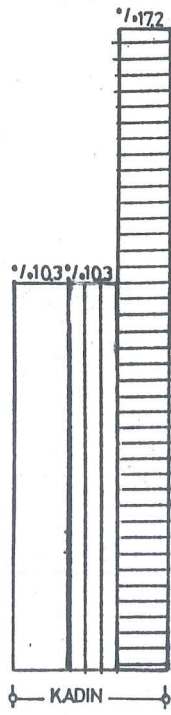
GRAFİK: 53.

YALI KÖY MAHALLESİNDE YAŞA
GÖRE ZAMANLAMA

LEJAND

	HAFTA İÇİ		YILLIK İZİN		BAYRAM
	HAFTA SONU		BELLİ OLMUZ		

GRAFİK: 54.

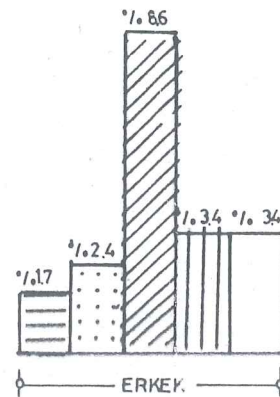
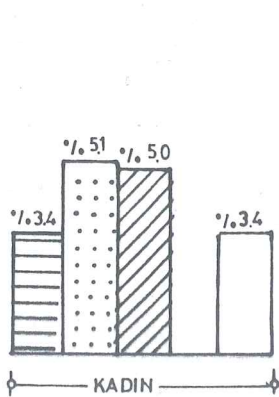
YALI KÖY MAHALLESİNDE CİNSİYETE
GÖRE ZAMANLAMA

LEJAND

SABAH
ÖĞLEN

AKŞAM
BELLİ OLMUZ

GRAFİK: 55.

YALI KÖY MAHALLESİNDE CİNSİYETE
GÖRE ZAMANLAMA

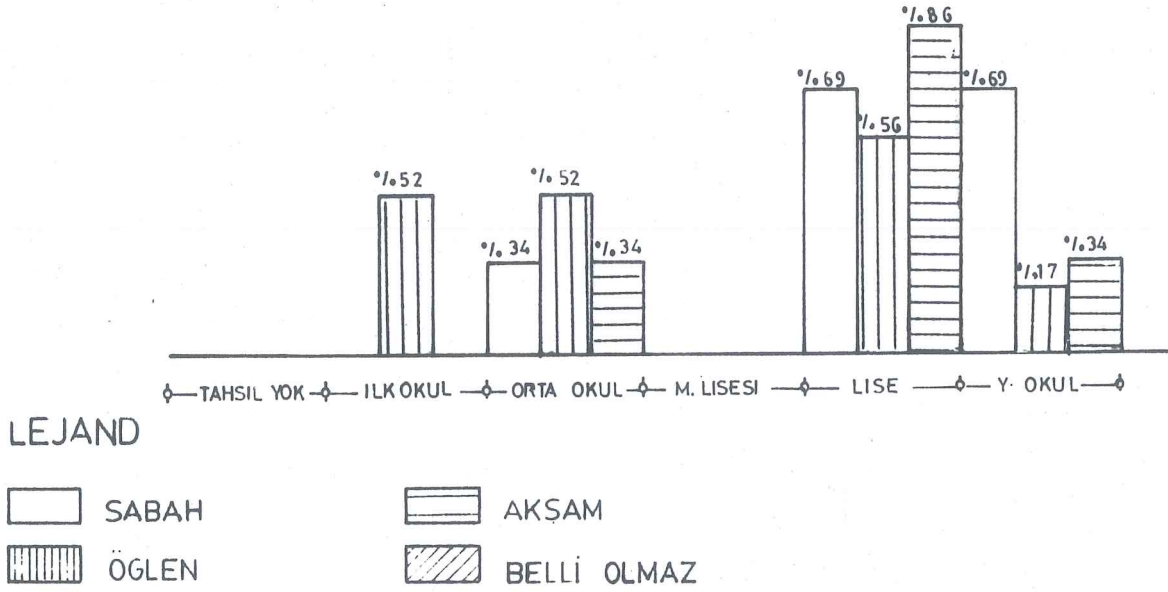
LEJAND

HAFTA İÇİ
HAFTA SONU

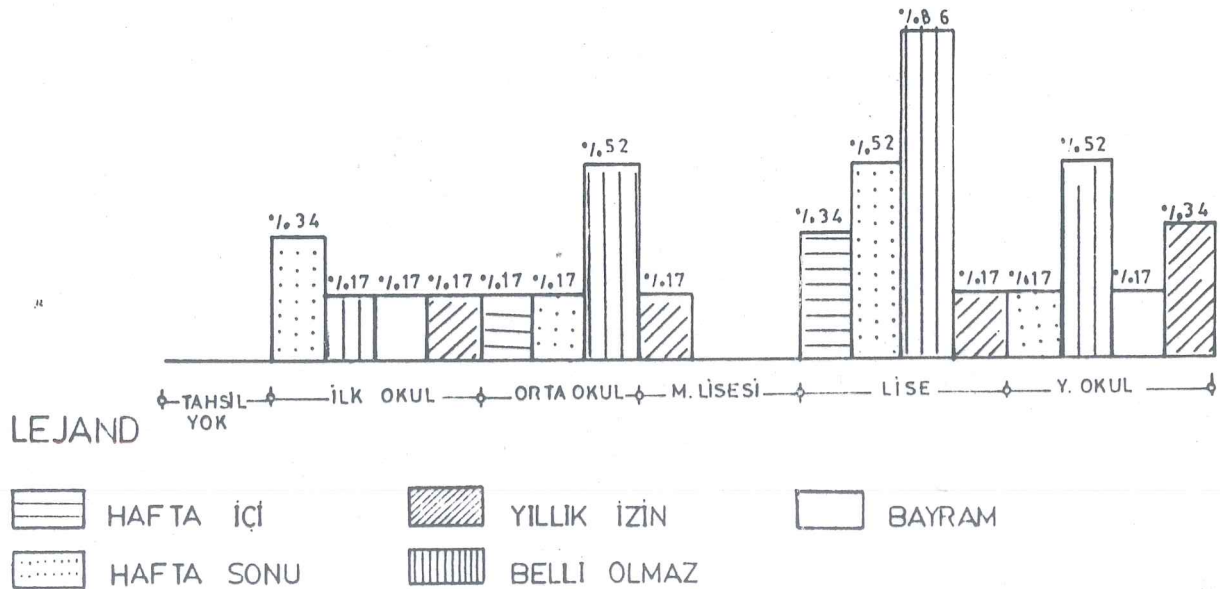
YILLIK İZİN
BELLİ OLMUZ

BAYRAM

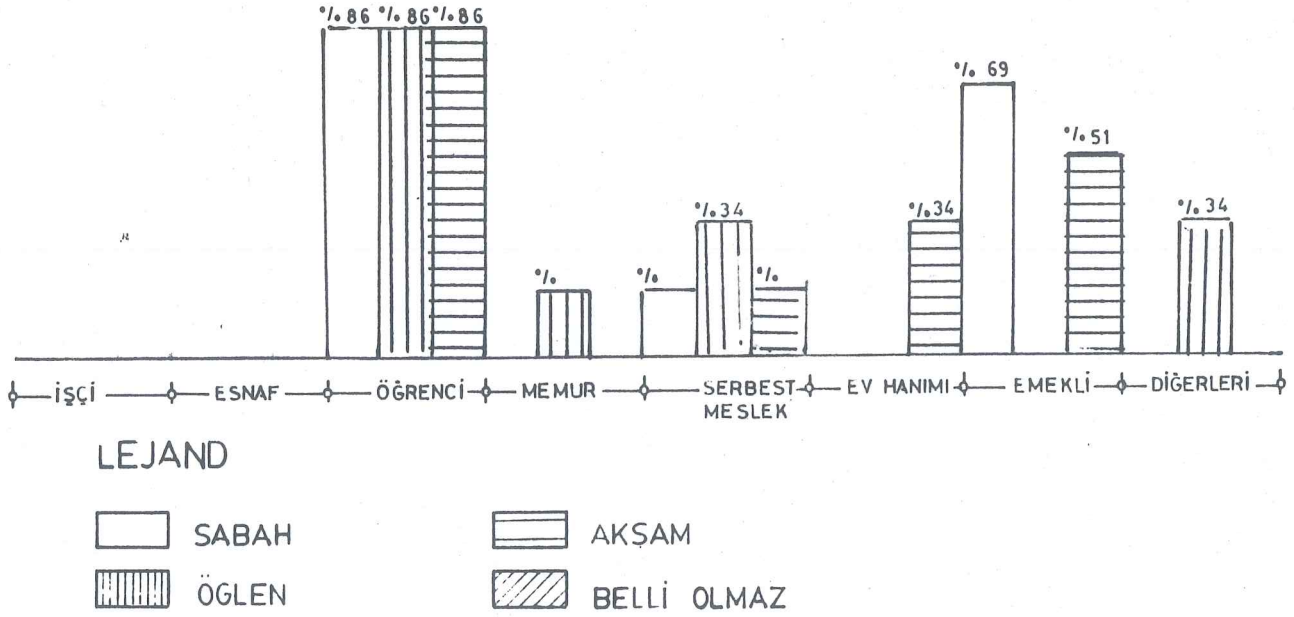
GRAFİK: 56.

YALI KÖY MAHALLESİNDE ÖĞRENİM DURUMUNA
GÖRE ZAMANLAMA

GRAFİK: 57.

YALI KÖY MAHALLESİNDE ÖĞRENİM DURUMUNA
GÖRE ZAMANLAMA

GRAFİK: 58.

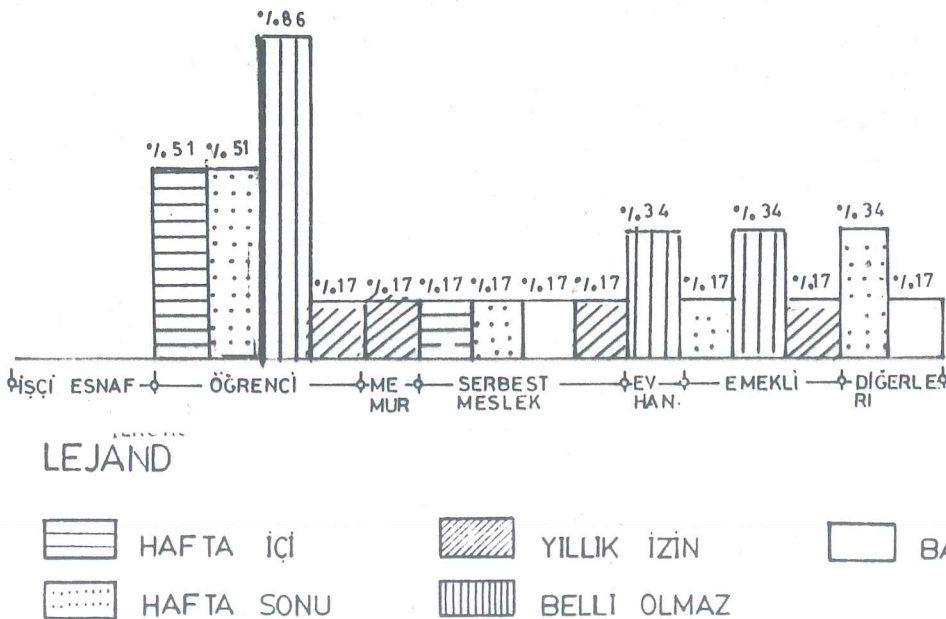
YALI KÖY MAHALLESİNDE MESLEĞE
GÖRE ZAMANLAMA

LEJAND

SABAH
ÖĞLEN

AKŞAM
BELLİ OLMUZ

GRAFİK: 59.

YALI KÖY MAHALLESİNDE MESLEĞE
GÖRE ZAMANLAMA

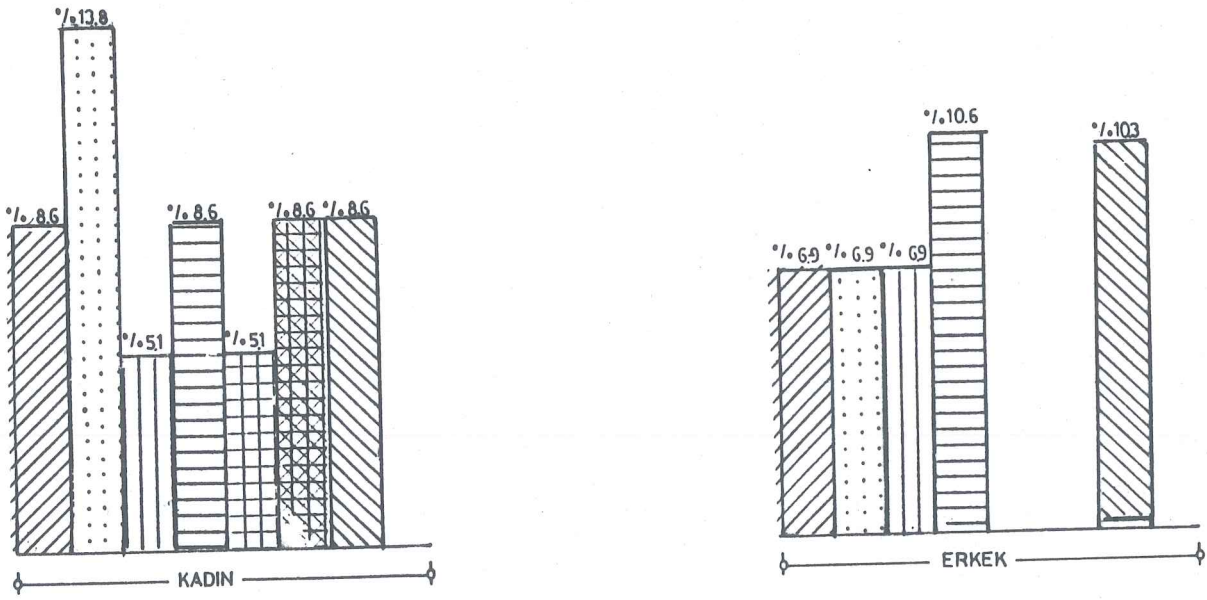
LEJAND

HAFTA İÇİ
HAFTA SONU

YILLIK İZİN
BELLİ OLMUZ

BAYRAM

GRAFİK: 60. YALI KÖY MAHALLESİNDE CİNSİYETE GÖRE PARKDA NASIL VAKİT GEÇİRDİKLERİ

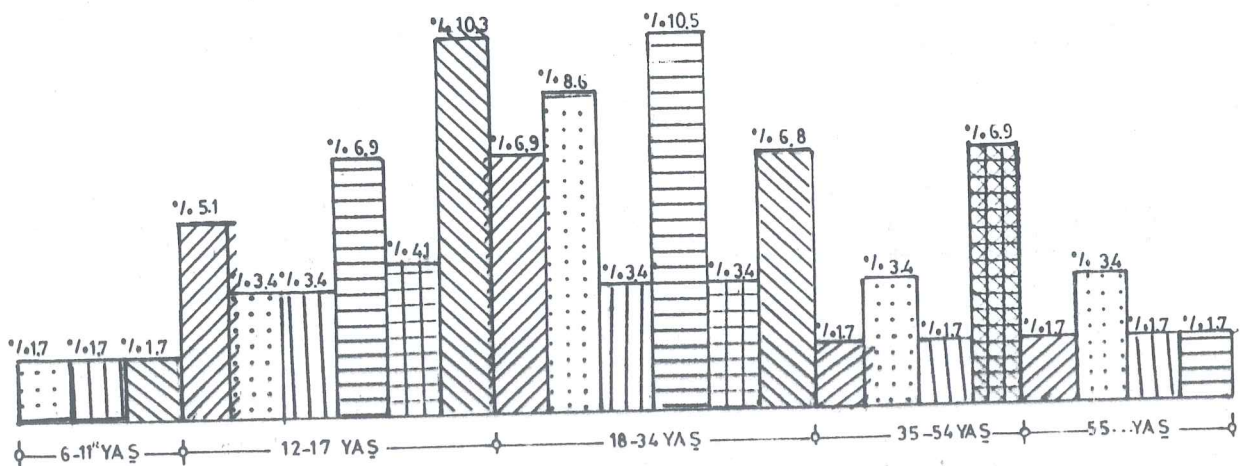
LEJAND

 DİNLENME
 YÜRÜME
 OTURMA
 OKUMA

 OYUN
 DİĞERLERİ
 ÇOCUK

 SPOR
 ÇALIŞMA
 SEYRETME

GRAFİK: 61. YALI KÖY MAHALLESİNDE YAŞA GÖRE PARKDA NASIL VAKİT GEÇİRDİKLERİ

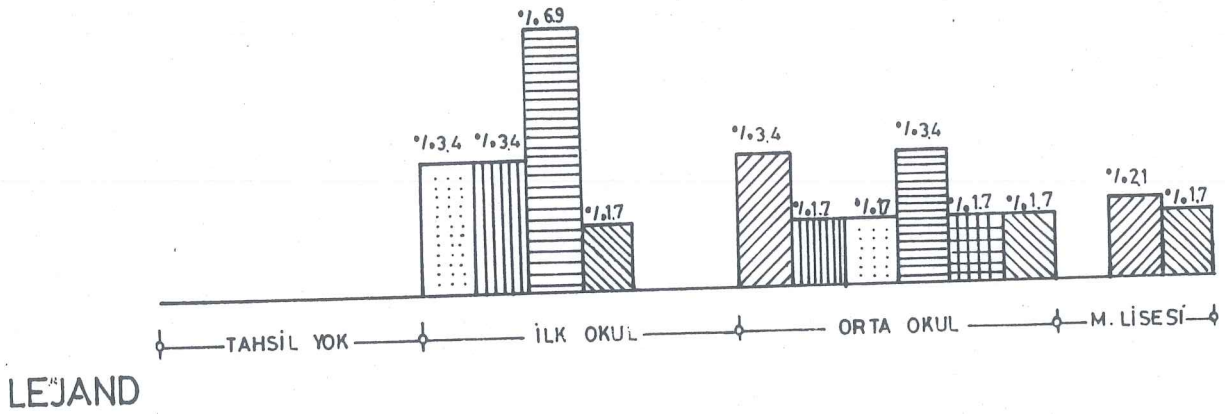
LEJAND

 DİNLENME
 YÜRÜME

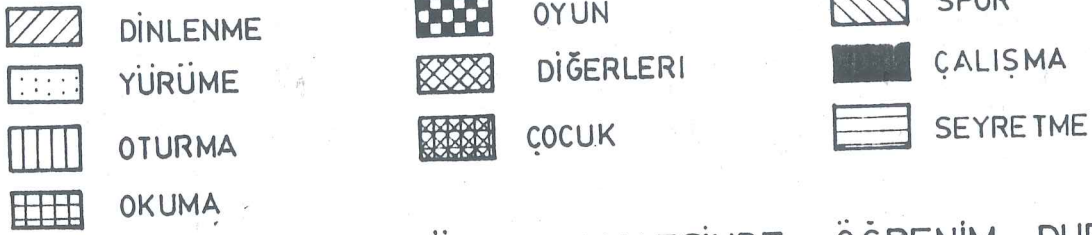
 OYUN
 ÇALIŞMA

 SPOR
 OTURMA

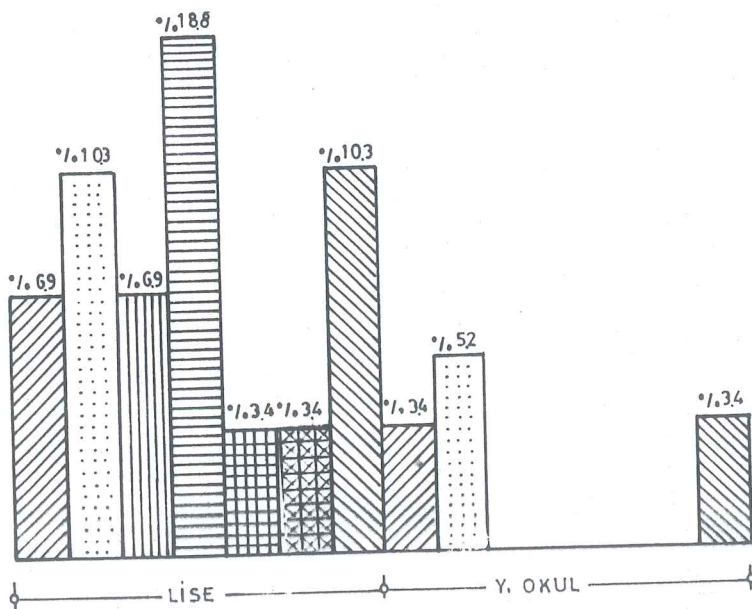
GRAFİK: 62. YALI KÖY MAHALLESİNDE ÖĞRENİM DURUMUNA GÖRE PARKDA NASIL VAKİT GEÇİRDİKLERİ

LEJAND

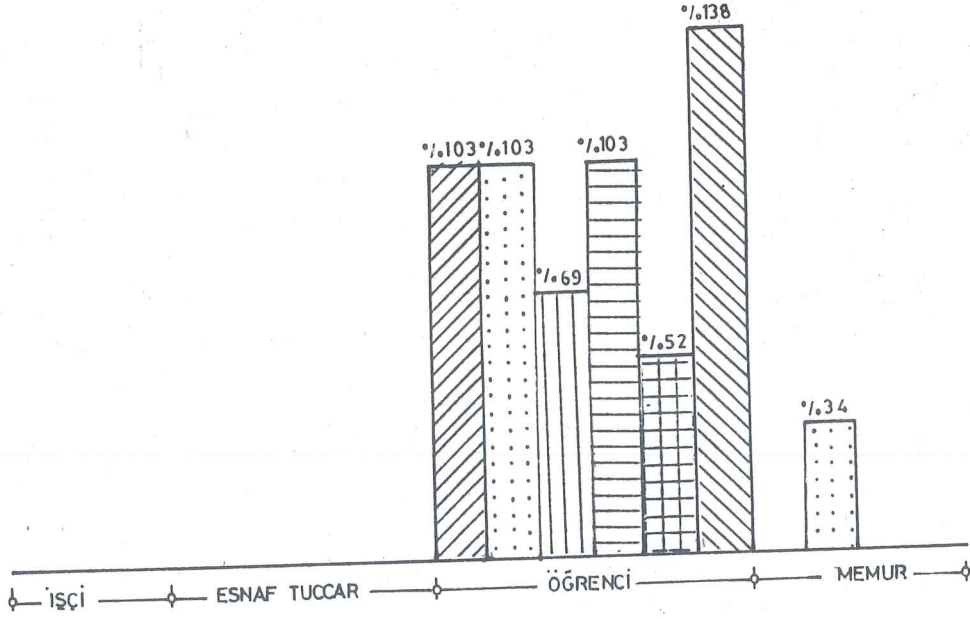
GRAFİK: 63. YALI KÖY MAHALLESİNDE ÖĞRENİM DURUMUNA GÖRE PARKDA NASIL VAKİT GEÇİRDİKLERİ

LEJAND

GRAFİK: 64.

YALI KÖY MAHALLESİNDE MESLEĞE GÖRE
PARKDA NASIL VAKİT GEÇİRDİKLERİ

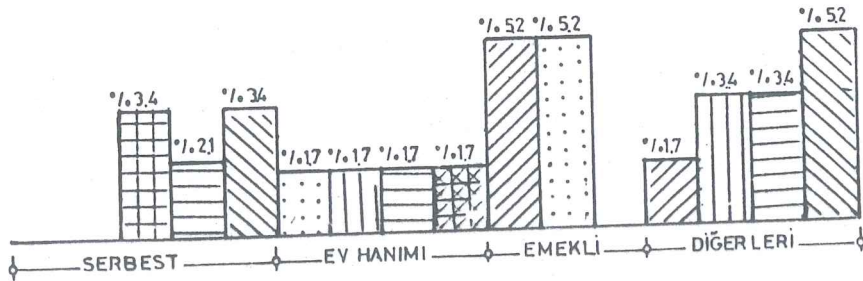
LEJAND

DİNLENME
 YÜRÜME
 OTURMA
 OKUMA

OYUN
 DİĞERLERİ
 ÇOCUK

SPOR
 ÇALIŞMA
 SEYRETME

GRAFİK: 65.

YALI KÖY MAHALLESİNDE MESLEĞE GÖRE
PARKDA NASIL VAKİT GEÇİRDİKLERİ

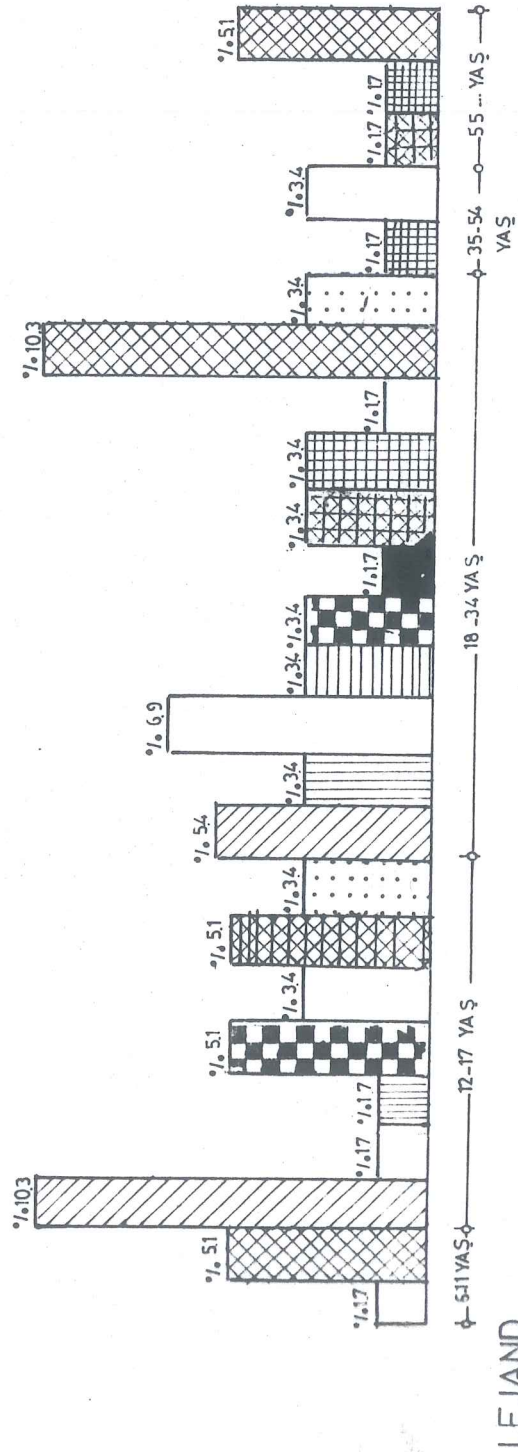
LEJAND

DİNLENME
 YÜRÜME

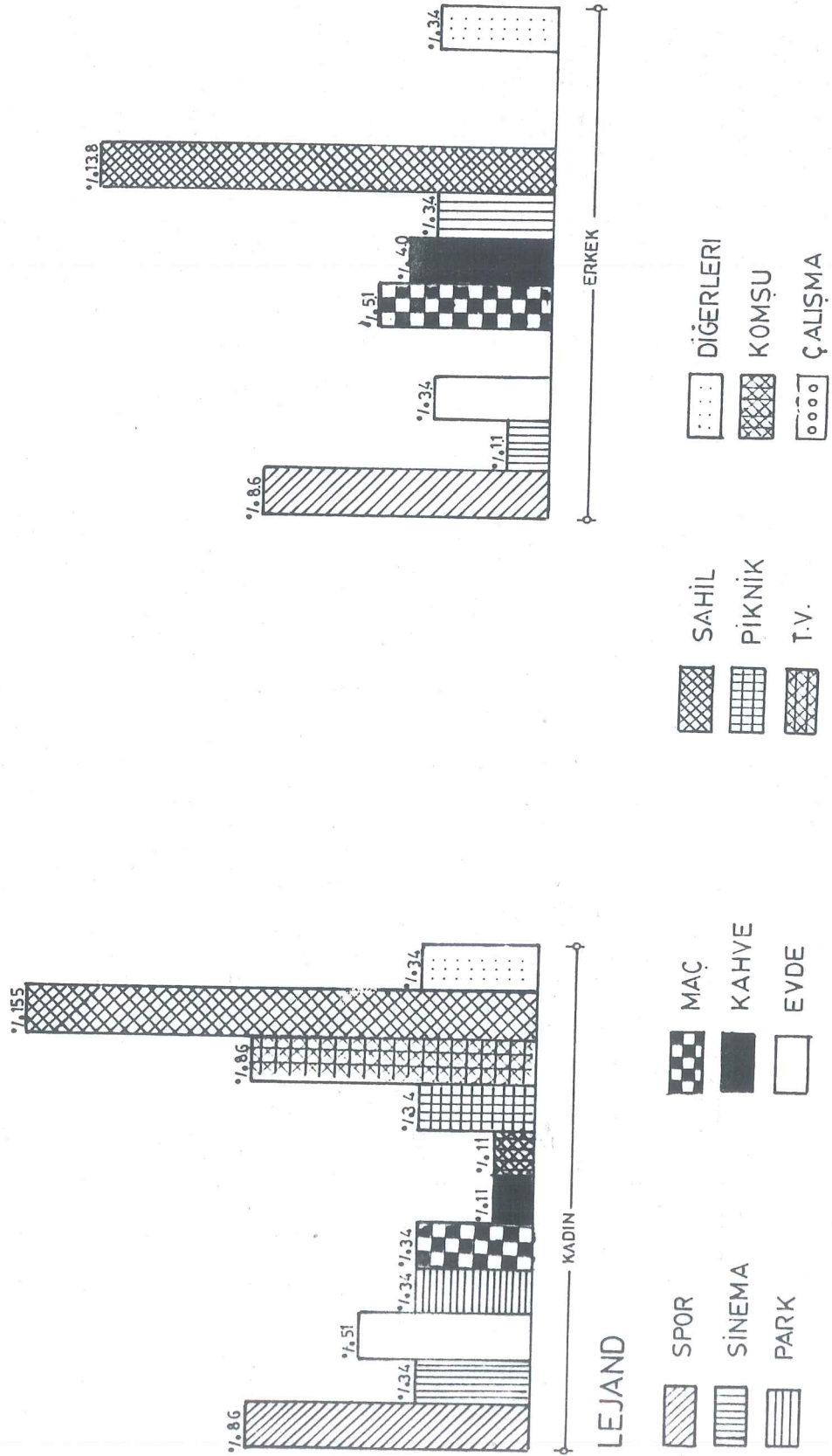
OYUN
 ÇALIŞMA

SPOR
 OTURMA

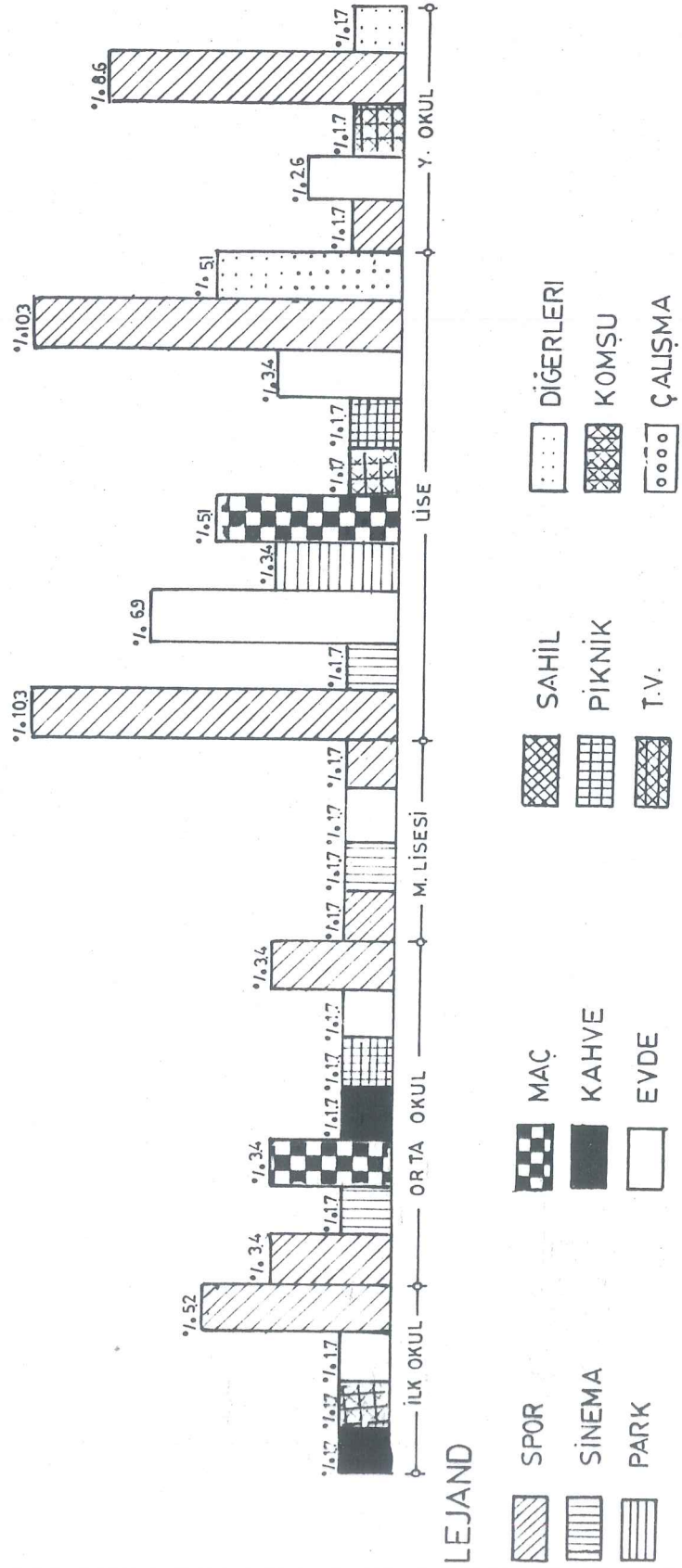
GRAFİK: 66. YALI KÖY MAHALLESİNDE YAŞA GÖRE HAFTA SONU REKREASYONLARI

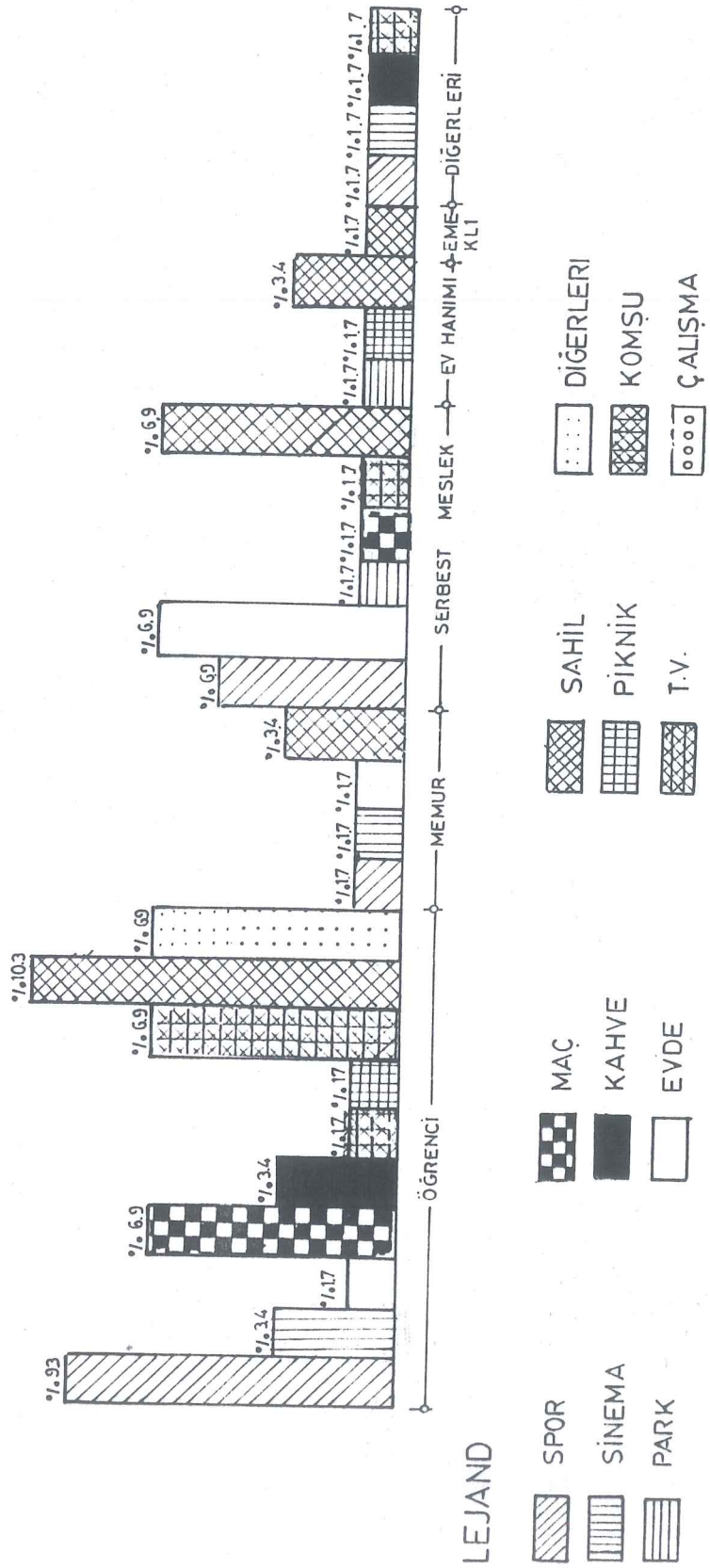
GRAFİK: 67. YALI KÖY MAHALLESİNDE CİNSİYET GÖRE HAFTA SONU REKREASYONLARI

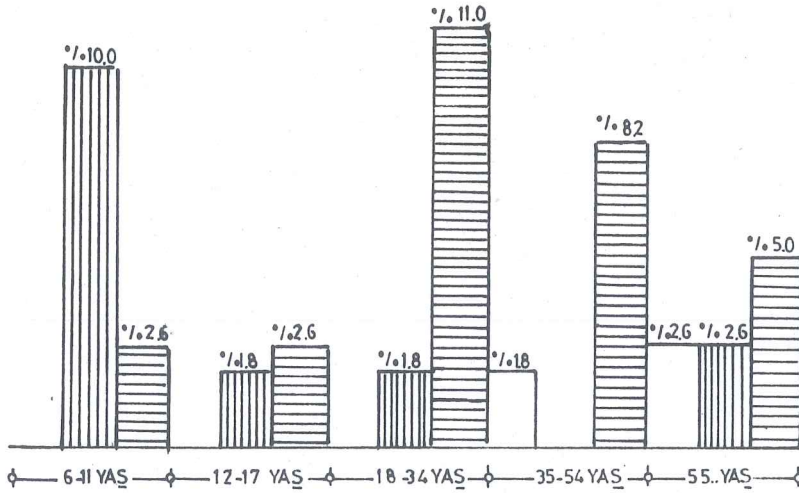
GRAFİK: 68. YALI KÖY MAHALLESİNDE ÖĞRENİME GÖRE HAFTA SONU REKREASYONLARI

GRAFIK: 69 YALI KÖY MAHALLESİNDE MESLEĞE GÖRE HAFTA SONU REKREASYONLARI

GRAFİK: 70.

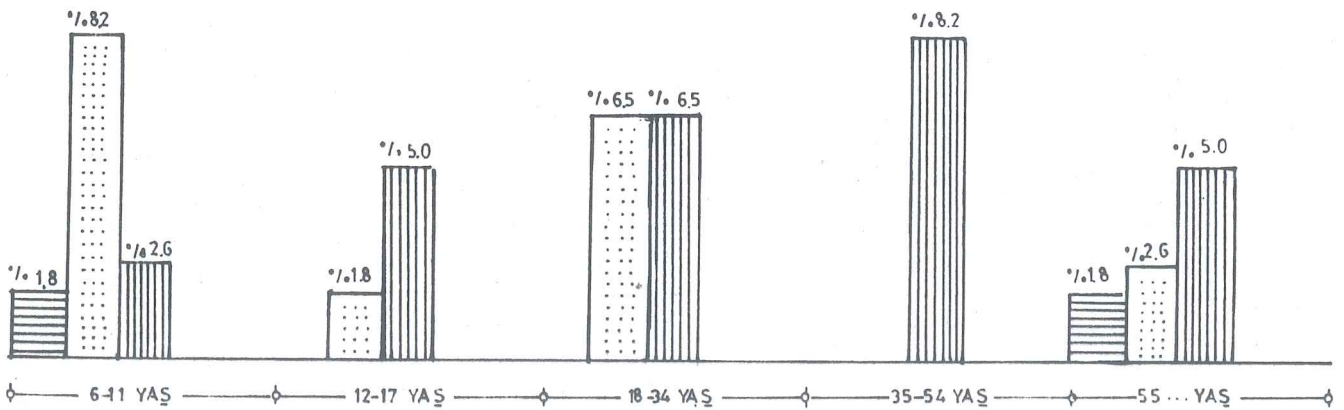
FATİH MAHALLESİNDE YAŞA
GÖRE ZAMANLAMA

LEJAND

SABAH
ÖĞLEN

AKŞAM
BELLİ OLMUZ

GRAFİK: 71.

FATİH MAHALLESİNDE YAŞA
GÖRE ZAMANLAMA

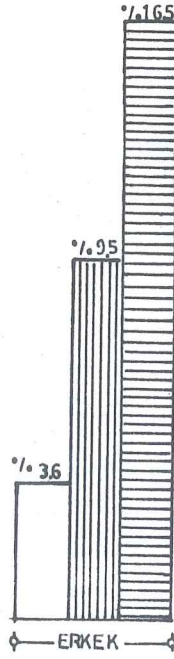
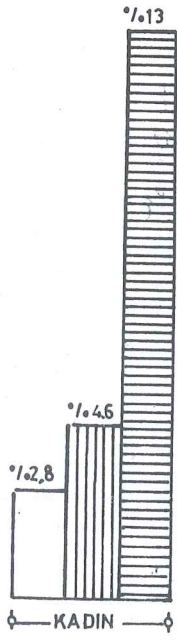
LEJAND

HAFTA İÇİ
HAFTA SONU

YILLIK İZİN
BELLİ OLMUZ

BAYRAM

GRAFİK: 72.

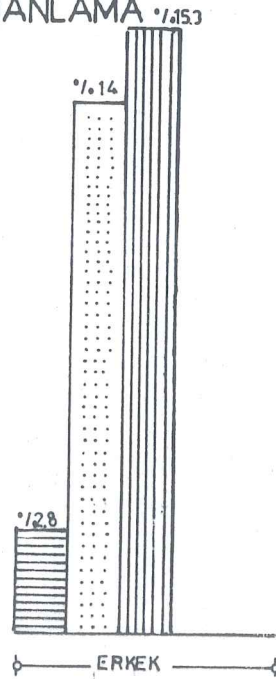
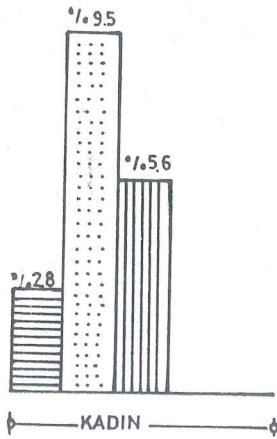
FATİH MAHALLESİNDE CİNSİYETE
GÖRE ZAMANLAMA

LEJAND

SABAH
ÖĞLEN

AKŞAM
BELLİ OLMAZ

GRAFİK: 73.

FATİH MAHALLESİNDE CİNSİYETE
GÖRE ZAMANLAMA

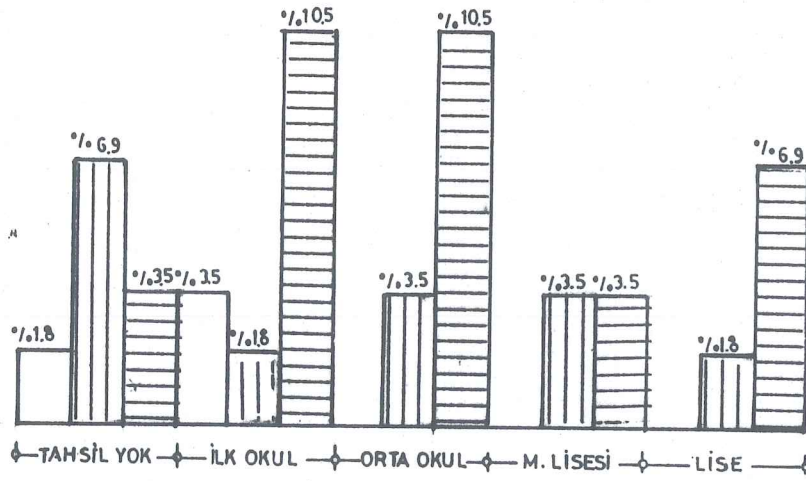
LEJAND

HAFTA İÇİ
HAFTA SONU

YILLIK İZİN
BELLİ OLMAZ

BAYRAM

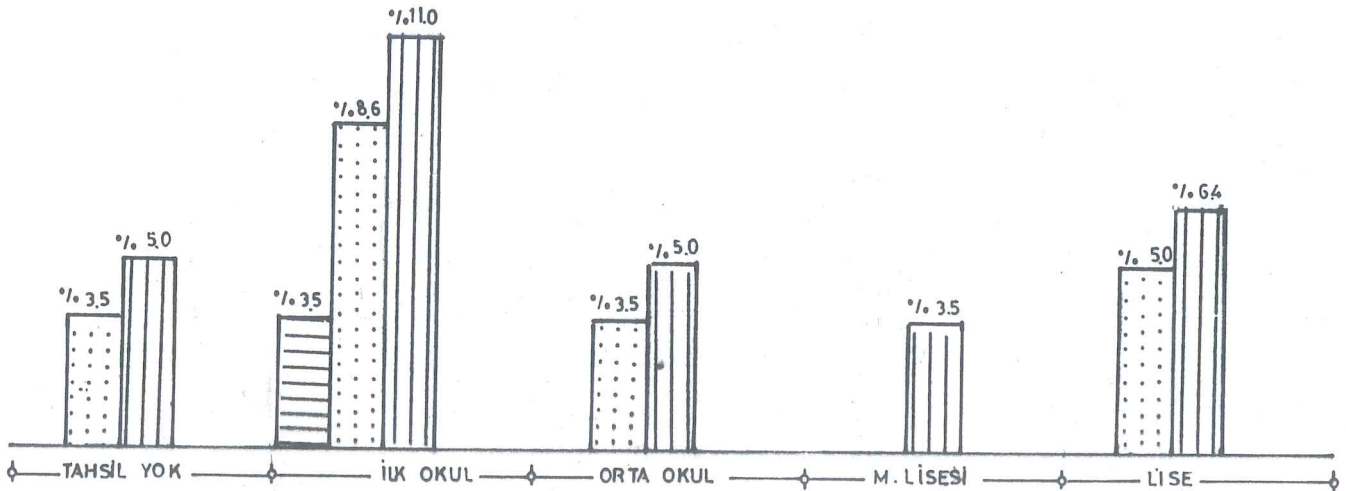
GRAFİK: 74.

FATİH MAHALLESİNDE ÖĞRENİME
GÖRE ZAMANLAMA

LEJAND

	SABAH		AKŞAM
	ÖĞLEN		BELLİ OLMUZ

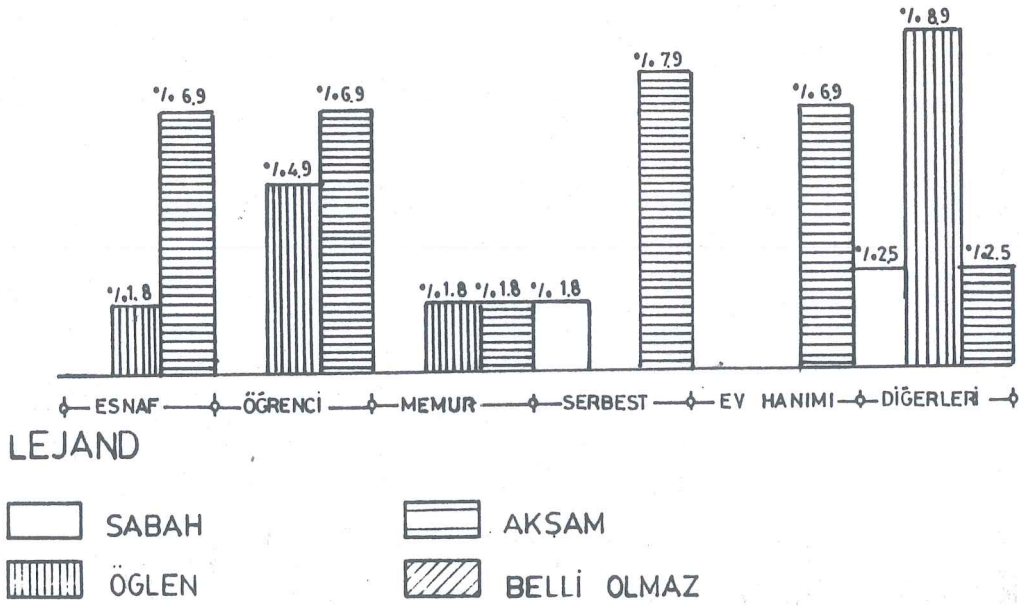
GRAFİK: 75.

FATİH MAHALLESİNDE ÖĞRENİME
GÖRE ZAMANLAMA

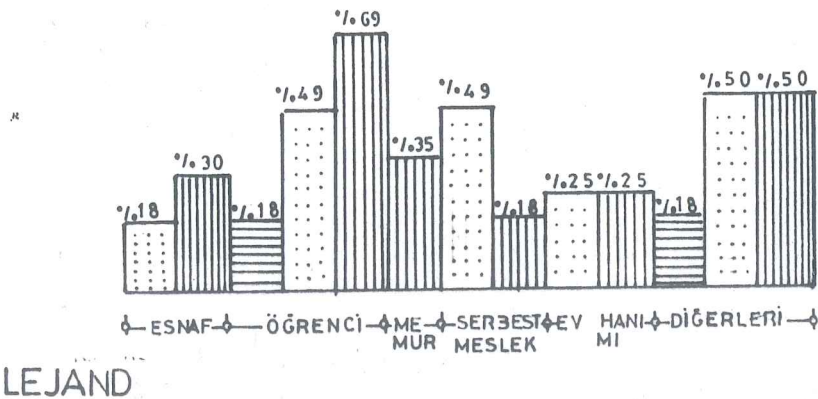
LEJAND

	HAFTA İÇİ		YILLIK İZİN		BAYRAM
	HAFTA SONU		BELLİ OLMUZ		

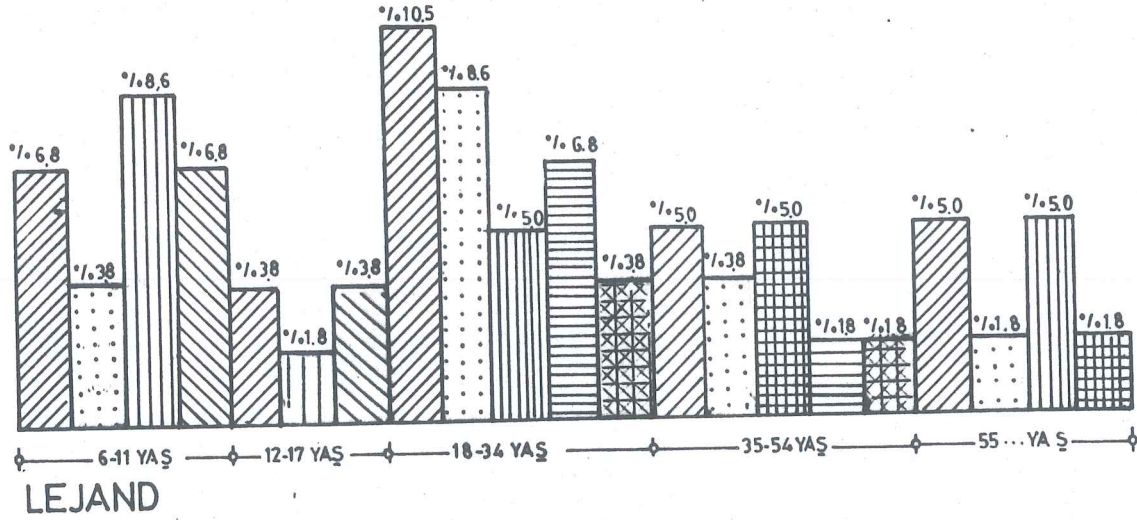
GRAFİK: 76.

FATİH MAHALLESİNDE MESLEĞE GÖRE
GÖRE ZAMANLAMA

GRAFİK: 77.

FATİH MAHALLESİNDE MESLEĞE GÖRE
GÖRE ZAMANLAMA

GRAFİK: 78. FATİH MAHALLESİNDE YAŞA GÖRE PARKDA NASIL VAKIT GEÇİRDİKLERİ

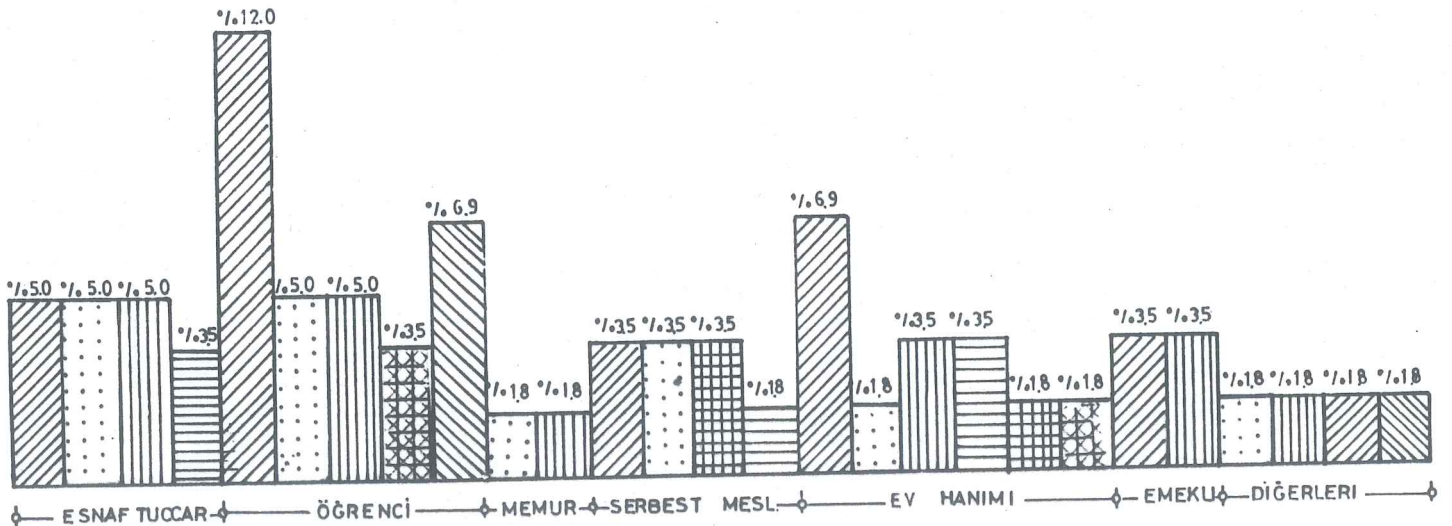
LEJAND

DİNLENME
YÜRÜME
OTURMA
OKUMA

OYUN
DİĞERLERİ
ÇOCUK

SPOR
ÇALIŞMA
SEYRETME

GRAFİK: 79. FATİH MAHALLESİNDE MESLEĞE GÖRE PARKDA NASIL VAKIT GEÇİRDİKLERİ

LEJAND

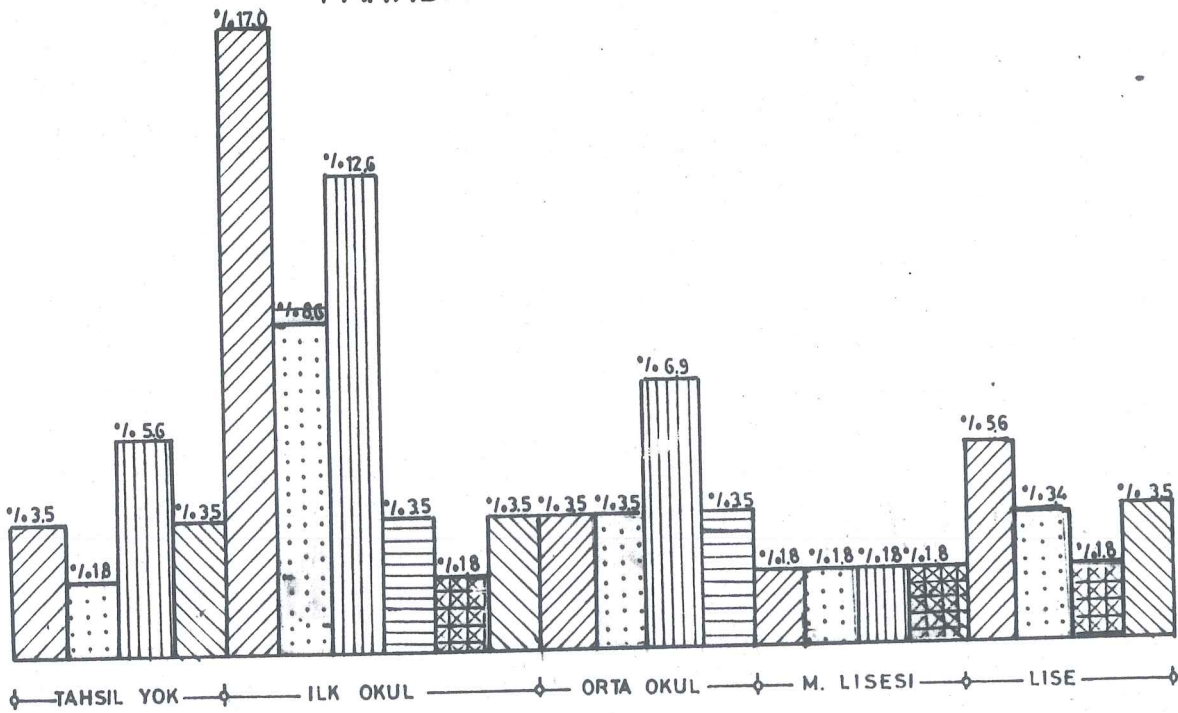
DİNLENME
YÜRÜME

OYUN
ÇALIŞMA

SPOR
OTURMA

GRAFİK: 80.

FATİH MAHALLESİNDE ÖĞRENİME GÖRE
PARKDA NASIL VAKIT GEÇİRDİKLERİ

LEJAND

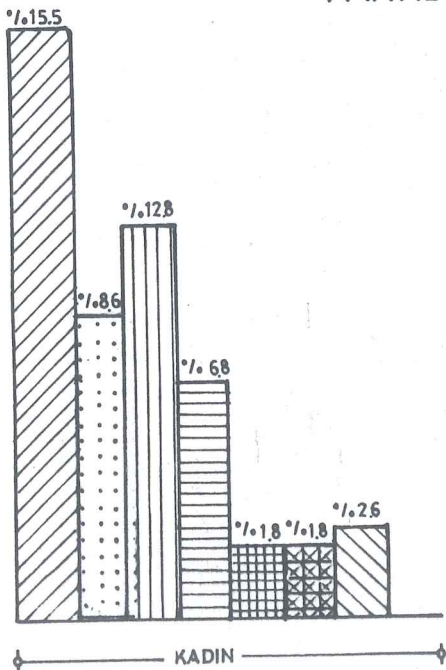
DİNLENME
YÜRÜME
OTURMA
OKUMA

OYUN
DİĞERLERİ
ÇOCUK

SPOR
ÇALIŞMA
SEYRETME

GRAFİK: 81.

FATİH MAHALLESİNDE CİNSİYETE GÖRE
PARKDA NASIL VAKIT GEÇİRDİKLERİ

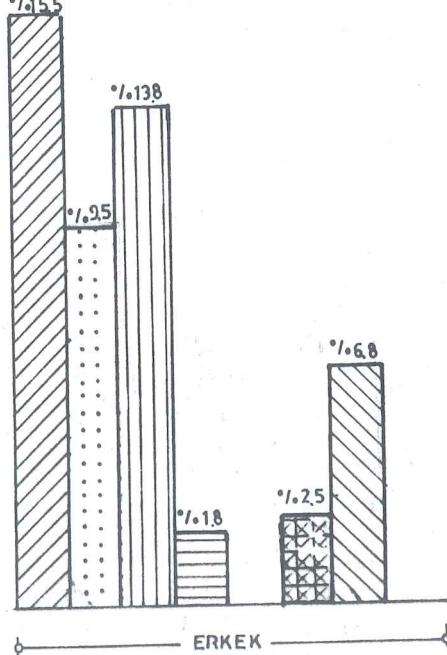

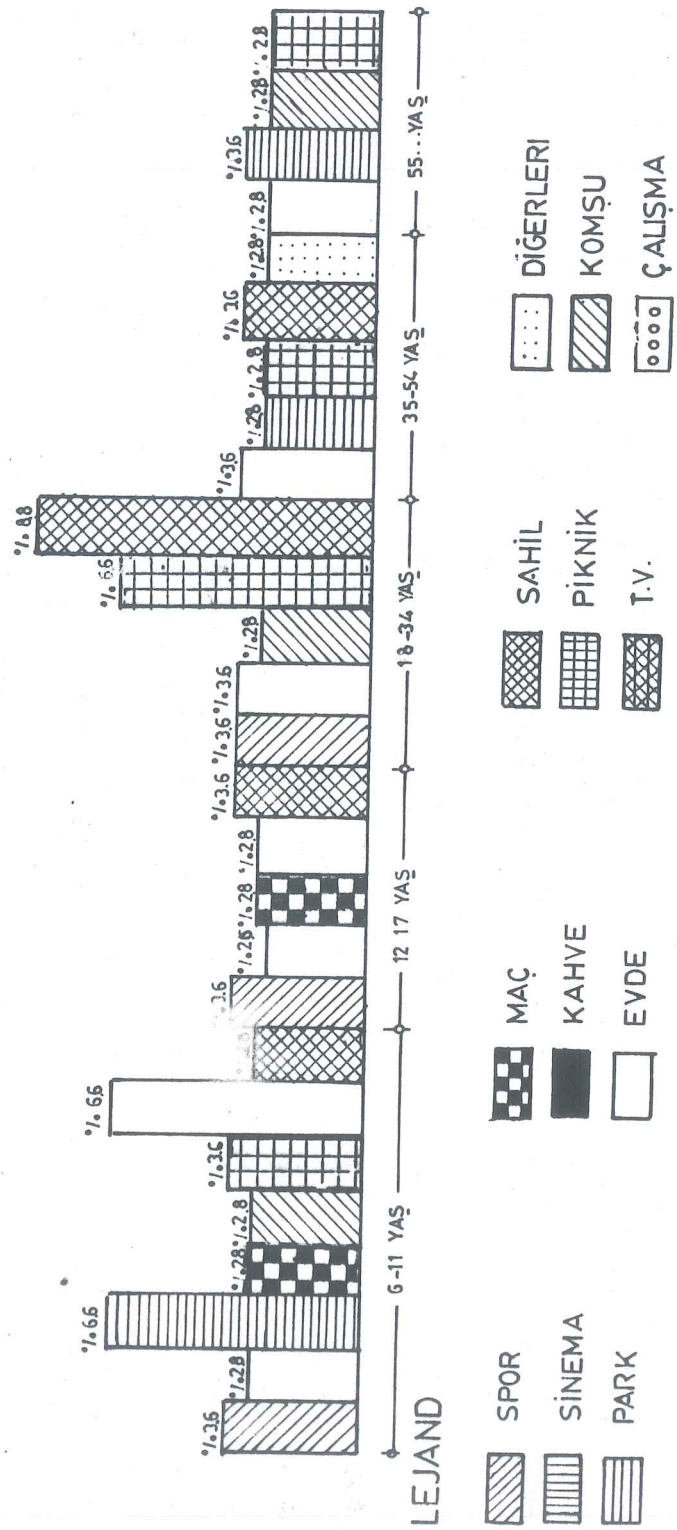
LEJAND

DİNLENME
YÜRÜME

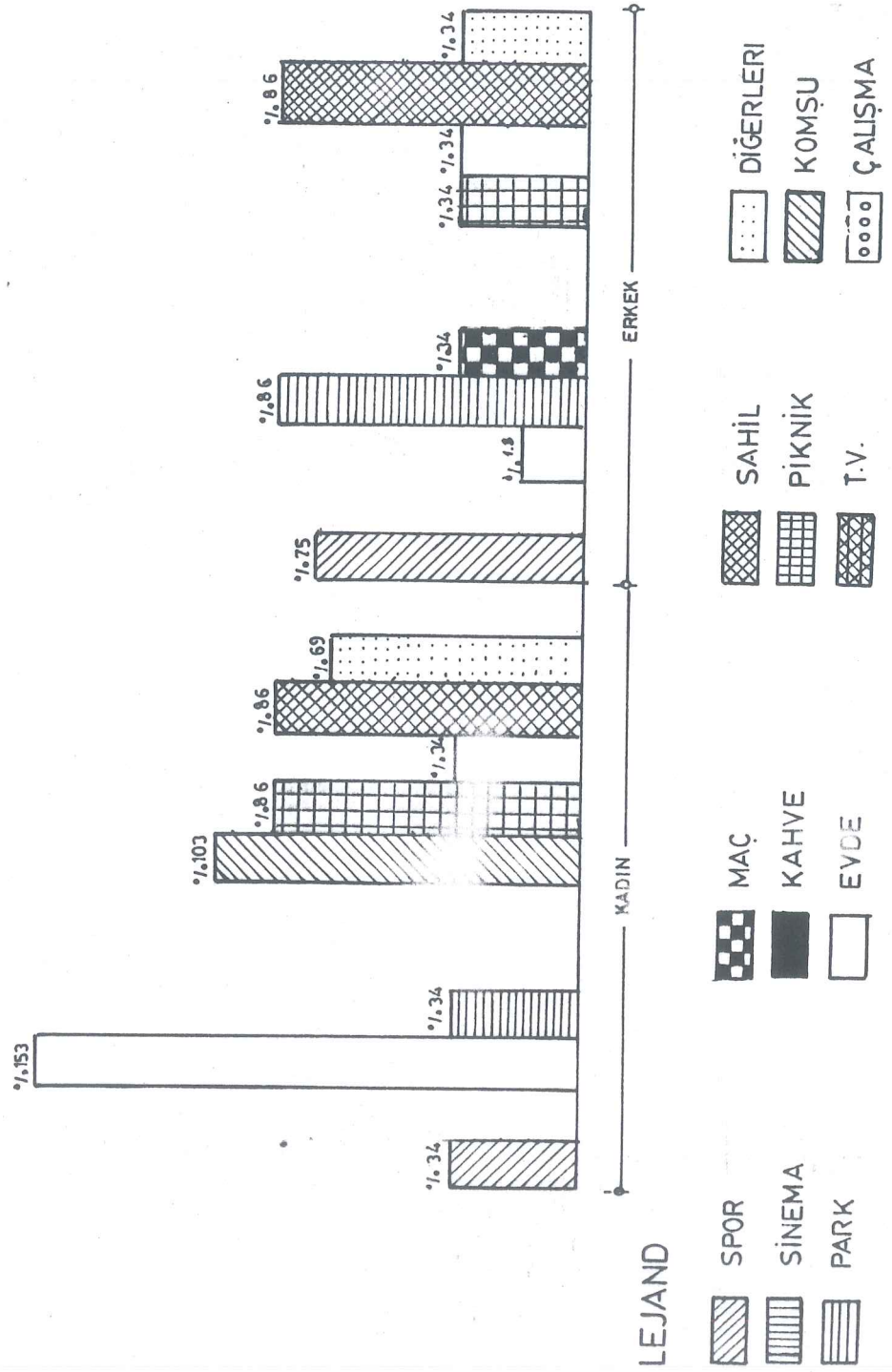
OYUN
ÇALIŞMA

SPOR
OTURMA

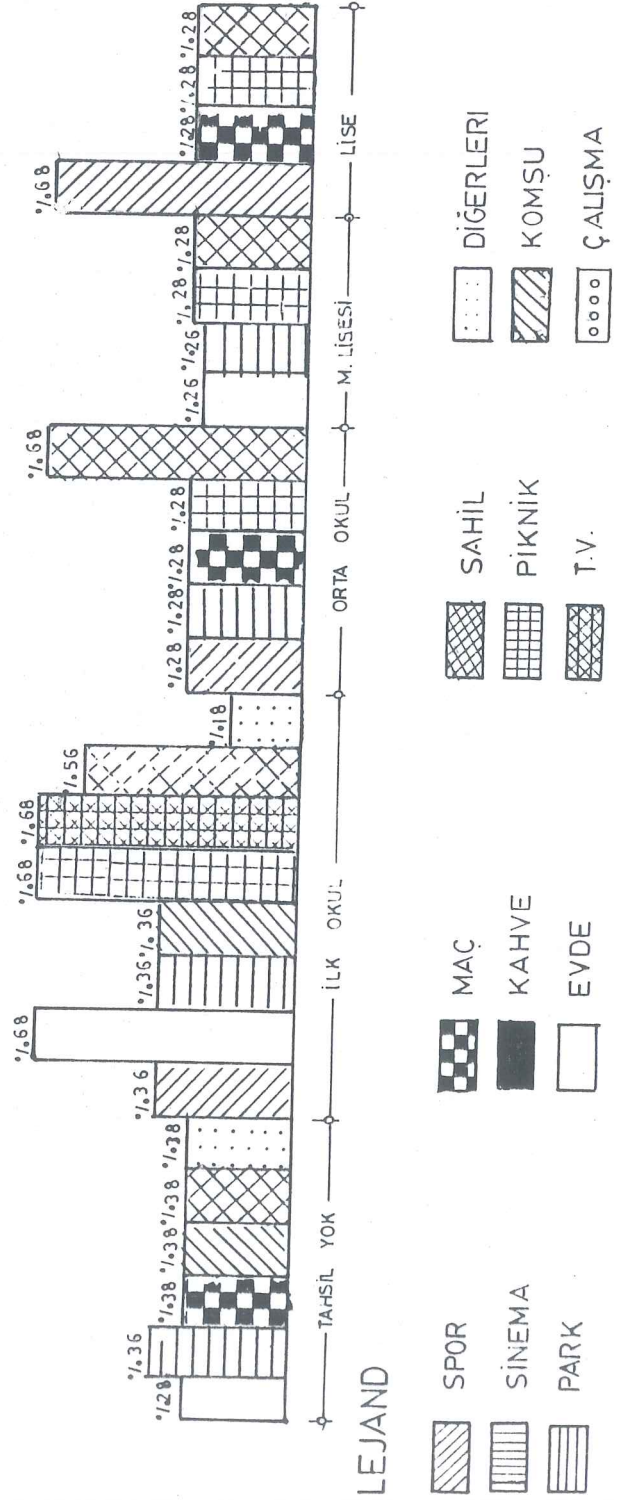

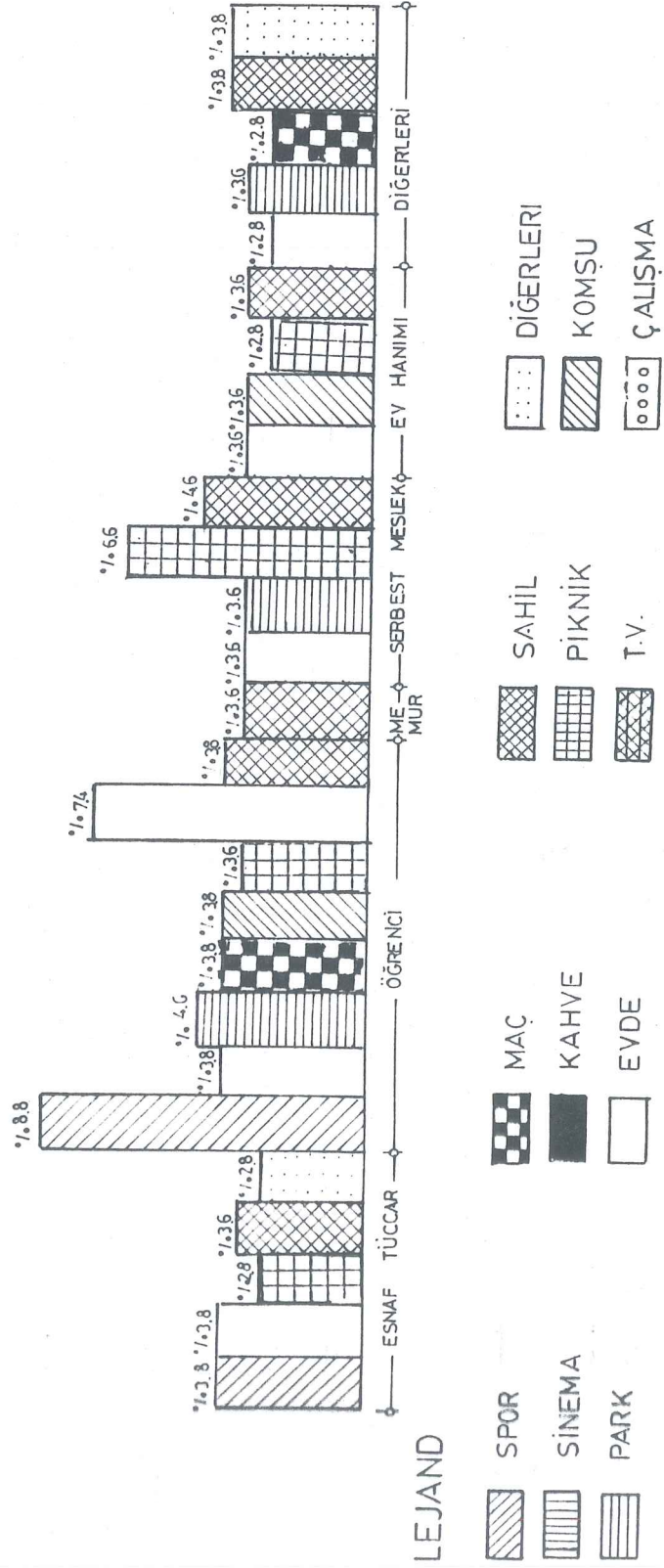
GRAFİK: 83. FATİH MAHALLESİNDE CİNSİYETE GÖRE HAFTA SONU REKREASYONLARI

GRAFİK: 84. FATİH MAHALLESİNDE ÖĞRENİME GÖRE HAFTA SONU REKREASYONLARI

GRAFİK: 85. FATİH MAHALLESİNDE MESLEĞE GÖRE HAFTA SONU REKREASYONLARI

DEĞERLENDİRME 3

Alibey Mahallesi İstek Değerlendirmesi

Yapılan ankete verilen cevaplara göre mahalle içinde en fazla ihtiyaç duyulan tesisin spor tesisleri olduğu saptanmıştır. En fazla ilgi duyulan spor türleri ise sırasıyla futbol, basketbol ve voleybol sporlarıdır.

Sahil bandında ise sırasıyla çocuk oyun yeri, piknik yeri ve spor tesisleri en çok istenen tesislerdir. Oyun yeri ve gezi yolları ise parkta en fazla ihtiyaç duyulan tesislerdir.

Pirimehmet Paşa Mahallesi İstek Değerlendirmesi

Mahalle içinde en fazla ilgi duyulan alan basketbol voleybol ve sporlar olup ihtiyacı duyulan tesisler spor tesisleridir. Sahil bandında ise yüzme havuzu ve spor tesisleri yapılması istenen tesislerdir.

Parkta da oyun yerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Yalıköy Mahallesi İstek Değerlendirmesi

Mahallede anket cevaplarına göre basketbol, susporları, koşu ve bisiklet parkuru ilgi duyulan sporlar olup mahalle halkı en çok spor tesislerine ihtiyaç duymaktadır.

Sahil bandında bulunmasını istedikleri tesisler ise ilgi ve ihtiyaç sırasına göre yüzme havuzu, W.C. spor tesisleri, büfe ve su sporları tesisleridir. Parkta ise oturma yerlerine ve kahveye ihtiyaç duyulmaktadır.

Fatih Mahallesi İstek Değerlendirmesi

Mahalle içinde basketbol, futbol ve tenise ilgi duyulmakta olduğu saptanmıştır. Bu doğrultuda ihtiyacı duyulan tesisler spor tesisleri ve çocuk oyun yerleridir.

Sahil bandında ise sırasıyla yüzme havuzu, spor tesisleri, su sporları tesisleri, W.C. ve piknik alanları en fazla istenen tesisler olarak belirlenmiştir. Parkta ise oyun yerleri ve oturma alanlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

SİLİVRİ KENTİ İSTEK DEĞERLENDİRMESİ

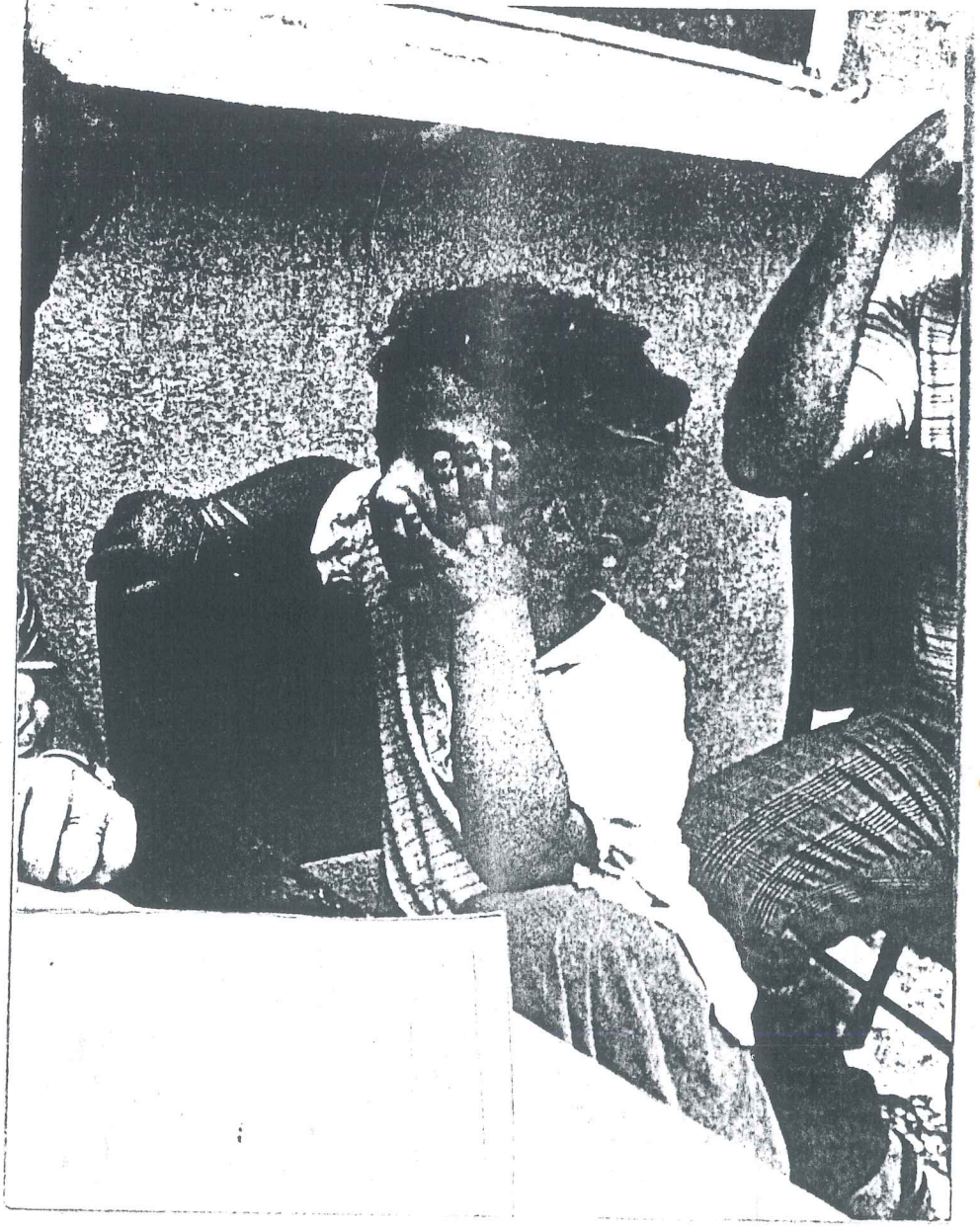
Yapılan anketlerin sonucunda kent içinde en fazla ilgi ve ihtiyaç duyulan tesislerin spor tesisleri olduğu saptanmıştır. En fazla ilgi duyulan sporlar basketbol, futbol, voleybol olduğundan dolayı ihtiyaç duyulan tesisler bu tercihler gözönüne alınarak planlanmalıdır.

Sahil bandında da spor tesisleri en fazla aranılan tesislerdir. Spor tesislerini yüzme havuzu izlemektedir.

Parkta ise oyun yerleri en çok istenen tesisler olmaktadır.

TABLO:39.SİLİVRİ HALKININ REKREASYON İSTEMLERİ

		ALİBEY	PİRİMEH- MET PAŞA	YALIKÖY	FATİH
		%	%	%	%
PARKTA HANGİ TESİSLERİ İSTERSİNİZ	SPOR ALANI OLARAK TERCİHİNİZ				
	Basketbol	26	28	34	37.9
	Voleybol	22	23	20	6,5
	Tenis	18	5	20	24
	Paten alanı	9	7.8	13	3.4
	Atletizm	1.8	2.6	6.5	6.5
	Futbol	33	15.7	20	31
	Ping Pong	9	2.6	13	3.4
	Su Sporları H.	16	13	31	20
	Koşu,Bisiklet Par.	11	10	26	20
MAHALLEDE OLMASI İSTENEN TESİSLER	Oturma	15	15.7	17	20
	Oyun	32	23	1.13	48
	Bahçe	1.8	2.6	1.65	10
	Gezi	16	2.6	1.13	17
	Kahve	13	18.4	17	3.4
	Diğerleri	3.6	10	3.4	
	Park	18	26	10.3	34
SAHİL BANDINGA BULUNMASI İSTENEN TESİSLER	Çocuk Oyun Y.	16	15.7	6.5	45
	Spor Al.	36	46	37.9	45
	Diğerleri	9	5	0	6.5
	Oturma	16	10	24	31
	Seyir	9	1.5	10.3	26
	Çay Kahve	13	5	13	24
	Restorant	9		17	24
	Plaj	18	7.8	20	31
	Yüzme Havuzu	16	23	31	72
	Çocuk Oyun Y.	27	10	24	34
	Balık Tutma	13	5	17	26
	Su Spor	16	10	26	40
	Spor	22	28	31	51
	Açık Si.	11	10	24	31
	Heykel	3.6		3.4	20
	Havuz	13	5	17	31
	Resim yapma	5.5	5	6.5	20
	Resim Ser.	5.5		3.4	20
	Gösteri Yer	11	15.7	20	26
	Kapalı gös.	9	2.6	13	24
	Klüp	11	2.6	17	24
	Piknik	26	7.8	3.4	37.9
	Büfe	18		26	31
	W.C.	13	15.7	31	40

RESİM: 10. ANKETE KATILAN BİR ÇOCUK

4.2.2. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yukarıdan beri Silivri'nin yapısı üzerindeki incelemelerimiz şehrin merkezinin ve yakın çevresinin durumunu aşağıdaki gibi özetlememizi mümkün kılmaktadır.

1. Silivri düz dalgalı - alçak bir araziye sahiptir.
2. Bu arazi yapısı nedeni ile Silivri'nin arkasındaki sırtlar kuzeyden gelen hakim poyraz rüzgarını almaktadır. Silivrinin limanı poyraza kapalıdır.
3. Silivri'nin iklimi yazın sıcak ve kurak, kışları ise karlı ve soğuktur. İklim özellikleri karasal iklim tipine daha yakındır.
4. Silivri'nin arazisinin % 88.3 ü tarıma uygundur. (1-2-3 ve 4. sınıf arazi toplamaları Tablo 7'den)
5. Silivri'nin sadece karayolu (E-5) ile ulaşımına açık oluşu, demiryolunun bulunmaması (uzaktan geçiyor), limanın genişlemeye uygun olmayışı (Dalgalanan küçük ve açık kıyı lodos alıyor) nedenleri ile burada toptan ticaret ve sanayileşme gelişmemiştir.
6. Silivri geniş tarım arazisi ile İstanbul'un göndöndü (ayçiçeği) ve buğday ambarı niteliğindedir. Bu tarım ürünlerine dayalı yağ, un ve yem fabrikaları Silivri'de kurulmuştur.
7. Silivri nüfusu ve ekonomik yapısı bakımından ne küçük ticaret esnafına dayalı bir kasaba hüviyetindedir. Son yıllarda yazlıkçıların artması ile Silivri'nin ekonomik gelirlerine iç turizm gelirleri eklenmiştir.
8. Bu özellikleri ile Silivri İstanbul'un yazlıklarından önemli biri olmak yolundadır. Özellikle denizin bu yönündeki payı büyüktür.

9. Silivri'nin yazlıkçı kasabası olabilmesi bugünkü plansız ve gelişigüzel gelişmesi ile mümkün değildir. Çünkü bu yönlendirmeyi yapabilecek sermaye birikimi Silivri de yoktur.

10. Turizm Bakanlığı da daha çok dış turizme yönelik Ege-Akdeniz yatırımlarına ağırlık verdiği için Silivri yalnız başına kalmıştır.

Bu ve benzeri nedenlerle Silivri hem İstanbul'un yanı başında ve bu büyük şehrin önemli bir kasabası durumundadır, hem de desteklenmediği için günlük ve plansız bir gelişme sürecindedir.

Silivri'nin ve çevresinin düzenlenmesi, yazlıkçı turizminin ve E-5'ten gelip geçen yabancı turistlerin buradan faydalanmasının sağlanması bu yol ile Silivri'nin ekonomisinin canlandırılması mümkündür. Bu yöndeki bazı önerilerimiz aşağıda sıralanmıştır.

4.2.2.1. SİLİVRİ'NİN YAKIN ÇEVRESİ İLE İLGİLİ ÖNERİLER

4.2.2.2. SİLİVRİ LİMANI VE YAKIN ÇEVRESİ İLE İLGİLİ ÖNERİLER

4.2.2.3. SİLİVRİ'NİN KANALİZASYON SULARI VE YEŞİL ALANLARIN SULANMASI İLE İLGİLİ ÖNERİLER

4.2.2.4. SİLİVRİ'NİN İÇİNDEKİ YEŞİL ALANLARIN DÜZENLENMESİ İLE İLGİLİ ÖNERİLER.

4.2.2.1. SİLİVRİNİN YAKIN ÇEVRESİ İLE İLGİLİ ÖNERİLER

Silivri'nin yakın çevresinde özellikle kuzeyindeki arazi 3 sırt ve 2 geniş dar yatağından oluşmaktadır. Sırtlar çıplak (Mera veya tarla) dere yatakları ise boş ağaçsız durumdadırlar. Özellikle Silivri deresi ile kumlar dere arasındaki sırtta bir şehir korusunun kurulması gerekmektedir. (Bak. Öneri Planı) Böylece burada kasabanın ihtiyacı olan bir yeşil alan yaratılacaktır. Kurulacak bu or-

manın saf bir çam ormanı değil ibreli-yapraklı karışık bir orman olması uygundur.

Kumlar dere ile E-5 karayolu arasında kalan sırtta tarlalar yazlıkçılara satılmıştır. Burada yeni yeni evler yapılmaktadır. Bu yeni mahallelerin bahçeli düzende yapılması, çok katlı binalardan kaçınılması için belediyece bir imar planı hazırlanmalı ve prensipler konulmalıdır. Yeni mahallelerin bahçelerinin yeşillendirilmesi için su ve diğer destekler halka sağlanmalı, yolları ağaçlandırılmalıdır (Bak. Öneri Planı).

Silivri deresinin geniş tarafı boş durmaktadır. Burada bir gölet yapılmalıdır (Bak Öneri planı) Göletin batı yakasının çadırılı kamp kurulmalı doğu yakası da tarlalar arası yol kenarları ağaçlandırılarak gezi ve spor (koşu) dışı alanı durumuna getirilmelidir. Göletin suyunun tutulması için önüne saçaklı-kapaklı alçak bir bent inşa edilmelidir. Gölet kıyısındaki çadırılı kamp yabancı turistlerin burada gecelemelerine ve günü birlik İstanbula gidip dönmelerine imkan verecektir. İstanbul çevresinde böyle bir çadırılı kamp yoktur. Otelden daha ucuza çıkacak olan bu çadırılı kamp ve deniz-gölet-orman ile sakin çevre atmosferi yabancı turistler için çekici olacaktır. Çadırılı kamp Silivri'nin turizmden sağlanan gelirini önemli ölçüde arttıracaktır. Öte yandan çadırılı kamp yazlık kıyı şeridinden ve Silivri kent merkezinden uzak kaldığı için Bodrum, Marmaris vb. kıyı kasabalarındaki rahatsızlıklar Silivri de görülmeyecektir.

4.2.2.2. SİLİVRİ LIMANI VE YAKIN ÇEVRESİ İLE İLGİLİ ÖNERİLER

Silivri limanı bir dalga kıranla lodos rüzgarından korunmuştur. Burada bir yat limanı kurulmalıdır. İstanbul'a yakın böyle bir yat limanı yoktur. Bu yat limanı için gerekli su ve diğer hizmetler sağlanmalıdır. Yat limanı, limanın havasını değiştirecek ve iç-dış turizm gelirlerini arttıracaktır. Kentin en eski mahallesi olan Fatih mahallesi kale içini, eteğini ve limanı kapsamaktadır. Buradaki eski evler restore edilerek pansiyonculuğa yönlendirilmelidir.

Bu amaçla ev sahiplerine kredi sağlanmalıdır. Limanın bir gezinti dinlenme-eğlence merkezi olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

Liman akan kumlar derenin yağ fabrikasından ve evlerden getirdiği kirletici atıklar önlenmelidir. Yağ fabrikası atıklarını, ya temizlemeli, yahut ta fabrika oradan kaldırılmalıdır.

4.2.2.3. SİLİVRİ'NİN KANALİZASYON SULARI VE YEŞİL ALANLARIN SULAMASI İLE İLGİLİ ÖNERİLER

Silivri'de evler genel bir kanalizasyon şebekesine bağlanmamıştır. Ancak kanalizasyon pek yakında gerekecektir. Kanalizasyon suları denize verildiği takdirde lodos bu kiri kıyılara tekrar geri sürükleyecektir. Bu olayın önlenmesi için kanalizasyon suları çökelme havuzlarında dinlendirilmelidir. Katı kısmı çöken suların içinde önemli miktarda deterjan bulunduğu ve deterjanların dabit canlıları için çok tehlikeli olduklarından denize akıtılması doğru değildir. Çökelme havuzlarından alınan suyun yüksek yerlerdeki depolara aktarılması ve yeşil alanların sulanmasında kullanılması daha uygundur. Böylece sulama suyu bedavadan sağlanabileceği gibi, Deniz ve kıyı şeridi de temiz tutulmuş olacaktır.

Kanalizasyon sularının depolandığı depolar klorlanarak dezefekte edilebilirler. Bu depo suları aynı zamanda yangın söndürmede de kullanılabilir (Bak öneri planı).

4.2.2.4. SİLİVRİ ŞEHİR KENTİÇİ YEŞİL ALAN DÜZENLEMESİ İLE İLGİLİ ÖNERİLER:İki ana başlıkta sunulmaktadır.

4.2.2.4.1. SİLİVRİ ŞEHİR MEVCUT AÇIK VE YEŞİL ALANLARIN İSLAHI PEYZAJ VE REKRASYON AÇISINDAN İSTEKLERİNE CEVAP VERİR DURUMA GETİRİLMESİ

4.2.2.4.2. SİLİVRİ ŞEHİR İÇİN YENİ YEŞİL ALAN ÖNERİLERİ

4.2.2.4.1.Silivri Şehir merkezi mevcut açık alanların alt yapı dediğimiz şehir şebekesi (elektrik, telefon hatları ve pıssu, temizsu gibi) donatıların uzmanları tarafından çağdaş, tekniğe uygun bir şekilde planlanması yapılmalı ve yenilenmelidir, bu konu çok önemlidir. Uygulamada bu tür işler plan ve programsız yapıldığı için önce yola asfalt dökülmekte bir hafta sonra su veya telefon hattı için tekrar kanal açılmaktadır böylece yeni yapılmış sert yapı bozulup deformasyona uğramaktadır.

Şehir sert yapısını meydana getiren elemanlardan yollar, bordürler, oturma yerleri, okul bahçeleri ve kamu kuruluş bahçelerinin duvarları, gezi yolları fonksiyonlarına uygun plan dahilinde ve ölçülü olarak, mümkün mertebe toprağa ve yeşile bitki örtüsüne çok yer verecek biçimde tasarlanmalı ve yenilenmelidir. Kullanılacak malzemeler renk doku ve form bakımından iyi seçilmeli, daha çok ahşap kiremit, tuğla gibi ve doğal sıcak malzemeler kullanılmalıdır. Gereksiz beton yüzeyler, beton esaslı çatı örtüleri, plastik yapı elemanlarından kaçınılmalıdır.

Yapıların cephelerinde ahşap malzeme kullanılarak sert ve biçimsiz görünüşler daha yumuşatılmalı ve renkler birbirine uygun ve pastel olmalıdır.

Şehir dokusunu meydana getiren binalar arasındaki boşluklar, ön, arka bahçeleri, mahalle meydanlarından başlamak

üzere kamu kuruluşu bahçeleri, okullar, şehir meydanı, belediye, kaymakamlık bahçesi gibi (Bak. Proje) açık alanlar geniş yeşil örtüsüyle donatılmalı, yaşlı çok bozuk ve kurumuş ağaçlar çıkarılmalı yerine yeni fidanlar dikilmelidir. Silivri kenti şehir merkezinin toprak, su, bitki potansiyeli artırılarak, taşra kenti görünüşünden kurtarılmalıdır.

Gençlere, çocuklara, mahalle parkı, okul bahçesi gibi ulaşılabilirliği kolay yerlerde dar imkanlarla da olsa spor alanları (Basketbol, Voleybol, Mini Futbol) gibi sahalar yapmalı, çocuk oyun yerleri düzenlenmelidir.

Belediye bünyesinde güçlü bir park ve bahçe ekibi oluşturmalı bir fidanlık ve sera ile bitki üretimi yapılmalı böylece üretimde devamlılık ve ekonomi sağlanmalıdır.

4.2.2.4.2. SİLİVRİ ŞEHİRİ İÇİN YENİ YEŞİL ALAN ÖNERİLERİ

Silivri Şehirinde yaptığımız araştırmaların ve anketin (% 8 oranında) sonucu halkın rekreasyon ve açık alan, yeşil isteklerine, Silivri kentinin fiziki, kültürel ve ekonomik verilerine uyacak önerilerdir.

Silivri şehir rekreasyon aktivitelerine cevap verebilme açısından çok büyük potansiyele sahiptir, ancak bu potansiyel kentin yerleşimi, arazi kullanım amacı ve rekreasyona uygun donatılmayışi nedeni ile büyük kayıplar vermektedir. Silivri şehir halkı (anket verileri) yeşil açık alanlar, gezinti ve piknik alanı, plaj, çocuk oyun yeri ve büyük çoğunlukla spor alanları istemektedir. İmar planında E-5 karayolunun kuzeyinde spor tesisleri için yer ayrılmıştır, fakat burası kent merkezine uzaklığı ve henüz proje safhasında olması nedeni ile halkın isteklerine cevap veremez durumdadır. Halbuki, Silivri halkının büyük çoğunluğu 16-11, 12-17, 18-34 yaş gruplarını teşkil etmektedir. (Grafik: 5,9,13,17) Bunun için yukarıda belirttiğim rekreasyon türlerine acil ihtiyaç vardır. Bu fonksiyonları, mahalle içindeki açık alanları değerlendirmek, okul bahçelerini eğitim dışında bu amaca yönelik donatmak öneriler içindedir.

12-17,18-34 yaş gruplarının istekleri arasında önemli yer alan kıyı bandı gezi alanı ve plaj sorunu öneri planında belirtilmiştir (Bak. Öneri Planı) (Grafik: 21-85).

Fatih mahallesi kıyısı yüksek sert kayalardan meydana gelmiştir. Mendirekten doğuya giden bu darşerit plaj olarak kullanılmak üzere inşa edilip kamuya açılmalıdır, ayrıca

imar planında ağaçlandırma için açılan alanın sahil kısmı bu amaç için değerlendirilmelidir.

Sahil bandı gezi alanı sert yerdöşemeleri ve katı sınırları ile gezi ve dinlenme fonksiyonunu rekreasyon açısından sağlamamaktadır. Atatürk heykel ve çevresi tamamen beton asfalt ve sert malzeme ile güneş ultraviyole ışınlarının tesiri altındadır. Mevcut ağaçlar (gölge alanlar) çay bahçeleri tarafından kuşatılmıştır (Bak: Resim 6-7).

Sahil bandını kamunun istekleri doğrultusunda hizmete sokmak, fonksiyonel ve görsel olarak Silivri kentine cevap verecek hale getirmek amacıyla yönelik 1/1000 ölçeğinde Silivri kenti kıyı bandı peyzaj öneri planı hazırlanmıştır.

Bu planda çay parklar, lokanta, gezi ve oturma dinlenme alanları ayrıca Trakya ürününden imal edilmiş şarap ve yörenin özel köfte vb. yiyeceklerin turistlere tanıtılmasına yönelik planlamalar yapılmıştır. Atatürk Heykeli ve çevresi Silivri'nin deniz girişi olarak hüviyetine layık, tören fonksiyonunu yerine getirecek bir şekilde tasarlanmış, fon olarak Heykelin arka planda koyu ve açık yeşil tonlarıyla konifer türü bitkilerle bir kompozisyon yapılmıştır. Ayrıca heykel ve çevresinin bitki potansiyeli zenginleştirilmiştir. Belediye ve hükümet konağı bahçesi de bu planda ayrıca işlenmiştir (Bak. Silivri Kenti Kıyı bandı peyzaj planı ölçek 1/1000).

Silivri Şehrin eski hüviyetini koruyan ahşap binalar Fatih mahallesinde yoğunluk kazanmaktadır. Bu tarihi yapıları devlet desteği ile onarılıp turistik amaçla kullanılmak üzere (Mülkiyeti mal sahiplerinde kalarak) şekilde) pansiyon olarak düzenlenmeli, böylece yeniden yapılaşma önleneceği gibi eski dokunun korunması teşvik edilecektir.

KAYNAKÇA

- AKDOĞAN, G., 1960, İstanbul Peyzajının Tanziminde Peyzaj Mimarisi ile İlgili Problemler ve Ana Prensipler, Akın Matbaası, Ankara.
- ALTAN, T., 1976, Doğal Peyzaj Elemanlarının Rekreatasyona Uygunluğunun Saptanması İçin Matematiksel Bir Değerlendirme Yönteminin Araştırılması ve Güney Kıyı Bölgesine Uygulaması. Ç.Ü.Z.F. Peyzaj Mimari Bölümü, Adana.
- ARAN, S., 1976, Peyzaj Mimarisi, "Temel Prensipleri" A.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları, 635, Ankara.
- ATABAY, S., 1986, Yeşil Alan Planlaması, Y.Ü.Mimarlık Fakültesi, İstanbul.
- BAYRAKTAR, A., 1978, İnsan ve Çevre Sağlığı Açısından Kent İçi Yeşil Alanlar ve İstanbul İçin Önemi Büyük İstanbul'un Yeşil Alan Sorunları İ.Ü. Orman Fak. Yayın No: 270, İstanbul.
- ÇETİNER, A., 1972, Şehircilik Çalışmalarında Donatım İlkeleri, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul.
- EKER, F., 1981, Kent Planlamada Standartlar, O.D.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, Ankara.
- ERİNÇ, S., 1978, "Büyük İstanbul Yöresinin Doğal Bitki Örtüsü ve Potansiyeli" Büyük İstanbul'un Yeşil Alan Sorunları, İ.Ü. Orman Fakültesi Yayın No: 270, İstanbul.
- GAELZER, R., 1984, "Kentler İçin Örneklerle Yeşil Alan Planlaması", Y.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Katılım Dergisi, (Çeviri, Ayşenur Ükten), Sayı: 1/84, İstanbul.

GÜRSES, İ., 1971, Çocuk Bahçeleri, Peyzaj Mim.Dergisi, Sayı: 1971/1, Ankara.

KARATAŞ, M., 1984, Belgrad Ormanının Rekreatyon Açısından Taşıdığı Değer.Y.Ü. S.B.E. Mimarlık Fakültesi, İstanbul.

KÖSEOĞLU, M., 1980, Önemli Peyzaj Değerlendirme Yöntemleri, E.Ü.Z.F. Peyzaj Mimarlık Bölümü Ders Notları, İzmir.

LEDERMAN, A., 1968, Playground and Recreation Spaces The Architectural Press, London.

MAYER, H., 1969, Viyana Ormanında Uygulanan Bir Anket Çalışmasının Sonuçları.

ÖZDEŞ, G., 1975, Taşlanan Kentlerimiz, Kentlerdeki Yeşil Alanlar, Korunması ve Geliştirilmesi Sempozyumu, Çevre Koruma ve Yeşillendirme Derneği Yayın No: 14.

1978, "İstanbul'da Kentleşmenin Açık ve Yeşil Alanları Üzerindeki Baskıları" Büyük İstanbul'un Yeşil Alan Sorunları, İ.Ü. Orman Fakültesi Yayın No: 270, İstanbul.

ÖZTAN, Y., 1968, Ankara Şehri ve Çevresi Yeşil Sana Sisteminin Peyzaj Mimarisi Prensipleri Yönünden Etüt ve Tayini, A.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları, 1344, Ankara.

PAMAY, B., 1978, Kentsel Peyzaj Planlaması, İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınları: 2487, İstanbul.

1978, Büyük İstanbul'un Yeşil Alan Sorunları Ulusal Sempozyumu, İ.Ü. Orman Fakültesi Yayın. No: 270, İstanbul.

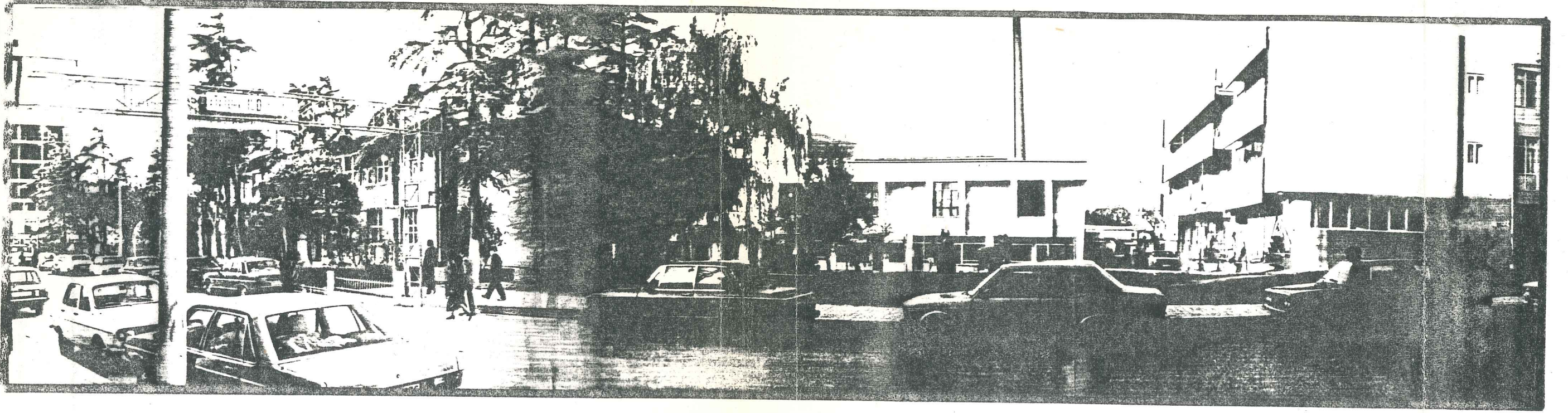
UÇANER, M., 1986, Toplu Konut Yerleşimlerinde Açık Alan Kullanımlarının İrdelenmesi ve İstanbul Kenti Emlak Kredi Bankası Toplu Konut Uygulamaları Örneği, Y.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

YILDIZCI, A.C.1977, İstanbul'de Kentsel Doku İle Yeşil Doku Arasındaki İlişkiler ve İstanbul Yeşil Alan Sistemi İçin Bir Öneri, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul.

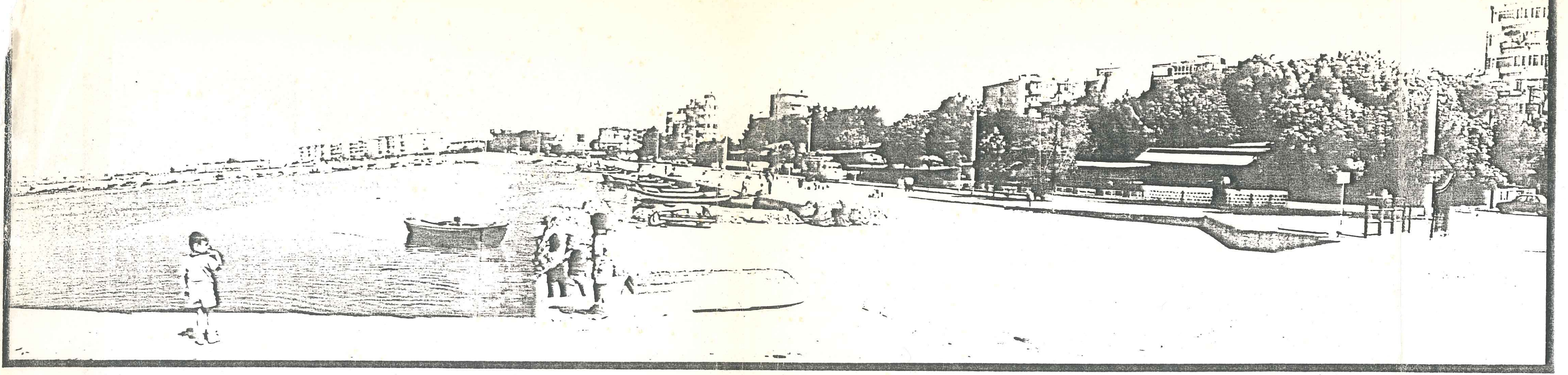
1982,Kentsel Yeşil Alan Planlaması ve İstanbul Örneği, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul.

- 1) Irmak, A., K. Kurter., M.D. Kantarcı, 1980, Trakya'nın Orman Yetiştirme Bölgelerinin Sınıflandırılması. İ.Ü. Yayını, 2636, Orman Fakültesi Yayın No. 276,İstanbul.
- 2) Kantarcı, M.D. 1980, Belgrad Ormanı Toprak Tipleri ve Orman Yetiştirme Ortamı Birimlerinin Haritalanması Esasları Üzerine Araştırmalar. İ.Ü. Yayın No. 2635, Orman Fakültesi Yayın No. 275,İstanbul
- 3) Toprak Su Genel Müdürlüğü 1972, Raporlar Serisi 54, Ankara.
- 4) Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, 1981, Türkiye İstatistik Yıllığı, Ankara.
- 5) Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, 1983, Tarımsal Yapı ve Üretim, Ankara.
- 6) Louis Soulier, s.65.
- 7) İmar İskan Bakanlığı, Metropolitan Alan Nazım Planında İskana Açılan Alanlara Geliştirilecek Uygulama Planlamalarında ve Getirilen Yerleşme Taleplerinde Aranacak Şartlar ile Gerekli Teçhizat ve Standartlar.

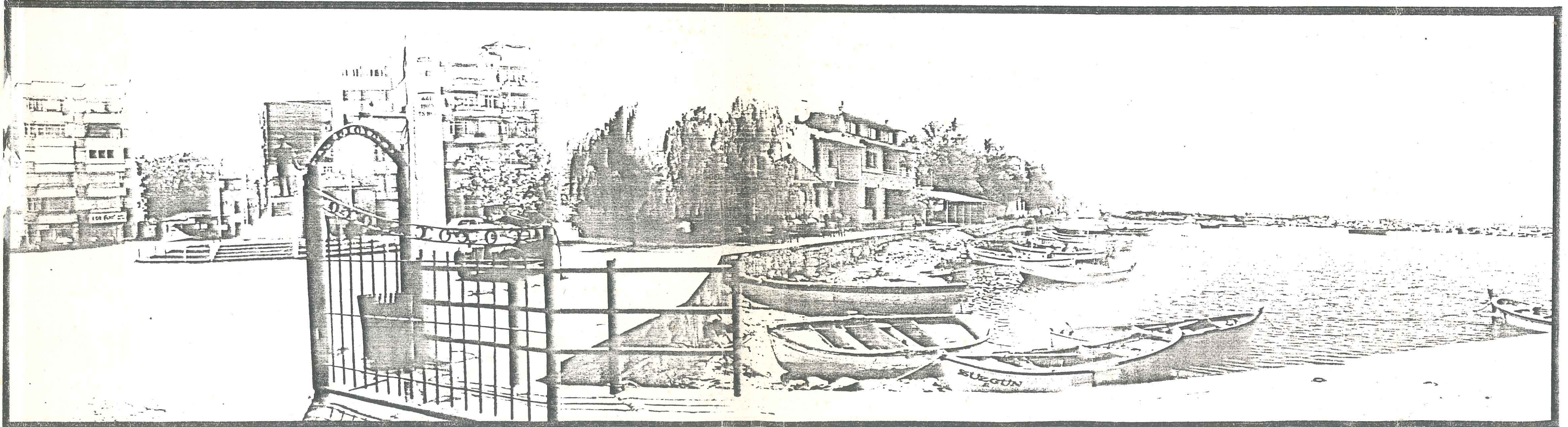
- 8) Guelpa, B., Ferot, J., Les Jardins des Ecoles Maternelles.
- 9) Louis, Soulier, s.93.
- 10) Yüksel Öztan, Çankaya Botanik Bahçesi, Peyzaj Mimarlığı, 1970-1, s.21.
- 11) Yüksel Öztan, a.g.e., s.68.
- 12) Besalet Pamay, Park Bahçe ve Peyzaj Mimarisi, s.56.
- 13) La Nature Dans Votre Commun, s.32.
- 14) Ayten Çetiner, Donatım İlkeleri
- 15) Besalet Pamay, Park Bahçe ve Peyzaj Mimarisi, s.76.
- 16) Y. Betolaud, Fransız Milli Parkları (Çeviri: Ahmet Cengiz Yıldızcı) Orman ve Av 1971, s.16.
- 17) Y. Betolaud, a.g.e., s.18.
- 18) H.C. Barnedes, J.L. Bianco, J.P. Muret, Espaces, Ouvert, s.4.
- 19) R. Chaix, Elements Pour une Politique Des Espaces Verts En Milieu Urbanise, s.6.

RESİM 4 BELEDİYE VE KAYMAKAMLIK BAHÇESİ HALİHAZIR DURUMU

RESİM 6 KIIYI BANDI İSKELEDEN BATI YÖNÜNDE BAKIŞ

RESİM 7 ATATÜRK HEYKELİ VE KIIYI BANDI İSKELEDEN DOĞU YÖNÜNDE BAKIŞ